

Walter Scott

Bruden fra Lammermmor

Walter Scott

Bruden fra Lammermoor

eBibliotek 1800

2023

Ophavsret og brugsbetingelser

Copyright and conditions of use

Fortale til Bruden fra Lammermoor

Ved en tidligere lejlighed undslog forfatteren sig for at angive den sande kilde, hvorfra han havde hentet det sørgelige emne til denne fortælling, fordi det, skønt det ligger så langt tilbage i tiden, muligt kan såre de pågældendes efterkommeres følelser, men da han har fundet en skildring af omstændighederne, der er offentliggjort i anmærkningerne til Law's Memorials, af hans åndrige ven Charles Kirkpatrick Sharpe, Esq., samt påpeget i hans aftryk af den velærværdige mr. Symsons digte, der er tilføjet beskrivelsen af Galloway som originalen til Bruden fra Lammermoor, anser han sig nu berettiget til at berette fortællingen, således som han selv har hørt den af bekendte, der levede ikke særligt længe efter dette tidspunkt og stod i et nært forhold til brudens familie.

Det er kendt nok, at slægten Dalrymple, der i løbet af to århundreder har frembragt lige så mange mænd med borgerlig og krigersk begavelse og af litterær, politisk og fagmæssig navnkundighed som nogen slægt i Skotland, først kom til anseelse ved John Dalrymple, en af de bedste lovkyndige, der nogensinde har levet, skønt hans mægtige ånds virksomhed kun blev anvendt på et så indskrænket emne som den skotske lovkyndighed, om hvilken han har skrevet et beundringsværdigt værk.

Han blev gift med Margaret, en datter af Ross til Balneel, med hvem han fik en betydelig formue. Hun var en dygtig, klog og højsindet kvinde og så heldig med alt, hvad hun foretog sig, at den uvidende hob, der ingenlunde yndede hendes ægtefælle eller hendes slægt, udledte hendes held fra trolddom. Ifølge den almindelige tro købte denne fru Margaret sin slægts timelige lykke af den herre, hun tjente på ejendommelige vilkår, der skildres således af hendes sønnesøns, den store jarl af Stairs levnedsbeskriver: "Hun opnåede en høj alder og udtalte ved sin død det ønske, at hun ikke måtte komme i jorden, men at hendes kiste måtte blive sat op på den ene ende, idet hun lovede, at så længe hun blev stående sådan, ville det vedblive at gå Dalrymplerne godt. Hvilken bevæggrund den gamle dame havde til dette forlangende, eller om hun virkeligt har givet et sådant løfte, tør jeg ikke påtage mig at afgøre, men sikkert er det, at kisten står+ opret i skibet i kirken i Kirkliston, hvor slægten har sin begravelse [Note 1]." Denne udmærkede slægts evner er tilstrækkelige til at forklare de værdigheder, som mange af dens medlemmer opnåede, uden at have behøvet overnaturlig hjælp dertil, men dens ualmindelige held ledsagedes af nogle lige så påfaldende familieulykker, af hvilke den, der ramte den ældste datter, var både uforklarlig og sørgelig.

Den første lord Stairs og mrs. Margaret Ross' datter, miss Janet Dalrymple, havde uden sine forældres vidende forlovet sig med lord Rutherford, der på grund af enten sine politiske grundsætninger eller sin mangel på formue ikke var velset af nogen af dem. De to unge mennesker brød et guldstykke over med hinanden og forlovede sig på den højtideligste måde,

hvorved den unge dame skal have nedkaldt de skrækkeligste ulykker over sig, hvis hun brød sit givne ord. Kort efter friede en bejler, der var vellidt af lord Stair og endnu mere af hans frue til miss Dalrymple, men den unge dame afslog hans tilbud og tilstod, da der blev trængt ind på hende, sin hemmelige forlovelse, hvorpå lady Stair, der var vant til at finde lydighed overalt (for endog hendes ægtefælle vovede ikke at modsige hende) behandlede denne indvending som en småting og forlangte, at hendes datter skulle samtykke i at gifte sig med den nye bejler, David Dunbar, en søn af David Dunbar til Baldoon i Wigtonshire og hans arving. Den første elsker, der var en meget stolt mand, skred nu skriftligt ind og holdt fast på den ret, han havde erhvervet ved sin forlovelse med den unge dame, men lady Stair svarede ham, at hendes datter i erkendelse af sin pligtstridige adfærd ved at indgå en overenskomst, der ikke var billiget af hendes forældre, havde taget sit uberettigede løfte tilbage og nu nægtede at fuldbyrde den forbindelse, hun havde sluttet med ham.

Til gengæld vægrede elskeren sig bestemt ved at modtage et sådant svar af nogen anden end af sin elskerinde selv, og da lady Stair havde med en mand at gøre, der både var af en meget fast karakter og tillige af for høj stand, til at han uden videre kunne afvises, så hun sig nødt til at samtykke i en sammenkomst mellem lord Rutherford og sin datter, men undlod ikke selv at være til stede ved den og drøftede spørgsmålet med den skuffede elsker med en hårdnakkethed, der var lige så stor som hans egen, idet hun særligt påberåbte sig den levitiske lov, som siger, at en kvinde er fritages for at

holde et løfte, når hendes forældre ikke samtykker i det. Det skriftsted, hvorpå hun støttede sig, lyder således:

> "Og når en kvinde lover Herren et løfte og forpligter sig med en forpligtelse i sin faders hus i sin ungdom, og hendes fader hører hendes løfte og hendes forpligtelse, som hun har forpligtet sig på med sin sjæl, og hendes fader tier dertil, da skal alle hendes løfter stå ved magt. Men dersom hendes fader gør det til intet på den dag, som han hører alle hendes løfter og hendes forpligtelser, som hun har forpligtet sig til med sin sjæl, da skal det ikke stå ved magt, og herren skal forlade hende det, fordi hendes fader har gjort det til intet."
>
> — *4. Mosebog kap. 3, vers 4-6.*

Mens moderen udbredte sig over disse ord, forsøgte elskeren forgæves at få datteren selv til at udtale sin mening og følelser. Hun var, som det syntes, aldeles overvældet, stum, bleg og ubevægelig som en billedstøtte, og først på sin moders strengt udtalte befaling samlede hun styrke nok til at kunne give sin trolovede bejler det halve guldstykke tilbage, som var billedet på hendes løfte. Over dette kom han i et frygteligt raseri, tog med forbandelser afsked med moderen, vendte sig om, idet han gik ud af stuen, for at sige til sin svage, om ikke ustadige beherskerinde. "Hvad Dem, madame, angår, da vil De blive til et vidunder for verden," en talemåde, hvorved der i almindelig hentydes til en høj grad af ulykke. Han rejste udenlands og kom

ikke tilbage. Hvis det var den sidste lord Rutherford, som var den uheldige elsker, må det have været den tredje, der bar dette navn, og som døde i året 1685.

Forlovelsen mellem Janet Dalrymple og David Dunbar fra Baldoon blev nu sluttet, idet bruden ingen modstand gjorde, men rettede sig efter alt, hvad hendes moder befalede eller rådede hende til. På bryllupsdagen, der efter den tids skik højtideligholdtes med et stort selskab af venner og slægtninge, var hun, ligesom tidligere, sørgmodig, tavs og, som det syntes, hengiven i sin skæbne. En dame, i meget nært slægtskabsforhold til familien, har fortalt forfatteren, at hun havde talt om begivenheden med en af brudens brødre, som dengang havde været en ganske ung knægt og haft sin søster bagved sig på hesten, da de red til kirke, og han havde sagt, at hendes hånd, der havde ligget på hans, mens hun havde holdt ham om livet med sin arm, havde været så kold og klam som marmor, men han havde været så optaget af sine nye klæder og den rolle, han spillede ved brudefærden, at denne omstændighed, som han bagefter mindedes med bitter sorg og anger, den gang intet indtryk havde gjort på ham.

Efter bryllupsmåltidet blev der danset, men efter at brud og brudgom som sædvanligt havde trukket sig tilbage, hørtes der pludseligt de vildeste og mest gennemtrængende skrig inde fra brudekammeret. Til forebyggelse af en eller anden plump spøg, som måske havde været tilstedelig i gamle dage, var det skik, at nøglen til brudekammeret blev betroet til brudekarlen. Der blev kaldt på ham, men han nægtede først at give den fra sig, indtil skrigene blev så rædsomme, at han så sig nødsaget til at skynde sig tilligemed nogle flere for at erfare grunden til dem. Og da de

åbnede døren, så de brudgommen ligge på tærsklen, skrækkeligt såret og svømmende i sit blod. Derpå blev der søgt efter bruden, som fandtes i hjørnet af den store kamin, uden andre klædningsstykker end sin særk, der var fuld af blod. Der sad hun og viste tænder ad dem, skar ansigter og vrængede mund, som jeg har hørt det blive kaldt, kort sagt, aldeles vanvittig. Hun overlevede dette rædsomme optrin kun lidt over fjorten dage, idet hun var blevet viet den 24. august og døde den 12. september 1669.

Den ulykkelige Baldoons sår blev lægt, men han forbød strengt enhver forespørgsel om måden, hvorpå han havde fået dem. Var det en dame, sagde han, som spurgte ham derom, ville han hverken svare hende eller tale oftere med hende, så længe han levede, og var det en herre, ville han anse det for en dødelig fornærmelse og kræve fyldestgørelse som for en sådan. Han overlevede ikke ret længe den skrækkelige begivenhed, idet han kom livsfarligt til skade ved at styrte med sin hest på vejen mellem Leith og Holyrood House, og han døde dagen efter, den 28. marts 1682. Således fjernede nogle få år alle hoveddeltagerne i dette frygtelige sørgespil fra skuepladsen.

Om denne gådefulde tildragelse kom der forskellige rygter i omløb, af hvilke mange var meget unøjagtige, skønt de næppe kunne siges at være overdrevne. Det var den gang vanskeligt at komme til kundskab om en skotsk families historie, når den var af højere stand, og der foregik stundom sælsomme ting, med hvis undersøgelse loven ikke tog det så særdeles nøje.

Den lettroende mr. Law siger ganske i almindelighed, at lordpræsident Stair havde en datter, som, "efter at være blevet gift, den nat, hun var kommet i brudeseng, blev ført bort fra sin

brudgom og slæbt gennem huset (af ånder, gives det at forstå) og døde kort efter. En anden datter," siger han, "var besat af en ond ånd."

Min ven mr. Sharpe har en anden udgave af fortællingen, ifølge hvilke det var brudgommen, som dræbte bruden, og moderen, hvem ægteskabet var imod, skal have givet sit samtykke til det med de ildevarslende ord. "Tag ham da, men du vil snart komme til at angre det."

Det er er overflødigt at gøre den forstandige læser opmærksom på, at moderens trolddomskunst kun bestod i en kraftig sjæls herredømme over en svag og tungsindig, og at den strenghed, hvormed hun i et kildent tilfælde havde udøvet dette sit herredømme, havde drevet hendes datter først til fortvivlelse og derpå til vanvid, og forfatteren har derfor søgt at udvikle den sørgelige fortælling fra dette udgangspunkt. Hvilken lighed lady Ashton end kan antages at have med den navnkundige fru Margaret Ross, må læseren dog ikke tro, at der har været mindste tanke om at tegne den første lord viscount Stairs portræt i den underfundige og lavt tænkende sir William Ashton, for hvilke lord Stairs moralske egenskaber så havde været, var han dog unægteligt en af sin tids første statsmænd og lovkyndige.

Den opdigtede borg Ulveklippen er af en stedkyndig blevet gjort til den samme som borgen Fast Castle. Forfatteren ser sig ikke i stand til at dømme om ligheden mellem den virkelige og den tænkte skueplads, da han aldrig har set Fast Castle, undtagen fra havet, men borge af denne slags findes mange steder på Skotlands østkyst, bygget, ligesom ørnereder, på fremspringende klipper eller forbjerge, og Fast Castles

beliggenhed synes ganske vist at ligne Ulveklippens lige så meget som enhver andens, hvormed dens nærhed ved bjergkæden Lammermoor gør ligheden sandsynlig.

Vi skal nu kun tilføje, at den ulykkelige brudgoms død ved et fald med hesten i romanen er blevet overført på den ikke mindre ulykkelige elsker.

1. Indledende

Kun få har været indviet i min hemmelighed, mens jeg sammenskrev disse fortællinger, og det er heller ikke sandsynligt, at de vil blive offentliggjort i deres forfatters levetid, men selv om dette skulle ske, er jeg dog ikke begærlig efter den hædrende udmærkelse *digito monstrari*, og jeg tilstår, at selv om jeg også trygt kan hengive mig til sådanne drømme, vil jeg dog glæde mig mere ved tanken om at forblive uset bag tæppet, ligesom den sindrige redaktør af *Punch* og hans hustru Joan, og godte mig ved mine tilhøreres forbavselse og gisninger. Da kan jeg måske høre den ubekendte Peter Pattiesons frembringelser blive rost af de forstandige og beundrede af de følsomme, gribe de unge og endog tiltale de gamle, mens kunstdommerne udleder deres anseelse fra et eller andet i bogverdenen berømt navn, og spørgsmålet om, når og af hvem disse fortællinger var skrevet, udfylder opholdene i samtalen i hundrede kredse og selskaber. Den fornøjelse får jeg måske ikke, mens jeg er i live, men mere end dette ville, derom er jeg overbevist, min forfængelighed aldrig forlede mig til at tragte efter.

Jeg er for hårdnakket i mine vaner og for lidt afglattet i mit væsen til at være misundelig over eller tragte efter de udmærkelser, der bliver mine litterære samtidige til del, og kunne ikke få den mindste smule højere tanker om mig selv, om jeg også fandtes værdig til "at møde som løve" en vinter i den store hovedstad. Jeg ville ikke kunne rejse og vende mig,

fremvise alle mine udmærkelser fra min buskede manke til min duskede hale, brøle, som om jeg var en nattergal, og derpå lægge mig igen som et velopdragent dyr, og det alt sammen for den billige betaling af en kop kaffe og en skive smørrebrød, så tynd som en oblat, og jeg ville kun dårligt kunne fordøje den væmmelige smiger, hvormed aftenens dame ved sådanne lejligheder overøser de uhyrer, hun stiller til skue, ligesom hun propper sin papegøje med sukkerkugler for at få den til at snakke for selskabet. Jeg kan ikke lade mig friste til at "gå til vejrs" efter sådanne æresbevisninger og vil hellere, ligesom den fængslede Samson, blive – hvis der ikke er noget andet valg – hele mit liv igennem i møllen og male for mit brød, end blive stillet frem til adspredelse for herrer og damer blandt filistrene. Dette hidrører ikke fra nogen som helst uvilje mod aristokratiet i disse riger, men det har sin plads og jeg min, og ligesom jern- og lergryderne i den gamle fabel kunne vi næppe komme i berøring med hinanden, uden at jeg i enhver henseende ville blive den tabende. Anderledes vil det måske gå de ark, jeg nu er i færd med at skrive. De kunne blive åbnet og lagt til side efter forgodtbefindende. Ved at more sig med at læse dem ville de store ingen falske forhåbninger vække, ved at ringeagte eller fordømme dem ingen sorg afstedkomme, og hvor sjældent kunne de vel tale med dem, der har anstrengt deres hoveder for at underholde dem, uden at gøre enten det ene eller det andet?

Med den bedre og klogere følelse, som Ovid kun udtaler i én linje for at tage den tilbage i den næste, kan jeg sige til mine ark:

Parve, nee invideo, sine me, liber, ibis in urbem, og heller ikke deler jeg den berømte landsforvistes sorg over, at han ikke selv kunne

ledsage den bog, han sendte til litteraturens, glædens og yppighedens marked. Var der ikke hundrede sådanne eksempler, ville min stakkels ven og skolekammerat, Dick Tintos skæbne være tilstrækkelig til at advare mig imod at søge lykke i den berømthed, der knytter sig til en heldig dyrker af de skønne kunster, på den tid.

Da Dick Tinto kaldte sig kunstner, plejede han at udlede sit udspring fra den gamle slægt Tinto til ejendommen af samme navn i Lanarkshire og lod stundom falde et vink om, at han på en måde var vanslægtet fra sit adelige blod ved at bruge penslen som hovedmiddel til sit underhold, men var Dicks stamtræ rigtigt, må nogle af hans forfædre være kommet endnu dybere i forfald, eftersom den brave mand, hans fader, drev den nødvendige og, som jeg håber, ærlige, men ganske vist ikke synderligt berømmelige håndtering som simpel skrædder i landsbyen Langdirdum i det vestlige. Under hans beskedne tag blev Richard født og som lærling i sin faders beskedne håndværk blev Richard, meget mod sin vilje, tidligt indskrevet, men gamle mr. Tinto fik ikke grund til at ønske sig til lykke med at have tvunget sin søns ungdommelige snilde til at give afkald på den det medfødte tilbøjelighed. Det gik ham ligesom skoledrengen, der prøver på at stoppe tuden på en vandbeholder til med sin finger, mens den over en sådan tvang forbitrede strøm undviger gennem tusinde uberegnelige sprækker og gennembløder ham for hans ulejlighed – således gik det også den ældre Tinto, idet hans håbefulde lærling ikke alene forbrugte alt kridtet til at udkaste tegninger på skrædderbordet med, men endog udførte forskellige vrængbilleder af sin faders bedste kunder, der begyndte højlydt

at knurre over, at det var for hårdt, at de både skulle vanskabes af faderens klædningsstykker og gøres til spot af sønnens tegninger, hvilket foranledigede vanrygte og tab af søgning, indtil den gamle skrædder, idet han gav efter for skæbnen og sin søns bønner, tillod ham at forsøge sin lykke i et fag, hvortil han var bedre skikket.

Omtrent på den tid opholdt en omvandrende broder af penslen, der øvede sit håndværk *sub Jove frigido*, og var genstand for alle landsbydrengenes, men særligt for Dick Tintos beundring, sig i landsbyen Langdirdum. Tidsalderen havde endnu ikke blandt andre uværdige indskrænkninger vedtaget den karrige sparsommelighedsforanstaltning, som ved at lade skrevne tegn bøde på manglen af sindbilledlige fremstillinger lukker en åben og let tilgængelig adgang til belæring og fordel for de skønne kunsters dyrkere. Det var endnu ikke tilladt i den gipsede indgang til et ølhus eller på det skilt, der hang udenfor en kro, at skrive "Den gamle Skade" eller "Saracenerhovedet" og lade denne kolde betegnelse træde i stedet for den fjerede sladderhanks livlige billede, eller den frygtelige sultans turbanklædte pande. Den tidligere og nøjsommere tidsalder tog lige stort hensyn til alle klassers fornødenheder og afmalede sindbillederne på god forplejning således, at de kunne forstås af alle evner, idet den fornuftigvis antog, at fordi et menneske ikke kunne læse en stavelse, kunne han holde ligeså meget af et krus god ale som hans bedre oplærte naboer, ja som præsten selv. Ifølge denne frisindede grundsætning hængte værtshusholdere endnu stedse malede sindbilleder på deres håndtering ud, og om skiltemalere end kun sjældent blev overmætte, led de i det mindste ikke ligefrem sult.

Hos en hædersmand af denne nu i forfald komne håndtering blev Dick Tinto, som allerede antydet, sat i lære, og begyndte således, hvad der ikke så sjældent er tilfældet med himmelbårne evner i denne afdeling af de skønne kunster, at male før han kunne tegne.

Hans anlæg til at iagttage naturen bragte ham snart til at rette sin lærers vildfarelser og hæve sig op over hans undervisning. Han glimrede formeligt i at male heste, da disse er et af yndlingsskiltene i de skotske landsbyer, og når man forfølger hans fremskridt, er det en fornøjelse at se, hvorledes han efterhånden lærte at forkorte ryggene og forlænge benene på disse ædle dyr, så at de omsider fik mindre lighed med krokodiller og større lighed med gangere. Bagtalelsen, der stedse forsølver fortjenesten med skridt, som svarer til dennes udvikling, har rigtignok påstået, at Dick en gang malede en hest med fem ben, i stedet for med fire. Jeg kunne have støttet hans forsvar på den denne gren af hans fag indrømmede frihed, som, da den tilsteder alle slags sælsomme og uregelrette sammensætninger, også kan indrømmes at strække sig så vidt, at den har lov til at give en yndlingsgenstand et overtalligt lem, men en afdød vens sag er hellig, og jeg holder mig for god til at forsvare den på et så overfladisk grundlag. Jeg har undersøgt det omtalte skilt, der endnu svajer hid og did fra sin ophøjede plads i Langdirdum, og jeg er villig til under eds tilbud at afgive den forklaring, at det, der letsindigt er blevet antaget for eller ondskabsfuldt forvansket som hestens femte ben, i virkeligheden er dette firfodede dyrs hale og i betragtning af den stilling, hvori dyret er afbildet, danner et med stor og heldig, om end dristig kunstfærdighed opfundet og anvendt

træk. Da hesten er afbildet i en stejlende stilling, synes halen, der er blevet forlænget, så at den når ned til jorden, at danne et støttepunkt og giver skikkelsen en trefods fasthed, uden hvilken det ville være vanskeligt at tænke sig, hvorledes hesten, således som dens fødder er stillede, ville kunne blive stående. Denne dristige undfangelse er heldigvis kommet i en mands værge, som forstår at sætte pris på den, for da Dick som mere fremadskreden kunstner begyndte at nære tvivl om rigtigheden af en så dristig afvigelse fra de for kunsten gældende regler og tilbød at udføre et billede af værtshusholderen selv i bytte for sin ungdommelige frembringelse, blev det høflige tilbud afslået af hans fornuftige arbejdsgiver, der, som det syntes, havde lagt mærke til, at når hans ale ikke formåede at gøre sin pligt for at vinde hans gæster, var et blik på hans skilt nok til at sætte dem i godt humør.

Det ville ligge udenfor mit nærværende øjemed at forfølge de trin, ad hvilke Dick Tinto forbedrede sine penselstrøg og i overensstemmelse med kunstens regler avede en glødende fantasis yppighed. Skællene faldt fra hans øjne ved synet af skitser af en samtidig, den skotske Teniers, som Wilkie med føje er blevet kaldt, og han kastede penslen bort, greb blyanten og forfulgte under sult og slid, spænding og uvished sin kunstnerbane under bedre varsler end sin første læremesters. Ikke des mindre ville de første udstrømninger af Dick Tintos talent (ligesom Popes ammestuerim, hvis de kunne skaffes til veje) være hans ungdomsfæller dyrebare. Ovenover døren til et simpelt ølhus i baggaden i Gandercleugh er der malet et krus og en stegerist – men jeg mærker, at jeg må løsrive mig fra dette emne for ikke at dvæle for længe ved det.

Under sine savn og kampe tog Dick Tinto, som så mange af hans kaldsfæller, sin tilflugt til at lægge den skat på menneskeslægtens forfængelighed, som han ikke kunne afpresse dens smag og gavmildhed – gav sig, kort sagt, til at male portrætter, og det var i denne fremadskredne tilstand af dygtighed, da Dick havde svunget sig ud over grænserne for sit oprindelige håndværk og i højeste grad foragtede enhver hentydning til det, at vi, efter i flere år ikke at have set hinanden, atter mødtes i landsbyen Gandercleugh, hvor jeg allerede da havde min nuværende stilling og Dick malede genparter af det menneskelige guddomsansigt for en guinea stykket. Det var kun en ringe løn, men i begyndelsen var den dog mere end tilstrækkelig til alle Dicks beskedne fornødenheder, så at han havde et værelse på gæstgivergården Wallace, ustraffet gjorde løjer endog med værten selv og levede agtet og æret af stuepigen, staldkarlen og opvarteren.

Disse blide dage var for klare, til at de kunne vare længe. Da hans velbyrdighed Lairden af Gandercleugh samt hans hustru og tre døtre, præsten, toldkontrolløren, min højtærede velynder mr. Jedediah Cleishbotham og en halv snes bønder og forpagtere var blevet udødeliggjorte af Tintos pensel, begyndte søgningen at tage af, og det var umuligt at vriste mere end kroner og halvkroner ud af hænderne på de bønder, hvis ærgerrighed førte dem ind i Dicks malerstue.

Ikke des mindre udbrød der dog, skønt synskredsen var skyfuld, i nogen tid intet uvejr. Værten havde kristelig tillid til en logerende, der havde været en god betaler, så længe han havde haft evne dertil, og af et portræt af værten selv, gengivet i

Rubens stil af hans hustru og døtre, var det klart, at Dick havde fundet udvej til at give kunsten i bytte for livets fornødenheder.

Intet er imidlertid usikrere end hjælpekilder af denne beskaffenhed. Det viste sig, at Dick nu var blevet slibestenen for værtens vittighed, uden at han vovede at værge sig eller gøre gengæld. At hans staffeli blev flyttet op på et kvistkammer, hvor der knapt var så megen plads, at det kunne stå oprejst der, og at han ikke længere vovede at deltage i de ugentlige klubmøder, hvis liv og sjæl han tidligere havde været. Kort sagt, Dick Tintos venner frygtede for, at han havde båret sig ad som det såkaldte dovendyr, der, når det har ædt det sidste grønne blad på det træ, hvori det er krøbet op, til sidst dratter ned fra dets top og dør af afkræftelse. Jeg tillod mig at lade falde et vink herom til Dick og at råde ham til at flytte udøvelsen af sit uvurderlige talent til en anden virkekreds og forlade den fælled, han kunne siges at have afgræsset.

"Der er noget til hinder for, at jeg skifter bopæl," sagde min ven, idet han med en højtidelig mine greb min hånd.

"Desværre velsagtens en gæld til værten," svarede jeg med oprigtig deltagelse, "kan jeg med mine ringe midler yde dig nogen bistand i denne knibe –"

"Nej, ved sir Joshuas sjæl!" udbrød den højsindede yngling, hentydende til den berømte engelske maler sir Joshua Reynolds, "aldrig vil jeg indvikle en ven i følgerne af mit eget uheld; der gives en måde, hvorpå jeg kan genvinde min frihed, og det er bedre at krybe igennem en kloak end at blive i et fængsel."

Jeg forstod ikke helt, hvad min ven mente. Malerkunstens muse syntes at have svigtet ham, og hvilken anden gudinde han kunne påkalde i sin nød, var en gåde for mig. Vi skiltes

imidlertid uden nogen nærmere forklaring, og jeg så ham først tre dage senere, da han opfordrede mig til at deltage i den afskedsfrokost, hvormed værten ville traktere ham, førend han rejste til Edinburgh.

Jeg traf Dick meget oprømt og fløjtende, mens han spændte den lille vadsæk sammen, der indeholdt hans farver, pensler, paletter og rene skjorte. At han skiltes i bedste forståelse fra værten, var klart af det stykke kolde oksekød, der var sat frem i den lave dagligstue tillige med to krus udmærket gammeltøl, og jeg tilstår, at min nysgerrighed vaktes med hensyn til de midler, hvorved min vens anliggender så pludseligt havde fået et bedre udseende. Jeg havde ikke Dick mistænkt for at have med Fanden at bestille, og ved hvilke jordiske midler han havde set sig i stand til at hjælpe sig ud af sin forlegenhed, var det mig umuligt at gætte.

Han lagde mærke til min forlegenhed og greb min hånd. "Endog for dig, min ven," sagde han, "ville jeg gerne skjule den nedværdigelse, jeg har været nødt til at underkaste mig for at kunne iværksætte et hæderligt tilbagetog fra Gandercleugh. Men hvad kan det nytte at forsøge på at skjule, hvad der nødvendigvis må røbe sig ved sin overlegne ypperlighed. Hele landsbyen, hele sognet, hele verden vil snart opdage, hvortil fattigdom har bragt Richard Tinto."

Her randt der mig pludseligt noget i hu, idet jeg havde lagt mærke til, at værten den mindeværdige formiddag havde iført sig et par splinternye bomuldsfløjls bukser, i stedet for sine gamle skjægs [Note 2)].

"Hvad," sagde jeg, idet jeg rask flyttede min højre hånd med tommel- og pegefingeren klemt tæt sammen, "har du nedladt

dig til at genoptage den hædrende kunst, hvortil du først blev oplært – lange sting, hvad, Dick."

Han afviste denne uheldige gisning med en panderynke og et om harmfuldt foragt vidnende "ah" og førte mig ind i et andet værelse, hvor han viste mig sir William Wallaces majestætiske hoved, der stod støttet til væggen, lige så barsk, som da det på den barbariske Edwards befaling skiltes fra kroppen.

Maleriet var udført på brædder af forsvarlig tykkelse, og overkanten var smykket med jernringe, hvor det ansete billede kunne hænges op på en skiltestang.

"Der, min ven," sagde han, "står Skotlands ære og min skam – dog nej, ikke min, men Deres, som, i stedet for at opmuntre kunsten på dens rette område, nødsager den til at ty til sådanne usømmelige og uværdige yderligheder."

Jeg søgte at mildne min misbrugte og harmfulde vens sårede følelser, idet jeg mindede ham om, at han ikke, som hjorten i fabelen, burde foragte den egenskab, der havde hjulpet ham ud af en forlegenhed, hvori hans evner som portræt- eller landskabsmaler havde vist sig frugtesløse, og i særdeleshed roste maleriets undfangelse og udførelse og gjorde ham opmærksom på, at han, langtfra at føle sig vanæret ved at have givet et så ypperligt bevis på sin dygtighed, snarere burde ønske sig til lykke med den forøgelse af hans navnkundighed, som dets offentlige udstilling nødvendigvis måtte føre med sig.

"Du har ret, min ven, du har ret," svarede stakkels Dick, hvis øjne tindrede af begejstring. "Hvorfor skulle jeg sky navnet af en – en" (han betænkte sig for at finde på et udtryk) "- en udendørs kunstner. Hogarth har fremstillet sig selv i denne egenskab i et af sine bedste kobberstik, og Domenichino eller en anden har i

gamle dage, ligesom Morland i vore, anvendt sine evner på denne måde, og hvorfor indskrænke den glæde, som udstillingen af kunstværker egner sig til at vække blandt alle klasser, alene til de rige og højere. Men ikke des mindre, min ven, må vi ufortøvet skilles. Tømmermanden kommer om en time for at sætte skiltet op, og trods al min filosofi og din trøstende opmuntring oven i købet, vil jeg dog helst forlade Gandercleugh, førend der bliver begyndt på dette foretagende."

Vi gjorde os til gode med vor venlige værts afskedsmåltid, og jeg fulgte Dick på vej til Edinburgh. Omtrent en mil fra landsbyen skiltes vi, netop som vi hørte drengenes fjerne hurraråb, der ledsagede opsættelsen af gæstgivergården *Wallaces Hoved*s nye sindbillede, og Dick Tinto gik rask til for at komme udenfor hørevidde, så lidt havde hverken ældre vane eller nyere filosofi forsonet ham med egenskaben af skiltemaler.

I Edinburgh blev Dicks evner opdaget og påskønnet, og han fik indbydelser til middagsselskaber og vink fra flere udmærkede kunstkendere. Men disse herrer var mere rundhåndede med deres domme end med deres mønt, hvorimod Dick fandt, at han trængte mere til mønt end til domme, og derfor tyede til London, det almindelige marked for dygtighed, hvor der, som på de fleste almindelige markeder, falbydes langt mere af enhver slags, end der findes købere til.

Dick, der virkeligt antoges at have betydelige anlæg for sit fag, og hvis forfængelige og sangvinske natur aldrig noget øjeblik tillod ham at tvivle på, at han til sidst ville gå af med sejren, kastede sig hovedkulds ud i den store hob, som trængtes og brødes for at vinde anseelse og forfremmelse. Han puffede og puffedes og tilkæmpede sig til sidst ved sin uforfærdethed et

vist navn, malede til Kunstakademiets præmie, havde malerier på udstillingen i Somerset House og forbandede udstillingsudvalget. Men stakkels Dick var dømt til at tabe den valplads, for hvilken han kæmpede så mandigt. I de skønne kunster er der næppe noget andet valg end enten glimrende sejr eller fuldstændigt nederlag, og da Dicks iver eller flid ikke kunne sikre ham det, blev dette den naturlige følge heraf. En tid lang beskyttedes han af et par af de forstandige personer, som gør en dyd af at være ejendommelige og af at sætte deres anskuelser imod verdens i smagssager og kunstspørgsmål, men de blev til sidst kede af stakkels Tinto og lagde ham fra sig som en byrde ifølge den regel, efter hvilken et forkælet barn kaster sit legetøj bort, nød og elendighed gjorde det desværre af med ham og bragte ham før tiden i hans grav, til hvilken han blev båret fra et usselt logi i Swallow Street, hvor han inden døre var blevet rykket af sin værtinde og udenfor passet op af retsbetjente, indtil døden kom ham til undsætning. En lille artikel i Morning Post omtalte hans død med det ædelmodige tillæg, at hans malerier vidnede om betydelige evner, skønt hans stil var temmelig flygtig, og henviste til en bekendtgørelse om, at billedhandleren mr. Varnish endnu var i besiddelse af nogle ganske få håndtegninger og malerier af Richard Tinto, Esq. hvilke de standspersoner, som måtte ønske at fuldstændiggøre deres samlinger af nyere kunstværker, opfordredes til ufortøvet at tage i øjesyn. Således endte Dick Tinto som et beklagelsesværdigt bevis på den store sandhed, at i de skønne kunster er middelmådighed ikke tilladt, og at den, som ikke kan nå op på det øverste trin af stigen, gør bedst i slet ikke at sætte sin fod på den.

Tintos minde er mig dyrebart på grund af erindringen om de mange samtaler, vi havde med hinanden, og hvoraf de fleste drejede sig om min nærværende opgave. Han glædede sig over mine fremskridt og talte om en prydelig, illustreret udgave med hoveder, vignetter og ornamenter, i hvilket øjemed han fik en gammel invalid sergent og udråberen i Gandercleugh til at sidde for sig, sergenten som Karl den Andens livgardist Bothwell og den anden som David Deans.

Men mens han således tog sig for at forene sine kræfter med mine til disse fortællingers udsmykning, blandede han mange nyttige doser kritik i de lovtaler, mine arbejder stundom var så heldige at fremkalde.

"Dine personer, kære Pattieson," sagde han, "bruger *knæveren* alt for meget. De *prater* for meget" (pyntelige talemåder, som Dick havde lært, mens han malede kulisser for et omvandrende skuespilselskab); "på hele sider findes der ikke andet end snak og dialoger."

"Den gamle filosof," svarede jeg, "plejede at sige, *tal, for at jeg kan lære dig at kende,* og hvorledes kan en forfatter gøre sine læsere bekendte med sine personer på en mere tiltrækkende og kraftig måde end ved dialoger, i hvilke enhver af dem fremstilles som skildrende sin karakter."

"Det er en falsk slutning, Peter," sagde Tinto, "og den er mig ligeså modbydelig som et tomt krus. Vel vil jeg indrømme dig, at talen er en evne af en vis værdi i det daglige liv, og jeg vil ikke engang holde fast på den pythagoræiske drikkebroders lære, som sagde, at ved en flaske fordærvedes samtalen ved at tale, men jeg kan ikke indrømme, at en udøver af de skønne kunster behøver at udtrykke tanken i sine optrin med ord for at sætte

læseren ind i dem. Tværtimod, Peter, vil jeg, hvis disse fortællinger nogensinde skulle blive udgivet, henstille til de fleste af dine læseres afgørelse, om du ikke har givet os en hel side snak for en enkelt tanke, som to ord kunne have udtrykt, hvorimod nøjagtigt tegnede og med de rette farver fremhævede stillinger, sædvaner og omstændigheder ville have bevaret alt, hvad der fortjente at bevares, og forskånet os for de evindelige "sagde han" og "sagde hun", hvormed det har behaget dig at belemre dine sider."

Jeg svarede, at han forvekslede penslens og pennens virksomheder med hinanden, og at den himmelske og tavse kunst, som malerkunsten er blevet kaldt af en af vore største nulevende digtere, nødvendigvis måtte henvende sig til øjet, da den ikke besad midler, hvormed den kunne henvende sig til øret, hvorimod digtekunsten eller det slags forfatterskab, der nærmede sig denne, var nødt til at gøre det stik modsatte og henvende sig til øret for at vække den deltagelse, den ikke kunne opnå gennem øjet.

Dick lod sig ikke rokke det allermindste af mine indvendinger, om hvilke han påstod, at de grundede sig på misforståelser. "Beskrivelse," sagde han, "var for en romanforfatter det selv samme, som tegning og farver var for en maler. Ord var hans farver, og, når de blev brugt på den rette måde, kunne de ikke andet end fremstille det optrin, han ville mane frem, for det åndelige øje, ligesom papiret eller lærredet fremstiller det for det legemlige redskab. De samme regler," påstod han, "gjaldt for begge, og alt for stor hyppighed af dialogen var i det første tilfælde en ordrig og møjsommelig skrivemåde, som forvekslede den rette fortællekunst med den

dramatiske, der var en derfra himmelvid forskellig skrivemåde, hvis egentlige væsen bestod i dialogen, fordi alt, med undtagelse af sproget, hvoraf der skulle gøres brug, på skuepladsen fremstilledes for øjet af de spillendes dragter, personer og bevægelser. Men da intet," sagde Dick, "kan være kedeligere end en lang fortælling, der er skrevet efter samme plan som et drama, er gangen i din fortælling, hvor du mest har nærmet dig til denne slags skrivemåde ved at anvende langtrukne samtaler, blevet kold og tvungen, og du har derved mistet den evne til at fængsle opmærksomheden og pirre indbildningskraften, som du kan siges at have ved andre lejligheder lagt ret heldigt for dagen."

Jeg bukkede til tak for denne artighed, der formodentligt henkastedes som en slags placebo, og tilkendegav, at jeg var villig til at gøre i det mindste et forsøg med en mere ligefrem skrivemåde, hvorved mine personer skulle handle mere og tale mindre end i mine tidligere forsøg af denne slags. Dick gav mig et nedladende og bifaldende nik og ytrede, at da jeg var så lærevillig, ville han til bedste for min muse meddele mig et emne, som han havde studeret med sin egen kunst for øje.

"Fortællingen," sagde han, "siges af sagnet at være sand, skønt der, da det er hen ved hundrede år siden, at begivenhederne foregik, med føje kan næres tvivl om de enkelte omstændigheders nøjagtighed."

Da Dick Tinto havde talt således, søgte han i sin mappe efter den skitse, efter hvilken han agtede en gang i tiden at udføre et fjorten fod bredt og otte fod højt maleri. Skitsen, der, for at bruge et passende udtryk, var godt udført, forestillede en gammel hal, som var udstyret i, hvad vi nu kalder dronning

Elisabeths tidsalders stil. Lyset, som kom ind fra den øverste del af et højt vindue, faldt på en ualmindeligt skøn, kvindelig skikkelse, som i en stilling af målløs rædsel syntes at afvente udfaldet af en forhandling mellem to andre personer, af hvilke den ene var en ung mand, der, iført Van Dyke-dragten fra Karl den Førstes tid, syntes med et udtryk af forbitret stolthed, der ytrede sig i den måde, hvorpå han løftede sit hoved i vejret og udstrakte sin arm, snarere at kræve en ret end en nåde af en dame, hvis alder og en vis lighed i trækkene fremhævede som den yngre kvindes moder, der syntes at høre efter med en blanding af mishag og utålmodighed.

Tinto tog sin skitse frem med et udtryk af gådefuld triumf og stirrede på den, ligesom en fader kan se på et håbefuldt barn, mens han foregriber den fremtid, det vil berede sig i verden, og den højde, hvortil det vil hæve sin slægts hæder. Han holdt den en arms længde ud fra mig – satte den ovenpå en dragkiste – lukkede de nederste vinduesskodder for at tilvejebringe en nedadfaldende, heldig belysning – skyggede for sit ansigt med sin hånd, ligesom for at udelukke alt andet end den kære genstand – og ødelagde slutteligt en drengs skrivebog ved at rulle den sammen, for at den kunne træde i stedet for en kunstkenders formørkede kikkert. Mine ytringer af begejstring havde formodentlig ikke svaret til hans, for straks efter udbrød han med heftighed: "Jeg troede dog, at du havde øjne i hovedet, min gode Pattieson."

Jeg hævdede mit krav på at besidde den sædvanlige andel af synsredskaber.

"Og dog," sagde Dick, "ville jeg på ære sværge på, at du var født blind, da du ikke med første øjekast har kunnet se, hvad

denne skitse skal betyde. Jeg vil ikke rose mit eget arbejde, det overlader jeg til andre. Jeg kender mine ufuldkommenheder og ved, at min tegning og min kolorit kunne forbedres i den tid, jeg agter at hellige til kunsten, men opfattelsen – udtrykket – de fortæller enhver, der ser skitsen, historien, og kan jeg udføre maleriet, uden at svække den oprindelige opfattelse, skal navnet Tinto ikke længere kvæles af misundelsens og rænkernes tåger."

Jeg svarede, "at jeg beundrede skitsen overordentligt, men at jeg, for til fulde at kunne fatte dens fortjeneste, fandt det ubetinget nødvendigt at blive underrettet om emnet."

"Det er netop det, hvorover jeg beklager mig," svarede Tinto; "du har vænnet dig så stærkt til disse tusmørke-enkeltheder, at du er blevet sat ud af stand til at modtage det øjeblikkelige og levende glimt af overbevisning, der farer ind i sjælen ved synet af de heldige og udtryksfulde sammensætninger i et enkelt optrin og af øjeblikkets stilling, holdning og udseende ikke alene udleder de afbildede personers tidligere historie og beskaffenheden af den sag, hvormed de for tiden er sysselsatte, men endog løfter fremtidens slør og tillader sig en kløgtig gisning om deres skæbne."

"I så tilfælde," sagde jeg, "overgår malerkunsten den navnkundige Gines de Passamonts abe, som kun befattede sig med fortiden og nutiden, ja overgår endog naturen selv, der skaffer den dens emner. For jeg forsikrer, at om jeg også kunne se ind i denne elizabethanske hal og se de personer, du har tegnet, som mennesker af kød og blod, ville jeg dog ikke være en tøddel nærmere ved at kunne gætte, hvad de har for, end jeg er det i dette øjeblik, mens jeg ser på din skitse. Kun ganske i

almindelighed antager jeg på grund af den unge dames smægtende mine og den umage, du har gjort dig for at udstyre herren med et meget smukt ben, at der er tale om et kærlighedsforhold imellem dem."

"Tillader du dig virkelig en så dristig gisning?" spurgte Tinto. "Og den harmfulde alvorlighed, hvormed du ser manden fremsætte sin bejlen – den yngre kvindes modstandsløse fortvivlelse – det barske præg af urokkelig bestemthed hos den ældre kvinde, hvis miner på en gang udtrykker bevidsthed om, at hun begår en uret og en fast beslutning om at blive ved, som hun har begyndt ..."

"Udtrykker hendes miner alt dette," afbrød jeg ham, "kan din blyant måle sig med den dramatiske kunstfærdighed hos mr. Puff i "Kunstdommeren", som lagde en temmelig indviklet sætning i lord Burleighs udtryksfulde rysten på hovedet."

"Jeg mærker, min gode ven Peter," svarede Tinto, "at du er fuldkommen uforbederlig, men jeg har medlidenhed med din langsomme fatteevne og vil ikke, at du skal gå glip af fornøjelsen af at forstå mit billede og tillige af at få et emne for din pen. Du må da vide, at mens jeg forrige sommer optog skitser på kysten af Øst-Lothian og Berwickshire, lod jeg mig lokke ind mellem Lammermoorbjergene ved at høre tale om nogle oldtidslevninger der på egnen, og de, der greb mig mest, var ruinerne af en gammel borg, hvor den elizabethanske hal, som du kalder den, i sin tid fandtes. Jeg opholdt mig to-tre dage i en forpagtergård der på egnen, og den alderstegne husmoder var godt bekendt med borgens historie og de begivenheder, der er foregået der, af hvilke en var af en så tiltrækkende natur, at min opmærksomhed delte sig mellem mit ønske om at tegne de

gamle ruiner i landskabet og i et historisk maleri at fremstille de sælsomme begivenheder, som havde tildraget sig der. – Her har du, hvad jeg har skrevet op af fortællingen," sagde stakkels Dick og rakte mig en pakke løse, dels med hans blyant og dels med hans pen overkradsede blade, på hvilke udkast til karikaturer og tegninger af tårne, møller, gamle gavle og dueslag gjorde hans skriftlige optegnelser pladsen stridig.

Ikke des mindre gav jeg mig i lag med så godt, jeg kunne, at tyde indholdet af håndskriftet og udarbejdede deraf nedenstående fortælling, hvori jeg til dels, skønt ikke ganske, har fulgt min ven Tintos råd ved at søge at gøre fortællingen mere beskrivende end dramatisk. Men min yndlingstilbøjelighed er stundom løbet af med mig, og, ligesom mange andre i denne snakkende verden, taler mine personer undertiden en hel del mere end de handler.

2

End ej, I herrer, sikkert er, hvad der er vundet;
Det ej forslår, at fjenden flugten tog,
Da han så snart kan samle friske kræfter.

– Henrik den Sjette, 2. del.

Ved indgangen til en bjergsnævring ovenfor Øst-Lothians frugtbare sletter lå i tidligere dage en omfangsrig borg, hvoraf der nu kun er ruiner tilbage. Dens gamle ejere var en slægt af mægtige og krigeriske lensherrer, der bar samme navn som borgen, nemlig Ravenswood. Deres stamtræ nåede højt op i oldtiden, og de havde indgået ægteskabelige forbindelser med Douglaserne, Humerne, Swintonerne, Hayerne og andre mægtige og højfornemme slægter i den del af landet, ligesom også deres historie hyppigt var indbefattet i Skotlands, i hvis årbøger deres bedrifter er optegnede. Da borgen Ravenswood lå ved og til dels beherskede en snævring mellem Berwickshire eller Merse, som Skotlands sydøstligste landskab kaldes, og begge Lothians, var den både under ydre og indre krige af vigtighed, og da den hyppigt blev ivrigt belejret og hårdnakket forsvaret, spillede dens ejere på grund heraf en fremtrædende rolle i historien. Men deres hus havde, ligesom alle jordiske ting, sine omvæltninger og tabte i midten af det 17. århundrede en stor del af sin glans, og på revolutionens tid så den sidste ejer af borgen Ravenswood sig nødsaget til at skille sig ved det gamle familiesæde og flytte til en ensom borg, der var beskyttet af havet. Den lå på den uhyggelige kyst mellem St. Abb's Head

og landsbyen Eyemouth og vendte ud mod den øde, buldrende Nordsø. Et ufrugtbart område af rå græsningsjorder omgav hans nye bolig og var den eneste levning af, hvad han tidligere havde ejet.

Det var langtfra, at denne ødelagte families arving, lord Ravenswood, bøjede sig for sine nye livsvilkår. I borgerkrigen 1689 havde han holdt med det tabende parti, og skønt han var sluppet derfra uden at forbryde hverken liv eller gods, var hans slægt dog blevet beskæmmet og hans titel ophævet, så at han nu kun af høflighed kaldtes lord Ravenswood.

Denne ulykkelige adelsmand havde arvet sit hus' stolthed og ufredelighed, om end ikke dets held, og da han tilskrev en vis bestemt person sin slægts afgjorte forfald, beærede han denne person med hele sit had. Det var netop ham, som nu ved køb var blevet ejer af Ravenswood og de besiddelser, husets arving havde mistet. Han nedstammede fra en slægt, der var langt yngre end lord Ravenswoods og først under de store borgerkrige havde svunget sig op til rigdom og statsborgerlig indflydelse. Selv var han blevet uddannet til sagfører og havde beklædt høje embeder i staten ved hele sit liv igennem at have vist sig at være en dygtig fisker i en af partisplid hjemsøgt og af underordnede myndigheder styret stats rørte vande og forstået at samle betydelige pengesummer i et land, hvor der kun var lidt at hente, idet han lige så godt kendte rigdommens værdi og de forskellige midler til at forøge den, som han forstod at bruge den som et redskab til at udvide sin magt og indflydelse.

På grund af disse sine evner var han en farlig modstander for den hidsige og uforsigtige Ravenswood. Om han havde givet denne god grund til det fjendskab, han nærede til ham, var

noget, hvorom der var delte meninger, idet nogle sagde, at uenigheden kun stammede fra lord Ravenswoods hævngerrighed og misundelse, fordi ban ikke tålmodigt kunne finde sig i, at en anden, skønt ved ærligt og redeligt køb, var blevet ejer af hans forfædres borg og gods, hvorimod almenhedens større flertal, der er lige så villigt til at tale ondt om de rige i deres fraværelse som til at smigre for dem under deres øjne, nærede mindre kærlige tanker og sagde, at lordseglbevareren (for til denne højde var sir William Ashton nået op) havde, førend han til sidst havde købt godset Ravenswood, gjort betydelige pengeomsætninger med dets forrige ejer, samt, snarere hentydende til hvad der kunne være sandsynligt, end påstående noget som helst bestemt, spurgte, hvem der vel kunne have haft størst fordel af at fremsætte og hævde de fra disse forviklede forhold hidrørende krav, og lod mere end vink alene falde om de fordele, som den koldblodige lovkyndige og snilde statsmand nødvendigvis måtte have over den hidsige, ildesindede og uforsigtige personlighed, som han havde hildet i lovens garn og pengeomsætningens snarer.

Tidsforholdenes beskaffenhed styrkede denne mistanke. "Den gang var der ingen konge i Israel." Efter at Jakob den Sjette var draget bort for at overtage Englands rigere og mægtigere krone, havde der i Skotland været uenighed mellem de blandt højadelen opståede partier, der, alt eftersom deres rænker rådede ved hoffet i St. James, afvekslende var i besiddelse af herskermyndigheden på anden hånd. De af et sådant styrelsessæt opstående ulemper ligner dem, hvorunder fæsterne lider på et gods i Irland, som tilhører en fraværende godsejer. Der gaves ingen øverste magt, som havde eller gjorde

krav på at have tarv til fælles med samfundet i det hele, og hvortil de af underordnet tyranni undertrykte kunne tage deres tilflugt for at søge retfærdighed eller nåde. Om en hersker end er nok så magelig, egenkærlig og tilbøjelig til vilkårlighed, står hans eget tarv dog i et frit land åbenbart i forbindelse med almenhedens i det hele taget, ligesom de skadelige følger af en modsat fremgangsmåde for hans egen myndighed er så tydelige og truende, at både almindelig klogskab og almindelig menneskelig følelse viser nødvendigheden af en upartisk retspleje og af, at tronen er støttet på retfærdighed. Derfor har endog herskere, der have udmærket sig ved vold og tyranni, været strenge med at hævde retten blandt deres undersåtter i alle de tilfælde, hvor deres egen magt og deres egne lidenskaber ikke har været med i spillet.

Helt anderledes går det, når herskermyndigheden overdrages til formanden for et adelsparti, som har en leder af et fjendtligt parti til rival og trænges hårdt af ham i ærgerrighedens væddeløb. Hans kortvarige og usikre besiddelse af magten må anvendes til at belønne hans tilhængere, udvide hans indflydelse, og undertrykke og knuse hans modstandere. Ja, endog Abu Hassan, der dog var den uegennyttigste af alle vicekonger, undlod ikke under sit kalifat på en dag at sende sin egen slægt en gave på tusinde guldstykker, og de skotske understyrere forsømte ikke, når deres tilhængere havde bragt dem til roret, at anvende det samme middel for at belønne dem.

Navnlig blev retsplejen skæmmet af den groveste partiskhed, og der indtraf næsten aldrig nogle tilfælde af vigtighed, uden at der fandtes en eller anden grund til ensidighed eller partiskhed

hos dommerne, som var så lidt i stand til at modstå fristelsen, at talemåden: "Vis mig manden, så skal jeg vise dig loven," blev lige så almindelig som den var forargelig, og en bestikkelse førte til andre endnu grovere og skammeligere. Den dommer, som brugte sin hellige myndighed til snart at understøtte en ven og snart at knuse en fjende, og hvis kendelse støttede sig på familieforbindelser eller politiske forhold, kunne ikke antages at være utilgængelig for umiddelbart personlige bevæggrunde, og den riges pung troedes ofte at blive kastet i vægtskålen for at vippe den fattige parts sag i vejret. De underordnede retsbetjente nærede kun ringe betænkelighed med hensyn til bestikkelse. Sølvtøj og pengeposer sendtes som gaver til kongens rådsherrer for at indvirke på deres adfærd og blev hældt, siger en samtidig forfatter, ligesom brændestykker ud på deres gulve, uden at der af sømmelighedshensyn lagdes skjul derpå.

Under sådanne tidsforhold var det ikke alt for ukærligt at antage, at den statsmand, der var øvet i rettergang og et formående medlem af et sejrende parti, kunne finde og anvende midler til at forfordele sin mindre behændige og mindre heldigt stillede modstander, og om det end var blevet antaget, at sir William Ashton havde en for øm samvittighed til at føre sig disse fordele til nytte, troede man dog, at hans ærgerrighed og attrå efter at forøge sin rigdom og indflydelse fik en lige så stærk spore af hans frues opfordringer, som MacBeths forvovne stræben i fordums dage.

Lady Ashtons slægt var fornemmere end hendes ægtefælles, en fordel, som, hun ikke forsømte at anvende til det yderste for at hævde og udvide hans indflydelse på andre, og, hvis der ikke

blev løjet hende alt for stærkt på, sin egen på ham, Hun havde været smuk og besad nu et stateligt og majestætisk ydre, og udstyret, som hun af naturen var det, med kraftige evner og voldsomme lidenskaber, havde erfaringen lært hende at bruge disse og at skjule, om ikke dæmpe disse. Hun var en streng og nøjagtig iagttager af ydre former, i det mindste af andægtighedens. Hendes gæstfrihed var glimrende, ja næsten pralende. Hendes tale og væsen stemte overens med det mønster, der var mest anset i Skotland på den tid, var alvorlige, værdige og strengt tillempede efter vedtægtens regler. Og dog blev lady Ashton trods alle disse egenskaber, som normalt vakte agtelse, kun sjældent omtalt i kærlige eller velvillige udtryk. Fordel – hendes slægts, om ikke hendes egen fordel – syntes alt for tydeligt at være bevæggrunden til hendes handlinger, og hvor dette er tilfældet, lader den skarpt dømmende og ondskabsfulde almenhed sig ikke letteligt føre bag lyset af et ydre skin. Det sås alt for klart, at lady Ashton, selv når hun var allermest nedladende og forekommende, lige så lidt tabte sit mål af syne, som falken i sine luftige svingninger vender sine øjne bort fra det af den udsete bytte, og derfor blandede der sig en vis tvivl og mistro i de følelser, hvormed hendes lige modtog hendes opmærksomheder. Hos dem, der stod under hende, fik disse følelser en tilsætning af frygt, et indtryk, der fremmede hendes øjemed, for så vidt det gjorde, at hendes anmodninger hurtigt blev efterkommet og hendes befalinger ubetinget opfyldte, men var skadeligt, da det ikke lader sig forene med hengivenhed eller agtelse.

Endog hendes ægtefælle, på hvis skæbne hendes begavelse havde haft en så kraftig indflydelse, sagdes snarere at nære

ærbødig ærefrygt end tillidsfuld hengivenhed for hende, og rygtet fortalte, at der gaves øjeblikke, da han anså sin storhed for dyrt købt ved huslig trældom. Herom kunne der imidlertid vel formodes en hel del, men kun lidt vides med vished, da lady Ashton anså sin ægtefælles ære for sin egen og helt vel vidste, hvor meget den ville lide i det almindelige omdømme, dersom han syntes at være sin hustrus tjener. I alle sine samtaler påberåbte hun sig hans mening som den ufejlbare. Hans lyster og tilbøjeligheder blev spurgt til råds og hans anskuelser optaget med det udtryk af ærbødighed, som en pligttro hustru måtte synes at skylde en ægtefælle af sir William Ashtons rang og karakter.

Men imellem alt dette var der noget, som lød falsk og hult, og for dem, der iagttog dette par med skarp og måske fjendtlig opmærksomhed, syntes det klart, at damen med en fastere karakters, en højere byrds og en mere levende ærgerrigheds hovmod så med en vis foragt ned på ægtemanden, og at denne snarere nærede skinsyg frygt end kærlighed og beundring for hende.

Ikke desto mindre gik sir William Ashtons og hans frues vigtigste og kæreste stræben ud på et og det samme, og de forsømte ikke at arbejde i forening, skønt uden hjertelighed, og under alle ydre forhold at vise hinanden den agtelse, som de vidste var nødvendig for at sikre dem almenhedens.

Deres forening var blevet velsignet med flere børn, af hvilke tre endnu levede. Det ene, den ældste søn, var på rejser, hvorimod de to andre, en datter på sytten år og en omtrent tre år yngre dreng, opholdt sig hos deres forældre i Edinburgh, når det skotske parlament eller statsrådet holdt møder, og ellers på

den gamle, gotiske borg Ravenswood, til hvilken lordseglbevareren havde ladet opføre betydelige tilbygninger i det syttende århundredes stil.

Den forrige ejer af dette gamle herresæde og det dertil hørende store gods, lord Allan Ravenswood, vedblev i nogen tid at føre en frugtesløs krig med sin eftermand angående forskellige spørgsmål, hvortil deres tidligere forhold havde givet anledning, og som efterhånden afgjordes til fordel for den rige og mægtige modstander, indtil den Almægtige gjorde ende på trætten ved at indkalde Ravenswood for en højere domstol. Livets tråd, som længe havde været svag, brast under et anfald af voldsomt og afmægtigt raseri, hvoraf han blev angrebet ved budskabet om tabet af en sag, der måske snarere burde have været afgjort efter ret og billighed end efter lovgivningens strenghed, og som var den sidste, han havde anlagt mod sin mægtige modstander. Hans søn var vidne til hans dødskamp og hørte de forbandelser, hvormed han overøste sin fjende, som om de tillagde ham en arv af hævn, og andre omstændigheder bidrog til at opirre en lidenskabelighed, der var og længe havde været en hovedfejl ved den skotske sindsbeskaffenhed.

Det var en formiddag i november, og de klipper, der vendte ud mod havet, var indhyllet i en tæt og tung tåge, da porten til den gamle og halvt forfaldne borg, hvor lord Ravenswood havde tilbragt de sidste, af sorg og genvordigheder hjemsøgte år af sit liv, gik op, for at hans dødelige levninger kunne blive bragte til en endnu mere øde og ensom bolig. Den omgivelsernes pragt, for hvilken den afdøde i sine sidste dage havde været fremmed, genoplivedes nu, da han skulle overgives til glemslens rige.

Bannerne med den gamle slægts og dens nærmeste frænders våbenmærker og valgsprog blev båret, det ene efter det andet, i et sørgeoptog ud under borggårdens lave port. Egnens fornemste adelsmænd fulgte, klædt i den dybeste sorg, med og lempede deres hestes skridt efter en højtidelig, til anledningen passende march. Floromvundne trompeter udsendte deres langtrukne og tungsindige toner for at ordne optogets bevægelser, og et umådeligt følge af ringere sørgende og tjenere sluttede bagtroppen, som endnu ikke var kommet ud af borgporten, da fortroppen havde nået det kapel, hvor liget skulle hensættes.

Tværtimod skik og brug, ja endog i strid med den da gældende lovgivning blev liget modtaget af en til den skotske episkopale menighed hørende præst, der var iført sin messeskjorte og holdt sig klar til at læse kirkens begravelsesbønner over den afdøde. Det var et af lord Ravenswood i hans sidste sygdom ytret ønske, som beredvilligt var blevet efterkommet af kavalererne, som de fandt behag i at kalde sig, til hvilket parti de fleste af hans venner hørte, men da det presbyterianske kirkeforstanderskab havde anset denne ceremoni for en trodsig forhånelse af dets myndighed, havde det anmodet lordseglbevareren som den nærmeste statsråd om et forbud imod dens iværksættelse, hvorfor en af nogle bevæbnede mænd ledsaget retsbetjent befalede præsten, da denne havde åbnet sin bønnebog, at tie, en fornærmelse, der bragte hele forsamlingen til at blusse af harme, og som fornemmeligt og lige på stedet blev imødegået af den afdødes eneste søn, Edgar, der i almindelighed blev kaldt junkeren af Ravenswood, en yngling på omtrent tyve år, der slog med

hånden på sit sværd og, efter at have opfordret retsbetjenten til, hvis han havde sit liv kært, at afholde sig fra enhver yderligere afbrydelse, befalede præsten at blive ved. Manden søgte ikke des mindre at udføre sit hverv, men da hundrede sværd på en gang blinkede i luften, indskrænkede han sig til at nedlægge indsigelse mod den vold, der var blevet tilføjet ham under varetagelsen af hans embedspligt, og trådte til side som en tvær og harmfuld tilskuer ved ceremonien, mens han mumlede noget, som om han ville sige "Du skal komme til at angre den dag, da jeg blev standset af dette dit svar."

Optrinnet var en kunstners pensel værdigt. Lige under indgangen til dødens hus oplæste den over det forefaldne forskrækkede og for sin egen sikkerhed skælvende præst kirkens højtidelige ord over bøjet stolthed og tilintetgjort lykke og udtalte støv til støv og aske til aske. Rundt omkring stod den afdødes slægtninge, hvis ansigter mere røbede harme end sorg, og hvis dragne sværd, som de svang i luften, dannede en slående modsætning til deres dybe sørgedragt. Kun i den unge mands ansigt syntes harmen i øjeblikket at vige for den dybe smerte, hvormed han så sin nærmeste og næsten eneste ven blive overgivet til hans forfædres grav. En slægtning så ham blive ligbleg, da han, efter at alle ceremonier var blevet vedbørligt iagttaget, skulle som den nærmeste efterladte sænke den øverste ende af kisten ned i gravhvælvingen mellem hensmuldrende ligkister med pjaltet fløjl og skimlede plader for der at blive deres fælle i forrådnelse. Han trådte hen til ynglingen og tilbød ham sin bistand, som Edgar Ravenswood dog med en stum bevægelse afslog, hvorpå han med fasthed og uden at fælde en tåre opfyldte sin sidste pligt. Stenen blev lagt

på graven, og da døren til hvælvingen var blevet lukket, tog ynglingen den svære nøgle i besiddelse.

Idet hoben forlod kapellet, blev han stående på den trappe, som førte op til dets gotiske prædikestol. "Gode herrer og venner," sagde han, "De har i dag vist Deres afdøde frændes lig en ikke almindelig tjeneste. De højtideligheder, der i andre lande indrømmes den simpleste kristne som en ret, der tilkommer ham, ville i dag være blevet nægtet liget af Deres frænde – der dog visselig ikke var udsprunget af det ringeste hus i Skotland – dersom de ikke var blevet sikret ved Deres mod. Andre begraver deres døde med sorg og tårer. Vores begravelseshøjtideligheder bliver derimod forstyrret af retsbetjente og voldsmænd, og vor sorg – den sorg, vi skylder vore hedengangne venner – forjages fra vor kind af en retfærdig harmes glød. Men det er godt, at jeg ved, fra hvilket kogger denne pil er udgået. Kun den, der har gravet graven, kunne være lav og grusom nok til at ville forstyrre ligfærden, og Himlen lade mig vederfares det samme og mere til, hvis jeg ikke gengælder denne mand og hans hus den undergang og skam, han har bragt over mig og mit!"

En stor del af forsamlingen bifaldt disse ord som et kraftigt udbrud af retfærdig harme, hvorimod de sindigere og koldblodigere beklagede, at de var blevet udtalt, da Ravenswoods arving befandt sig i for små kår, til at han kunne trodse det yderligere fjendskab, som disse ytringer af forbitrelse efter deres mening nødvendigvis måtte fremkalde. Deres frygt viste sig imidlertid at være ugrundet, i det mindste hvad de nærmeste følger af denne begivenhed angik.

Sørgefølget vendte tilbage til borgen for ifølge en først for nylig i Skotland afskaffet skik at tømme fulde bægre til den afdødes minde, lade huset genlyde af lystighed og overgivenhed og ved udgiften til et stort og overdådigt gæstebud at formindske de arvingen efter ham, hvis jordefærd de hædrede på denne sælsomme måde, tilfaldende indskrænkede indtægter. Bordene svømmede i vin. Egnens almue gjorde sig til gode i borggården, mens tjenerskabet svirede i køkkenet og fadeburet, og to års landgilde af det bøndergods, Ravenswood endnu havde tilbage, forslog næppe nok til at dække udgifterne til begravelsesgildet. Vinen gjorde sin virkning på alle, undtagen på junkeren af Ravenswood, en titel, han endnu havde beholdt, skønt faderen havde forbrudt sin, og mens han lod bægeret gå urørt fra sig, hørte han snart tusinde udbrud mod lordseglbevareren og lidenskabelige forsikringer om hengivenhed for ham selv og hans hus ære. Med mørkt og nedslået åsyn hørte han på opbrusninger, som han med føje anså for at være ligeså forsvindende som de røde perler på bægerets rand eller i det mindste som de dunster, dets indhold avlede i de ham omgivende svirebrødres hjerner.

Da den sidste flaske var tømt, sagde de farvel med de hjerteligste forsikringer, som ville være glemte dagen efter, hvis de, som gav dem, ikke for deres sikkerheds skyld måtte finde en tilbagekaldelse nødvendig.

Da Ravenswood havde taget afsked med dem med et udtryk af foragt, som han næsten ikke formåede at skjule, så han omsider sin forfaldne bolig rømmet af denne forsamling af støjende gæster og vendte tilbage til den tomme hal, der nu syntes dobbelt øde efter ophøret af den larm, hvoraf den så

nyligt havde genlydt. Men det tomme rum var opfyldt af genfærd, som den unge arvings fantasi fremmanede for ham – hans hus' plettede ære og forringede kår. Hans egne forhåbningers undergang og den slægts triumf, af hvilken de var blevet tilintetgjort. For et af naturen mørkt sind var der her mere end anledning nok til betragtninger, og den unge Ravenswoods grublerier var dybe og uden vidner.

Den bonde, som foreviser borgens ruiner, der endnu kroner den stejle klippe og er tilskuere ved bølgernes krig, skønt de nu kun bebos af måger og ålekrager, forsikrer endnu, at junkeren af Ravenswood den skæbnesvangre aften ved de bitre udråb af sin fortvivlelse fremkaldte en eller anden ånd, under hvis fordærvelige indvirkning den senere række begivenheder sammenkædedes. Ak, hvilken ånd kan vel indskyde mere fortvivlede tanker end de, der opstår under vore egne heftige og utæmmede lidenskabers ledelse?

3

Det Gud forbyde, sagde kongen,
at du her skulle skyde på mig.

– William Bell, Clim o' the Cleugh, &ct.

Dagen efter ligfærden skyndte den retsbetjent, hvis myndighed havde vist sig utilstrækkelig til at afbryde højtidelighederne ved den afdøde lord Ravenswoods begravelse, sig at underrette lordseglbevareren om den modstand, han havde mødt ved udførelsen af sin embedsgerning.

Statsmanden sad i et rummeligt bogværelse, som tidligere havde været en gildesal på den gamle borg Ravenswood, hvilket fremgik af de våbenmærker, der endnu sås på det udskårne, hvælvede loft af spansk kastanjetræ og i de brogede vinduesruder, gennem hvilke der faldt et mat, men fyldigt lys på de lange rækker af hylder, som bøjede sig under vægten af lovfortolkere og klosterlige historieskrivere, hvis tunge bind udgjorde det vigtigste og mest ansete indhold af en skotsk bogsamling på den tid, og på det svære egetræsbord og den dertil hørende læsepult lå der en uordentlig bunke breve, ansøgninger og pergamenter, som det på en gang var sir William Ashtons glæde og plage at arbejde sig igennem. Hans ydre var alvorligt og endog ædelt, således som det passede sig for en mand, der beklædte et højt embede i staten, og først efter en lang og fortrolig samtale med ham om emner af påtrængende og personlig vigtighed ville en fremmed kunne

have opdaget noget vaklende og usikkert i hans beslutninger, en fra en frygtsom og forsigtig sindsbeskaffenhed hidrørende vankelmodighed, som han, da han kendte dens indre indflydelse på hans ånd, såvel af stolthed som af klogskab lod det være sig højst magtpåliggende at skjule for andre.

Med stor tilsyneladende rolighed hørte han på en overdreven skildring af det røre, der havde fundet sted ved begravelsen, og den hans egen, kirkens og statens myndighed viste foragt og syntes ikke engang at blive bevæget af den sanddru beretning om det fornærmelige og truende sprog, der var blevet ført af den unge Ravenswood og andre og åbenbart gjaldt ham selv, ligesom han også i en højst forvansket og overdreven skikkelse hørte, hvad manden havde kunnet erfare om de skåler, der var blevet drukket, og de trusler, der var blevet udstødt. Til sidst optegnede han omhyggeligt alle disse enkeltheder samt navnene på dem, der når det måtte behøves, kunne bevidne denne voldsomme adfærd, hvorpå han lod meddeleren gå, vis på, at han fra nu af var herre over, hvad den unge Ravenswood endnu ejede, ja endog over hans personlige frihed.

Da døren var blevet lukket efter retsbetjenten, blev lordseglbevareren et øjeblik siddende i dybe tanker, hvorpå han sprang op fra sin stol og gik hen over gulvet, som om han var i begreb med at fatte en pludselig og kraftig beslutning, "Den unge Ravenswood," mumlede han, "er nu min, ganske min. Han har givet sig i min vold og skal enten bøje sig eller brydes. Jeg har ikke glemt den standhaftige og trodsige hårdnakkethed, hvormed hans fader udkæmpede enhver strid lige til det sidste. Modsatte sig alle tilbud om forlig, indviklede mig i retstrætter og søgte at plette mit rygte, når han ikke på anden måde kunne

angribe mine rettigheder. Denne knøs, han har efterladt, denne Edgar, denne hidsige, ubesindige tåbe, har ladet sit skib strande, førend det er kommet vel ud af havnen. Jeg må sørge for, at han intet godt får af en eller anden strømkæntring, som måske igen kunne bringe ham flot. Når disse optegnelser bliver på vedbørlig måde forebragt for statsrådet, må de blive fortolket som et forsætligt oprør, hvorved såvel de verdslige som de gejstlige myndigheders værdighed er blevet krænket. Han kan blive idømt en svær bøde. Det synes ikke upassende, at der bliver udfærdiget en befaling til at sætte ham i fængsel i Edinburgh eller på Blackness Castle. Ja, der kunne måske endog bygges en beskyldning for højforræderi på mange af disse ord og ytringer, skønt Gud forbyde, at jeg skulle lade sagen gå så vidt. Nej, det vil jeg ikke. Jeg vil ikke angribe hans liv, om det så måtte stå i min magt – og dog, hvad bliver følgen, hvis han lever, til tiderne forandrer sig – erstatning – måske hævn. Jeg ved, at Athole lovede den gamle Ravenswood at tage sig af ham, og nu laver hans søn allerede komplotter og stifter partier ved sin egen foragtelige indskydelse. Hvilket villigt redskab ville han ikke være i deres hånd, som venter på vor styrelses fald!"

Mens disse tanker bevægede sig i den snedige statsmands hoved og han søgte at få sig selv til at tro, at såvel hans egen som hans venners og hans partis fordel og sikkerhed var afhængige af, at den nærværende heldige lejlighed blev brugt til det yderste mod den unge Ravenswood, satte lordseglbevareren sig ved sin pult og gav sig i lag med at opsætte en beretning til statsrådet om de uordener, der ved tilsidesættelsen af hans forbud havde fundet sted ved lord Ravenswoods begravelse. De

fleste af de pågældendes navne såvel som sagen selv ville, som han helt vel vidste, klinge ilde i hans kaldsfællers øren og højst sandsynligt ægge dem til at lade det gå ud over den unge Ravenswood, om ikke for andet, så til afskrækkelse for andre.

Det var imidlertid en vanskelig sag at vælge udtryk, som kunne antyde den unge mands skyld, uden at de ligefrem syntes at fremhæve denne, noget, der måtte få et hadefuldt udseende, når det kom fra hans faders gamle modstander, sir William Ashton. Mens sir William skrev og anstrengte sig for at finde ord, som kunne tilkendegive, at Edgar Ravenswood havde været ophavsmand til urolighederne, uden udtrykkeligt at beskylde ham derfor, kom han ved en pause i sit arbejde til at se i vejret og kastede øjet på det hjelmsmykke, som tilhørte den slægt, mod hvis arving han nu hvæssede lovens pile og opstillede dens garn, der var udskåret på et af de bjælkehoveder, hvorfra værelsets hvælvede loft udgik. Det var et sort tyrehoved med den omskrift: "Jeg venter til min tid kommer", og den anledning, hvori det var blevet valgt, blandede sig på en ejendommelig og eftertrykkelig måde med emnet for hans nuværende pønsen.

Ifølge et gammelt sagn var en Malisius de Ravenswood i det trettende århundrede blevet berøvet sin borg og sit gods af en mægtig voldsmand, som derpå en tid lang var forblevet i uforstyrret besiddelse af sit bytte, indtil Ravenswood omsider en aften, da der skulle være et stort gilde, havde set sit snit til at komme ind i borgen med en lille skare trofaste svende. Gæsterne ventede utålmodigt på, at gildet skulle tage sin begyndelse, og borgens midlertidige besidder befalede højlydt, at der skulle rettes an, hvortil Ravenswood, der i det af ham

tilsigtede øjemed havde forklædt sig som forskærer, med barsk stemme svarede, "Jeg venter til min tid kommer," og i samme øjeblik blev et tyrehoved, dødens gamle sindbillede, sat på bordet. På dette løsen brød sammensværgelsen løs, og voldsmanden og hans venner blev huggede ned. I denne endnu bekendte og ofte gentagne fortælling var der måske noget, som slog lordseglbevarerens hjerte og samvittighed. For efter at have skudt det papir, hvorpå han havde begyndt at nedskrive sin indberetning, fra sig, og omhyggeligt gemt sine tidligere optegnelser i et skrin, der stod ved siden af ham, rejste han sig og gik ud, ligesom for at samle sine tanker og tænke nærmere over følgerne af det skridt, han stod i begreb med at gøre, førend de blev uundgåelige.

Idet sir William Ashton gik igennem et stort, gotisk forværelse, hørte han klangen af sin datters lut. Når de spillende er skjult, griber musikken os med et med overraskelse blandet velbehag og minder os om fuglenes naturlige koncert i træernes løvrige kroner, og skønt statsmanden sjældent var vant til at give efter for så simple og naturlige følelser, var han dog menneske og fader. Han blev derfor stående og lyttede, mens Lucy Ashtons stemmes sølvklare toner blandede sig med akkompagnementet til en gammel melodi, hvorefter nogen havde tillempet følgende ord:

Æns ikke skønheds tryllemagt,
og giv på kongers krig ej agt.
På vinens sødme ej du smage,
for folkehob før aldrig klage,
for sangens toner luk dit øre,
lad røde guld dig aldrig røre,
er sjælen for hver attrå fri,
du vandrer trygt ad livets sti.

Sangen forstummede, og seglbevareren trådte ind i sin datters værelse.

De ord, hun havde valgt, syntes særligt at passe sig for hendes karakter, for Lucy Ashtons overordentlig smukke, om end noget barnlige træk, var skabt til at udtrykke sindsro, renhed og ligegyldighed for det jordiske gods flitter. Hendes mat guldgule lokker skiltes ad på en ualmindeligt hvid pande, ligesom et glimt af afbrudt og blegt solskin på en snedækket bakke. Udtrykket i ansigtet var i højeste måde mildt, blidt, frygtsomt og kvindeligt og syntes snarere at gyse tilbage for det tilfældigste blik af en fremmed, end at stræbe efter hans beundring. Det havde noget madonnaagtigt, der måske var en følge af svageligt helbred og af at leve i en familie, hvis medlemmer var af en natur, der var mere ildfuld, virksom og kraftig natur end hun.

Ikke des mindre hidrørte hendes væsen ingenlunde fra et ligegyldigt og følelsesløst sind. Når Lucy var overladt til sine egne stemninger og tilbøjeligheder, var hun i særdeleshed tilgængelig for det romantiske og fandt en hemmelig glæde i de gamle legendariske sagn om brændende gudsfrygt og urokkelig kærlighed, hvori sælsomme eventyr og overnaturlige rædsler så

ofte er indflettet. De udgjorde hendes kære eventyrdrømme, og her opførte hun sine luftslotte, skønt hun kun i hemmelighed arbejdede på dette skuffende, om end henrykkende byggeri. I sit ensomme kammer eller i den løvhytte i skoven, hun selv havde valgt og opkaldt efter sig, uddelte hun i tankerne belønningerne ved dystløbet og lod sine øjnes indflydelse regne ned over de drabelige stridsmænd, eller også vandrede hun i ørkenen med Una under beskyttelse af den ædelmodige løve, eller tænkte sig, at hun var den troskyldige, men højsindede Miranda på den forunderlige og fortryllede ø.

Men i sine ydre forhold til tingene her i verden lod Lucy sig beredvilligt påvirke af sine omgivelser. Valget var hende i almindelighed alt for ligegyldigt, til at hun skulle tænke på at gøre modstand, og det var hende kært i sine nærmestes mening at finde en bevæggrund til at tage en bestemmelse, som hun måske forgæves ville have søgt i sin egen. Enhver læser må i en eller anden familie af sit bekendtskab have lagt mærke til en blid og føjelig personlighed, som, idet den er omgivet af kraftigere og lidenskabeligere naturer, lader sig henrive af andres vilje med lige så lidt modstandsevne som blomsten, når den bliver kastet ud i en rivende strøm, og i almindelighed bliver et sådant eftergivende og medgørligt væsen, som uden knurren lader sig lede af andre, en yndling af dem, efter hvis tilbøjeligheder dets egne syntes at rette sig med from og redebon opofrelse.

Dette var i højeste grad tilfældet med Lucy Ashton. Hendes beregnende, forsigtige og verdenskloge fader nærede en kærlighed til hende, der var så levende, at den stundom henrev ham til en usædvanlig sindsbevægelse. Hendes ældste broder,

der vandrede ad ærgerrighedens bane med stoltere skridt end hans fader, besad tillige mere menneskelig følelse, og skønt han var krigsmand og levede i en tøjlesløs tidsalder, foretrak han dog sin søster Lucys selskab for adspredelser og krigersk forfremmelse og udmærkelse. Hendes yngste broder, der var i en alder, hvori småting som oftest sysselsætter sindet, gjorde hende til sin fortrolige i alle sine glæder og sorger, sit held på jagten og sine uenigheder med sin hovmester og sine lærere, og hvor ubetydelige disse enkeltheder end var, skænkede Lucy dem dog en tålmodig opmærksomhed. De var jo af vigtighed og betydning for Henry, og det var nok til at sikre ham hendes øre.

Kun Lucys moder delte ikke den ualmindelige og iøjnefaldende kærlighed, som alle familiens øvrige medlemmer nærede til hende, men anså, hvad hun kaldte sin datters mangel på højsind, for et tydeligt bevis på, at faderens mere plebejiske blod var det overvejende i Lucys årer, og plejede til spot at kalde hende sin hyrdinde fra Lammermoor. At nære uvilje mod et så blidt og fredeligt væsen var umuligt, men lady Ashton foretrak sin ældste søn, der havde arvet en stor del af hendes egen ærgerrige og uforfærdede natur, for en datter, hvis fromhed syntes at være forenet med svaghed. Hendes ældste søn elskedes så meget mere af sin moder som han, imod hvad der ellers var skik og brug blandt fornemme skotske slægter, var blevet opkaldt efter hendes families overhoved.

"Min Sholto," sagde hun, "vil hævde sit mødrenehus uplettede hæder og forøge og støtte sin faders. Stakkels Lucy duer ikke til hoffer og selskabssale og må giftes med en herremand, der er rig nok til at skaffe hende enhver bekvemmelighed uden anstrengelse fra hendes egen side, så hun ingen anledning får

til at fælde en tåre, undtagen af øm frygt for, at han skal knække halsen på en rævejagt. Men det var ikke den måde, hvorpå vort hus svang sig i vejret, og på den måde kan det heller ikke styrkes eller øge sin anseelse. Lordseglbevarerens værdighed er endnu ny og må hævdes, som om vi var vant til vægten af den, havde fortjent den og var rede til at hævde og opretholde den. For gamle myndigheder bøjer menneskene sig af tilvant og nedarvet ærbødighed. Overfor os vil de blive stående oprejste, med mindre de nødes til at kaste sig i støvet. En datter, der passer til fårefolden eller klosteret, egner sig kun dårligt til at aftvinge ærbødighed, hvor den ydes med uvilje, og da Himlen har nægtet os en tredje søn, burde Lucy have haft en karakter, som kunne være trådt i hans sted. Det vil være en lykkelig time, da hendes hånd bortgives til en mand, hvis viljekraft er større end hendes egen, eller hvis ærgerrighed er af en lige så tam natur."

Således tænkte en moder, hvem hendes børns hjertelag og udsigter til huslig lykke forekom ubetydelige i sammenligning med deres stand og timelige storhed. Men som så mange ivrige og utålmodige mødre eller fædre tog hun fejl i bedømmelsen af de følelser, der besjælede hendes datter, som under et skin af ligegyldighed nærede spiren til lidenskaber, der stundom, ligesom profetens græskar, voksede op på en nat og forbavsede iagttageren med deres uventede varme og styrke. Lucys følelser syntes kun at være kolde, fordi der ikke var indtruffet noget, som havde kunnet tiltale eller vække dem. Hendes liv var hidtil gået sin ensformige og jævne gang, og lykkeligt havde det været for hende, hvis dets nuværende glatte flade ikke havde lignet strømmens, mens den glider hen mod vandfaldet!

"Nå, Lucy," sagde hendes fader, idet han trådte ind, da hendes sang var endt, "lærer din musikalske filosof dig at foragte verden, før du har lært den at kende? Eller talte du kun som andre smukke piger, der stedse foragter verdens glæder, indtil de påtrænges dem af en eller anden ædel ridders bejlen."

Lucy rødmede og værgede sig imod, at der af hendes valg af en sang udledtes nogen slutning om hendes eget valg, og lagde beredvilligt instrumentet til side, da hendes fader anmodede hende om at ledsage ham på hans vandring.

En stor park bevokset med smukke træer eller rettere sagt dyrehave strakte sig hen ad bakken bagved borgen, der, da den, som tidligere anført, lå ved en indsnævring, der førte op fra sletten, syntes at være anlagt lige ved indgangen til denne for at forsvare den skovstrækning, der bagtil hævede sig i vejret i busket majestæt. Til denne romantiske egn begav fader og datter sig arm i arm gennem en stolt allé af mægtige elmetræer, gennem hvilke klynger af dådyr kunne ses at strejfe om i det fjerne. Mens de langsomt gik videre og beundrede de forskellige udsigter, for hvilke sir William Ashton, trods sine sædvanlige syslers beskaffenhed, havde megen sans og smag, blev de indhentet af skovfogeden, der med sin armbrøst på armen og en hund, der blev holdt i snor af hans dreng, skred hen mod det indre af skoven for at gå på jagt der.

"Er du ude for at skyde et stykke vildt til os, Norman?" spurgte hans herre, idet han besvarede hans hilsen.

"Ja min tro er jeg så, Deres Velbårenhed. Behager det Dem at se på jagten?"

"Nej, nej," svarede Hans Herlighed, efter at have set på sin datter, hvis kinder blegnede ved tanken om at se et dyr blive

skudt, skønt hun, hvis hendes fader havde ytret ønske om, at de skulle følge med Norman, sandsynligvis ikke ville have ladet sig mærke med sin ulyst dertil.

Skovfogeden trak på skulderen. "Det er så kedeligt," sagde han, "når ingen af de fornemme kommer ned og ser på jagten. Han ville håbe, at kaptajn Sholto snart kom hjem, for ellers kunne han lige så gerne straks lukke butikken, for mr. Harry havde så travlt med sit latinske vrøvl, at der, skønt han hellere end gerne ville færdes i skoven fra morgen til aften, ville gå en håbefuld knøs tabt i ham, og han ville aldrig blive til mand. Således havde det, efter hvad han havde hørt, ikke været i lord Ravenswoods tid; når der dengang havde skulle fældes en buk, var alle strømmet til for at se på, og når dyret var fældet, var kniven stedse blevet rakt ridderen, som aldrig havde givet mindre end en daler for denne opmærksomhed. Og når Edgar Ravenswood, den nuværende junker af Ravenswood – der har ikke været bedre jæger siden Tristrams tid – når sir Edgar går ud i skoven og lægger an, falder dyret lige på stedet. Men vi har ingen jagtlyst mere på denne side af bakken."

Der var meget i denne tale, som mishagede lordseglbevareren overordentligt, da det ikke kunne undgå hans opmærksomhed, at hans tjener så godt som foragtede ham, fordi han ikke besad den sans for jagt, der i disse dage ansås for en naturlig og uundværlig egenskab hos enhver ægte adelsmand. Men da jægeren overalt på herregårdene er en meget vigtig person, og derfor berettiget til at være i høj grad fritalende, smilte sir William kun og svarede, at i dag havde han andet at tænke på end at fælde dyr, hvorpå han tog sin pung frem og til opmuntring gav skytten en daler, hvilken denne

modtog ligesom opvarteren i et fint hotel modtager det dobbelte af, hvad der tilkommer ham af en herre fra landet, det vil sige med et smil, hvori der med glæde over gaven blander sig foragt for giverens uvidenhed. "Deres Velbyrdighed er en dårlig kassemester," sagde han, "når De betaler førend arbejdet er gjort. Hvad ville De gøre, hvis jeg skød fejl af bukken, efter at De har betalt mig mine skydepenge?"

"Du ville velsagtens," svarede seglbevareren, "ikke kunne gætte, hvad jeg mente, hvis jeg talte til dig om en *condictio indebiti* [Note 3)]?"

"Nej, på min sjæl om jeg ville. Det er sagtens sådan en prokuratortalemåde, men sagsøg en tigger, og – ja Deres Velbyrdighed kender resten. – Nå, jeg vil være ærlig imod Dem, og dersom bue og hund ikke svigter, skal De få et stykke vildt med to fingre tykt fedt på brystet."

Da han ville til at gå, kaldte hans herre igen på ham og spurgte ham ligesom tilfældigvis, "om junkeren af Ravenswood virkelig var så modig en mand og så god en skytte, som folk sagde?"

"Modig? han er modig nok, forsikrer jeg," svarede Norman, "mens jeg en gang var ude i skoven ved Tyninghame, hvor nogle unge mennesker var på jagt med Mylord, satte en kronhjort sig til modværge, så vi alle trådte tilbage. Det var en vældig gammel tiender med en pande så bred som en tyrs. Den gik løs på den gamle lord, og der ville være blevet et hul i pairskabet, hvis junkeren ikke var trådt rask til og havde hasehugget den med sin jagtkniv. Den gang var han kun seksten år, Gud velsigne hans hjerte!"

"Men er han lige så dygtig til at bruge bøssen som kniven?" spurgte sir William.

"Jeg tør holde et guldstykke på, at han på firsindstyve skridt skyder denne sølvdaler ud mellem pege- og tommelfingeren på mig. Og hvad mere kan der vel forlanges af øje, ånd, bly og krudt?"

"Nej, mere kan der rigtignok ikke forlanges," svarede lordseglbevareren, "men vi opholder dig på din jagt, Norman. God morgen, gode Norman."

Og nynnende sin landlige vise, gik skovfogeden sin gang, så at klangen af hans grove stemme efterhånden tabte sig, alt som afstanden imellem dem forlængedes:

Når munken står op til ottesang,
kan abbeden sove sig mæt,
til skoven går skytten ved hornets klang,
bliv ej træt, kammerat, bliv ej træt!

På Bilhope skrænt er der bukke og råer,
og af krondyr i Shortwood er nok,
men en liljehvid då i haven går,
mere værd end de alle i flok.

"Har dette menneske," sagde seglbevareren, da sangen havde tabt sig i blæsten, "tidligere stået i tjeneste hos Ravenswooderne, siden han synes at være dem så hengiven? Det ved du sagtens, Lucy, da du synes at gøre det til en samvittighedssag at kende enhver bondes særlige historie her i egnen."

"Fuldt så tro en krønikeskriver er jeg ikke, kære fader, men jeg tror, at Norman i sin tid har tjent her som dreng, før han tog

over til Ledington, hvorfra du fæstede ham. Men hvis du ønsker at høre et eller andet om den forrige familie, er gamle Alice den bedste kilde, du kan henvende dig til."

"Hvad skulle vel den eller dens historie og fuldkommenheder vedkomme mig, Lucy," sagde hendes fader.

"Det ved jeg ikke, fader, men du spurgte jo Norman om den unge Ravenswood."

"Bah, mit barn!" svarede hendes fader, men tilføjede dog straks efter, "Men hvem er gamle Alice? Jeg tror du kender alle gamle koner her i nærheden."

"Det gør jeg også, for hvorledes skulle jeg ellers kunne hjælpe de gamle stakler, når de lider nød. Og hvad nu gamle Alice angår, så er hun en sand kejserinde for alle gamle koner og dronning for alle sladderhanke, når der er tale om sagn og eventyr. Hun er blind, den stakkels gamle sjæl, men når hun taler med en, skulle man tro, at hun på en eller anden måde forstod at se en lige ind i hjertet. Jeg skjuler såmænd tit mit ansigt eller vender det bort, for det er ligesom hun kunne se en skifte farve, skønt hun i de sidste tyve år har været blind. Det er nok umagen værd, at du besøger hende, om ikke for andet, så for at du kan sige at have set en blind og lam gammel kone med så megen skarpsindighed og et så værdigt væsen. For sit sprog og sin holdnings skyld kunne hun gerne være grevinde, forsikrer jeg dig. Kom, du må besøge Alice. Hendes hytte ligger kun en fjerdingvej herfra."

"Alt dette, kære barn," sagde lordseglbevareren, "er intet svar på mit spørgsmål om, hvem denne kvinde er, og i hvilket forhold hun står til den forrige ejers slægt."

"O, hun var nok en slags amme der, tror jeg, og blev her, fordi to af hendes sønnesønner stod i din tjeneste. Men det var vist ikke med hendes gode vilje, antager jeg. For den stakkels gamle sjæl klynker bestandigt over, at tiderne har forandret sig, og at ejendommen er kommet i andre hænder."

"Jeg er hende meget forbunden," svarede lordseglbevareren, "hun og hendes lige spiser af mit brød og drikker af mit bæger, men klager ikke des mindre over, at de ikke længere lever under et herskab, som aldrig kunne udrette noget til gavn hverken for sig selv eller for andre."

"Du gør bestemt gamle Alice uret," sagde Lucy. "Der er intet egennyttigt ved hende, og hun ville ikke modtage en penny i almisse, selv om hun derved kunne frelse sig fra at sulte ihjel. Hun er kun snaksom ligesom de fleste gamle folk, når man bringer historier fra deres ungdom på bane, og hun taler kun om Ravenswooderne, fordi de i så mange år var hendes herskab, men jeg er overbevist om, at hun er dig taknemmelig for din beskyttelse, fader, og hellere vil tale med dig end med nogen anden i verden. Kom, fader, kom og besøg gamle Alice."

4

Hun mellem træers høje top blev va'r,
En smule røg, hvis tåge, tynd og klar,
I vejret svang sig op mod himmelens blå,
Og trøsteligt for hende tyded' på,
At hytten ej for mennesker var tom.

– Spenser.

Lucy tjente sin fader til vejviserske, da han var alt for optaget af sine politiske forretninger eller af selskabslivet til at han nøjagtigt kunne kende sine omfattende besiddelser, og desuden for det meste opholdt sig i Edinburgh, hvorimod hun hele sommeren boede på Ravenswood med sin moder og dels af tilbøjelighed, dels af mangel på anden adspredelse havde gjort bekendtskab med hver sti, gyde, kløft eller kratbevokset dal på sine vandringer,

– og hver en græsklædt kilde trindt omkring.

Vi har sagt, at lordseglbevareren ikke var ligegyldig for naturens skønheder, og må af retfærdighed imod ham tilføje, at de gjorde et end stærkere indtryk på ham nu, da han blev gjort opmærksom på dem af den skønne, ukunstlede og tiltalende pige, der, mens hun med barnlig kærlighed hang ved hans arm, opfordrede ham til snart at beundre en mægtig gammel eg, snart den uventede bøjning, hvormed stien, idet den oprullede sine slyngninger i dal eller kløft, nåede op på en bakke, hvorfra der var en vid udsigt over sletterne nedenfor dem, og derpå

atter lidt efter lidt smuttede bort fra udsigten for at tabe sig mellem klipper og krat og føre hen til mere ensomme steder.

Mens de stod på et af disse punkter, hvorfra der var sådan en vid udsigt, underrettede Lucy sin fader om, at de var tæt ved hendes blinde yndlings hytte, og da de drejede af fra den lille høj, fik de ved at følge en sti, der gik rundt om højen og var udtrådt af den affældige husbeboerskes daglige skridt, øje på hytten, der lå i en dyb og mørk kløft, som syntes forsætligt at være blevet opført der, for at den kunne stå i samklang med dens beboerskes blindhed.

Hytten lå lige under en høj klippe, der på en måde ludede ud over den, som om den truede med at ville lade et løsrevet brudstykke falde fra sin ås ned på den bolig, der lå nedenunder. Hytten selv var opført af græstørv og gråsten og forsynet med et på mange steder forfaldent stråtag. Den tynde, blå røg hævede sig som en let søjle op fra den og snoede sig i vejret langs med den ludende klippes hvide flade, hvorved det hele fik et ualmindelig blidt skær. I en lille, simpel have, der var omgivet af nogle ellebuske, som dannede et slags ufuldstændigt hegn, sad tæt ved de bikuber, af hvis udbytte hun levede, den "gamle kvinde," som Lucy havde overtalt sin fader til at besøge.

Hvilke genvordigheder hun end måtte have haft, og om hvor stor nød og fattigdom hendes bolig end vidnede, var det dog ved første øjekast let at se, at hverken år, armod, modgang eller legemssvaghed havde kuet denne mærkelige kvindes sind.

Hun sad på en græsbænk under en ualmindeligt stor og gammel hængebirk, således som Juda plejer at blive afbildet siddende under sit palmetræ, med et på en gang majestætisk og nedslået udseende. Hendes skikkelse var høj, bydende og kun

lidt nedbøjet af alderdommens svagheder, og skønt hun var klædt som en almindelig bondekvinde, var hendes påklædning dog usædvanlig renlig og dannede i den henseende en stærk modsætning til de fleste af hendes standsfællers, ligesom den var ordnet med en lige så usædvanlig sans for pyntelighed, ja endog smagfuldhed, men det var dog i særdeleshed udtrykket i hendes ansigt, der slog iagttageren og foranledigede de fleste til at tiltale hende med en til hendes boligs usle tilstand ingenlunde svarende grad af ærbødighed og høflighed, som ikke des mindre blev modtaget med en rolig fatning, der viste, at hun følte, at den tilkom hende. Hun havde i sin tid været smuk, men hendes skønhed havde været af det dristige og mandhaftige slags, der ikke overlever ungdommens blomstringstid, og dog havde hendes træk endnu et præg af skarp forstand, dyb eftertanke og rolig stolthed, der, hvad vi allerede have sagt om hendes påklædning, syntes at vidne om en bevidst overlegenhed over hendes standsfæller. Det syntes næppe muligt, at et synets gode berøvet ansigt kunne så kraftigt have udtrykt karakter, men hendes næsten helt lukkede øjne skadede ikke ved at blotte deres blinde stene det ansigt, hvortil de intet kunne føje. Hun syntes at befinde sig i en grublende stilling, og var af den hende omgivende travle slægts surren måske blevet bragt til at falde i tanker, men ikke i slummer.

Lucy lettede klinken på den lille havelåge op og vakte den gamle kones opmærksomhed. "Min fader er kommet for at besøge Dem, Alice."

"Han er velkommen, miss Ashton, og det samme er De," svarede den gamle kone, idet hun vendte sig om og bøjede

hovedet for sin gæster.

"Det er smukt vejr for Deres bier i dag, moder," sagde lordseglbevareren, der, slået af Alices ydre, blev lidt nysgerrig efter at erfare, om hendes tale svarede til det.

"Det er det nok, mylord," svarede hun; "jeg kan mærke, at luften er mildere, end den har været i den sidste tid."

"De kan da vel ikke," sagde statsmanden, "selv tage Dem af disse bier, moder. Hvorledes bærer De Dem ad med at passe dem?"

"Således som konger styrer deres undersåtter, ved andre," svarede Alice, "og jeg har været heldig med min førsteminister. – Hejda, Babie."

Med disse ord fløjtede hun i en lille sølvpibe, der hang om hendes hals og den gang stundom brugtes til at kalde på tjenestefolk med, hvorpå Babie, en pige på femten år, trådte ud af hytten, ikke fuldt så renligt påklædt, som hun sandsynligvis ville have været, hvis Alice havde været i besiddelse af sine øjnes brug, men dog med et større præg af pyntelighed, end man i det hele taget skulle have ventet.

"Byd lordseglbevareren og miss Ashton noget brød og honning, Babie," sagde hendes madmoder; "de vil undskylde din kejtethed, når du kun er venlig og skynder dig."

Babie efterkom sin madmoders befaling med så megen anstand, som der var at vente af hende, gående frem og tilbage med en hummeragtig bevægelse, idet hendes fødder og ben tog én retning og hendes hoved holdtes i en anden ufravendt fæstet på lairden, der hyppigere blev omtalt end set af sine fæstere og undergivne. Brødet og honningen blev imidlertid budt frem på et skræppeblad og blev modtaget med al vedbørlig høflighed,

men lordseglbevareren, der blev siddende på den trøskede stamme af et væltet træ, hvorpå han havde sat sig, så ud, som om han ønskede at forlænge sammenkomsten, men ikke vidste, hvorledes han skulle bringe et passende emne på bane.

"Har De boet længe her på godset?" spurgte han efter et ophold.

"Det er nu hen ved tresindstyve år siden, jeg lærte Ravenswood at kende," svarede den gamle kone, hvis ytringer, skønt fuldkommen høflige og ærbødige, syntes forsigtigt at indskrænke sig til den uundgåelige og nødvendige opgave at svare sir William.

"Efter Deres udtale at dømme er De næppe født her i landet," vedblev lordseglbevareren.

"Nej, jeg er af fødsel englænderinde."

"Og dog synes De at være knyttet til dette land, som om det var Deres fødeland."

"Her," svarede den blinde kone, "tømte jeg det glædens og sorgens bæger, som Himlen havde bestemt for mig, Her var jeg i over tyve år gift med en redelig og kærlig mand og her blev jeg moder til seks håbefulde børn. Her berøvede Gud mig alle disse velsignelser. Her døde de, og der ovre ved det forfaldne kapel ligge de alle begravet. Jeg havde intet andet fædreland end deres, mens de levede, og har intet andet end deres nu, da de er gået bort fra mig."

"Men Deres hus," sagde lordseglbevareren, "er så ynkeligt forfaldent."

"O kære fader," sagde Lucy, ivrigt, skønt undseeligt, gribende dette vink, "lad det blive sat i stand – altså, hvis du finder det rigtigt."

"Det holder nok mig ud, kære miss Lucy," sagde den blinde kone. "Mylord må ikke gøre sig mindste bryderi med det."

"Men," sagde Lucy, "De havde tidligere et langt bedre hus og var rig, og nu på Deres gamle dage at bo i dette skur ..."

"Det er så godt, som jeg fortjener det, miss Lucy, er mit hjerte ikke bristet af, hvad jeg har lidt og set andre lide, må det have været temmelig stærkt, og resten af dette gamle legeme har ikke ret til at kalde sig svagere."

"De har sandsynligvis oplevet mange forandringer," sagde lordseglbevareren, "men Deres erfaring må have lært Dem at vente dem."

"Den har lært mig at bære dem, mylord," var svaret.

"Men De vidste dog, at den måtte indtræde i årenes løb," sagde statsmanden.

"Ja, jeg vidste, at den træstub, på eller ved siden af hvilken De nu sidder, og som tidligere var en høj og mægtig stamme, nødvendigvis en gang måtte falde af ælde eller for øksen, skønt jeg havde håbet, at mine øjne ikke skulle blive vidner til det træs fald, som overskyggede min bolig."

"Tro ikke," sagde lordseglbevareren, "at De formindsker min deltagelse for Dem, fordi De med sorg skuer tilbage på de dage, da en anden slægt besad mine nuværende ejendomme. De havde sikkert grund til at elske den, og jeg ærer Deres taknemlighed. Deres hytte skal blive sat i stand, og jeg håber, at vi endnu kan blive venner, når vi lærer hinanden bedre at kende."

"Folk på min alder," svarede den gamle kone, "stifter ikke nye venskaber. Jeg takker Dem for Deres godhed, den er sikkert vel

ment, men jeg har alt, hvad jeg behøver, og kan ikke modtage mere af Deres Herlighed."

"Nuvel da," vedblev lordseglbevareren, "så lad mig i det mindste sige, at jeg anser Dem for en kone med større forstand og dannelse, end man efter Deres ydre at dømme skulle tiltro Dem, og at jeg håber, at De fremdeles vil vedblive at bo afgiftsfrit på min ejendom, så længe De lever."

"Det håber jeg med," svarede den gamle kone roligt, "så vidt jeg ved, var det et af vilkårene for salget af Ravenswood til Deres Herlighed, skønt en så ubetydelig omstændighed jo nok kan være gået Dem af minde."

"Det er rigtigt – nu husker jeg det," sagde Hans Herlighed noget forlegen. "Jeg mærker, at De er Deres gamle venner alt for hengiven til at ville modtage nogen velgerning af deres eftermand."

"Langt fra, mylord, jeg er taknemmelig for de velgerninger, som jeg afslår, og jeg ville ønske, at jeg kunne gengælde Deres tilbud om dem med noget bedre end det, jeg nu vil sige." Lordseglbevareren så noget forundret på hende, men sagde ikke et ord. "Tag Dem i vare med, hvad De gør, mylord," vedblev hun i en eftertrykkelig og højtidelig tone. "De står på randen af en afgrund."

"Virkelig?" sagde lordseglbevareren, hvis tanker vendte tilbage til landets politiske forhold. "Er De kommet til kendskab om noget – om et anslag, en sammensværgelse?"

"Nej, mylord. De, der handler med det slags varer, tager ikke de gamle, blinde og affældige med på råd. Min advarsel gælder noget helt andet. De er gået strengt til værks mod Ravenswooderne. Tro et sandt ord. De *er* en hidsig slægt, og det

er farligt at have med mennesker at gøre, når de bliver fortvivlede."

"Bah," svarede seglbevareren. "Vort udestående har været lovens og ikke mit værk, og til loven må de henvende sig, hvis de vil angribe min færd."

"Men de er måske af en anden mening og vil tage sig selv til rette, når de ikke på anden måde kan skaffe sig fyldestgørelse."

"Hvad mener De," sagde lordseglbevareren. "Den unge Ravenswood kan dog vel ikke ville tage sin tilflugt til personlig vold."

"Gud forbyde, at jeg skulle sige det! Jeg ved ikke andet om den unge mand, end hvad åbent og hæderligt er – åbent og hæderligt, sagde jeg? – jeg burde have tilføjet frimodigt, højsindet og ædelt. Men ikke des mindre er han dog en Ravenswood og venter måske, til hans tid kommer. Husk på, hvorledes det gik sir George Lockhart."

[Lockhart var præsident i Højesteret og blev i 1689 skudt med en pistol af John Chiesley til Dalry i High Street i Edinburgh. Dette fortvivlede menneskes hævngerrighed æggedes ved tanken om, at han havde lidt uret ved en af præsidenten afsagt kendelse, hvorved han var blevet tilpligtet at udrede et underholdningsbidrag på omtrent 93 pund skotsk til sin hustru og sine børn. Han skal først have villet skyde dommeren under gudstjenesten, men afholdtes derfra af en vis erkendelse af stedets hellighed, men da gudstjenesten var ovre, forfulgte han sit offer helt til dennes hus, og skød ham i manges påsyn, netop som han ville til at gå ind i det. Morderen søgte ikke at flygte, men roste sig af sin gerning, og sagde: "Nu har jeg lært præsidenten, hvad ret og retfærdighed er." Han havde i det mindste ærligt advaret ham, som Jack Cade siger ved en lignende lejlighed. Ifølge en særlig parlamentsakt blev morderen, efter at været lagt på pinebænken, anklaget for overborgmesteren i Edinburgh som oversherif og dømt til at blive

slæbt til retterstedet på en kurvefletning, få den højre hånd hugget af og til sidst hængt i galgen med den pistol, hvormed han havde skudt præsidenten, bundet om halsen. Denne henrettelse fandt sted den 3. april 1689, og tildragelsen mindedes længe som et skrækkeligt eksempel på, hvad lovbogen kalder *perfervidum ingenium Scotorum* – skotternes alt for hidsige sind.]

Lordseglbevareren fo'r sammen, da den gamle kone mindede ham om en så sørgelig og ny tildragelse, hvorpå hun vedblev: "Chiesley, som forøvede gerningen, var en slægtning af lord Ravenswood, og i hallen på Ravenswood tilkendegav han offentligt i mit og andres påhør, at han havde besluttet at begå den grusomhed, han senere begik. Jeg kunne ikke tie, skønt det i min stilling kun sømmede sig slet for mig at tale. "De pønser på en skrækkelig forbrydelse," sagde jeg, "for hvilken De vil komme til at svare for domstolen," og aldrig skal jeg glemme den mine, hvormed han svarede: "Da kommer jeg til at svare for mange ting, og skal også svare for denne." Derfor har jeg føje til at sige, vogt Dem for at drive et fortvivlet menneske til det yderste med myndighedens hånd. Der ruller noget af Chiesleys blod i Ravenswoods årer, og en dråbe af det ville være nok til at bringe ham til at blusse op under de omstændigheder, hvori han befinder sig. Jeg siger, vogt Dem for ham."

Den gamle kone havde enten forsætligt eller tilfældigvis vakt lordseglbevarerens frygt. Den fortvivlede og skumle udvej at udøve snigmord, hvormed de skotske adelsmand i fordums dage havde været så fortrolige, var endog i den daværende tidsalder blevet alt for hyppigt brugt under trykket af overordentlig fristelse, eller når gerningsmandens sind havde været forberedt på en sådan forbrydelse. Det vidste sir William Ashton, såvel som at der var vederfaret den unge Ravenswood

fornærmelser, der var tilstrækkelige til at tilskynde ham til den slags hævn, som bliver en hyppig, men frygtelig følge af en partisk retspleje. Han søgte at skjule beskaffenheden af sin frygt for Alice, men så svagt, at selv et menneske med mindre skarpsindighed end den, hvormed naturen havde udstyret hende, måtte kunne have mærket, at sagen lå ham stærkt på sinde. Hans stemme havde fået en anden klang, da han svarede hende, at junkeren af Ravenswood var en mand af ære, og om også det modsatte var tilfældet, var den skæbne, som Chiesley til Dalry havde lidt, en tilstrækkelig advarsel for enhver, som måtte vove at optræde som hævner for sine indbildte forurettelser. Og efter hastigt at have udtalt disse ytringer, forlod han haven uden at vente på svar.

5

– Er hun en Capulet?
Oh svare tidende! For liv og sjæl
Jeg står nu i min bitre fjendes gæld.

– Shakespeare.

Lordseglbevareren gik hen ved en fjerdingvej i den dybeste tavshed, og hans datter, der af naturen var frygtsom og derfor opfostret i de forestillinger om barnlig ærefrygt og ubetinget lydighed, som på den tid indskærpedes ungdommen, vovede ikke at forstyrre ham i hans betragtninger.

"Hvorfor er du så bleg, Lucy," spurgte hendes fader, idet han pludselig vendte sig om og brød tavsheden.

Ifølge den tids anskuelser, som ikke tillod, at en ung kvinde udtrykte sin mening om nogen sag af vigtighed, med mindre hun udtrykkeligt blev opfordret dertil, måtte Lucy lade, som om hun var uvidende om alt, hvad der var foregået mellem Alice og hendes fader, og udledede den sindsbevægelse, som han havde lagt mærke hos hende, fra sin frygt for det vilde hornkvæg, der græssede i den del af den store vildtbane, hvori de nu vandrede.

Tidligere satte de skotske godsejere en ære i at have nogle af disse dyr, der nedstammede fra de vilde hjorde, som i gamle dage strejfede frit om i Caledoniens skove, i deres dyrehaver, og endnu i mands minde holdt i det mindste tre højtstående slægter, nemlig Hamilton, Drumlanrick og Cumbernauld nogle få stykker af dem. Hvis man kan dømme efter beretningerne i gamle krøniker og de vældige levninger, som hyppigt opdages i

moser og sumpe, når de afsives og udtørres, var de hvad størrelse og styrke angik udartede fra den gamle stamme. Tyren havde mistet sin mankes buskede herlighed, og racen var i det hele taget lille og spinkel, af skidenhvid eller rettere sagt bleggul farve og med sorte horn og klove. Ikke des mindre havde de beholdt en del af deres forfædres vildhed, lod sig ikke tæmme på grund af deres afsky for mennesker og blev ofte farlige, når man nærmede sig dem uforsigtigt eller forstyrrede dem af kådhed, hvilken sidste omstændighed havde været grunden til, at de var blevet udryddet på de førnævnte steder, hvor de sandsynligvis ellers ville være blevet bevaret som naturlige beboere af en skotsk skov og en passende pryd for en adelsmands vildtbane. Hvis jeg ikke tager fejl, findes der endnu nogle få på jarlen af Tankervilles herresæde, Chillingham Castle i Northumberland.

Det var den omstændighed, at hun så sig i nærheden af en klynge af tre eller fire af disse dyr, som Lucy fandt for godt at tilskrive de tegn på frygt, der havde vist sig i hendes ansigt af en helt anden grund. For på sine vandringer i skoven var hun blevet fortrolig med synet af det vilde kvæg, og det hørte den gang ikke, således som måske nu, til god levemåde, at en ung dame gav efter for ugrundet ængstelighed. Hun fik imidlertid snart grund til virkelig skræk.

Lige som Lucy havde svaret sin fader med de af os anførte ord, og idet han ville til at bebrejde hende hendes formentlige frygtsomhed, forlod en tyr, enten opirret af miss Ashtons kåbes røde farve, eller drevet af et af de anfald af lunefuld glubskhed, som disse dyr er underkastet, pludseligt flokken, der græssede på den øvre udkant af en grøn lysning, som syntes at tabe sig

mellem de tætte, sammenvoksede grene. Dyret nærmede sig de ubudne gæster på dets græsning, først langsomt, idet det stampede i jorden med sine klove, nu og da brølende, og rev sandet op med sine horn, som om det ville ophidse sig til raseri og voldsomhed.

Ved at se, hvorledes dyret teede sig, fattede lordseglbevareren, at det havde ondt i sinde, og begyndte derfor, idet han tog sin datter under armen, at gå rask ned ad alléen i håb om at komme det af syne og bort fra det, hvilket var det ufornuftigste, han kunne have gjort, da tyren, opmuntret af den tilsyneladende flugt, begyndte at forfølge dem i fuld fart. For en så truende fare kunne et kækkere mod end lordseglbevarerens let være veget, men faderlig ømhed – "kærlighed så stærk som døden" – opretholdt ham. Han vedblev at støtte sin datter og trække hende med sig, indtil frygten satte hende helt ud af stand til at flygte og hun sank om ved siden af ham, og da han ikke længere kunne hjælpe hende at undvige, vendte han sig om og stillede sig imellem hende og det rasende dyr, hvis arrighed var blevet ophidset af den hurtige forfølgelse, så at det havde sat sig i fuldt løb og nu kun var nogle skridt fra dem. Lordseglbevareren var ubevæbnet, og hans alder og værdighed fritog ham endog for at bære den sædvanlige spadserekårde, om også en sådan kunne have nyttet ham noget.

Det syntes, at faderen eller datteren eller de begge måtte være faldet som ofre for den truende fare, dersom ikke et skud fra det nærliggende krat havde standset dyret i dets løb. Det blev truffet så godt mellem rygraden og hovedet, at såret, som på ethvert andet sted på dets krop næppe ville have opholdt det, øjeblikkeligt blev dødeligt; og snublende forover med et

rædsomt brøl førtes det mere af den fart, hvori det havde været, end af nogen bevægelse af dets lemmer, hen mod den forbavsede lordseglbevarer og tumlede over ende i tre skridts afstand fra ham, idet dets lemmer farvedes af den sorte dødssved og dirrede af musklernes sidste krampetrækninger.

Lucy lå bevidstløs på jorden uden at vide af, hvor vidunderligt hun var blevet frelst, og hendes fader var næsten lige så bedøvet, så hurtigt og uventet havde overgangen fra den rædsomme død været, der havde syntes uundgåelig. Med en slags stum og forvirret forbavselse, der ikke tillod ham tydeligt at fatte det skete, stirrede han på det endog i døden frygtelige dyr, og så ufuldstændig var hans forestilling om, hvad der havde tildraget sig, at han let kunne have troet, at tyren var blevet standset i sin fart af et lyn, dersom han ikke imellem grenene i krattet havde fået øje på en mandlig skikkelse med en kort bøsse eller muskedonner i hånden.

Herved bragtes han ufortøvet til bevidsthed om deres stilling, og et blik på hans datter mindede ham om nødvendigheden af at skaffe hende bistand. Han råbte til manden, som han antog for en af sine egne jægere, at han foreløbig skulle tage vare på miss Ashton, mens han selv ilede bort efter hjælp, hvorpå jægeren kom hen til dem. Men skønt lordseglbevareren så, at han var en fremmed, var han dog i alt for stærk sindsbevægelse til at lægge mærke til andet og pålagde med nogle hastige ord manden, der var stærkere og mere rørig end han selv, at bære den unge dame hen til en kilde der i nærheden, mens han selv gik tilbage til Alices hytte for at skaffe mere hjælp.

Men den, hvis betimelige mellemkomst de skyldte så meget, syntes heller ikke tilbøjelig til at lade sin gode gerning blive halvt fuldendt, men løftede Lucy op på sine arme og bar hende ad stier, med hvilke han syntes at være godt bekendt, gennem lysningerne i skoven uden at standse, indtil han lagde hende i god behold ned ved en rigelig og klar kilde, der fordum havde været overbygget og prydet med gotiske ornamenter. Men nu var den hvælving, der havde dækket den, revnet og faldet ned og det gotiske bækken ødelagt og tilintetgjort, så at vandet trængte under åben himmel frem af fordybningen i jorden og slyngede sig mellem de sønderbrudte billedhuggerarbejder og mosgroede sten, der lå i uorden omkring dets udspring.

Sagnet, der, i det mindste i Skotland, stedse har travlt med at udsmykke et i og for sig tiltrækkende sted med et eventyr, havde tillagt denne kilde en grund til særlig ærefrygt. En dejlig ung dame havde en gang mødt en af lorderne af Ravenswood, mens han havde jaget i nærheden af dette sted, og, som en anden Egeria, vundet den lensherrelige Numas kærlighed. Senere var de hyppigt mødtes og stedse ved solens nedgang, og nymfens åndelige tillokkelser havde da fuldbragt den erobring, hendes skønhed havde begyndt, og det hemmelighedsfulde ved forbindelsen havde forhøjet nydelsen af begge dele. Hun viste sig og forsvandt stedse tæt ved kilden, til hvilken hendes elsker derfor antog, at hun stod i et eller andet uforklarligt forhold, og lagde visse bånd på deres sammenkomster, som ligeledes smagte af det hemmelighedsfulde: De mødtes kun en gang om ugen – fredagen var den dertil bestemte dag – og hun tilkendegav lord Ravenswood, at de måtte skilles, når klokken i et kapel, som hørte til en nu for længst tilintetgjort eremitbolig

inde i skoven, ringede til aftensang. Under sit skriftemål betroede lord Ravenswood eremitten hemmeligheden om denne sælsomme kærlighedshandel, hvoraf Zacharias udledte den nødvendige og klare slutning, at hans velynder var hildet i Satans garn og stod i fare for at gå til grunde både på sjæl og legeme. Disse farer fremhævede han for lorden med munkeveltalenhedens hele styrke og skildrede den tilsyneladende yndige najades sande egenskab og personlighed med de frygteligste farver, ja betænkte sig ikke på at kalde hende et lem af mørkets rige. Elskeren hørte med hårdnakket vantro på ham, og først da eneboerens standhaftighed havde udmattet ham, samtykkede han i at sætte sin elskerindes tilstand og natur på en vis prøve, til hvilken ende han tiltrådte Zacharias' forslag om, at aftensangsklokken ved deres næste sammenkomst skulle ringe en halv time senere end ellers, idet eremitten påstod og forsvarede sin påstand med citater af *Malleus Malificarum, Springerius, Remigius* og andre lærde dæmonologer, at når den onde ånd således narredes til at blive en halv time over den bestemte tid, ville den antage sin sande skikkelse og, efter at have vist sig for sin elsker som en djævel fra Helvede, forsvinde for ham, som et af svovl stinkende lynglimt. Raymond af Ravenswood samtykkede i, at forsøget blev gjort, da han nok gad se udfaldet deraf, hvorvel han holdt sig forvisset om, at det ville skuffe eremittens forventninger.

De elskende mødtes til den bestemte tid og på grund af præstens tøven med at ringe som sædvanligt trak deres sammenkomst sig ud over det tidspunkt, på hvilket de plejede at skilles. Der foregik ingen forandring med nymfens ydre skikkelse, men så såre hun af de forlængede skygger mærkede,

at den sædvanlige tid til aftensangen var forløbet, rev hun sig med et fortvivlelsens skrig ud af sin elskers arme, sagde ham farvel for stedse og kastede sig i kilden, hvor hun forsvandt lige for hans øjne. De heraf opstående bobler var røde som blod, idet de steg op, og den halvt vanvittige lord antog heraf, at hans ubesindige nysgerrighed havde været skyld i dette tiltrækkende og gådefulde væsens død, og den anger, han følte herover, blev tillige med mindet om hendes yndigheder den bod, han bragte i sin øvrige levetid, som han få måneder senere endte i Slaget ved Flodden. Men til ihukommelse af denne najade havde han forinden smykket kilden, i hvilken hun havde syntes at bo, og skærmet dens vande mod vanhelligelse eller besmittelse ved at lade opføre den lille hvælvede bygning, hvoraf brudstykkerne endnu lå spredt rundt omkring den. Fra den tid antog man huset Ravenswoods forfald at være begyndt.

Således lød det almindeligt troede sagn, der dog af nogle, som ville synes klogere end den store hob, forklaredes som en skjult hentydning til den skæbne, der havde ramt en smuk pige af lav byrd, denne Raymonds elskerinde, som han i et anfald af skinsyge havde dræbt, og hvis blod havde blandet sig med vandet i den lukkede kilde, som den gerne kaldtes, hvorimod andre mente, at fortællingen havde en fjernere oprindelse i den gamle hedenske gudelære. Men alle var enige om, at stedet var skæbnesvangert for slægten Ravenswood, og at det var lige så ildevarslende for en ætling af dette hus at drikke af dens vand eller endog kun at nærme sig dens rand, som for en Grahame at klæde sig i grønt, for en Bruce at dræbe en edderkop, eller for en St. Clair at gå over Ord-floden en mandag.

På dette ildevarslende sted trak Lucy Ashton første gang vejret efter sin langvarige og næsten dødelige afmagt. Skøn og bleg som den fabelagtige najade i den sidste kvide over skilsmissen fra hendes elsker, sad hun således, at hun med ryggen støttede sig til en del af den ødelagte mur, mens hendes kåbe, der dryppede af det vand, hvoraf hendes beskytter havde gjort rigelig brug for atter at bringe hende til bevidsthed, svøbte sig tæt om hendes lette og smukt formede skikkelse.

I det første øjeblik, efter hun var kommet til sig selv igen, genkaldte hun sig den fare, der havde overvældet hendes sanser, og i det næste den, hvori hendes fader havde været stedt. Hun så sig om, men han var intet sted at se. "Fader! fader!" var alt, hvad hun kunne fremstamme.

"Sir William er i sikkerhed," svarede en fremmed stemme, "I fuldkommen sikkerhed og vil straks være hos Dem."

"Er De vis på det," udbrød Lucy. "Tyren var så tæt ved os – stands mig ikke – jeg må opsøge min fader!"

Og til den ende rejste hun sig, men var så udmattet, at hun, langt fra at have kræfter til at udføre dette forsæt, måtte være faldet om mod den sten, til hvilken hun havde støttet sig, og sandsynligvis ville være kommet alvorligt til skade.

Den fremmede stod så tæt ved hende, at han, hvis han ikke ligefrem ville lade hende falde, ikke kunne undlade at gribe hende i sine arme, hvilket han dog gjorde med en forbigående ulyst, der er højst usædvanlig, når ungdom træder til for at afværge en fare fra skønhed. Det syntes, som om vægten af hende, hvor ubetydelig den så var, var for tung for hendes unge og kraftfulde hjælper. For uden at føle sig fristet til at beholde hende så meget som et øjeblik i sine arme, satte han hende

atter på stenen, fra hvilken hun havde rejst sig, og gik nogle skridt tilbage, idet han gentog. "Sir William Ashton er i sikkerhed og vil straks være her. Ængst Dem ikke for hans skyld, skæbnen har frelst ham på en sælsom måde. De, madame, er udmattet og må ikke tænke på at rejse Dem, før De har fået mere passende bistand end min."

Lucy, som nu var kommet bedre til sin samling, bragtes helt naturligt til at se opmærksomt på den fremmede. Der var intet i hans ydre, som kunne have gjort ham utilbøjelig til at byde en ung dame, der behøvede understøttelse, sin arm, eller bevæget hende til at afslå hans bistand, og ikke engang i det øjeblik kunne hun bare sig før at tænke, at han syntes at være kold og uvillig til at yde den. En jagtdragt af mørkt klæde tilkendegav, at dens bærer var en mand af stand, skønt den til dels skjultes af en stor og vid kappe af mørkebrunt klæde. En jagthue med en sort fjer hang ned over den fremmedes pande og skjulte for en del hans træk, der, for så vidt de kunne ses, var mørke, regelrette og fulde af et majestætisk, om end noget barsk udtryk. En eller anden hemmelig sorg eller en bitter lidenskabs nagende grublen havde slukket ungdommens lys og frimodige livlighed i et ansigt, som var særligt skikket til at åbenbare begge dele, og det var ikke let at se på ham, uden at få et indtryk af enten medlidenhed eller frygt, eller i det mindste af en med begge dele forbundet tvivl og nysgerrighed.

Det indtryk, som vi har måttet være så længe om at skildre, modtog Lucy øjeblikkeligt, og havde ikke så snart mødt den fremmedes faste, gennemtrængende øjne, førend hendes egne vendte sig mod jorden med en blanding af frygt og undselig forlegenhed. Og dog var det nødvendigt at tale, eller i det

mindste troede hun det og begyndte stammende at berøre sin vidunderlige frelse, ved hvilken hun var overbevist om, at den fremmede, næst efter Himlen, måtte have været hendes faders og hendes beskytter.

Han syntes at ville unddrage sig hendes udtalelser af taknemlighed ved, idet hans stemmes dybe klang blev kraftig, men ikke barsk af noget ligesom alvorligt i tonefaldet, at svare: "Jeg overlader Dem, madame, til deres beskyttelse, hvis skytsengel De måske har været i dag."

Lucy overraskedes af det tvetydige i hans tale og begyndte med en følelse af ukunstlet og uforstilt taknemmelighed at værge sig mod tanken om, at hun skulle have haft i sinde at fornærme sin frelser, hvis noget sådant kunne have været muligt. "Jeg har," sagde hun, "været uheldig med mit forsøg på at udtrykke min tak – det må jeg have været, skønt jeg ikke kan huske, hvad jeg har sagt – men vil De ikke blive, til min fader – til lordseglbevareren kommer – vil De ikke tillade ham at sige Dem sin tak og at spørge Dem om Deres navn?"

"Mit navn er overflødigt," svarede den fremmede. "Deres fader – sir William Ashton, skulle jeg sige – vil tidsnok erfare det for den glædes skyld, det rimeligvis vil volde ham."

"De tager fejl af ham," sagde Lucy ivrigt, "både for min og sin egen skyld vil han være Dem taknemlig. De kender ikke min fader eller fører mig bag lyset med en forsikring om, at han er i sikkerhed, skønt han allerede er faldet som et offer for dette dyrs raseri."

Da hun havde fattet denne tanke, sprang hun op og ville ile hen til alléen, hvor begivenheden havde fundet sted, mens den fremmede, skønt han syntes vakle mellem ønsket om at stå

hende bi og ønsket om at forlade hende, af simpel menneskelighed var nødt til både i ord og gerning at modsætte sig hende.

"Ved en gentlemans ord forsikrer jeg Dem, madame, at Deres fader er uden for fare, og De vil kun udsætte Dem for overlast, hvis De vover Dem tilbage, hvor det vilde kvæg græsser. Vil De gå" – for da hun havde fattet den tanke, at hendes fader endnu stedse var i fare, ilede hun, trods hans modstand, fremad – "vil De endelig gå, så tag min arm, skønt jeg måske ikke er den, der med størst sømmelighed kan byde Dem den."

Men uden at ænse dette vink, tog Lucy ham på ordet. "O, er De en mand," sagde hun, "er De en gentleman, så hjælp mig at finde min fader! De må ikke forlade mig – De må følge med mig – han er måske døden nær, mens vi står her og taler."

Uden at låne øre til påskud eller undskyldninger og holdende sig fast ved den fremmedes arm, skønt ikke tænkende på andet end den støtte, den ydede hende, og uden hvilken hun ikke ville kunne have rørt sig af stedet, skyndte hun med en uklar følelse af at ville hindre ham i at undvige på ham og trak ham næsten med sig, indtil sir William Ashton viste sig, ledsaget af den blinde Alices tjenestepige og to skovhuggere, som han havde kaldt bort fra deres arbejde, for at de skulle være ham behjælpelige. Hans glæde over at se sin datter i god behold overvandt den forundring, hvormed han til enhver anden tid ville have set hende hænge lige så fortroligt ved en fremmeds arm, som hun kunne have hængt ved hans egen.

"Lucy, dyrebare Lucy, er du frelst? Befinder du dig vel?" var de eneste ord, der kom over hans læber, da han henrykt omfavnede hende.

"Jo, jeg befinder mig Gud være lovet vel, fader, og det så meget mere, som jeg ser, at også du er uskadt. – Men denne herre," sagde hun, idet hun slap hans arm og trådte tilbage fra ham, "hvad må han tænke om mig." Og hendes veltalende blod, der udbredte sig over hendes hals og hendes ansigt, røbede, hvor meget hun undså sig over den frihed, hvormed hun havde krævet, ja endog tiltvunget sig hans bistand.

"Denne herre," sagde sir William Ashton, "vil, håber jeg, ikke angre det bryderi, vi har voldt ham, når jeg forsikrer ham om lordseglbevarerens taknemmelighed for den største tjeneste, et menneske nogensinde har vist et andet – for mit barns, for mit eget liv, som han har frelst ved sin kækhed og åndsnærværelse. Han vil sikkert tillade os at anmode –"

"Anmod ikke *mig* om noget, mylord," sagde den fremmede i en barsk og bydende tone. "Jeg er junkeren af Ravenswood."

Der blev et målløst ophold af overraskelse, som ikke var ublandet med mindre behagelige følelser. Junkeren svøbte sig ind i sin kappe og gjorde en stolt bøjning for Lucy, og idet han fremmumlede nogle få høflige ord, der hørtes lige så utydeligt, som de syntes at blive ugerne udtalte, vendte han sig bort fra dem og forsvandt straks efter i krattet.

"Junkeren af Ravenswood!" sagde lordseglbevareren, da han havde fattet sig efter sin forbigående forbavselse. "Skynd Dem efter ham – stands ham – bed ham tale et eneste øjeblik med mig!"

De to skovhuggere gav sig da til at forfølge den fremmede, men kom snart igen og sagde på en kejtet og forlegen måde, at herren ikke havde villet vende om, hvorpå lordseglbevareren tog

en af dem til side og udspurgte ham nøjere om, hvad junkeren af Ravenswood havde sagt.

"Han sagde bare, at han ikke ville vende om," svarede manden med en forsigtig skottes varsomhed, når han ikke skøtter om at overbringe en ubehagelig besked.

"Han sagde noget mere," sagde lordseglbevareren, "og jeg vil vide, hvad det var."

"Ja, mylord," sagde manden og slog øjnene ned, "han sagde – men det kan ikke være nogen fornøjelse for Deres Herlighed at høre det, og jeg er vis på, at junkeren ikke mente noget ondt med det."

"Det vedkommer ikke dig; jeg vil høre det ord til andet."

"Nu vel da," svarede manden, "han sagde: Sig sir William Ashton, at når vi to mødes næste gang, vil det ikke være ham halvt så kært at se min tå som min hæl."

"Godt," sagde lordseglbevareren, "han har formodentligt ment et væddemål, vi havde indgået om vore falke. Det har intet at betyde."

Derpå vendte han sig om mod sin datter, der nu var kommet så meget til kræfter, at hun kunne gå hjem, men det indtryk, som de forskellige, med et så skrækkeligt optrin i forbindelse stående minder gjorde på en i højeste måde pirrelig sjæl, var mere varig end den rystelse, hendes nerver havde lidt. Rædsomme syner både i søvne og i drømme mindede hende om det rasende dyrs skikkelse og det frygtelige brøl, hvormed det havde ledsaget sit løb, og stedse var det billedet af junkeren af Ravenswood med den ham medfødte adel i åsyn og skabning, der stillede sig mellem hende og den visse død. Det er måske altid farligt for en ung pige at lade hukommelsen atter og atter

dvæle ved en og den samme, men i Lucys stilling var det næsten uundgåeligt. Hun havde tilfældigvis aldrig set en ung mand med et så romantisk og gribende ydre, som den unge Ravenswood, men om hun så havde set hundrede, der havde været hans lige eller overmænd i så henseende, kunne dog ingen anden have været knyttet til hendes hjerte ved de stærke følelser af uforglemt fare og frelse, af taknemmelighed, forundring og nysgerrighed. Jeg siger nysgerrighed, da det er sandsynligt, at junkeren af Ravenswoods påfaldende tvungne og stive væsen, der stod så meget i strid med det medfødte udtryk i hans træk og med anstanden i hans holdning, at det netop ved dets modsætning dertil vakte forundring og bidrog til at fængsle hendes opmærksomhed til mindet derom. Hun vidste kun lidt om Ravenswood og de tvistigheder, som havde fundet sted mellem hendes fader og hans, og ville måske i sin sjæls blidhed næppe kunne have fattet de harmfulde og bitre lidenskaber, de havde avlet, men hun vidste, at han var af en fornem æt og fattig, skønt han nedstammede fra højtstående og rige forfædre, og følte, at hun kunne dele de følelser i en stolt sjæl, som bragte ham til at sky ethvert tilbud om taknemmelighed fra de nye ejere af hans faders gård og gods. Ville han også have afvist deres påskønnelse og skyet deres tilnærmelser, hvis hendes faders anmodning var blevet fremsat på en blidere og mindre pludselig måde og mildnet ved den tækkelighed, som kvinder så godt forstår at lægge i deres væsen, når de vil mægle imellem det barskere køns hidsige lidenskaber? Det var et farligt spørgsmål, hun stillede sig, farligt både i tanken og i dets følger.

Lucy Ashton var, kort sagt, hildet i de indbildningskraftens garn, der er mest farlige for de unge og følsomme. Vel ville tid, fravær, forandrede omgivelser og nye ansigter sandsynligvis have tilintetgjort blændværket hos hende, således som de har tilintetgjort det hos så mange andre, men hun vedblev at være ensom, og hendes sjæl måtte undvære disse midler til at fortrænge hendes smukke drømmebilleder. Denne ensomhed hidrørte i særdeleshed fra, at lady Ashton var fraværende og for tiden opholdt sig i Edinburgh for at holde øje med nogle statsrådsforhandlingers gang, og da lordseglbevareren kun af høflighed eller glimrelyst så fremmede hos sig, viste der sig ingen kavalerer, som kunne måle sig med, end sige overgå det billede af ridderlig ypperlighed, som Lucy havde udmalet sig i junkeren af Ravenswood.

Mens Lucy hengav sig til disse drømme, besøgte hun hyppigt den gamle blinde Alice i håb om, at det ville være en let sag at få hende til at tale om det emne, som hun havde været uforsigtig nok til at indrømme en så stor plads i sine tanker, men i den retning imødekom Alice ikke hendes ønsker og forventninger. For vel talte hun beredvilligt og med dyb følelse om familien i almindelighed, men syntes at iagttage en særlig og forsigtig tavshed om dens nuværende arving. Det smule, hun sagde om ham, var ikke fuldt så fordelagtigt, som Lucy havde ventet, idet hun lod falde vink om, at han var af en hård og uforsonlig karakter, der var tilbøjeligere til at hævne end til at tilgive fornærmelser, og med stor uro i sindet sammenføjede Lucy de således faldne vink om disse farlige egenskaber med det råd, Alice så eftertrykkeligt havde givet hendes fader om at vogte sig for Ravenswood.

Men denne samme Ravenswood, om hvem der var blevet næret en så uretfærdig mistanke, havde jo næsten umiddelbart efter at den var blevet ytret, gendrevet den ved at frelse hendes faders og hendes eget liv. Havde han næret en så sort hævngerrighed, som Alices mørke vink syntes at pege på, havde ingen brødefuld handling været nødvendig til denne onde lidenskabs fuldstændige tilfredsstillelse, da han jo kun havde behøvet at tøve et øjeblik med at yde sin uundværlige og kraftige bistand for at se genstanden for sit had omkomme ved en ligeså frygtelig som sikker død, uden noget som helst ligefremt angreb fra hans side. Hun antog derfor, at en eller anden hemmelig fordom eller den med alderdom og modgang følgende mistroiskhed havde foranlediget Alice til at danne sig slutninger, der var ligeså fornærmelige for junkeren af Ravenswoods karakter, som de var uforenelige med hans højmodige adfærd og ædle træk. Og på denne tro støttede Lucy sit håb og vedblev at nære sit fortryllede fevæv, der var lige så skønt og kortvarigt som det med morgenduggens perler oversåede spindelvæv, når det glimrer i solen.

Imidlertid gjorde både hendes fader og junkeren af Ravenswood betragtninger, der var lige så hyppige, men alvorligere end Lucys, over den sælsomme begivenhed, som havde tildraget sig. Det første, lordseglbevareren gjorde efter sin hjemkomst, var gennem en læge at forvisse sig om, at hans datter ingen skade havde lidt under de farlige og foruroligende forhold, hvori hun havde været stedet, og da han var beroliget i så henseende, gav han sig til at gennemse de optegnelser, han havde nedskrevet efter den persons mundtlige meddelelser, som var blevet brugt til at forstyrre den afdøde lord

Ravenswoods ligfærd. Da han var blevet oplært i spidsfindigheder og havde stor øvelse i skrankens tvetungede sindrighed, kostede det ham kun lidt møje at mildne omstændighederne ved det røre, som han i førstningen havde ladet det være sig så magtpåliggende at overdrive, og han rådede nu sine kaldsfæller i statsrådet at gå forsonligt til værks med unge mennesker af hidsigt blod og sind og indskrænket livserfaring, ja tog ikke i betænkning at dadle retsbetjentens opførsel som unødvendigt tirrende.

Dette var indholdet af hans offentlige skrivelser, men de breve, som han skrev til sine personlige venner, der sandsynligvis ville få med sagen at gøre, lød endnu fordelagtigere, idet han fremhævede, at mildhed ville i dette tilfælde både være klog og blive godt optaget, hvorimod enhver strenghed mod junkeren af Ravenswood, fordi han havde skærmet sin faders begravelse mod forstyrrelse, ville på grund af den store anseelse, hvori den slags højtideligheder stod i Skotland, fra alle sider blive udlagt på det mest ufordelagtige. Og førende en ædelmodig og højsindet mands sprog, udbad han sig sluttelig, at sagen måtte gå hen, uden at blive videre ænset, hvortil han med en fin hentydning til det vanskelige forhold, hvori han stod til den unge Ravenswood, fordi han havde vundet den lange række retstrætter, hvorved formueomstændighederne for dette adelige hus var blevet så stærkt medtaget, tilstod, at det ville være ham særdeles kært at blive sat i stand til på en eller anden måde at råde bod på de ulemper, han havde voldt familien, om end kun ved at forfølge sin gode og lovlige ret, hvorfor han udtrykkeligt og personligt anmodede om, at sagen ikke måtte få videre følger, og ytrede

ønske om selv at få fortjenesten af at have standset den ved sin indberetning og forbøn. Det var særligt påfaldende, at han, tværtimod hvad han havde for vane, ikke gav lady Ashton nogen nærmere meddelelse om røret ved begravelsen og, skønt han omtalte den forskrækkelse, hvori Lucy var blevet sat af et stykke vildt hornkvæg, ikke udførligt skildrede en så vigtig og frygtelig begivenhed.

Sir William Ashtons politiske venner og kaldsfæller blev højst overraskede ved at modtage breve af et så uventet indhold, og da de talte med hinanden om det, trak en på smilebåndet, mens en anden rynkede øjenbrynene, en tredje tilkendegav med et nik, at han var lige så forundret som alle de andre, og en fjerde spurgte, om de var visse på, at disse var alle de breve, som lordseglbevareren havde skrevet om sagen. "Det forekommer mig så underligt, De herrer, at intet af dem går til bunds i tingene."

"Nå," sagde en gammel gråhåret statsmand, som det ved at bruge omveje og bære kappen på begge skuldre var lykkedes at beholde sin plads ved roret under alle de forandringer, skibet i de sidste tredive år havde gjort i sin kurs, "jeg havde troet, at sir William Ashton ville have stadfæstet det gamle skotske ord, at lammets skind kommer lige så let til marked, som den gamle vædders."

"Vi må føje ham, skønt det kommer noget uventet," sagde en anden.

"Egenrådig mand får have sin vilje," svarede den gamle rådsherre.

"Seglbevareren vil fortryde det, før år og dag er omme," sagde en tredje. "Junkeren af Ravenswood er karl for at dreje ham en

knap."

"Men hvad ville De gøre med det stakkels unge menneske, De herrer," spurgte en tilstedeværende marquis. "Lordseglbevareren har fået alle hans ejendomme, og han har intet, hvortil han kan hælde sit hoved."

Hertil svarede den gamle lord Turntippet:

"Har han ej gods, man kan tage,
har han dog krop, man kan plage –"

"Således hed det før revolutionen; *luitur cum persona qui luere non potest cum crumena* Note 4). Det er godt juridisk latin, skulle jeg mene, De herrer."

"Jeg ser ingen grund," ytrede marquien, "hvorfor nogen ædel lord skulle ville drive denne sag videre. Lad lordseglbevareren blive bemyndiget til at tage den, som han finder for godt."

"Enig, enig. Den henvises til afgørelse af lordseglbevareren i forening med en anden – lord Hirplehooly, for eksempel, der er sengeliggende – for at de kan danne et udvalg. Før det til protokols, mr. skriver. – Og nu skal der vel tages bestemmelse om den unge ødeland, lairden af Bucklaws bøde, den tilfalder velsagtens lordskatmesteren ..."

"Det går ud over min melsæk," udbrød lord Turntippet, "når De således altid vil stikke Deres hånd i den! Den bøde havde jeg bestemt til en mellemmadsbid til mig selv."

"For at bruge et af Deres yndlingsordsprog, mylord," svarede marquien, "så ligner De møllerens hund, der slikker sig om munden, førend der er blevet løst op for posen. Manden er jo ikke dømt endnu."

"Men det koster kun to pennestrøg," sagde lord Turntippet, "og ingen ædel lord vil dog vel fordriste sig til at sige, at jeg, der

nu i tredive år altid har vist mig føjelig og villig, aflagt alle slags eder, afsvoret alt, hvad der skulle afsværges, svoret på alt, hvorpå der skulle sværges, og opfyldt min pligt mod staten gennem tykt og tyndt, ikke en gang imellem skulle have lidt at væde min mund med oven på et så tørt stykke arbejde, hvad?"

"Det ville i sandhed være urimeligt," svarede marquien, "hvis vi enten havde troet, at Deres Herligheds tørst kunne slukkes, eller lagt mærke til, at De havde noget i halsen, som trængte til at blive skyllet ned."

Og hermed vil vi lade tæppet gå ned for det daværende statsråd.

6

Kom disse gæve mænd da her,
For med ord at gøres til dårer,
Og skulle vore hvasse sværd
Sig lade sløve af tårer?

– Henry MacKenzie

Samme dags aften, som lordseglbevareren og hans datter var blevet frelst fra en så overhængende fare, sad to fremmede i det mest afsides værelse i et lille dårligt herberg eller rettere sagt ølhus, der blev kaldt Rævehulen, tre eller fire engelske mile fra slottet Ravenswood og lige så langt fra den forfaldne borg Ulveklippen, imellem hvilke det lå.

Den ene af disse fremmede var omtrent fyrretyve år gammel, høj og smal om livet og havde en ørnenæse, mørke, gennemtrængende øjne og et kløgtigt, men ildevarslende ansigt. Den anden var omtrent femten år yngre, lav af vækst, bredskuldret, rødmosset og rødhåret og havde et par åbne, kække og muntre øjne, som letsindig og frygtløs utvungenhed gav ild og udtryk, trods deres lysegrå farve. Et stob vin (for den gang blev vinen tappet lige af fadet i tinkrus) stod på bordet, og hver af dem havde sit bæger foran sig, men der sporedes ingen synderlig lystighed, med korslagte arme og et udtryk af spændt forventning så de stiltiende på hinanden, hver fordybet i sine egne tanker og uden at tale til sin nabo.

Omsider brød den angste tavsheden ved at sige. "Hvad i Djævelens skind og ben kan dog opholde junkeren så længe.

Hans foretagende må være mislykket, hvorfor rådede De mig fra at gå med ham?"

"En mand er nok til at tage sig selv til rette," svarede den højere og ældre person. "Vi vover allerede vort liv ved at ledsage ham så langt i et sådant ærinde."

"I grunden er De dog en kryster, Craigengelt, og det har mange troet om Dem før nu."

"Men ingen har vovet at sige det til mig," sagde Craigengelt og lagde hånden på sit kårdefæste, "og anså jeg ikke et letsindigt menneske for at være det samme som en nar, skulle jeg –" Her standsede han for at afvente sin staldbroders svar.

"Hvad skulle De så?" spurgte den anden koldblodigt, "og hvorfor gør De det ikke?"

Craigengelt trak sin kårde et par tommer ud af skeden og stødte den derpå rask ned i den igen, idet han sagde. "Fordi der står mere på spil end tyve sådanne letsindige spyttegøges liv som Deres."

"Deri har De ret," svarede hans staldbroder; "for hvis disse ejendomsinddragelser og den sidste bøde, hvorefter det gamle vrøvlehoved Turntippet gaber, og som vist allerede er blevet mig pålagt, ikke havde fordrevet mig fra hus og hjem, var jeg en nar og en spyttegøg oven i købet, hvis jeg troede Deres smukke løfter om at skaffe mig en ansættelse i den irske brigade Note 5) – hvad kommer den irske brigade mig ved? Jeg er en jævn, ligefrem skotte, ligesom min fader før mig, og min grandtante, lady Girnington, kan ikke leve evigt."

"Nej, Bucklaw," udtalte Craigengelt, "men hun kan endnu leve længe, og hvad Deres fader angår, så havde han sit gode

udkomme, undgik panteforskrivninger og ågerkarle, betalte hver mand, hvad der tilkom ham og levede af sine midler."

"Og hvis skyld er det, at jeg ikke også har båret mig således ad?" sagde Bucklaw. "Hvis andre end Fandens og Deres og Deres liges, som har forført mig til at sætte et smukt gods over styr! Og nu skal jeg vel se at slå mig igennem ligesom De, den ene dag leve af et hemmeligt brev fra St. Germain, den næste af et rygte om en opstand i højlandene, skaffe mig min frokost og mit glas sekt til den hos gamle jakobitiske damer ved at forære dem lokker af min paryk og bilde dem ind, at de er af Ridderens [Note 6)] hår, stå min ven bi i en tvekamp, til han møder på kamppladsen, og så lade ham i stikken for ikke at sætte en så vigtig politisk underhandlers liv i vove. Alt dette må jeg gøre for at erhverve mig mit brød og desuden kalde mig kaptajn."

"De tror, at De dér har holdt en smuk tale og vist Dem såre vittig på min bekostning," sagde Craigengelt. "Er det da bedre at sulte ihjel eller blive hængt, end at føre et liv som det, jeg er nødt til at føre, fordi kongens nuværende vilkår ikke tillader ham at yde hans afsendinge tilstrækkeligt underhold?"

"At sulte ihjel er ærligere, Craigengelt, og at blive hængt bliver rimeligvis enden derpå, men hvad De vil med den stakkels fyr Ravenswood, forstår jeg ikke. Han har ikke flere penge tilbage end jeg. Alt, hvad han ejer og har, er pantsat. Renterne opsluger indtægterne og bliver endda ikke helt betalt, og hvad kan De da håbe at udrette ved at blande Dem i hans sager?"

"Vær De kun ganske rolig, Bucklaw, jeg ved, hvad jeg gør," svarede Craigengelt. "Foruden at hans navn og hans faders virksomhed 1689 ville skaffe en sådan erhvervelse en god klang både i Versailles og i St. Germain, må De tillige behage at lægge

mærke til, at junkeren af Ravenswood er en ung mand af en ganske andet slags end De. Han besidder dannelse såvel som mod og gode evner og vil i udlandet kunne optræde som en ung mand, der har både hoved og hjerte på rette sted og forstår sig på noget mere end en hests hurtighed eller en falks flugt. Jeg har i den sidste tid tabt i anseelse, fordi jeg ikke har bragt nogen med, som havde forstand på noget mere end at støde et stykke vildt op eller tage en falkeunge ud af reden. Junkeren besidder dannelse, forstand og skarpsindighed."

"Men er dog ikke klog nok til at undgå en menneskehandlers garn, hvad, Craigengelt?" sagde den yngre mand. "Nå, bliv nu ikke hidsig. De ved jo, at jeg ikke vil slås, og gør derfor bedst i at lade Deres kårdefæste i ro og i al sindighed fortælle mig, hvorledes De bar Dem ad med at gøre Dem gode venner med junkeren."

"Ved at smigre hans hævngerrighed, Bucklaw," svarede Craigengelt. "Han har stedse mistroet mig, men jeg passede mit snit og slog til, mens han glødede af bevidstheden om at være blevet fornærmet og forurettet. Han er nu gået for, som han siger og måske tror, at afæske sir William Ashton en forklaring, men jeg siger, at hvis de træffes og lovtrækkeren ophidser ham, slår junkeren ham ihjel. For der var en gnist i hans øje, hvoraf man aldrig kan tage fejl, når man vil læse i et menneskes sjæl. I alt fald vil han tale ham således til, at det vil blive udlagt som et voldeligt overfald på en statsråd, så at det vil komme til et fuldstændigt brud mellem ham og regeringen. Skotland vil blive ham for hedt, Frankrig vil vinde ham, og vi vil alle tre gå under sejl med den franske brig *L'Espoir*, der ligger og venter på os udenfor Eyemouth."

"Godt," sagde Bucklaw. "I Skotland er der ikke ret meget tilbage, som jeg bryder mig om, og kan det skaffe os en bedre modtagelse i Frankrig, at vi bringer junkeren med, så lad det i Guds navn så være. Af vore egne fortjenester kunne vi næppe vente os nogen synderlig forfremmelse, og jeg vil håbe, at han har jaget seglbevareren en kugle gennem hovedet, førend han kommer tilbage til os. Der burde hvert år skydes et par af disse kæltringer til statsmænd, bare for at de andre kunne lære at opføre sig skikkeligt."

"Det er meget sandt," svarede Craigengelt, "og det minder mig om, at jeg må ud og se efter, om vore heste er blevet fodret og står færdige. For er en sådan gerning blevet begået, vil der ikke være tid til at lade græsset gro under deres hove." Med disse ord gik han hen til døren, men vendte sig der om med en alvorlig mine og sagde til Bucklaw: "Hvad der så kommer ud af denne sag, så håber jeg, at De vil vise mig den retfærdighed at huske, at jeg ikke sagde det mindste til junkeren, der kunne udlægges, som om jeg bifaldt nogen som helst voldshandling, han måtte have i sinde at begå."

"Nej, nej, ikke et eneste bifaldende ord," sagde Bucklaw. "De ved alt for godt, hvilken fare der er forbundet med de to skrækkelige ord *medvirke* og *medskyldig*." Og derpå foredrog han, ligesom for sig selv, følgende linjer:

Solskiven tav, men gjorde listigt tegn,
Og pegede tydeligt på mordets stribe.

"Hvad er det, De der står og siger til Dem selv," spurgte Craigengelt, idet han med en vis uro kom tilbage.

"Intet, kun et par linjer, jeg en gang har hørt fra skuepladsen," svarede hans staldbroder.

"Hør, Bucklaw," sagde Craigengelt. "Stundom tykkes mig, at De burde være komediant, så fuld af fjas og overgivenhed, som De altid er."

"Det har jeg selv ofte tænkt," svarede Bucklaw, "jeg tror, at det ville være sikrere end at spille med Dem i "Den farlige Sammensværgelse". Men af sted med Dem, spil Deres *egen* rolle og se efter hestene, som den staldkarl, De er. – Skuespiller – komediant!" gentog han ved sig selv. "Det ville have fortjent et kårdestik, hvis Craigengelt ikke havde været en kryster – og dog synes jeg ganske godt om den håndtering – holdt – lad mig se – ja – jeg vil træde op som Alexander:

Som kærlighedens skjold jeg vil af graven stige,
Fluks drager Deres sværd, ej her tør nogen vige,
Hvor jeg mig vender hen, enhver mig følge brat,
Så lyder ærens bud, så vinker elskovs skat."

Mens Bucklaw med tordenrøst og hånden på sit sværdfæste fremsagde stakkels Lees højtravende vers, trådte Craigengelt ind igen med forskrækkelse malet i sit ansigt.

"Det er ude med os, Bucklaw! Junkerens håndhest har fået sit ene ben over grimeskaftet inde i stalden og er springhalt. Den, han hidtil har redet, må være udaset efter en hel dags arbejde, og nu har han ingen frisk hest. Han slipper aldrig herfra."

"Ja, på den måde vil han jo rigtignok ikke kunne komme af sted med lynets fart," sagde Bucklaw tørt. "Men holdt, De kan jo overlade ham Deres."

"Hvad, og selv blive grebet? Jeg takker Dem så mange gange for Deres forslag," svarede Craigengelt.

"Ja," sagde Bucklaw, "skulle der være tilstødt lordseglbevareren en ulykke, hvilket jeg dog for mit

vedkommende ikke kan tro, da junkeren ikke er den, der ville skyde en gammel, ubevæbnet mand – men skulle det være kommet til håndgribeligheder oppe på slottet, så er De jo, som De ved, hverken medvider eller medskyldig deri og har altså intet at frygte."

"Meget rigtigt, meget rigtigt," svarede den anden i en forlegen tone, "men betænk vort ærinde fra St. Germain."

"Som mange folk tror er et ærinde, De selv har givet Dem, ædle kaptajn. Nå, vil De ikke overlade ham Deres hest, så får han for Fanden at tage min."

"Deres?" sagde Craigengelt.

"Ja, min," gentog Bucklaw. "Det skal aldrig blive sagt om mig, at jeg har lovet en gentleman at stå ham bi ved en lille æressag og hverken hjalp ham med den eller bort fra den."

"Vil De virkelig overlade ham Deres hest? Har De også overvejet, hvad De taber derved?"

"Taber? Ja, grå Gilbert har rigtignok kostet mig tyve jakobusser, men hans ridehest er altid noget værd, og hans sorte morian ville være dobbelt så meget værd, hvis den var frisk, og jeg forstår at behandle den. Slagt en fed hundehvalp, slå den og tag dens indvolde ud, fyld kroppen med sorte og grå snegle, steg den en passende tid, dryp den med lavendelolie, safran, kanel og honning, vend og drej den godt i –"

"Ja, Bucklaw, men førend forvridningen er blevet helbredt, ja førend hvalpen er blevet stegt, vil De blive grebet og hængt. De kan være vis på, at jagten efter Ravenswood vil blive skrap. Gid vi havde valgt vort mødested længere nede ved kysten."

"Så gør jeg min tro bedst i at skynde mig herfra og lade min hest blive stående til ham," sagde Bucklaw. "Men tys, nu

kommer han, jeg hører hovslag."

"Er De vis på, at de kun er af én hest?" sagde Craigengelt. "Bare det ikke er en forfølgelse! Mig synes, at jeg hører tre eller fire komme galoperende: Jeg hører bestemt flere end én hest."

"Bah, bah, det er kun tjenestetøsen, der klaprer hen til brønden på sine trætøfler. De skulle min tro opgive både Deres kaptajnskab og Deres hemmelige virksomhed, Craigengelt. De er lige så let at skræmme, som en vildgås. Men der kommer junkeren alene og så mørk som en nat i november."

Junkeren af Ravenswood trådte ind, indhyllet i sin kappe og med korslagte arme og et alvorligt og tillige nedstemt udseende. Han slængte sin kappe fra sig, kastede sig på en stol og syntes at falde i dybe tanker.

"Hvad er der sket? Hvad har De gjort?" spurgte Craigengelt og Bucklaw hastigt i et og samme øjeblik.

"Intet," lød det korte og tvære svar.

"Intet! Og De forlod os dog med den faste beslutning at kræve den gamle skurk til regnskab for al den uret, som De, vi og landet har lidt af ham. Har De set ham?"

"Ja," svarede junkeren af Ravenswood.

"Set ham, og det uden at kræve, hvad De så længe har haft til gode hos ham," sagde Bucklaw. "Det havde jeg dog ikke ventet af junkeren af Ravenswood!"

"Det er ligegyldigt, hvad De havde ventet," svarede Ravenswood. "De er ikke den, sir, for hvem jeg har lyst til at gøre rede for min adfærd."

"Tålmodighed, Bucklaw," sagde Craigengelt, afbrydende sin staldbroder, der syntes at være i begreb med at give et harmfuldt svar. "Junkeren er ved en eller anden omstændighed

blevet forstyrret i sin plan, men han må undskylde den urolige nysgerrighed hos venner, der er ham så hengivne, som De og jeg."

"Venner, kaptajn Craigengelt," svarede Ravenswood i en stolt tone. "Jeg ved ikke af nogen fortrolighed mellem os at sige, som kan berettige Dem til at bruge dette udtryk, men antager, at vort venskab indskrænker sig til, at vi havde aftalt: At ville forlade Skotland sammen, når jeg havde besøgt mine forfædres mig af hænde komne ejendom og haft en samtale med dens besidder – jeg vil ikke kalde ham ejer."

"Meget rigtigt, junker," sagde Bucklaw, "og da vi antog, at De havde påtænkt at gøre et eller andet, som kunne bringe Deres hals i klemme, samtykkede Craigie og jeg meget forekommende i at vente på Dem, skønt vi derved udsatte vore egne halse for en vis fare. For Craigies vedkommende har det rigtignok ikke stort at betyde, da galgen har stået skrevet på hans pande, lige siden han blev født, men jeg ville nødigt beskæmme min æt ved et sådant endeligt for en andens skyld."

"Det gør mig ondt, mine herrer," sagde junkeren af Ravenswood, "hvis jeg har voldt Dem bryderi, men jeg anser mig berettiget til at afgøre, hvad jeg finder at være bedst for mig, uden at aflægge forklaring derom for nogen. Jeg har forandret min beslutning og forlader ikke landet denne gang."

"Vil De ikke forlade landet, junker?" udbrød Craigengelt. "Vil De ikke rejse trods al min ulejlighed og alle de omkostninger, jeg har pådraget mig, trods faren for opdagelse og udgifter i liggedagspenge?"

"Da jeg bestemte mig til at forlade dette land i en sådan hast, sir," svarede junkeren af Ravenswood, "modtog jeg Deres

venlige tilbud om at skaffe mig midler til at rejse, men jeg mindes ikke, at jeg forpligtede mig til at tage bort, hvis jeg måtte finde anledning til at blive. Det gør mig ondt at have voldt Dem ulejlighed, og jeg takker Dem derfor. Deres udgifter," tilføjede han, idet han stak hånden i lommen, "kræver et håndgribeligere vederlag. Fragt og liggedagspenge er ting, jeg ikke forstår mig på, kaptajn Craigengelt, men tag min pung og gør Dem betalt efter bedste skøn," og med disse ord rakte han den såkaldte kaptajn en pung med nogle guldstykker.

Men her lagde Bucklaw sig imellem. "Deres fingre synes at klø efter dette hersens grønne net, Craigie," sagde han, "men jeg sværger ved Gud, at hvis de byder sig til at lukke sig om det, kapper jeg dem af med min klinge. Da junkeren har forandret sin beslutning, behøver vi vel ikke at blive her længere, men først vil jeg tillade mig at sige ham –"

"Sig ham, hvad De vil," sagde Craigengelt, "men lad mig først gøre ham opmærksom på de ulemper, han vil udsætte sig for ved at forlade os, og minde ham om, hvilke hindringer der stiller sig i vejen for, at han bliver her, og hvor vanskeligt han vil have ved at blive indført på den rette måde i Versailles og St. Germain, når han ikke understøttes af nogen, som har gode forbindelser der."

"Foruden at han vil forspilde i det mindste én gæv og hæderlig mands venskab," sagde Bucklaw.

"Tillad mig, De herrer," sagde Ravenswood, "endnu en gang at forsikre Dem, at De har fundet for godt at tillægge vor midlertidige forbindelse en større vigtighed, end den efter min agt skulle have. Viser jeg mig ved fremmede hoffer, vil jeg ikke behøve at blive indført der af en rænkefuld eventyrer, og lige så

lidt behøver jeg at sætte pris på en opbrusende skryders venskab." Med disse ord og uden at vente på svar, forlod han værelset, steg igen til hest og hørtes at ride bort.

"Morbleu, min rekrut er forsvundet!" sagde Craigengelt.

"Ja, kaptajn," svarede Bucklaw, "laksen er smuttet væk med krog og det hele. Men jeg vil efter ham, for jeg har fået mere af hans uforskammethed, end jeg vel kan fordøje."

Craigengelt tilbød at ledsage ham, men Bucklaw svarede. "Nej, nej, kaptajn, bliv De kun siddende i skorstenskrogen, til jeg kommer tilbage. Det er godt at sove med helt skind."

Kællingen, som sidder i arnekrogen hed,
så lidt af kolde vindstød, som blæser ude, ved.

Og syngende således, gik han ud af stuen.

7

Nu, Billy Bewick, ved frisk mod vær
Og lad mig i tale her få dig,
og er du en mand, hvad jeg ved, at du er,
så kom og mål klinge rask med mig.

– Gammel folkevise.

Da junkeren af Ravenswood havde fået at vide, hvilket uheld der var tilstødt hans hest, havde han sat sig op på den hest, han tidligere havde redet, og mens han nu for dyrets mageligheds skyld red ganske langsomt fra Rævehulen tilbage til sin gamle borg Ulveklippen, hørte han en hest komme galoperende efter sig og så, da han drejede hovedet, at han forfulgtes af den unge Bucklaw, der var blevet forsinket nogle minutter af en uimodståelig fristelse til at give staldkarlen i Rævehulen nogle forskrifter angående behandlingen af den halte hest. Denne forsinkelse havde han genoprettet ved at ride i strakt galop og indhentede nu junkeren, hvor vejen gik ind over en stor hedestrækning. "Holdt, sir!" råbte Bucklaw. "Jeg er ingen politisk underhandler, ingen kaptajn Craigengelt, hvis liv er for vigtigt, til at han tør vove det for at forsvare sin ære. Jeg er Frank Hayston af Bucklaw, og ingen må fornærme mig i ord eller gerning, ved tegn eller miner, uden at han skal stå mig til ansvar derfor."

"Det er alt sammen meget godt, mr. Hayston af Bucklaw," svarede junkeren af Ravenswood i den roligste og ligegyldigste tone, "men jeg hverken har eller ønsker at have noget

udestående med Dem. Vore veje hjemefter går, såvel som vore veje gennem livet, i forskellige retninger, og der er ingen anledning for os til at krydse hinanden."

"Ikke det?" sagde Bucklaw med heftighed. "Jo, det er der, ved Himlen, siger jeg! De kaldte os rænkefulde eventyrere!"

"Husk Dem rigtig om, mr. Hayston. Det var kun på Deres staldbroder, jeg anvendte denne benævnelse, og De ved, at han ikke er noget bedre."

"Og hvad så, han var den gang min staldbroder, og ingen skal med ret eller uret fornærme min staldbroder, så længe han er i mit selskab."

"Så burde De, mr. Hayston," svarede Ravenswood med den samme rolighed, "vælge Dem bedre omgangsfæller, da De ellers let kunne få for meget at varetage i Deres egenskab af deres ridder. Rid hjem, sir, sov og vær fornuftigere i Deres vrede i morgen."

"Nej, junker, De har taget fejl af Deres mand. Stolte miner og vise ord gør ikke sagen klar. Desuden kaldte De mig en skryder, og det ord skal De tage tilbage, før vi skilles."

"Det sker min tro næppe," sagde Ravenswood, "med mindre De giver mig en bedre grund til at tro, at jeg har taget fejl, end den, hvormed De nu kommer frem."

"Så må De, junker," sagde Bucklaw, "hvor nødigt jeg end byder en mand af Deres stand slig tiltale, hvis De ikke vil retfærdiggøre Deres uhøflighed eller kalde den tilbage eller bestemme et mødested, her døje det hårde ord og det hårde slag."

"Ingen af delene vil være nødvendig," svarede Ravenswood. "Jeg er mig bevidst at have gjort nok for at undgå et

sammenstød med Dem. Er det Deres alvor, så er dette sted lige så godt som ethvert andet!"

"Så stå af og træk," sagde Bucklaw, foregående ham med sit eksempel. "jeg har altid troet og sagt, at De var en gæv mand, og det ville gøre mig ondt, om jeg havde måttet omtale Dem anderledes."

"Dertil skal De heller ikke få føje, sir," svarede Ravenswood, idet han stod af hesten og satte sig i forsvarsstilling.

Deres klinger krydsede hinanden, og kampen begyndtes med stor kækhed af Bucklaw, som var meget fortrolig med den slags sager og udmærkede sig ved den færdighed og behændighed, hvormed han forstod at bruge sit våben. Men ved denne færdighed førte han sig dog ikke sin dygtighed til nytte på den rette måde. For da han var blevet bragt ud af fatning ved, at junkeren så længe og hånligt havde nægtet og omsider indrømmet ham fyldestgørelse, og tillige æggedes af sin utålmodighed, valgte han med ubetænksom ivrighed at gå til angreb. Junkeren derimod, der var ligeså øvet og langt mere rolig, forholdt sig væsentligt forsvarsvis og undlod endog et par gange at drage fordel af sin modstanders hidsighed, og ved et fortvivlet udfald, som Bucklaw til sidst gjorde for at komme ind på sin modstander, gled han med foden og faldt om på den glatte grønsvær, hvorpå de kæmpede. "Modtag Deres liv, sir," sagde junkeren af Ravenswood, "og forbedre det, hvis De kan."

"Det vil kun blive lappeværk, frygter jeg," svarede Bucklaw, idet han rejste sig og tog sin kårde, langt mindre bragt ud af fatning på grund af kampens udfald, end det havde været at vente af hans hidsige mod. "Jeg takker Dem for mit liv, junker,"

vedblev han. "Der har De min hånd. Jeg bærer intet nag til Dem hverken på grund af mit uheld eller Deres større færdighed."

Junkeren så et øjeblik vist på ham og rakte ham derpå sin hånd. "De er et højsindet menneske, Bucklaw," sagde han, "og jeg har gjort Dem uret. Jeg beder Dem oprigtigt om tilgivelse for det udtryk, der fornærmede Dem, det undslap mig uforvarende i et ubetænksomt øjeblik, og jeg er overbevist om dets fuldstændige grundløshed."

"Er De virkelig, junker." sagde Bucklaw, hvis ansigt straks igen fik sit naturlige udtryk af sorgløs letsindighed og dristighed. "Det er mere, end jeg havde ventet af Dem, da folk siger, at det ikke falder Dem let at tage Deres anskuelser og ord tilbage."

"Ikke, når jeg har overvejet dem vel," svarede junkeren.

"Så er De lidt klogere end jeg. For jeg giver altid min ven fyldestgørelse først og forklaring bagefter. Falder en af os, er regnskabet opgjort. Hvis ikke, så er folk jo aldrig så villige til at slutte fred, som når de har ført krig. – Men hvad vil den skrålende hvalp af en dreng," sagde Bucklaw. "Gid han var kommet lidt før, skønt det havde måttet finde sin afgørelse en anden gang, og denne er måske lige så god som enhver anden."

Endnu mens han talte, kom den omtalte dreng til, pryglende et æsel, på hvilket han red, til at løbe alt, hvad det kunne, og, som en af Ossians helte, udsendende sin røst foran sig. "Red jer, I herrer! For værtinden befalede mig at sige Dem, at der var folk i hendes hus, som havde grebet kaptajn Craigengelt og søgte efter Bucklaw, og at De måtte ride så rask, De kunne."

"Det er min tro ganske rigtigt, min gut," sagde Bucklaw. "Der har du en sølvsixpence for dit budskab, og jeg ville give dén det

dobbelte, som kunne sige mig, hvilken vej jeg skulle ride?"

"Det kan jeg, Bucklaw," sagde Ravenswood. "Rid hjem med mig til Ulveklippen. Der er steder på den gamle borg, hvor De kunne holde Dem skjult, om så tusinde mennesker søgte efter Dem."

"Men det vil bringe Dem selv i forlegenhed, junker, og hvis De ikke allerede er i den jakobitiske klemme, vil jeg ikke trække Dem ind i den!"

"Bryd Dem aldrig om det. Jeg har intet at frygte."

"Så rider jeg med fornøjelse med Dem, for sandt at sige, så kender jeg ikke det mødested, hvor Craigengelt ville have ført os hen i aften, og jeg er vis på, at han, hvis han er blevet grebet, vil sige hele sandheden om mig og tyve løgne om Dem for at frelse sig fra galgen."

De steg altså atter til hest og red videre i selskab med hinanden, idet de drejede af fra den sædvanlige vej og fulgte nogle øde, ubefærdede hedestier, hvormed de var godt kendte fra jagten, men ad hvilke det ville være faldet andre højst vanskeligt at forfølge deres spor. I nogen tid red de uden at veksle et ord og skyndte sig så meget, som Ravenswoods hests tilstand ville tillade dem det, indtil de, da det efterhånden var blevet mørkt, sagtnede deres fart, både fordi de havde ondt ved at finde vej og fordi de håbede, at de nu ikke længere kunne forfølges eller opdages.

"Nu, da vi rider langsommere," sagde Bucklaw, "vil jeg gerne stille Dem et spørgsmål, junker."

"Vær så god," sagde Ravenswood. "Kun må De undskylde, at jeg ikke svarer, hvis jeg ikke finder det rigtigt."

"Nå, det er simpelthen dette," sagde hans tidligere modstander, "hvad i gamle Satans navn kunne bringe Dem, der lægger så stor vægt på Deres gode navn og rygte, til et øjeblik at tænke på at give Dem i ledtog med en Craigengelt og sådan en gudsforgående krop, som folk kalder Bucklaw?"

"Det var ene ag alene fordi jeg var fortvivlet og søgte fortvivlede fæller."

"Og hvorfor brød De derefter så pludseligt med os?" spurgte Bucklaw atter.

"Fordi jeg havde skiftet sind," svarede junkeren, "og opgivet vort foretagende, i det mindste foreløbig. Men sig mig nu, efter at jeg har svaret ærligt og oprigtigt på Deres spørgsmål, hvorfor omgås De Craigengelt, der står så langt nedenfor Dem i byrd og tænkemåde?"

"Rent ud sagt," svarede Bucklaw, "fordi jeg er en tåbe og har spillet min formue bort. Min grandtante, lady Girnington, er på ny livet op, tror jeg, og jeg vil kun kunne vinde noget ved en regeringsforandring. Craigie var en slags spillekammerat og så, hvorledes jeg var faren, og da Djævelen altid er ved hånden, fortalte han mig et halvt hundrede løgne om sine fuldmagter fra Versailles og sin indflydelse i St. Germain og lovede mig en kaptajnsbestalling i Paris, og jeg var dum nok til at lade ham løbe af med mig. Se det er alt, hvad jeg har vundet ved vin, kvinder, terninger, haner, hunde og heste."

"Ja, Bucklaw," svarede junkeren, "De har i sandhed næret de slanger ved Deres barm, som nu stikker Dem med deres brod."

"Det er både vist og sandt, junker," svarede hans ledsager, "men De har, med forlov at sige, næret en eneste stor og mægtig slange ved Deres barm, som har slugt alle de andre og lige så

vist vil fortære Dem, ligesom mit halve dusin vil gøre sig til gode med, hvad der er tilbage af Bucklaw, hvilket kun er det, der findes mellem hans hue og hans støvlehæl."

"Jeg tør ikke," svarede junkeren af Ravenswood "laste den frihed i tale, hvorpå jeg selv har givet et eksempel. Hvad kalder De, uden at bruge billeder, den uhyre lidenskab, som De beskylder mig for at nære?"

"Hævngerrighed, min gode sir, hævngerrighed, der, hvis den er lige så adelig en synd som vin og svir og deres tilbehør, er lige så ukristelig og ikke så ublodig. Det er bedre at bryde et hegn for at forfølge en då eller en smuk pige, end at skyde en gammel mand."

"Det forsæt fralægger jeg mig," sagde junkeren af Ravenswood. "Jeg havde det på ære ikke i sinde, men ville kun tale med undertrykkeren, før jeg forlod mit fødeland, og bebrejde ham hans tyranni og dets følger. Jeg ville foreholde ham den uret, jeg har lidt, så at det skulle ryste ham i hans sjæls inderste."

"Ja," svarede Bucklaw, "og så havde han grebet Dem ved kraven og råbt om hjælp, og da havde De formodentlig rystet sjælen ud af ham. Deres blik og væsen alene ville have skræmt den gamle mand til døde."

"Husk på, hvor stærkt jeg er blevet tirret," sagde Ravenswood. "Husk på den død og undergang, hans hårdhjertede grusomhed har afstedkommet, og at en gammel slægt er blevet ødelagt, en kærlig fader myrdet. I gamle dage her i Skotland ville den, som havde tiet stille til sådanne krænkelser, ikke være blevet anset for at du til hverken at hjælpe en ven eller trodse en fjende."

"Nå, junker, det glæder mig at se, at Djævelen handler lige så snedigt med andre, som han handler med mig. Hver gang jeg vil til at begå en dårskab, bilder han mig ind, at den er den nødvendigste, gæveste og smukkeste ting af verden, og jeg sidder i mosen lige op til sadelgjorden, førend jeg mærker, at bunden er blød. Og De, junker, kunne være blevet en mord... en manddræber, ene og alene af ærefrygt for Deres faders minde."

"Der er mere forstand i Deres tale, Bucklaw," svarede junkeren, "end man skulle have ventet af Deres handlemåde. Det er kun alt for sandt, at vore laster sniger sig på os i skikkelser, der, hvad det ydre angår, er lige så skønne, som de onde ånders, der af de overtroiske antages at indlade sig i hemmelige forhold med menneskene og først viser sig i deres sande styghed, når vi har sluttet dem i vor favn."

"Men vi kan støde dem fra os," sagde Bucklaw, "og det vil jeg også gøre med det første, det vil sige, når gamle lady Girnington er død."

"Har De hørt, hvad den engelske præst har sagt?" spurgte Ravenswood. "Helvede er brolagt med gode forsætter, hvoraf meningen er, at de oftere bliver fremsat end udført!"

"Ja," svarede Bucklaw, "men jeg vil begynde endnu i aften og har besluttet kun at drikke en kande vin, med mindre Deres rødvin er ganske ualmindelig god."

"På Ulveklippen vil De kun finde lidt, som kan friste Dem." sagde junkeren. "Jeg ved ikke, om jeg kan love Dem andet end husly. Hele vort forråd af vin og levnedsmidler og mere til gik med ved begravelsen."

"Gid det må vare længe, før der bliver brug for levnedsmidler i en lignende anledning," svarede Bucklaw, "men man bør ikke

tømme den sidste flaske ved et sørgemåltid. Derved er der kun uheld."

"Der er uheld, tror jeg, ved alt, hvad der tilhører mig," sagde Ravenswood, "men hist henne ligger Ulveklippen, og hvad der endnu måtte findes der, står til Deres tjeneste."

Havets brølen havde længe bebudet, at de nærmede sig de klipper, på hvis top borgens grundlægger havde opført sin bolig som en havørns rede. Den blege måne, der hidtil havde kæmpet med forbifarende skyer, brød nu frem og viste dem den ensomme og nøgne borg, som lå på en fremspringende klippe, der ludede ud over Nordsøen. På de tre sider var klippen stejl. På den fjerde, der var den, som vendte mod land, havde den oprindeligt været skærmet af en kunstig grav og en vindebro, men denne var styrtet ned og ødelagt og den var til dels blevet fyldt op, så at en enkelt rytter kunne ride ind i den indskrænkede borggård, der på de to sider var omgivet af lave, til dels forfaldne udhuse og staldbygninger og mod landsiden var lukket af en lav, med brystværn forsynet mur, hvorimod firkantens fjerde side var indtaget af tårnet selv, der var højt og smalt og opført af en grålig stenart og stod og glimtede i måneskinnet, som det i et ligklæde indhyllede genfærd af en vældig kæmpe. Det var måske vanskeligt at tænke sig en mere øde og mistrøstende bolig. Det uhyggelige og dumpe drøn af bølgerne, når de, den ene efter den anden, slog mod den klippefulde kyst langt nedenfor, var for øret det samme som landskabet for øjet – et sindbillede på uforanderligt og ensformigt, med rædsel ikke ublandet, tungsind.

Skønt det ikke var langt ud på aftenen, sås der dog ikke spor af levende beboere i denne ensomme bolig, med undtagelse af,

at der i et, og kun et, af de små, tilgitrede vinduer, som sås i forskellige højder og afstande i bygningens mure, viste sig et svagt lysglimt.

"Der," sagde Ravenswood, "sidder det eneste mandlige tyende, huset Ravenswood har beholdt tilbage, og det er godt, at han er der, da vi ellers kun ville have haft lidt håb om at få lys eller ild. Men rid forsigtigt bagefter mig, for vejen er smal og har kun plads til en hest ad gangen."

Stien førte virkelig også hen ad en slags landtange, på hvis yderste ende borgen var opført med det udelukkende hensyn til styrke og sikkerhed frem for til en hvilken som helst bekvemmelighed, der foreskrev de skotske adelsmænd valget af deres byggepladser såvel som af deres byggemåde.

Ved at følge den af denne øde borgs ejermand foretrukne forsigtige tilnærmelsesmåde kom de lykkeligt og vel ind i borggården, men det varede længe, før der fremkaldtes noget svar af Ravenswoods anstrengelser med at banke stærkt på den lave indgang og flere gange råbe højt til Caleb, at han skulle lukke op og lade dem komme ind.

"Den gamle mand må enten være død," begyndte junkeren at sige, "eller være faldet i afmagt, for den larm, jeg har lavet, ville have vækket selve syvsoverne."

Endeligt svarede en frygtsom og tøvende stemme. "Junker, junker af Ravenswood, er det Dem?"

"Ja vist er det mig, Caleb. Luk straks op."

"Men er det også Dem selv lyslevende, for jeg ville hellere se halvtreds djævle end min herres spøgelse eller genganger. Derfor bort med Dem, om De så to gange var min herre, hvis De ikke kommer lyslevende og med krop og lemmer."

"Det er mig, din gamle nar," svarede Ravenswood, "lyslevende som jeg står og går, undtagen at jeg er halvt død af kulde."

Lyset i det øvre vindue forsvandt og tilkendegav ved i langsom rækkefølge at skinne ud ad det ene skydehul efter det andet, at den, der bar det, var i færd med meget sindigt at gå ned ad en vindeltrappe i et af de småtårne, der prydede hjørnerne af hovedtårnet. Hans langsomme nedgang aflokkede Ravenswood nogle utålmodige udråb og hans hidsige ledsager flere eder, men Caleb standsede atter, før han åbnede døren, og spurgte endnu en gang, om det var mennesker med kød og blod, som forlangte at blive lukket ind på den tid af natten.

"Var jeg Dem nær nok, De gamle tosse," sagde Bucklaw, "skulle jeg snart give Dem tilstrækkelige beviser på min legemlige tilstand."

"Luk op, Caleb," sagde hans herre i en blidere tone, dels af godhed for den gamle, trofaste borgfoged og dels måske, fordi han troede, at vrede ord ville være spildte, så længe Caleb havde en tyk, jernbeslået dør mellem sig og de talende.

Omsider tog Caleb med rystende hånd jernstængerne fra, åbnede den svære dør og stod foran dem med sine tynde, grå hår, sin skaldede pande og sine skarpe træk, der oplystes af en flimrende lampe, som han holdt i den ene hånd, mens han skyggede og skærmede for flammen med den anden. Det frygtsomme, ærbødige blik, hvormed han så sig om, og virkningen af det delte lys på hans hvide hår og oplyste træk ville have dannet et godt maleri, men vore rejsende længtes alt for meget efter at få ly for det optrækkende uvejr, til at de skulle give sig tid til at studere det maleriske. "Er det Dem, kære herre, er det virkelig Dem selv," udbrød den gamle tjener. "Det gør mig

rigtigt ondt, at De har stået og ventet udenfor Deres egen dør, men hvem havde troet at skulle se Dem så snart og en fremmed herre med Dem –" (her sagde han afsides til en beboer af tårnet i en tone, som ikke var bestemt til at høres af dem, der stod ude i gården. "Mysie, Mysie! Rap jer, som om det gjaldt liv og død, og læg mere på ilden. Tag min gamle, trebenede stol eller hvad der er nærmest ved hånden og som rigtigt kan blusse.") "Jeg er bange for, at vi kun er dårligt forsynede, da vi først havde ventet at se Dem om et halvt år, men så skulle De også være blevet modtaget som det tilkommer Dem, som Deres gode ret. Men ikke des mindre –"

"Ikke des mindre, Caleb," sagde junkeren, "må der sørges for vore heste og os selv med så godt, det lader sig gøre. Det gør dig dog vel ikke ondt at se mig, før du havde ventet det?"

"Ondt, mylord? For mylord ville alle skikkelige folk kalde Dem, således som Deres forfædre er blevet kaldt i de sidste to hundrede år, uden at bede nogen whig om lov dertil, ondt at se lorden af Ravenswood på et af hans bedste slotte?" Derpå henvendte han sig igen til sin usynlige forbundsfælle bag skærmen. ("Slagt ufortøvet liggehønen, Mysie. De, der kommer bagefter, får at hjælpe sig, som de bedst kunne.") "Ikke fordi det just er vor bedste bolig," tilføjede han, og henvendte sig til Bucklaw, "men kun en fast plads, hvor lorden af Ravenswood kan flygte hen – det vil sige ikke *flygte*, men trække sig tilbage i urolige tider som nu, når det ikke måtte være ham belejligt at opholde sig længere inde i landet på et af sine bedre og anseligere herresæder, men hvad ælde angår, så mener de fleste, at det udvendige af Ulveklippen nok fortjener at blive taget omhyggeligt i øjesyn."

"Og du agter nok at lade os få tid dertil," sagde Ravenswood, der på en vis måde morede sig over de kneb, den gamle mand brugte for at opholde dem udenfor, til hans forbundsfælle Mysie var blevet færdig med sine tilberedelser indenfor.

"Å det kan være det samme med det udvendige af huset, min gode ven," sagde Bucklaw. "Lad os bare få det indvendige og hestene i stalden at se, det er det hele."

"Ja vel, sir, ja vel, ganske vist, sir. Mylord og enhver af hans hæderlige staldbrødre –"

"Men vore heste, gode ven, vore heste. De vil blive syge af at stå her i kulden efter at have løbet så stærkt, og min er for god til at blive ødelagt. Derfor endnu en gang, vore heste," udbrød Bucklaw.

"Rigtigt ja – Deres heste. Nu skal jeg kalde på staldkarlene." Og standhaftigt råbte Caleb, så det rungede i det gamle tårn "John – William – Daunders! – De må være gået ud eller have lagt sig til at sove," ytrede han, efter at have ventet på et svar, som han vidste, han ikke havde den fjerneste udsigt til at få. "Alt går galt, når herren ikke er hjemme, men jeg vil selv sørge for Deres dyr."

"Det er vist det bedste," sagde Ravenswood, "da der ellers kun er ringe udsigt til, at de vil blive passet."

"Stille mylord, for Guds skyld stille!" sagde Caleb i en bønfaldende tone og afsides til sin herre "om De ikke ænser Deres egen ære, så tænk dog på min. Det vil blive strengt nok at få en anstændig aften ud af det, trods alle de løgne, jeg kan hitte på."

"Godt, godt," sagde hans herre; "gå nu til stalden. Der er dog vel hø og havre?"

"Gud bevares, hø og havre i mængder," svarede han dristigt og højt, men tilføjede i en mere dæmpet tone. "Der blev et par skæpper havre og nogle knipper enghø tilbage fra begravelsen."

"Det er godt," sagde Ravenswood og tog lampen ud af sin tjeners urolige hånd. "Jeg skal selv føre den fremmede ovenpå."

"Det skal De ikke tænke på, mylord, dersom De blot vil have tålmodighed i fem eller ti minutter eller i det højeste et kvarter og tage den smukke måneskinsudsigt til Bass og North Berwick Law i øjesyn, til jeg har sørget for hestene, skal jeg føre Deres Herlighed og Deres ærede gæst ovenpå som det sig hør og bør. Og jeg har lukket sølvlysestagen inde, og lampen passer sig ikke –"

"Den kan meget vel bruges så længe, og du vil ikke komme i forlegenhed for lys nede i stalden, da halvdelen af taget, så vidt jeg husker, er borte."

"Meget rigtigt, mylord," svarede den trofaste tjener og tilføjede øjeblikkeligt med største snarrådighed. "De dovne lømler af skiferdækkere har endnu ikke været her for at gøre det i stand, Deres Herlighed."

"Var jeg oplagt til at spøge med vort hus' genvordighed," sagde Ravenswood, mens han viste vej op ad trappen, "ville gamle Caleb give mig mere end anledning nok dertil. Det er hans orm at fremstille vort kummerlige husvæsen, ikke som det er, men som det efter hans formening burde være, og oprigtigt talt har jeg ofte moret mig over den gamle stakkels forsøg på at erstatte, hvad han anser for at være af vigtighed for familiens ære og hans endnu højmodigere undskyldninger for manglen på ting, i hvis sted han, trods al sin sindrighed, ikke har kunnet finde noget at sætte. Men skønt tårnet ikke er af de

rummeligste, vil det dog falde mig vanskeligt uden ham at finde det værelse, hvor der er varme."

Mens han talte således, åbnede han døren til den store sal. "Her, i det mindste," sagde han, "er der hverken hyggeligt eller varmt."

Det var i sandhed et trøstesløst skue. Et stort hvælvet værelse, hvor bjælkerne, der var forbundet ligesom dem i Westminster Hall, var plumpt udskåret på enderne, endnu var i næsten selv samme tilstand som efter gildet i anledning af lord Allan Ravenswoods begravelse. Det store egetræsbord lå endnu fuldt af væltede krus, kander, tinstobe og flasker, og flisegulvet var bestrøet med skår af glas, disse lystighedens forgængeligere redskaber, af hvilke mange var blevet frivilligt ofret af gæsterne i den begejstring, hvormed de havde drukket almindeligt yndede skåler, og sølvtøjet, som i den anledning var blevet lånt af venner og frænder, var omhyggeligt blevet hentet igen, så snart den pralende og lige så unødvendige som ubetimelige festlighed havde fået ende. Der var, kort sagt, intet tilbage, som vidnede om rigdom, men alt tydede på tidligere ødselhed og nuværende armod.

Det sorte klædes betræk, som ved den sørgelige lejlighed var trådt i stedet for de mølædte, pjaltede tapeter, var til dels blevet revet ned og blottede, idet det hang i uordentlige slyngninger ned fra væggene. Bygningens rå, hverken af gips eller mejsel glattede murværk, og de væltede eller imellem hinanden stående stole røbede den tummel og forvirring, som havde hersket ved slutningen af sørgegildet. "I dette værelse," sagde Ravenswood, mens han holdt lampen i vejret, "i dette værelse, mr. Hayston, var der støjende lystighed, da der burde have

været sorg, og det er derfor kun en retfærdig gengældelse, at det nu er uhyggeligt, i stedet for at være livligt."

Fra dette trøstesløse værelse gik de ovenpå, hvor Ravenswood, efter forgæves at have åbnet et par døre, viste vej ind i en lille forstue med måtter på gulvet, i hvilken de til deres store glæde forefandt en ret god ild, som Mysie ved at følge det råd, Caleb havde givet hende, havde næret med en ikke uanselig mængde brændsel. Hjerteglad over at se større hygge, end borgen hidtil havde syntes at tilbyde, gned Bucklaw sig lystigt i hænderne over ilden og hørte nu med større rolighed på de undskyldninger, hvormed junkeren af Ravenswood kom frem. "Bekvemmeligheder," sagde han, "kan jeg ikke skaffe Dem, da jeg ingen har selv. Det er længe siden disse mure har kendt til sligt, hvis de overhovedet nogensinde har kendt til det, men husly og sikkerhed tror jeg at kunne love Dem."

"Ypperlige ting, junker," svarede Bucklaw, "og, foruden en bid mad og et glas vin, alt, hvad jeg kan ønske mig i aften."

"Jeg frygter," sagde junkeren, "at Deres aftensmåltid kun bliver tarveligt. Caleb og Mysie drøfter netop nu denne sag. Til stakkels Balderstons fuldkommenheder hører også den, at han er noget døv, så at meget af det, som han mener bør siges afsides, bliver hørt af samtlige tilstedeværende og særligt af dem, for hvem det er ham mest magtpåliggende at skjule sine hemmelige streger. – Hør efter!"

De lyttede og hørte den gamle tjener føre følgende samtale med Mysie. "Skynd jer, skynd jer dog, kone. Det er en let sag at sætte et glad ansigt op til enhver ting."

"Men den gamle liggehøne! Den vil jo være så sej som handskeskind og buestrenge!"

"Sig, at De har taget fejl, sig, at De har taget fejl, Mysie," svarede den trofaste borgfoged i en beroligende og dæmpet tone. "Tag hele skylden på Dem selv og lad aldrig husets ære lide noget."

"Men liggehønen," indvendte Mysie, " sidder et eller andet sted under forhøjningen i salen, og der tør jeg ikke gå ind i mørke af frygt for nissen, og selv om så ikke så nissen, ville jeg dog lige så lidt kunne se hønen, da det er bælgmørkt, og der er intet andet lys i huset end den velsignede lampe, som junkeren selv har i hånden, og selv om jeg fik fat på hønen, så skulle den jo dog først slagtes og plukkes og laves til, og hvorledes kan jeg det, når de sidder ved den eneste ild, vi har."

"Godt, godt, Mysie," svarede kældermesteren, "vent her et øjeblik, så skal jeg se at få lampen narret fra dem."

Caleb Balderston gik altså ind i stuen, uden at ane, at så meget af hans underfundighed havde kunnet høres der. "Nå, Caleb, min gamle ven, er der nogen udsigt til at få aftensmad?" spurgte junkeren af Ravenswood.

"*Udsigt* til at få aftensmad, Deres Herlighed?" sagde Caleb med et udtryk af stærk foragt for den tilkendegivne tvivl, "hvor kan der være spørgsmål om det i Deres Herligheds hus? Udsigt til aftensmad, nå, det må jeg sige! Men De vil vel ikke have oksekød. Vi har en mængde fedt fjerkræ færdigt både til spid og til gryde. Den fede kapun, Mysie!" råbte han dristigt, som om en sådan virkeligt havde været til stede.

"Det er aldeles overflødigt," sagde Bucklaw, der anså sig forpligtet til af høflighed så vidt muligt at lindre den urolige kældermesters forlegenhed, "hvis De har noget koldt eller en bid brød."

"De ypperligste havrekager!" udbrød Caleb, synligt lettere om hjertet. "Og hvad koldt kød angår, så er der nok af det, skønt det meste af det kolde kød og bagværket efter begravelsesgildet blev givet til de fattige, som ret og billigt var, men ikke des mindre –"

"Hør, Caleb," sagde junkeren af Ravenswood, "jeg må gøre ende på alt dette. Dette er den unge laird af Bucklaw. Han må holde sig skjult, og derfor, ser du –"

"Vil han ikke være mere kræsen end Deres Herlighed selv, tør jeg sige," svarede Caleb glad og med et kløgtigt blik. "Det gør mig ondt, at den gode herre er i forlegenhed, men han kan vist ikke have stort på vort husvæsen at sige, da den knibe, hvori han er stedt, sikkert kan måle sig med vor – ikke, Gud ske lov, fordi vi just egentlig er i knibe," tilføjede han, tilbagekaldende den indrømmelse, han havde gjort i sin glædes første udbrud, "men det kan ikke nægtes, at vi er værre farne, end vi have været eller burde være. Og hvad nu mad angår – hvad kan det hjælpe at lyve? – så er der et stykke af en lammeskank, som kun har været tre gange på bordet, og jo nærmere ved benet, des sødere kød, som Deres Velbårenheder nok ved, og – og – så er der resten af fåremælksosten, samt et stykke rart smør og – og – ja, det er det hele." Og meget hurtigt kom han frem med sit ringe forråd af levnedsmidler og satte det meget højtideligt på et lille bord mellem de to herrer, der hverken af måltidets simple beskaffenhed eller af dets indskrænkede omfang lod sig afskrække fra at vise det fuld retfærdighed, og imidlertid opvartede Caleb dem med adstadig geskæftighed, som om han lod det være sig magtpåliggende ved sin egen ærbødige opmærksomhed at bøde på manglen af al anden opvartning.

Men ak, hvor lidt kan formen, hvor omhyggeligt og samvittighedsfuldt den end iagttages, erstatte savnet af kraftig kost. Bucklaw, der ivrigt havde fortæret en betydelig del af den tre gange plyndrede lammeskank, begyndte nu at forlange ale.

"Jeg vil just ikke fordriste mig til at rose vor ale," sagde Caleb. "Maltet var mislykket, og vi havde et skrækkeligt tordenvejr i forrige uge, men mage til vandet i brønden her på borgen har De sjældent set, mr. Bucklaw, det tør jeg indestå for!"

"Men er Deres ale dårlig, kan De jo lade os få noget vin," sagde Bucklaw, der havde skåret ansigter ved nævnelsen af det rene element, som Caleb havde anbefalet så ivrigt.

"Vin!" svarede Caleb uforfærdet, "Vin er der såmænd nok af. Endnu for to dage siden blev der, desværre ikke i nogen glædelig anledning, drukket så meget vin her i huset, at en barkasse kunne have flydt i det. På Ulveklippen har der endnu aldrig fattedes vin."

"Så hent os noget, i stedet for at stå og snakke om det," sagde hans herre. Og dristigt gik Caleb sin vej.

Ethvert tomt fad i den gamle kælder satte han på skrå og rystede det i den fortvivlede forventning at skulle kunne samle så meget rødvinsbundfald, at det kunne fylde det store tinmål, han havde i hånden, men ak, alle var de blevet alt for omhyggeligt tømt, og trods alle de kunstgreb, hans håndtering som kældermester havde lært ham, kunne han kun samle en pot, der så ud til at kunne sættes frem. Ikke des mindre var Caleb for god en general til at forlade valpladsen uden at bruge en krigslist for at dække sit tilbagetog. Uforfærdet kastede han en tom flaske i gulvet, som om han var snublet, da han ville træde ind i værelset, råbte til Mysie, at hun skulle tørre den vin

op, der var blevet spildt, og ytrede, idet han satte et krus på bordet, det håb, at der endnu var nok til deres velbårenheder, og det var der også. For ikke engang Bucklaw, der dog var en svoren ven af druen, følte sig opfordret til at gentage sit første angreb på Ulveklippens vin, men tog, om end nødigt, til takke med en drik frisk vand. Der blev nu truffet foranstaltninger til at skaffe ham natteleje, og da det hemmelige kammer skulle bruges i dette øjemed, skaffede det Caleb den udmærkede og sandsynlige undskyldning for enhver mangel af bohave, sengeklæder osv.

"For hvem," sagde han, "skulle vel have troet, at der ville blive brug for det hemmelige kammer. Det er ikke blevet brugt siden Gowrie- Sammensværgelsens tid, og jeg har aldrig turdet lade noget kvindfolk komme ind i det. For så ved Deres Velbårenhed nok, at det ikke ret længe ville have været et hemmeligt kammer."

8

Urnen i hallen var sort og død,
intet bord var der dækket derinde,
slet ingen hilsen til velkomst lød,
"Her er fælt" sa'e den arving til Linne.

– Gammel folkevise.

Den ødsle arving til Linnes stemning, således som den er udtrykt i den ypperlige gamle vise, da han så sig som den forladte beboer af "det ensomme hus", havde måske en vis lighed med junkeren af Ravenswoods i hans øde bolig på Ulveklippen. Men junkeren havde det forud for ødelanden i visen, at om han end var i en lignende nød, kunne han dog ikke tillægge sig selv skylden for det. Hans kummerlige omstændigheder var gået i arv til ham efter hans fader og var i forening med hans ædle blod og en titel, som de høflige kunne give og de plumpe nægte ham, ligesom dem tykkedes bedst, hele den arv, der var tilfaldet ham efter hans forfædre.

Denne sørgelige, men tillige trøstende tanke skænkede måske den ulykkelige unge adelsmand en slags oplivende bevidsthed. Morgenen, denne den rolige eftertankens, såvel som musernes ven, gjorde, idet den fordrev nattens skygger, en dæmpende og beroligende virkning på de stormfulde lidenskaber, som junkeren af Ravenswood den foregående dag havde været opfyldt af, så at han nu følte sig i stand til at gøre sig rede for de forskellige følelser, der havde sat ham i bevægelse, og var temmelig fast bestemt på at kue og bekæmpe

dem. Den rolige og lyse morgen gav endog den vide udsigt over heden, som kunne ses fra borgen ind imod landsiden, et mildt præg, og det herlige hav, der krusedes af tusinde sølvblå vover, udstrakte sig på den anden side med ærefrygtvækkende majestæt hen mod synskredsen. Med sådanne skuer af himmelsk ro har det menneskelige hjerte medfølelse endog i dets mest oprørte stemninger, og deres majestætiske indflydelse begejstrer til ærefulde og dydige handlinger.

At opsøge Bucklaw i det smuthul, han havde overladt ham, var det første, junkeren foretog sig, efter at han med ualmindelig strenghed havde tilendebragt den vigtige gerning at ransage sit indre. "Nå, Bucklaw," lød hans morgenhilsen, "hvad synes De om det leje, hvorpå den fredløse jarl af Angus fordum sov i største tryghed, da han blev forfulgt af en konges harme i dens fulde kraft?"

"Å," svarede den vækkede, "jeg har ikke stort at beklage mig over, hvor en så fornem mand har ligget før jeg. Kun var madrassen noget hård, hvælvingen noget fugtig, og rotterne balstyrigere, end jeg ville have ventet det af tilstanden i Calebs spisekammer, og havde der været skodder for det tilgitrede vindue eller omhæng om sengen, ville jeg i det hele taget have anset det for en forbedring af Deres lejlighed."

"Den er unægteligt i en temmelig mådelig tilstand," sagde junkeren, mens han så sig om i det lille hvælvede kammer, "men hvis De vil stå op og forlade den, vil Caleb søge at skaffe Dem en bedre frokost end den aftensmad, De fik i aftes."

"Nej, lad den ikke blive bedre," sagde Bucklaw, idet han stod op og søgte at klæde sig på så godt, som mørket i værelset tillod ham det, "lad den ikke blive bedre, siger jeg, hvis De vil have, at

jeg skal holde fast i mine beslutninger om at forbedre mig. Mindet alene om Calebs drikkevarer har bidraget mere til at undertrykke min længsel efter at åbne dagen med et morgenbæger, end tyve prædikener kunne have gjort. Men De, junker, har De været i stand til at kæmpe vældigt med slangen i Deres barm? De ser, at jeg er godt på vej til at kvæle mine øgler en for en!"

"Jeg har i det mindste begyndt kampen, Bucklaw, og har haft et skønt syn af en engel, som steg ned fra Himlen for at hjælpe mig!" svarede junkeren.

"Ve mig!" sagde hans gæst. "Intet syn kan jeg vente mig, med mindre min tante, lady Girnington, skulle stige ned i sin grav, og så ville det snarere være arven efter hende end synet af hendes genfærd, hvori jeg ville finde støtte for mine gode forsætter. Dog angående frokosten, junker – løber vildtet, hvoraf postejen skal laves, endnu om på fri fod, som der står i visen!"

"Det skal jeg undersøge," svarede hans vært og opsøgte derfor Caleb, hvem han med nogen møje fandt i en slags mørkt fængsel, som i fordums dage havde været borgens fadebur. Her var den gamle mand ivrigt sysselsat med den tvivlsomme opgave at pudse et tinkrus, for at det kunne få udseende af at være af sølv. "Nu tror jeg det går, når de kun ikke vil holde det alt for tæt hen til lyset fra vinduet!" mumlede han fra tid til anden, ligesom for at opmuntre sig under sit arbejde, indtil han blev afbrudt af sin herres stemme. "Tag denne," sagde junkeren af Ravenswood, "og skaf, hvad der behøves til huset!" Og med disse ord gav han den gamle kældermester den pung, som den foregående aften kun med nød og næppe var undgået

Craigengelts kløer. Den gamle mand rystede sine tynde, sølvhvide lokker og så med et udtryk af den inderligste smerte på sin herre, mens han vuggede den lette skat i sin hånd og med sørgmodig stemme sagde. "Er det alt, hvad der er tilbage?"

"Alt, hvad der for øjeblikket er tilbage," svarede junkeren, og påtog sig større munterhed, end han måske virkeligt følte. "Det er netop den grønne pung og de guldstykker små, som der står i den gamle vise, men en gang med tiden bliver det nok bedre, Caleb."

"Før den tid kommer," sagde Caleb, "er det rimeligvis ude med en gammel vise og en gammel tjener med. Men det sømmer sig ikke for mig at tale således til Deres Velbårenhed, og mindst nu, da De ser så bleg ud. Tag pungen igen og behold den, for at De kan vise den frem mellem folk. For hvis Deres Velbårenhed bare ville byde på et eller andet og i mellemtiden tage den frem i folks påsyn og gemme den igen, ville ingen nægte os kredit trods alt, hvad der endnu er sket."

"Men, Caleb," sagde junkeren, "det er endnu stadig min hensigt at forlade landet meget snart, og det ønsker jeg at gøre som en ærlig mand, uden at efterlade mig gæld, i det mindste ingen gæld, som jeg selv har gjort."

"Det er i sin orden, at De rejser bort som en ærlig mand, og det skal De også, for gamle Caleb kan påtage sig skylden for alt, hvad der bliver købt ind til huset, så at byrden kun kommer til at hvile på en mands skuldre, og jeg kan leve lige så godt i fængslet som udenfor det, og familiens ære vil være frelst."

Junkeren søgte forgæves at gøre Caleb det begribeligt, at når kældermesteren personligt påtog sig ansvaret for en gæld, ville det snarere forøge end fjerne hans indvendinger imod, at den

blev gjort, men han havde med en førsteminister at gøre, der var alt for optaget af at finde på udveje, til at han skulle bryde sit hoved med at gendrive de grunde, der anførtes imod deres retfærdighed eller hensigtsmæssighed.

"Eppie Smalltrash vil lade os skylde for ale," sagde Caleb ved sig selv, "hun har altid boet på godset – og måske også noget brændevin – for vin kan jeg ikke indestå – hun er en enlig kone og får en gang imellem en simpel rødvin – men jeg skal nok klemme en dråbe ud af hende enten med det gode eller det onde. Duer er der i dueslaget, og fjerkræ kan fås hos bønderne, skønt Luckie Chirnside rigtignok siger, at hun har erlagt sin småredsel Note 7) to gange. Vi skal nok komme ud af det, Deres Velbårenhed, vi skal nok komme ud af det. Vær bare ved frisk mod. Huset skal hævde sin ære, så længe gamle Caleb står ved styret."

Den beværtning, som den gamle mands forskellige anstrengelser satte ham i stand til i tre eller fire dage at sætte frem for de unge herrer, var visselig ikke af nogen glimrende slags, men det kunne let ses, at han ikke satte den frem for nøjeregnende gæster, og selve Calebs forlegenhed, undskyldninger, udflugter og kneb tjente til at adsprede de unge mænd og gav deres bords mangel på orden og regelrethed et slags tillokkelse. Men de havde i sandhed også grund til at udnytte enhver omstændighed, som kunne tjene til at fordrive eller oplive tiden, der ellers gik så langsomt for dem.

Bucklaw, hvem nødvendigheden af, at han holdt sig skjult indenfor borgens mure, udelukkede ham fra hans vante jagtture og lystige lag, blev en tvær og kedelig omgangsfælle, når junkeren af Ravenswood ikke længere havde lyst til at fægte

eller spille i brætspil, og han selv havde pudset sin hest til det yderste med strigle, kardæsk og hårdug og set den æde sit foder og lægge sig mageligt i sit spiltov, kunne han næsten ikke lade være at misunde dyret den tålmodighed, hvormed det syntes at finde sig i sin ensformige levemåde. "Det dumme dyr," sagde han, "tænker hverken på væddeløbs- eller vildtbaner, så lidt som på sin grønne løkke på Bucklaw, men føler sig lige så vel tilpas, mens det står bundet til hækken i denne forfaldne hvælving, som om det havde stået der fra føl af, hvorimod jeg, der dog som en fange på æresord kan tumle mig i fængselskældrene i dette bedrøvelige gamle tårn, har ondt ved at fordrive tiden med at fløjte og sove, til vi skal spise til middag."

Og under sådanne mismodige betragtninger gik han op på tårnets brystværn for at iagttage de genstande, der måtte vise sig ude på den fjerne hede, eller kaste småsten og kalkstykker efter de måger og ålekrager, der var uforsigtige nok til at sætte sig indenfor et ørkesløst ungt menneskes skudvidde.

Ravenswood, der var af en langt dybere og kraftigere sindsbeskaffenhed end hans staldbroder, var optaget af pinlige emner til eftertanke, der beredte ham den samme utilfredshed, som ren kedsommelighed og mangel på beskæftigelse voldte Bucklaw. Det første syn af Lucy Ashton havde gjort et svagere indtryk på ham, end hendes billede gjorde ved nærmere eftertanke. Alt som den hævngerrige lidenskab, der havde bevæget ham til at søge en sammenkomst med hendes fader, aftog i styrke og voldsomhed, så han tilbage på sin adfærd mod datteren som plump og uværdig overfor en højbåren og skøn dame. Hendes taknemmeligt påskønnende blikke, hendes venlige, høflige ord var næsten med foragt blevet tilbagevist, og

havde junkeren af Ravenswood end lidt uret fra sir William Ashton, sagde hans samvittighed ham dog, at han på en upassende måde havde ladet sin harme gå ud over hans datter. Når hans tanker tog denne selvbebrejdende retning, gjorde Lucy Ashtons skønne træk, der blev endnu mere tiltalende på grund af de omstændigheder, hvorunder deres sammenkomst havde fundet sted, et på en gang mildnende og pinligt indtryk på ham. Hendes stemmes blidhed, det fine i hendes udtryk, den glødende varme i hendes barnlige kærlighed forbitrede på den ene side hans sorg over, at han så barsk havde afvist hendes taknemmelighed, og viste ham på den anden side billedet af den mest forføreriske ynde.

Selv den unge Ravenswoods store moralske følelse og retskaffenhed forøgede såvel det farlige ved at frede om disse minder, som tilbøjeligheden til at opfriske dem. Fast bestemt, som han var, på om muligt at kue sin karakters værste fejl, erkendte han beredvilligt, ja fremkaldte endog de forestillinger, hvorved den kraftigst kunne modarbejdes, og mens han gjorde dette, bragte en følelse af hans egen barske adfærd mod hans fjendes datter ham helt naturligt til, ligesom til vederlag, at tillægge hende endnu mere ynde og skønhed, end hun måske i virkeligheden kunne gøre krav på.

Havde nogen på dette tidspunkt sagt junkeren af Ravenswood, at han for så kort tid siden havde svoret at hævne sig på den mands hele slægt, som han, ikke uden føje, anså for at være skyld i sin faders ødelæggelse og død, ville han måske straks have afvist denne beskyldning som en skammelig bagtalelse, men dog ved alvorlig selvprøvelse være blevet nødt til at indrømme, at den tidligere til dels havde været grunden,

skønt det, når man tænkte på hans følelsers nuværende beskaffenhed, var vanskeligt at tro, at det nogensinde havde forholdt sig således.

I hans bryst gærede der allerede to modstridende lidenskaber, en attrå efter at hævne hans faders død, som på en sælsom måde dæmpedes af beundring for hans fjendes datter. Mod den førstnævnte følelse havde han kæmpet, indtil den var forekommet ham at være aftagende, men mod den anden anvendte han ingen som helst modstand, da han end ikke havde formodning om dens tilværelse; og at dette var tilfældet, derom vidnede især, at han genoptog sin beslutning om at forlade Skotland. Men skønt dette var hans hensigt, blev han dog den ene dag efter den anden på Ulveklippen, uden at træffe forberedelser til dens iværksættelse, skønt han jo rigtignok havde skrevet til et par af sine frænder, der boede langt borte i Skotland, og navnlig til marquien af A…, for at underrette dem om sin beslutning, og når Bucklaw trængte ind på ham om dette spørgsmål, plejede han at påberåbe sig nødvendigheden af at vente, til han fik svar fra dem og især fra marquien, før han tog et så afgørende skridt.

Marquien var rig og mægtig og, skønt han mistænktes for at nære fjendtlige følelser mod den regering, der var oprettet under revolutionen, snild nok til at stå i spidsen for et parti i det skotske statsråd, der stod i forbindelse med det højkirkelige parti i England og var mægtigt nok til at true det, hvortil lordseglbevareren hørte, med en sandsynlig kuldkastelse af dets magt. Hensynet til en så vigtig personlighed var et rimeligt påskud, som Ravenswood anførte for Bucklaw og sandsynligvis også for sig selv, til at forlænge sit ophold på Ulveklippen, og

styrkedes endnu mere af et almindeligt rygte, som begyndte at komme i omløb om et forestående ministerskifte og forandrede anskuelser i det skotske styre. Dette rygte, som kraftigt hævdedes af nogle og ligeså bestemt modsagdes af andre, havde også fundet vej til den forfaldne borg Ulveklippen, først og fremmest gennem kældermesteren Caleb, som, foruden sine andre ypperlige egenskaber, også besad den at være en ivrig politiker og sjældent tog en udflugt fra den gamle borg til den nærliggende landsby Ulvehavnen, uden at komme tilbage med tidender, som han havde indhentet i omegnen.

Men selv om Bucklaw ikke kunne anføre gyldige grunde imod, at junkeren tøvede med at forlade Skotland, fandt han sig dog ikke mindre utålmodigt i den uvirksomhed, som han derved så sig påtvunget, og det var kun den overlegenhed, hans nye omgangsfælle havde vundet over ham, som fik ham til at underkaste en sig en så fremmed levemåde, der var uvant for hans vaner og tilbøjeligheder.

"De blev før anset for at være en rask og rørig ung mand, junker," ytrede han ofte, "men nu synes De at ville vedblive at leve som en rotte i dens hul med den ubetydelige forskel, at det klogere utøj i det mindste vælger sin enebo, hvor det kan finde noget at leve af. Hvad os angår, bliver Calebs undskyldninger længere, jo tarveligere hans kost bliver, så jeg frygter, at det vil gå os, som der fortælles om dovendyret. Vi har næsten spist det sidste blad på træet og intet andet tilbage, end at lade os falde ned fra det og brække halsen."

"Frygt ikke," svarede Ravenswood. "Der våger en skæbne over os, og også vi har noget at vinde ved den forestående omvæltning, som allerede har vakt uro i mangt et hjerte."

"Hvilken skæbne, hvilken omvæltning?" spurgte hans staldbroder, "jeg tror, at vi allerede har haft en omvæltning for mange."

Ravenswood afbrød ham ved at række ham et brev.

"O," sagde Bucklaw, "min drøm er blevet til virkelighed. Jeg synes, at jeg i morges hørte Caleb nøde et eller andet ulykkeligt menneske til at drikke koldt vand og forsikre ham, at det om morgenen var langt bedre for maven end ale eller brændevin!"

"Det var mylord A...s ilbud," sagde Ravenswood, "som blev tvunget til at modtage hans pralende gæstfrihed, der, tror jeg, endte med surt øl og spegesild. Læs, så kan De selv se, hvilke nyheder han har bragt os."

"Det skal jeg så hurtigt, jeg kan," svarede Bucklaw, "men jeg er ikke videre stiv i at læse skrift, og Hans Herlighed synes ikke at udmærke sig ved færdighed i at skrive!"

Ved bogtrykkerkunstens hjælp kan læseren på nogle sekunder gøre sig bekendt med, hvad Bucklaw brugte en god halv time til at stave sig igennem, skønt han heri understøttedes af Ravenswood. Det lød således:

Til
vor højvelbårne, ærede frænde,
junkeren af Ravenswood.

Vor højvelbårne fætter!

Næstefter at bringe Dem vor hjertelige hilsen, skal nærværende skrivelse forsikre Dem om den deltagelse, vi nærer for Deres vel og Deres planer til dets yderligere fremme. Har vi vist os mindre virksomme med at lægge

vor velvilje for Dem for dagen, end vi som en kærlig frænde gerne havde ønsket, beder vi Dem at udlede det af mangel på lejlighed til at vise Dem det i gerningen, og ikke fra nogen som helst kulde imod Dem. Hvad Deres beslutning om at rejse til fremmede lande angår, da må vi for tiden fraråde det, eftersom Deres fjender måske, således som sådanne personer har for skik, vil tillægge Dem grunde til Deres rejse, med hensyn til hvilke deres ord, skønt vi ved og tror, at De er lige så ren som vi selv, måske vil finde tiltro på steder, hvor en sådan tiltro kunne skade Dem, hvilket vil være os så meget mere ubehageligt og fortrædeligt, som vi næppe vil være i stand til at råde bod derpå.

Efter således, som det sømmer sig vort slægtskab, at have sagt Dem vor ringe mening om Deres bortrejse fra Skotland, vil vi gerne tilføje nogle vægtige grunde, som væsentligt kunne gavne Dem og Deres faders hus, for derved at bestemme Dem til at blive på Ulveklippen, indtil indeværende høsttid er forbi. Dog hvad siger ordsproget? *Verbum sapienti* – et ord er mere for den, der besidder visdom, end en prædiken for en tåbe. Og skønt vi har skrevet dette ringe brev med vor egen hånd og er fuldkomment forvissede om vort sendebuds troskab, da han på mange måder er bundet til os, så forholder det sig dog således, at man på glatte veje må gå forsigtigt, og at vi ikke vil betro papiret ting, som vi med glæde ville betro Dem mundtligt. Det har derfor været vor hensigt at bede Dem hjerteligt at komme til disse golde højlande for at fælde et krondyr og tale om de ting, hvorom vi nu kun på

en møjsommeligere måde kan give Dem vink om, men lejligheden til en sådan sammenkomst imellem os er for tiden ikke til stede, og denne sammenkomst må derfor udsættes, til vi uhindret kan fortælle Dem de ting, hvorom vi nu tier. Imidlertid beder vi Dem tro, at vi er og stedse vil være Deres gode ven og frænde og kun venter på tider, hvortil vi har ligesom en slags skumringsudsigt, og da håber vi at kunne vise os i gerningen som Deres velynder. I dette håb underskriver vi os ret hjerteligt,

Deres Højvelbårenheds kærlige fætter

A...

Givet i vort ringe hus B...&tc.

Under udskriften var der tilføjet:

Haster, haster, haster. Rid og il, til det er blevet afgivet.

"Hvad mener De om den epistel, Bucklaw?" spurgte junkeren, da hans staldbroder havde fremstammet hele indholdet, ja næsten hvert eneste ord, det bestod af.

"At marquiens mening er ligeså stor en gåde som hans håndskrift! Han trænger virkeligt tydeligt til *Sindets Fortolker* eller den *Fuldstændige Brevbog*, og var jeg i Deres sted, ville jeg sende ham et eksemplar af den tilbage med overbringeren. Han beder Dem meget venligt fremdeles at spilde Deres tid og Deres penge ved at blive i denne elendige, kedelige, triste egn, uden så meget som at byde Dem ophold i sit hus. Efter min mening har han en eller anden plan for, med hvilken han tror De kan gøre nytte, og ønsker at beholde Dem ved hånden for at bruge Dem,

når den er moden, men tillader sig at lade Dem sejle Deres egen sø, hvis hans anslag kvæles i fødslen."

"Hans anslag? Tror De da, at der er højforræderi med i spillet?" spurgte Ravenswood.

"Hvad andet kan det vel være?" svarede Bucklaw. "Marquien har længe været mistænkt for at have et godt øje til St. Germain."

"For et sådant eventyr skal han ikke så let kunne vinde mig!" sagde Ravenswood. "Når jeg husker på forholdene under den første og anden Charles og den sidste James, ser jeg sandelig kun lidt grund til, at jeg som mand eller fædrelandsven skulle drage mit sværd for deres efterkommere."

"Hm!" sagde Bucklaw. "De har altså sat Dem til at sørge over de studsørede hunde, som den ærlige Claverhouse behandlede efter fortjeneste."

"Først gav man hundene et øgenavn og så hængte man dem," svarede Ravenswood, "jeg håber at opleve den dag, da retfærdigheden er ens for whigger og toryer og de øgenavne kun bliver brugt af kaffehuspolitikere, ligesom *tøjte* og *mær* af æblekællinger, som plumpe udtryk af ørkesløst had og nag!"

"Det bliver ikke i vore dage, junker. Jernet er trængt for dybt ind i vore sider og sjæle."

"Men det vil dog ske en gang," svarede junkeren. "Folk vil ikke bestandigt blive ved at fare sammen ved de øgenavne, som ved trompetskrald. Når der er blevet værnet bedre om samfundslivet, vil dets goder være blevet for dyrebare til at de skulle blive sat på spil uden nogen bedre grund end af egennyttige hensyn."

"Det er smukke ord," sagde Bucklaw, "men jeg holder mig til den gamle vise:"

Godt korn at se på den agerryg
og whigger at hænge i galgen tryg.
Dén ret får, som har ret til at byde,
Se det er noget, som mig ville fryde.

"Syng De så højt, De vil, *cantabit vacuus* –" svarede junkeren. "Men jeg tror, at marquien er for klog, eller i det mindste for varsom til at istemme den vise med Dem. Formodentligt hentyder han snarere til en omvæltning i det skotske statsråd, end til en omvæltning i det britiske rige."

"Pokker i vold," udbrød Bucklaw, "med Deres statskunster og de kolde, beregnende kneb, som gamle herrer med stukne nathuer og lodne slåbrokke udfører, som om de spillede skak, idet de fortrænger skatmestre og lordkommissærer, som om de var tårne eller bønder. Boldspil til tidsfordriv, og kamp, når det gælder alvor. Min ketcher til legetøj og mit sværd til at tjene mit brød med! Og hvor klog og betænksom De end vil give Dem udseende af at være, junker, så bor der dog noget i Dem, som bringer Dem blod hastigere i kog, end det stemmer overens med Deres nuværende lyst til at udbrede Dem over politiske sandheder. De er en af de vismænd, som med stor rolighed ser på alt, til Deres blod koger over, og så – ve den, der da minder Dem om Deres klogskabsregler!"

"De forstår mig måske bedre, end jeg selv gør det," sagde Ravenswood, "men at tænke rigtigt vil dog sikkert bidrage en hel del til, at jeg kommer til at handle rigtigt. Dog tys! Jeg hører Caleb ringe med middagsklokken."

"Hvilket han stedse gør så meget des højtideligere, jo magrere den kost er, som han har fremskaffet," sagde Bucklaw, "som om det fordømte tingeltangel, der en gang vil få tårnet til at styrte ned fra klippen, kunne forvandle en mager høne til en fed kapun eller en lammebov til en dyreryg!"

"Gid vi må få det så godt, som Deres værste gisninger, Bucklaw, udleder det af den overordentlige højtidelighed og omstændelighed, hvormed Caleb sætter den ene tildækkede ret på bordet."

"Låget af fadet, Caleb! For Himlens skyld, låget af fadet!" sagde Bucklaw. "Lad os uden videre indledning få, hvad De har at give os. – Å, det står jo godt nok, menneske!" vedblev han, utålmodigt henvendende sig til den gamle kældermester, som, uden at svare, idelig flyttede fadet, indtil han omsider stillede det med matematisk nøjagtighed lige midt på bordet.

"Hm! De skulle have fået det at vide lidt tidligere, sir, men Hans Velbårenhed, lairden af Bucklaw er så utålmodig," svarede Caleb, der med øjensynlig ulyst til at åbenbare fadets indhold stadig holdt fast på det med den ene hånd og på låget med den anden.

"Men hvad i Guds navn er det? Dog vel ikke et par blanke sporer, som det i gamle dage var skik på grænsen!"

"Hm, hm!" svarede Caleb. "Det behager Deres Velbårenhed at skæmte, men ikke desmindre vil jeg tillade mig at sige, at det var en god skik, der, efter hvad jeg har hørt, fulgtes i mere end en hæderlig og anset slægt. Dog hvad nu middagsmaden angår, så antog jeg, at eftersom det er den i sin tid værdige dronning af Skotland St. Magdalenas aften, vil Deres Velbårenheder måske finde det sømmeligt, om ikke helt og holdent at faste, så

dog at opretholde naturen ved en eller anden let føde, såsom en spegesild eller deslige." Og idet han tog låget af fadet, åbenbarede han fire af de omtalte, velsmagende fisk og tilføjede i en dæmpet tone, "at det heller ikke var ganske almindelige spegesild, men alle sammen mælkesild, som meget omhyggeligt var blevet saltet af husholdersken, stakkels Mysie, for Hans Velbårenheds egen mund."

"Væk med alle undskyldninger!" sagde junkeren. "Lad os spise sildene, da der intet bedre er at få, men jeg begynder at blive af samme mening som De, Bucklaw, at vi er i begreb med at fortære det sidste grønne blad og, trods marquiens politiske beregninger, bliver vi nødt til at skifte lejr af mangel på fetalje, uden at vente udfaldet af dem."

9

Når lystigt jægersmanden støder i sit horn,
og skræmmer bange vildt op fra dets leje,
Hvor kan da nogen, i hvis årer ungdomsblodet svulmer,
På lejet ligge udstrakt som en livløs klods
Og uden sans for alt, hvad skønt her er i verden?

– Ethwald, 1. akt, 1. scene.

Lette måltider bereder let søvn, og i betragtning af den kost, som Calebs samvittighedsfuldhed eller hans forlegenhed, der jo ind i mellem ifører sig denne forklædning, tildelte Ulveklippens gæster, var det ikke så underligt, at deres søvn kun blev kort.

Tidligt om morgenen styrtede Bucklaw ind i sin værts sovekammer med et lydeligt hallo, som kunne have vækket de døde.

"Op, op, i Himlens navn! Jægerne er ude på den eneste jagt, jeg i en hel måned har set, og De ligger her, junker, i en seng, der ikke har stort andet til sin anbefaling, end at den måske er en lille smule blødere end flisegulvet i Deres stammefaders hvælvede kammer."

"Jeg ville ønske, mr. Hayston," sagde Ravenswood, idet han gnavent løftede hovedet i vejret, "at De havde afholdt Dem fra en så tidlig spøg. Det er virkelig ingen fornøjelse at gå glip af den meget korte ro, jeg var begyndt at nyde, efter at have tilbragt natten med at tænke på en skæbne, der er langt hårdere end mit leje, Bucklaw!"

"Bah, bah!" svarede hans gæst. "Stå op, stå op! Hundene er på færde, og jeg har selv sadlet hestene. Og gamle Caleb stod og råbte på staldkarle og lakajer og ville ikke have begyndt, før han i to timer havde gjort undskyldninger for, at folk, der var hundrede mil borte, ikke var til stede. Stå op, junker, hundene er ude, siger jeg! Stå op, siger jeg, jagten er i fuld gang," og ud løb Bucklaw.

"Og jeg siger," sagde junkeren, mens han langsomt rejste sig, "at intet kan være mig mere ligegyldigt. Hvis hunde er det, som er så nær ved os?"

"Den højvelbårne lord Bittlebrains'," svarede Caleb, der var gået ind i sin herres sovekammer bagefter den utålmodige laird af Bucklaw, "og jeg ved sandelig ikke, hvilken adkomst han har til at lade dem hyle og halse på den grund, hvor Deres Herlighed har fri jagtret?"

"Jeg heller ikke, Caleb!" svarede Ravenswood, "undtagen at det skulle være den, at han har købt både grunden og jagtretten og måske tror sig berettiget til at udøve den ret, han har betalt med sine egne penge."

"Det kan vel være, mylord," sagde Caleb, "men det er ikke at opføre sig som en gentleman at komme her og udøve en sådan ret, mens Deres Herlighed opholder Dem på Deres eget slot Ulveklippen. Lord Bittlebrains vil gøre vel i at huske på, hvad hans slægt har været!"

"Og vi i at huske på, hvad vi nu er!" svarede junkeren med undertrykt bitterhed, "men giv mig min kappe, Caleb. Jeg vil føje Bucklaw i at se på jagten. Det er egenkærligt at opofre min gæsts ønske for mit eget."

"Opofre!" gentog Caleb i en tone, som syntes at vidne om, hvor latterligt han fandt det, at hans herre gjorde nogen den mindste indrømmelse. "Opofre, nå, det må jeg sige! Men jeg beder Deres Velbårenhed tilgive – hvilken klædning behager De at tage på?"

"Hvilken du vil, Caleb. Mit forråd af klædninger er vist ikke synderlig omfangsrigt."

"Ikke omfangsrigt?" gentog hans tjener. "Der er jo den grå med sølvgalonerne, som Deres Herlighed forærede Deres forrider, Hew Hildebrand – og den franske fløjls, som Hans Herlighed, Deres fader (Gud være ham nådig!) blev iført, da han skulle begraves – Hans Herlighed Deres faders gamle klæder blevet uddelt blandt de fattige slægtninge i familien – og den drap-de-berrys –"

"Som jeg forærede dig, Caleb, og som vel sagtens er den eneste, der er til min rådighed med undtagelse af den, jeg havde på i går. Nå, lad mig da få den og tal ikke mere om det."

"Hvis Deres Velbårenhed så synes," svarede Caleb, "og den er jo unægteligt mørk af farve, og De har jo sorg, men alligevel, jeg har aldrig haft den drap-de-berrys på – det ville ikke have sømmet sig for mig – og Deres Velbårenhed har ingen klæder at skifte med for tiden – og den er godt børstet, og, da der er damer dernede –"

"Damer!" sagde Ravenswood. "Hvilke damer?"

"Hvad ved jeg om det, Deres Herlighed. Da jeg så ned efter dem fra Kommandantens Tårn, kunne jeg kun se dem fare forbi med klingrende tøjler og vajende fjer ligesom hoffet fra Elverhøj!"

"Godt, godt, Caleb," sagde junkeren, "hjælp mig min kappe på og giv mig mit bælte. – hvor det klaprer nede i gården!"

"Det er kun Bucklaw, der trækker hestene frem," sagde Caleb, efter at have set ud ad vinduet, "som om der ikke var folk nok her på borgen, eller jeg ikke kunne træde i stedet for enhver, der er borte!"

"Ak, Caleb, vi ville kun savne lidt, hvis din evne svarede til din vilje!" svarede hans herre.

"Og heller ikke det savner Deres Herlighed ret meget, vil jeg håbe?" sagde Caleb. "For alting vel overvejet, så tror jeg nok, at vi skal hævde familiens ære, når Bucklaw bare ikke er så stortalende og fremfusende. Og nu har han trukket Deres Herligheds hest ud af stalden, uden at sadlen er blevet smykket med det baldyrede skaberak! Og jeg kunne dog have børstet det på et minut."

"Det er alt sammen meget godt!" sagde hans herre, idet han løsrev sig fra ham og gik ned ad den smalle og stejle vindeltrappe, som førte ned til borggården.

"Det *kan* måske være meget godt," sagde Caleb i en noget gnaven tone, "men hvis Deres Herlighed vil tøve et øjeblik, skal jeg sige Dem, hvad der ikke vil være meget godt."

"Hvad er det da?" spurgte Ravenswood utålmodigt, men blev dog stående.

"At De byder en eller anden fremmed herre hjem til middag, for jeg kan ikke igen bruge det påskud med faste på en helligdag, som da jeg narrede Bucklaw med dronning Magdalena, og, ærligt talt, hvis Deres Herlighed vil give Dem i lag med lord Bittlebrains ved middagstid, vil jeg indestå for, at jeg kan klare det i morgen, eller hvis De, i stedet for det, vil

spise med dem på værtshuset, kan De nok slippe for at betale regningen. De behøver bare at sige, at De har glemt Deres pung, eller at værten skylder Dem tiende, og at De vil lade Deres fortæring gå fra på den."

"Eller komme frem med en hvilken som helst anden usandhed, der måtte falde mig ind. Farvel, Caleb. Jeg betror husets ære til din varetægt." Han kastede sig på sin hest og fulgte efter Bucklaw, der, så snart han havde set Ravenswood sætte foden i stigbøjlen, var begyndt at galoppere ned ad den stejle sti, som førte ned fra borgen.

Caleb Balderston så ængsteligt efter dem og rystede sine tynde, grå lokker. "Jeg vil håbe, at de ikke kommer i ulykke. Men nu er de nede på sletten, og folk kan da ikke sige andet, end at hestene er muntre og i god stand."

Oplivet af den medfødte heftighed og ild, der brændte i hans sind, fo'r den unge Bucklaw af sted med en hvirvelvinds intet ænsende fart, og Ravenswood var næppe mindre mådeholden med sit ridt. For hans ånd var uvilkårligt blevet vækket af en tankefuld uvirksomhed, som, når den først var blevet sat i bevægelse, fik et præg af tvungent og voldsomt hastværk, og heller ikke hans ivrighed stod altid i forhold til dens bevæggrunds natur, men kunne sammenlignes med hurtigheden af en sten, som ruller i rasende fart ned ad en bakke, hvad enten den fra først af er blevet sat i bevægelse af en kæmpes arm eller en drengs hånd. Han følte derfor i ualmindelig grad en blind begærlighed efter at deltage i jagten, en tidsfordriv, der er så naturlig for ungdommen af alle stænder, at den snarere synes at være en lidenskab, der ligger i

vor dyriske natur, end en tilvant fortrolighed med voldsom legemsbevægelse.

De gentagne stød i valdhornet, som den gang hele tiden blev brugt til at opmuntre og lede hundene. Koblets dybe, skønt fjerne halsen. Jægernes halvt hørte råb. De halvt sete skikkelser, som skimtedes snart at komme op af dale, som gennemskar heden, snart at fare hen over den og snart at dreje af, hvor de blev opholdt af sumpe, men frem for alt fornemmelsen af hans egen hurtige bevægelse oplivede junkeren af Ravenswood, så at han, i det mindste et øjeblik, glemte de minder af en mere pinlig natur, som omgav ham. Det første, der mindede ham om disse ubehagelige omstændigheder, var fornemmelsen af, at hans hest, trods alle de fordele, den havde af sin rytters kendskab til egnen, ikke var i stand til at følge jagten, men mens han holdt den an med den bitre følelse, at hans fattigdom udelukkede ham fra hans forfædres yndlingsadspredelse, ja egentlig eneste syssel, når de ikke var på krigstog, blev han tiltalt af en fremmed, der var godt ridende og, uden at blive set, havde holdt sig i nærheden af ham i begyndelsen af hans ridt.

"Deres hest er blevet stakåndet," sagde manden med en på jagten ualmindelig forekommenhed. "Tør jeg anmode Deres Velbårenhed om at tage til takke med min?"

"Jeg ved virkelig ikke, sir," svarede Ravenswood, der mere var overrasket over dette tilbud, end det behagede ham, "hvormed jeg kan have fortjent en sådan artighed af en fremmed?"

"Spørg aldrig om det, junker," sagde Bucklaw, der hidtil højst ugerne havde holdt sin fyrige ganger tilbage for ikke at ride forbi sin vært. "Tag de goder, Guderne sender Dem, som den store John Dryden siger eller bliv – hør, min ven, lad mig få den

hest! jeg har set, at De i den sidste time har haft ondt ved at holde den på tøjlen, men jeg skal nok tage modet fra den for Dem. Og rid De min, junker! Den vil bære Dem som en ørn!"

Og mens han kastede sin hests tøjler til junkeren af Ravenswood, svang han sig op på den, som den fremmede havde overladt ham, og fortsatte i fuld fart sit ridt.

"Har der nogensinde været mage til tankeløst menneske" sagde junkeren. "Hvor kan De betro ham Deres hest, min ven?"

"Hesten," svarede manden, "tilhører en person, som med største fornøjelse vil overlade Deres Velbårenhed eller enhver af Deres velbårne venner den med hud og hår."

"Og ejerens navn?" spurgte Ravenswood.

"Deres Velbårenhed må have mig undskyldt, det vil De erfare af ham selv. Dersom De nu vil tage Deres vens hest og lade mig få Deres kleppert, vil jeg opsøge Dem, når hjorten er fældet. For jeg hører signalet til, at den er bragt til at stå!"

"Det er vist den bedste måde, hvorpå De kan få Deres gode hest igen, min ven," svarede Ravenswood, og efter at have sat sig op på sin ven Bucklaws hest, skyndte han sig det bedste, han kunne, hen til det sted, hvor valdhornets klang forkyndte, at hjortens løbebane næsten var tilendebragt.

Mellem disse lystige toner blandede sig jægernes råb af "Grib an, Talbot! Grib an, Teviot! Nu, gutter, nu!" og lignende opmuntrende, gammeldags jagtråb, mens hundene, der nu var tæt ved genstanden for deres forfølgelse, istemte et livligt og uophørligt kor af utålmodig hylen, og de spredte jægere begyndte at indfinde sig på kamppladsen, idet de fra forskellige kanter strømmede sammen ligesom til et fælles midtpunkt.

Bucklaw beholdt det forspring, han havde fået, og var den første, som kom hen til det sted, hvor hjorten, ude af stand til at fortsætte sin flugt, havde vendt sig mod hundene og nu satte sig til modværge. Nu var det forfulgte dyr med dets statelige, nedadbøjede hoved, dets skumhvide sider og dets øjne, der var anstrengte af raseri og forfærdelse, blevet en genstand for sine forfølgeres frygt. Jægerne kom til, den ene efter den anden, og søgte at få lejlighed til at angribe det med fordel, hvilket under sådanne omstændigheder kun lader sig gøre med forsigtighed. Hundene, der var fulde af ivrighed og frygt, holdt sig tilbage og halsede stærkt, og enhver af jægerne syntes at vente, at en eller anden af hans staldbrødre ville påtage sig det farlige hverv at angribe dyret og gøre det ukampdygtigt. Terrænet, der dannede en hulning i almindingen eller fælleden, egnede sig ikke ret godt til, at nogen kunne nærme sig hjorten uden at blive set af den, og alle udstødte derfor triumfråb, da Bucklaw med en fuldendt kavalers færdighed svang sig af sin hest og, idet han pludseligt og rask for ind på hjorten, bragte den til at styrte ved med sin korte jagtkniv at give den et hug over dens ene bagben. Kobbelet, der kastede sig over deres lemlæstede fjende, gjorde en ende på dens pinefulde kamp og højtideligholdt dens fald med deres halsen, mens horn og stemmer blæste og brølede en *mort* eller dødstone, som lød langt ud over det nærliggende havs bølger.

Skytten råbte derpå hundene af fra den gispende hjort og rakte knælende sin kniv til en smuk kvinde, der red på en hvid pasgænger, som skræk eller måske medynk hidtil havde holdt noget tilbage. Hun bar en ridemaske af sort silketøj, således som det den gang var skik og brug, både for at skærme huden

mod sol og regn og på grund af sømmelighedshensyn, der ikke tillod en dame at vise sig med blottet ansigt, når hun deltog i et larmende tidsfordriv og omgivet af et blandet selskab. Men af hendes kostbare dragt såvel som af hendes pasgængers fyrighed og skabning i forening med den opmærksomhed, jægeren viste hende, kunne Bucklaw se, at hun var den fornemste person på jagten. Ikke uden en næsten til foragt grænsende følelse af medynk så denne begejstrede jæger hende afslå skyttens kniv, der blev rakt hende, for at hun skulle gøre det første indsnit i hjortens bryst og derved skaffe sig kundskab om, i hvilken stand den var. Han følte sig mere end halvt tilbøjelig til at hilse på hende, men uheldigvis havde hans livsvaner ikke gjort ham nærmere bekendt med kvinder af de højere og bedre klasser, hvorfor han, trods al den ham medfødte dumdristighed, følte sig flov og undselig, når han skulle tale til en fornem dame.

Men omsider samlede han dog så meget mod og mandshjerte (for at bruge hans eget udtryk), at han trøstede sig til at ønske den smukke jægerinde til lykke med udfaldet og ytre det håb, at jagten havde svaret til hendes forventninger. Hendes svar var høfligt og beskedent og røbede en vis taknemmelighed mod den modige kavaler, hvis bedrift så behændigt havde gjort ende på jagten, mens både hunde og jægere havde syntes at være noget tvivlrådige.

"Ved daggert og skede, madame," sagde Bucklaw, som denne ytring lige med et bragte ind på hans egne enemærker, "der er slet ingen vanskelighed eller fortjeneste ved den ting, når blot man ikke er alt for bange for at få et par hjortetakker i tarmene på sig. Jeg har været fem hundrede gange på parforcejagt,

madame, men endnu har jeg aldrig set en hjort sætte sig til modværge enten til lands eller til vands, uden at jeg har turde gå lige lukt ind på livet af den. Det er alt sammen vane og øvelse, madame. Men ikke des mindre må jeg dog sige Dem, at det må ske med varsomhed og forsigtighed, og De vil gøre vel i, madame, at sørge for, at Deres jagtkniv er rigtig skarp og tveægget, så De kan bruge den både forlæns og baglæns, alt eftersom De måtte finde det nødvendigt. For et sår af en hjortetak er farligt og temmelig giftigt!"

"Jeg frygter, sir," svarede den unge dame, hvis smil knapt kunne skjules af hendes maske, "at jeg næppe vil få brug for sådanne omhyggelige foranstaltninger."

"Men herren har alligevel fuldkommen ret, mylady," sagde en gammel jæger, der med stor opmærksomhed havde lyttet til Bucklaws tale. "Og jeg har hørt min fader, der var skytte på Cabrach, sige, at et sår af en vildsvinetand lettere læges end et af en hjortetak. For som der står i det gamle jægerrim:

> Støder en hjort dig med sin tak, let bliver du lagt på båre,
> men vildornens tand er ikke så slem, den frygte du ej så såre."

"Og da hundene," vedblev Bucklaw, der nu var i sit element og hellere end gerne ville overtage ledelsen af det hele, "er trætte og ømme i fødderne, vil jeg tilråde, at hjortens hoved bliver parteret og indholdet delt mellem dem til belønning for deres anstrengelser, og hvis jeg tør være så dristig at sige min mening, bør skytten, førend han brækker hjorten op, drikke Deres Nådes skål i et krus ale eller et glas brændevin, for brækker han den op uden at have drukket, vil kødet ikke holde sig."

Denne meget velkomne forskrift blev, som man let vil indse, i højeste grad værdsat af skytten, der til gengæld gjorde Bucklaw den ære at byde ham sin kniv, som den unge dame havde afslået. Dette høflige tilbud understøttedes af hans herskab.

"Jeg er overbevist om, sir," sagde hun, idet hun trak sig ud af kredsen, "at min fader, til hvis adspredelse lord Bittlebrains' hunde har været ude i dag, med fornøjelse vil overlade omsorgen for alle disse ting til en gentleman med Deres erfaring!"

Derpå sagde hun ham med en klædelig bøjning fra sin hest farvel og trak sig, ledsaget af et par tjenere, der syntes at stå umiddelbart i hendes egen tjeneste, tilbage fra skuepladsen, hvilket Bucklaw, der var alt for glad ved at få lejlighed til at lægge sin dygtighed som jæger for dagen, til at han skulle ænse enten mand eller kvinde, kun skænkede ringe opmærksomhed, hvorfor han snart var klædt af til sin brystdug og huggede, stak, filede og flængede med opsmøgede skjorteærmer og bare arme, der var indsmurt op til albuerne i blod og fedt, med en nøjagtighed, som om han havde været sir Tristram selv, og skændtes og trættedes med de omkringstående om indmad, bove og køller i de den gang til jagt- eller slagtekunsten, hvad læseren nu vil kalde den, hørende, men nu sandsynligvis forældede udtryk.

Da Ravenswood, der var fulgt kort bagefter sin ven, så, at hjorten var faldet, veg hans kortvarige iver for jagten for den ulyst, han havde til i sine modgangsdage at møde både ligemænds og undermænds blikke. Han standsede sin hest oppe på toppen af en bakke, hvorfra han overskuede det travle og brogede optrin nedenfor ham og hørte jægernes råb blande

sig lystigt med hundenes halsen og hestenes vrinsken og trampen. Men disse glade lyde klang sørgeligt i den ødelagte adelsmands øren. Jagten med alle dens hidsende optrin er lige siden lenstiden blevet henregnet blandt de aristokratiet udelukkende tilkommende særrettigheder og var i gamle dage dettes hovedsyssel i fredstid. Følelsen af, at han på grund af sine kår var udelukket fra den idræt, hvortil hans rang tildelte ham en særlig forret, og bevidstheden om, at nye mænd nu udøvede den i de klitter, som hans forfædre skinsygt havde forbeholdt sig til deres egen adspredelse, mens han, arvingen til godset, var nødt til at holde sig på afstand fra dem, vakte forestillinger, som måtte gøre et dybt indtryk på et sind som Ravenswoods, der af naturen var mørkt og alvorligt, men hans stolthed rystede snart denne følelse af modfaldenhed, som afløstes af utålmodighed over at se, at hans flygtige ven Bucklaw ikke syntes at have hastværk med at vende tilbage med sin lånte hest, hvilken Ravenswood ønskede at afgive til den forekommende ejer, førend han forlod skuepladsen. Idet han ville til at ride hen til klyngen af de forsamlede jægere, blev han indhentet af en rytter, der ligesom han selv havde holdt sig tilbage, til hjorten var blevet fældet.

Denne person syntes at være i en fremskreden alder. Han var iført en højrød kappe, der var knappet højt op om hans ansigt, og hans hat var slået ned, formodentlig som skærm mod vejret. Hans hest, en kraftig og adstadig pasgænger, passede for en rytter, der hellere ville være vidne til dagens lystighed end selv deltage i den. En tjener holdt sig i nogen afstand fra ham, og det hele udstyr var som en aldrende, formuende og fornem

herres. Han hilste meget høfligt, skønt ikke uden en vis forlegenhed, på Ravenswood.

"De synes at være en rask ung gentleman, sir," sagde han, "men lader dog til at være lige så ligegyldig for denne dags mandige adspredelse, som om De havde en vægt af år på Deres skuldre?"

"Ved andre lejligheder har jeg fulgt jagten med større iver," svarede junkeren. "For tiden må begivenheder, som nylig har fundet sted i min familie, tjene mig til undskyldning – og desuden," tilføjede han, "var jeg kun mådeligt ridende i begyndelsen af jagten!"

"Jeg tror," sagde den fremmede, "at en af mine tjenere har været så fornuftig at hjælpe Deres ven med en hest."

"Jeg er i stor gæld til hans og Deres forekommenhed!" svarede Ravenswood. "Min ven er mr. Hayston af Bucklaw, som De sikkert vil kunne finde i den tætteste trængsel af de ivrigste jægere. Han vil tilbagelevere Deres tjeners hest og tage min kleppert i stedet og vil," sluttede han, idet han vendte sin hests hoved bort fra den fremmede, "føje sin bedste tak til min for den beviste venlighed."

Efter at have ytret sig således, begyndte junkeren af Ravenswood at ride hjem efter således som den, der har taget afsked med sin ledsager. Men det var ikke så let en sag at blive den fremmede kvit. Han drejede på samme tid sin hest og red i samme retning så tæt ved junkeren, der derfor ikke kunne slippe fri for hans selskab uden at ride fra ham, hvilket den tids stive høflighed og den ærbødighed, der skyldtes den fremmedes alder og den af ham nys viste forekommenhed, gjorde upassende.

Den fremmede forholdt sig ikke ret længe tavs. "Det er altså den gamle borg Ulveklippen, der omtales så ofte i den skotske historie," sagde han med et blik på det gamle tårn, som netop da formørkedes af en stor uvejrssky. For på en kort engelsk mils afstand havde jagten ved at bevæge sig i en kreds næsten ført jægerne tilbage til det punkt, de havde nået, da Ravenswood og Bucklaw var redet ud for at støde til dem.

På denne ytring svarede Ravenswood med et kort og koldt ja.

"Den var, efter hvad jeg har hørt," vedblev den fremmede, uden at lade sig afskrække af hans kulde, "en af den berømmelige Ravenswoodske slægts første besiddelser."

"Dens første," svarede junkeren, "og bliver sandsynligvis også dens sidste!"

"Det – det – det vil jeg ikke håbe," sagde den fremmede, idet han mere end en gang rømmede sig og med møje søgte at overvinde en vis forlegenhed. "Skotland ved, hvad det skylder denne ældgamle slægt og mindes dens mange og hæderfulde bedrifter, og jeg tvivler ikke på, at hvis Hendes Majestæt på tilbørlig måde blev gjort opmærksom på, at en så gammel og ædel slægt var udsat for at gå til grunde – for at blive forarmet, mener jeg – vil der blive gjort udvej *ad reædificandam antiquam domum* Note 8) –"

"Jeg vil spare Dem den ulejlighed, sir, at gå nærmere ind på denne sag," afbrød junkeren ham i en stolt tone, "jeg er dette ulykkelige hus' arving – jeg er junkeren af Ravenswood, og De, sir, der synes at være en mand af ånd og dannelse, må indse, at næst efter sorg og modgang er den største ydmygelse den at nedtynges af uønsket medlidenhed!"

"Undskyld, sir," sagde den ældre rytter – "jeg vidste ikke – jeg erkender, at jeg ikke burde have omtalt – intet kunne være fjernere fra mine tanker end at antage –"

"Undskyldninger er overflødige, sir," svarede Ravenswood. "For her skilles formodentlig vore veje, og jeg beder Dem være overbevist om, at jeg forlader Dem med fuldkommen sindsro."

Med disse ord vendte han sin hests hoved mod en smal vej, der dannede den ældgamle adgang til Ulveklippen, og om hvilken det med føje med håbets skjalds ord kunne siges, at

> Af få betrådtes nu græsgroet vej,
> Ad hvilken jægersmand og kriger fordum tyed'
> Til havomflydte fjeld.

Men førend han kunne frigøre sig for sin ledsager, indhentedes denne af den tidligere omtalte unge dame, der kom ridende med sine tjenere.

"Det er junkeren af Ravenswood, min datter," sagde den fremmede til den maskerede dame.

Det havde været naturligt, at herren havde sagt et eller andet i anledning af denne fremstilling, men der lå noget i den kvindes tækkelige skabning og tilbageholdne ærbarhed, for hvem han således forestilledes, der ikke alene afholdt ham fra at spørge om, til og af hvem meddelelsen var blevet gjort, men endog for et øjeblik fuldstændigt berøvede ham mælet. Den sky, der længe havde svævet over det højdedrag, hvorpå Ulveklippen lå, og, idet den skred frem, udbredte sig i mørkere og tættere folder over land og hav, hvorved den skjulte de fjernere genstande, formørkede de nærmere og gav havet en blygrå farve og heden et mere mørkebrunt skær, begyndte i det samme at bebude den torden, hvoraf den var opfyldt, med et par fjerne

skrald, mens to tæt på hinanden følgende lyn åbenbarede Ulveklipppens grå småtårne længere borte og i kortere afstand havets rullende bølger, som pludselig kronedes med et rødt og blændende lys. Den smukke jægerindes hest viste tegn på utålmodighed og stædighed, og som mand og gentleman kunne Ravenswood ikke således uden videre overlade hende til en aldrende faders eller hendes tjeneres omsorg, men var eller troede sig af høflighed forpligtet til at gribe hendes tøjle og hjælpe hende at styre det urolige dyr. Mens han var sysselsat hermed, ytrede den gamle herre, at uvejret syntes at tiltage, at de var langt fra den borg, som tilhørte lord Bittlebrains, hvis gæster de for tiden var, og at han ville være junkeren af Ravenswood forbunden, hvis han ville vise dem vej til det nærmeste sted, hvor de kunne finde læ mod uvejret, hvorpå han kastede et længselsfuldt og forlegent blik op til Ulveklippen, hvilket syntes at gøre det næsten umuligt for ejeren at lade være under sådanne omstændigheder at tilbyde en gammel mand og en dame midlertidigt at gøre brug af hans hus. Den unge jægerindes tilstand gjorde virkelig også en sådan høflighed uafviseligt nødvendig. For mens han havde stået hende bi, havde han ikke kunnet andet end lægge mærke til, at hun havde skælvet stærkt og uden tvivl var blevet bragt i en voldsom sindsbevægelse af sin frygt for det truende uvejr.

Jeg ved ikke, om junkeren af Ravenswood delte hendes forfærdelse, men han var ikke ganske fri for en noget lignende nerverystelse, da han sagde. "Borgen Ulveklippen har ikke andet at tilbyde end læ under dens tag, men kan dette modtages i et sådant øjeblik, så –" her tav han, som om resten af indbydelsen var blevet siddende i hans hals. Men den gamle

herre, hans selvbeskikkede ledsager, tillod ham ikke at træde tilbage fra hans indbydelse, som han snarere havde ladet være underforstået end ligefremt udtalt.

"Uvejret," sagde den fremmede, "måtte tjene til undskyldning for tilsidesættelsen af alle ceremonier. Hans datters helbred var skrøbeligt, og hun havde lidt meget af en nylig forskrækkelse, hvorfor han håbede, at det ikke ville findes helt og holdent utilgiveligt, at de under de forhåndenværende omstændigheder trængte sig ind på junkeren af Ravenswoods gæstfrihed. Hans datters sikkerhed måtte være ham mere magtpåliggende end iagttagelserne af hvilke som helst former."

Der var ikke plads til at vende om. Junkeren af Ravenswood red forrest, idet han vedblev at holde fast ved damens tøjle for at hindre hendes hest i at gøre et pludseligt spring af forskrækkelse over et uventet tordenskrald, og var ikke så fordybet i sine egne hastige betragtninger, at han ikke lagde mærke til, at den ligbleghed, der havde været udbredt over hendes hals og tindinger og dem af hendes træk, som ikke dækkedes af ridemasken, veg for en dyb, rosenfarvet rødme, og han følte med forlegenhed sine egne kinder gløde af stiltiende deltagelse. Den fremmede vedblev med en årvågenhed, som han skjulte under uro for sin datters sikkerhed, at iagttage udtrykket i junkerens ansigt, mens de red op ad skrænten til Ulveklippen. Da de kom op til den gamle borg, var Ravenswoods følelser af en højst forskelligartet beskaffenhed, og idet han red foran ind i den ujævne borggård og kaldte på Caleb, lå der noget strengt, ja næsten barsk i hans røst, som ikke syntes at stå i samklang med den høflighed, hvormed ærede gæster bør modtages.

Caleb kom, men hverken den fremmede skønnes bleghed ved det første tordenskrald – eller nogen anden persons bleghed under nogen som helst andre omstændigheder – kunne sammenlignes med den, der udbredte sig over den fortvivlede borgfogeds kinder, da han så denne uventede forøgelse af borgens gæster og huskede på, at det snart var spisetid. "Er han gal?" mumlede han ved sig selv, "rent splittergal, siden han bringer herrer og damer og en hel skare tjenere med nu, da klokken er lige ved at slå tolv!" Derpå nærmede han sig junkeren og bad ham undskylde, at han havde tilladt de andre folk at gå ud og se på jagten, hvorfor han tilføjede, "at de vist ikke troede, at Hans Herlighed ville komme hjem, før det var blevet mørkt, og at han derfor var bange for, at de ville skulke så længe."

"Stille, Balderston!" sagde Ravenswood i en streng tone, "din dårskab er ubetimelig. – Sir og madame," vedblev han, og henvendte sig til sine gæster. "Denne gamle mand og et endnu ældre og enfoldigere kvindeligt tyende udgør hele vort tjenerskab, og min evne til at beværte Dem er endog tarveligere, end selv et så kummerligt tjenerskab og en så forfalden bolig kunne synes at love Dem, men De må befale over det, der er."

Slået af borgens ødelagte og vilde udseende, der blev endnu mere trøstesløs af den overtrukne og mørke himmel, og måske ikke aldeles ubevæget af den alvorlige og bestemte røst, hvormed deres vært havde tiltalt dem, så den ældre fremmede sig uroligt om, som om han halvvejs angrede den beredvillighed, hvormed han havde modtaget den tilbudte gæstfrihed, men nu var der ikke lejlighed til at slippe ud af det forhold, hvori han selv havde bragt sig.

Hvad Caleb angik, da var han blevet så fuldstændigt bedøvet af sin herres offentlige og uforbeholdne tilståelse om landets nøgenhed, at han i to minutter kun kunne mumle i sit lange skæg, der i seks dage ikke havde smagt ragekniven. "Han er gal – splittergal! Men Fanden må tage Caleb Balderston," sagde han, samlende hele sin opmærksomhed og evne til at finde udveje, "om familiens ære skal forspildes, selv om han var så afsindig som de syv vise mestre!" hvorpå han trådte dristigt frem og trods sin herres panderynken og utålmodighed, ganske alvorligt spurgte, "om han ikke skulle bringe nogle lette forfriskninger til den unge dame og et glas tokayer eller gammel sekt eller –"

"Hold inde med de narrestreger," sagde junkeren barskt, "træk hestene ind i stalden og forstyr os ikke oftere med dine tåbeligheder."

"Deres Velbårenheds vilje skal frem for alt blive efterlevet," sagde Caleb, "men ikke des mindre, eftersom det ikke behager Deres ædle gæster at modtage sekten og tokayeren –"

Men her forkyndte Bucklaws stemme, som kunne høres over hovslagene og hornklangen, mellem hvilke den blandede sig, at han var i begreb med at ride op ad den førende vej til borgen i spidsen for de fleste af de lystige jægere.

"Jeg vil være en skælm," sagde Caleb, med fattet mod til trods for det nye anfald af filistre, "om de endnu skulle slå mig af marken! Den ugudelige brandstok! At føre en sådan flok herop, som venter, at det vil flyde med brændevin som med grøftevand, skønt han så godt ved, hvorledes vi for tiden er farne! Men kunne jeg bare blive af med de gabende lømler af lakajer, der har sneget sig herind i borggården bagefter deres

overmænd, således som så mange skaffer sig forfremmelse, tror jeg, at jeg endnu skal klare mig."

Hvilke foranstaltninger han traf til iværksættelse af denne uforfærdede beslutning, vil læseren erfare i det følgende kapitel.

10

Med uslukket tørst og med munden tør
de gabende hørte ham kalde.
Af glæde de grinte i deres skæg,
men pludseligt tav de som en væg,
Som havde de drukket alle!

– Coleridge: "Den gamle sømands vise."

Hayston af Bucklaw hørte til de tankeløse mennesker, som ikke betænker sig på at give deres overgivenhed frit løb på deres venners bekostning. Da det var blevet kendt, at de fornemste personer, som havde deltaget i jagten, havde begivet sig til Ulveklippen, tilbød jægerne som et høflighedsbevis at bringe vildtet der op, et tilbud, der beredvilligt blev modtaget af Bucklaw, som forestillede sig, hvilken forbavselse deres komme i fuldt optog ville volde stakkels gamle Caleb Balderston, og tænkte kun meget lidt på den forlegenhed, hvori han ville sætte sin ven junkeren, der var så dårligt i stand til at modtage et sådant selskab. Men i gamle Caleb havde han med en listig og rådsnar modstander at bestille, som i alle nødstilfælde var rede til at bruge de udflugter og undskyldninger, der efter hans formening lod sig forene med husets værdighed.

"Den ene fløj af den store port er gud være lovet blevet slået i af blæsten i går," sagde Caleb ved sig selv, "og den anden tror jeg nok at kunne få lukket."

Men som en klog befalingsmand ønskede han tillige at skille sig af med den indre fjende, i hvilket lys han så næsten enhver,

der spiste og drak, før han traf foranstaltninger til at udelukke dem, der nu ved deres lystige larm tilkendegav, at de ikke var langt borte. Han ventede derfor utålmodigt, til hans herre havde ført sine to fornemme gæster ind i tårnet, og begyndte derpå at sætte sig i virksomhed.

"Eftersom de viser os den ære at bringe hjortens hoved herop på slottet," sagde han til de to fremmede tjenere, "tror jeg, at vi, som er herinde, bør modtage dem udenfor porten."

Ikke så snart havde de troskyldige tjenere fulgt dette træske vink og skyndt sig ud, før den skikkelige Caleb med et rabalder, der genlød fra kælder til brystværn, ufortøvet slog den ene af de to portfløje i, af hvilke den anden, som sagt, i forvejen var blevet slået i af blæsten, hvorpå han, efter således at have spærret adgangen, henvendte nogle ord til de udelukkede jægere gennem et lille fremspringende vindue eller skydehul, hvorigennem borgvægterne fordum havde plejet at syne dem, der fremstillede sig udenfor porten. I en kort og fyndig tale lod han dem vide, at borgporten aldrig af nogen som helst grund blev åbnet under spisetiderne, og at Hans Velbårenhed, junkeren af Ravenswood, netop havde sat sig til bords med nogle fornemme gæster, hvorimod der var ypperlig brændevin at få hos krokonen i Ulvehavnen nedenfor, og med hensyn til dette sagde han noget om, at regningen ville blive betalt af junkeren, men udtalte sig dog herom i højst ubestemte og orakelagtige udtryk. For ligesom Ludvig den Fjortende betænkte Caleb Balderston sig på at drive sin list indtil åbenbar usandfærdighed og lod sig nøje med om muligt at bedrage uden ligefrem at lyve.

Dette budskab blev modtaget med overraskelse af nogle, med fatning af andre og med harme af de fordrevne lakajer, der søgte at godtgøre, at i det mindste deres ret til at komme ind igen for at kunne opvarte deres herre og frøken var uomtvistelig. Caleb var imidlertid ikke oplagt til at forstå eller indrømme nogen som helst forskel og holdt fast på sin oprindelige anskuelse med den hårdnakkede, men hensigtsmæssige standhaftighed, der er rustet mod al overbevisning og døv for alle fornuftgrunde. Nu trådte Bucklaw frem fra de bageste i selskabet og forlangte i en meget vred tone at blive lukket ind, men Calebs beslutning var urokkelig.

"Om så kongen på sin trone var udenfor porten, skulle hans ti fingre," forsikrede han, "ikke åbne den imod skik og brug i familien Ravenswood og hans pligt som dens øverste tjener!"

Nu blev Bucklaw yderst forbitret og påstod med flere eder og forbandelser, end vi bryder os om at gentage, at han var blevet skammeligt behandlet, samt forlangte i en bydende tone at få junkeren af Ravenswood selv i tale. Men også hertil vendte Caleb sit døve øre.

"Den unge Bucklaw er lige så let til at blusse op som en tot hør," sagde han, "men han skal pokker ikke få herrens ansigt at se, før han har sovet på det og er vågnet igen. I morgen er han nok kommet på bedre tanker. Hvad ligner det også at bringe en flok drukne jægere herop, skønt han ved, at her er lidt nok, hvormed han kan slukke sin egen tørst?" Og med disse ord forsvandt han fra vinduet, og lod dem om at fordøje deres udelukkelse, som de bedst kunne.

Men en anden, til hvis nærværelse Caleb ikke havde lagt mærke under den livlige forhandling, havde stiltiende lånt øre

til dens gang. Det var den fremmede, fornemste tjener, en betroet og vigtig person og den samme, der på jagten havde overladt Bucklaw sin hest. Han havde været inde i stalden, da det lykkedes Caleb at fordrive hans medtjenere, og havde derved undgået at friste den samme skæbne, hvorfra hans personlige vigtighed ellers sikkert ikke ville have frelst ham.

Denne person gennemskuede Calebs list, og da han let kunne gætte sig til grunden til hans handlemåde og kendte sin herres hensigter med hensyn til den Ravenswoodske slægt, faldt det ham ikke vanskeligt at blive enig med sig selv om, hvorledes han skulle forholde sig. Uden at blive set af Caleb indtog han dennes plads ved skydehullet, som han nys havde forladt, og tilkendegav de forsamlede tjenere, "at det var hans herres vilje, at hans eget og lord Bittlebrains' følge skulle gå ned til den nærliggende kro og bestille de fornødne forfriskninger, og at han ville betale regningen."

Den lystige jægerskare forlod Ulveklippens ugæstfrie port, og mens den drog ned ad den stejle sti, forbandede de ejerens karrighed og uværdige tænkemåde, og ønskede med mere end jægerfrihed alt muligt ondt over borgen og dens beboere. Skønt Bucklaw besad mange egenskaber, som under heldigere forhold ville have gjort ham til en hæderlig og forstandig mand, var hans opdragelse dog blevet så fuldstændigt forsømt, at han var tilbøjelig til at tænke og føle i overensstemmelse med sine omgangsfællers anskuelser. Han sammenlignede nu de lovtaler, hvormed han selv for nylig var blevet overøst, med de skældsord, der rettedes mod Ravenswood, og huskede på, hvor kedelige og ensformige de dage, han havde tilbragt på Ulvefjeldet, havde været i sammenligning med hans sædvanlige

lystige levemåde, og harmedes bittert over sin udelukkelse fra borgen, som han anså for en grov fornærmelse, så han af disse blandede følelser bragtes til at bryde den forbindelse, han havde sluttet med junkeren af Ravenswood.

Da han kom til kroen i landsbyen Ulvehavnen, traf han uventet sammen med en gammel bekendt, lige som denne stod af sin hest. Det var ingen anden end den højst agtværdige kaptajn Craigengelt, der straks gik hen til ham og, uden at synes at have bevaret det svageste minde om den kulde, hvormed de var skiltes, på det varmeste trykkede hans hånd. Et varmt håndtryk var noget, Bucklaw aldrig kunne lade være at gengælde med hjertelighed, og ikke så snart havde Craigengelt fornemmet trykket af hans fingre, før han vidste, på hvilken fod han stod med ham.

"Gid De må leve længe, Bucklaw!" udbrød han, "endnu kan ærlige folk leve i denne slette verden!"

Den tids jakobiter brugte, med hvilken føje ved jeg ikke – udtrykket *ærlige folk* som særligt betegnende for deres eget parti.

"Ja, og andre med, som det synes," svarede Bucklaw, "for hvorledes turde De ellers vove Dem herhen, ædle kaptajn?"

"Hvem – jeg? Jeg er så fri som blæsten ved Mortensdag, der hverken betaler skat eller landgilde. Alting er forklaret, alting bragt i orden med de skikkelige, gamle vrøvlehoveder ovre i Edinburgh. Bah, bah! De vovede ikke at holde mig otte dage i fængsel. En vis person har bedre venner iblandt dem, end De ved af, og kan tjene en ven, når det er mindst sandsynligt."

"Sniksnak," svarede Bucklaw, som nøje kendte og fuldstændigt foragtede dette menneskes karakter. "Kom ikke til

mig med Deres underfundige pral, men sig mig oprigtigt, om De er i frihed og sikkerhed?"

"Så fri og sikker som en af whiggernes byfogder i hans egen by, eller en snøvlende presbyteriansk præst på hans egen prædikestol, og jeg er kommet for at lade Dem vide, at De ikke længere behøver at holde Dem skjult."

"Så kalder De Dem vel sagtens min ven, kaptajn Craigengelt?" sagde Bucklaw.

"Ven, min tapre kamphane!" svarede Craigengelt. "Jeg er Deres Achates, som jeg har hørt lærde folk kalde det – hånd og handske – bark og træ – Deres i liv og død!"

"Det vil jeg straks forsøge," sagde Bucklaw. "De er aldrig uden penge, hvordan De så kommer til dem. Lån mig for det første to guldstykker, for at jeg kan skylle støvet ud af halsen på disse skikkelige karle, og så –"

"*To* guldstykker! Tyve og tyve til er rede, min gut."

"Hvad, siger De det." sagde Bucklaw og betænkte sig, da hams medfødte skarpsindighed bragte ham til at fatte mistanke om, at der lå en eller anden ualmindelig bevæggrund skjult under en så overdreven rundhåndethed. "Enten er De for ramme alvor en ærlig karl, Craigengelt, hvilket jeg har svært ved at tro, eller også er De mere snu, end jeg har anset Dem for, og det har jeg lige så svært ved at tro!"

"*L'un n'empêche par l'autre* Note 9)," svarede Craigengelt, "guldet er så fuldvægtigt, som det kan være."

Derpå hældte han en slump guldstykker ud i hånden på Bucklaw, som stak dem i lommen uden at tælle dem, idet han kun ytrede, "at han var således faren, at han måtte lade sig hverve, om det så var Djævelen selv, der bød ham

håndpengene," hvorpå han vendte sig om mod jægerne og råbte: "Følg med, gutter. Det går alt sammen på min regning."

"Længe leve Bucklaw!" råbte jægerne.

"Og død og fordømmelse over ham, der tager sin part af byttet og lader jægerne være så tørre i halsen som et trommeskind," tilføjede en anden som en forklarende anmærkning.

"Huset Ravenswood var en gang et godt og hæderligt hus her i landet," sagde en gammel mand, "men i dag har det mistet sin ære, og junkeren har ikke vist sig bedre end som end karrig nidding!"

Og med denne afslutningsytring, som blev enstemmigt tiltrådt af alle dem, der hørte den, ilede de hulter til bulter ind i værtshuset, hvor de svirede til langt ud på natten. Bucklaws lystige sind tillod ham sjældent at være kræsen i valget af hans omgangsfæller, og ved denne lejlighed, da hans overgivne udskejelser fik et yderligere opsving på grund af et usædvanligt langt tidsrum af ædruelighed og næsten afholdenhed, var han lige så lykkelig ved at være anfører for gildet, som om hans staldbrødre havde været fyrstesønner. Craigengelt havde sine egne hensigter med at opmuntre ham til det yderste, og da han besad et vist plumpt lune og en høj grad af uforskammethed, kunne synge en god vise og desuden var nøje kendt med sin genvundne kammerats natur, lykkedes det ham med lethed at narre ham til at drikke til overmål.

Imidlertid foregik der et helt andet optrin på borgen Ulveklippen. Idet junkeren af Ravenswood, der var alt for optaget af sine urolige betragtninger til at skænke Calebs list mindste opmærksomhed, forlod borggården, førte han derpå

sine gæster ind i den store hal. Den utrættelige Balderston, der af valg eller vane arbejdede fra morgen til aften, havde efterhånden fjernet de forvirrede levninger fra begravelsesgildet fra dette øde værelse og atter tilvejebragt en vis orden i det. Men al hans dygtighed og flid med at opstille den smule bohave, der endnu var tilbage, på den fordelagtigste måde kunne ikke skaffe det mørke og trøstesløse præg bort fra de gamle, ubetrukne vægge. De smalle vinduer, der sad i dybe indsnit i muren, syntes snarere at være indrettede til at lukke det oplivende lys ude, end til at lade det komme ind, og den tunge, skumle tordensky gjorde kun mørket end større.

Mens Ravenswood med en datidens kavalers anstand, skønt ikke uden en vis stivhed og forlegenhed i sit væsen, førte den unge dame op i den øverste ende af værelset, blev hendes fader stående ved døren, som om han ville skille sig ved sin hat og sin kappe. I samme øjeblik hørtes skraldet af portfløjen, ved hvilken lyd den fremmede studsede og trådte hen til vinduet, og da han nu så, at gårdporten var slået i og hans tjenere lukkede ude, kastede han et uroligt blik på Ravenswood.

"De har intet at frygte, sir," sagde Ravenswood alvorligt. "Dette tag er endnu i stand til at yde beskyttelse, om den end ikke er frivillig. – Men jeg synes," tilføjede han, "at det er på tide, jeg erfarer, hvem de er, som har vist min forfaldne borg denne store ære!"

Den unge dame blev stående tavs og ubevægelig, og faderen, til hvem ordene var blevet mere umiddelbart henvendte, syntes at befinde sig i samme stilling som en skuespiller, der har overtaget en rolle, han ser sig ude af stand til at give, og gør et ophold på et sted, hvor han snarest ventes at skulle tale. Mens

han søgte at skjule sin forlegenhed under et dannet væsens ydre ceremonier, sås det tydeligt nok, at hans ene fod sjokkede fremad, som om han ville nærme sig, og den anden bagud, som om han ville flygte, og idet han knappede sit kappeslag op og løftede sin hat op fra sit ansigt, samlede hans fingre, som om det havde været holdt sammen af rustne jernhægter og denne været så tung som et lispund bly. Himlens mørke syntes at tiltage ligesom for at bøde på manglen af de hylstre, han med så åbenbar ulyst lagde fra sig, og tillige voksede Ravenswoods utålmodighed, jo længere den fremmede tøvede, og han syntes at kæmpe med en sindsbevægelse, der dog sandsynligvis skyldes en helt anden grund. Han anstrengte sig for at undertrykke sin lyst til at tale, og den fremmede var åbenbart i forlegenhed for at finde ord til at udtrykke, hvad han fandt det nødvendigt at sige, men til sidst sprængte Ravenswoods utålmodighed de bånd, han havde pålagt den.

"Jeg mærker," sagde han, "at sir William Ashton kun ugerne selv vil nævne sig på slottet Ulveklippen."

"Jeg havde håbet, at det ville have været unødvendigt," svarede lordseglbevareren, befriet for sin tavshed, ligesom et genfærd ved en åndemaners røst, "og jeg er Dem forbundet, junker af Ravenswood, fordi De straks brød isen under omstændigheder – uheldige omstændigheder, må jeg kalde dem – som gjorde det særligt vanskeligt for mig selv at forestille mig."

"Skal jeg da," spurgte junkeren af Ravenswood alvorligt, "ikke anse æren af dette besøg for en ren tilfældighed?"

"Lad os gøre en lille forskel," svarede seglbevareren, idet han påtog sig en utvungenhed, han måske ikke følte i sit hjerte. "Det

er en ære, jeg i nogen tid ivrigt har attrået, men måske aldrig ville have opnået, hvis uvejret ikke tilfældigt var brudt løs. Min datter og jeg er begge glade over denne lejlighed til at takke den kække mand, hun og jeg skylder vores liv!"

Det had, som i lenstiden havde adskilt de store slægter, havde kun mistet lidt af dets bitterhed, om det end ikke ytrede sig i åbenbare voldshandlinger, og hverken de følelser, som Ravenswood var begyndt at nære for Lucy Ashton, eller den gæstfrihed, han skyldte sine gæster, var i stand til ganske at undertrykke, om de end varmt bekæmpede de heftige lidenskaber, som vågnede i ham, da han så sin faders fjende stå i den families hal, hvis undergang han for en stor del havde fremskyndet. Hans blikke vandrede fra faderen hen på datteren med en ubestemthed, hvis endelige udfald sir William Ashton fandt det rigtigt ikke at afvente, og da han nu havde afført sig sin ridedragt, gik han hen til sin datter og løste hendes maske.

"Tag din maske af, kære Lucy," sagde han, idet han lod hende rejse sig og førte hende hen til Ravenswood, "og lad os åbenlyst og med blottede ansigter bevidne junkeren vor tak."

"Hvis han vil nedlade sig til at modtage den," var alt, hvad Lucy ytrede, men i en så yndigt dæmpet tone, der syntes at tilkendegive, at hun både følte og tilgav den kolde modtagelse, for hvilken de var blevet udsat, at hendes ord, der kom fra en så uskyldig og skøn skabning, skar Ravenswood i hjertet og gjorde ham de bitreste bebrejdelser for hans barskhed. Han mumlede noget om overraskelse og forlegenhed, og idet han sluttede med en varm og ivrig ytring om sin glæde over at kunne yde hende læ under sit tag, kyssede han hende, således som den tids vedtægt foreskrev det ved slige lejligheder. Deres kinder havde

mødtes og var atter skilte, Ravenswood havde endnu ikke sluppet den hånd, han af venlig høflighed havde grebet, og mens en rødme, der lagde langt større vægt end sædvanligt på en sådan ceremoni, endnu stedse var udbredt over Lucy Ashtons skønne kind, oplystes værelset pludseligt af et lyn, som syntes at opsluge mørket i hallen. Enhver genstand kunne et øjeblik være blevet set ganske tydeligt. Lucy Ashtons spinkle, halvt dånende skikkelse, Ravenswoods smukke, statelige skabning, mørke træk og det glødende, men ubestemte udtryk i hans øjne, de gamle rustninger og våbenskjolde, der hang på væggene, viste sig et øjeblik klart for seglbevareren i en skærende og glimrende rød belysning, efter hvis forsvinden der næsten lige umiddelbart fulgte et tordenskrald, da uvejrsskyen var ganske tæt ved borgen, og skraldet var kommet så pludseligt og havde været så voldsomt, at det gamle tårn vaklede i sin grundvold, og enhver af dets beboere antog, at det ville styrte ned over ham. Soden, der i århundreder ikke var blevet forstyrret, regnede ned gennem de vældige, tøndedannede skorstene. Kalk og støv fløj i tykke skyer ned fra væggene, og hvad enten lynet virkeligt havde ramt borgen, eller flere svære sten var blevet slynget ned i det brølende hav fra de hensmuldrende brystværn ved luftens stærke rystelse, kunne det i al fald synes, som om borgens gamle grundlægger viste sig i tordenvejret og tilkendegav sit mishag med, at hans ætling havde forsonet sig med hans hus' fjende.

Forfærdelsen var almindelig, og både lordseglbevareren og Ravenswood måtte opbyde alt for at forebygge, at Lucy faldt i afmagt. Således deltog junkeren for anden gang i den farligste af alle opgaver, den at understøtte et skønt og hjælpeløst væsen,

der, som det havde vist sig ved en tidligere lejlighed, allerede var blevet en yndlingsgenstand for hans indbildningskraft, både når han sov og når han var vågen. Havde husets fylgie virkeligt misbilliget en forbindelse mellem junkeren og hans fagre gæst, var de midler, hvorved den tilkendegav sine anskuelser, lige så uheldigt valgte, som om den kun havde været en almindelig dødelig. De små opmærksomheder, som ubetinget behøvedes for at berolige den unge dame og hjælpe hende til at fatte sig, bragte nødvendigvis junkeren af Ravenswood i et forhold til hendes fader, som i det mindste egnede sig til for øjeblikket at nedbryde den fjendskabsskranke, som adskilte dem. At udtrykke sig tvært eller endog kun koldt til en gammel mand, hvis datter (og det en sådan datter) lå foran dem, overvældet af naturlig rædsel – og dette under hans eget tag – var en umulighed, og da Lucy var blevet i stand til at række hver af dem en hånd og takke dem for deres venlighed, erkendte junkeren, at hans følelser af fjendskab mod lordseglbevareren ingenlunde var de mest fremherskende i hans hjerte.

Vejret, hendes helbredstilstand og hendes tjeneres fravær gjorde det umuligt, at Lucy Ashton fortsatte sin rejse til Bittlebrain House, der lå fulde fem engelske mile borte, hvorfor junkeren af Ravenswood ikke kunne andet end, alene af simpel høflighed, tilbyde at huse hende og hendes fader for resten af dagen og for natten, men en opblussen af et mindre blidt udtryk og et i hans træk mere sædvanligt træk fik atter herredømmet, da han omtalte, hvor dårligt han var forberedt på at beværte sine gæster.

"Tal ikke om mangler," sagde lordseglbevareren, og skyndte sig at afbryde ham og forebygge, at han genoptog det foruroligende emne. "De agter Dem jo snart over til fastlandet, og Deres hus er derfor for tiden sandsynligvis ikke overflødigt forsynet. Alt det indser vi helt vel, men taler De om bryderi, må De tillade, at vi søger herberg nede i landsbyen."

Lige idet junkeren af Ravenswood ville til at svare, gik døren til hallen op, og Caleb Balderston styrtede ind.

11

Lad dem få kød nok, kone – en halv høne;
der er og nogle gamle, rådne småsild; sæt dem også frem;
de kun til mere lage trænger, og så et kraftigt løg,
det tager smagen bort.

– Love's Pilgrimage.

Det tordenskrald, som havde bedøvet alle dem, der havde kunnet høre det, havde kun tjent til at vække det denne blomst for alle hushovmestre iboende dristige og opfindsomme snilde før bulderet var ophørt, og mens det endnu ikke var afgjort, om tårnet stod eller skulle til at falde, udbrød Caleb: "Himlen være lovet, det kommer så belejligt, som det vel kan være!" Derpå spærrede han døren lige for næsen af lordseglbevarerens tjener, som han så komme tilbage fra porten og mumlede: "Hvordan Fanden er han kommet ind? Men pokker i vold dermed! Hvad sidder De og ryster og flæber i skorstenskrogen for, Mysie? Kom herhen – nej, bliv hvor De er og skrig så højt De kan. Det er det eneste, De duer til – skrig, siger jeg, De gamle djævel, skrig – højere, kvinde, højere – så at de fornemme kan høre Dem inde i hallen, jeg har hørt Dem lige ned til Bass for en ringere sags skyld. Og holdt – væk med det lertøj!"

Og med en omfattende bevægelse rev han forskellige tin- og lersager ned fra en hylde og opløftede samtidig sin røst, idet han råbte op og brølede således, at Mysies hysteriske rædsel for tordenen forvandledes til frygt for, at hendes gamle medtjener var blevet vanvittig. "Han har også revet de små potter ned, de

eneste, vi havde til at gemme en mundfuld mælk i, og spildt hakkemaden, som junkeren skulle have til middag. Gud hjælpe os, den gamle mand er gået rent fra forstanden over tordenen!"

"Hold Deres mund, tossehoved!" sagde Caleb i vild og overmodig triumf over sin heldige opfindsomhed. "Nu er alting besørget, middagsmaden og det hele, Tordenen har givet os en god håndsrækning!"

"Han er vanvittig, stakkels mand," sagde Mysie og så på ham med en blanding af medynk og uro. "Gid han dog måtte komme til sig selv igen."

"Hør, De gamle, enfoldige kræ," sagde Caleb, endnu jublende over at være sluppet ud af en forlegenhed, der havde syntes at være uovervindelig. "Pas på at holde den fremmede tjener ude af køkkenet. Sværg på, at lynet slog ned i skorstenen og fordærvede den bedste middagsmad, De nogensinde havde lavet – oksekød – skinke – kid – lærker – harer – urhøns – dyresteg og osv. – Smør tykt på og bryd Dem ikke om udgiften. Jeg går op i hallen – anret al den forvirring De kan, men pas på at holde den fremmede tjener ude."

Efter at have givet sin forbundsfælle disse pålæg, ilede Caleb op til hallen, men standsede for at spejde gennem en åbning, som tiden havde lavet i døren til bekvemmelighed for en række tjenestefolk, og da han derved fik at se, i hvilken tilstand miss Ashton befandt sig, var han klog nok til at tøve både for at undgå at forøge hendes forskrækkelse og for at sikre sig opmærksomhed for sin skildring af de sørgelige følger af tordenen.

Men da han så, at damen havde sat sig, og hørte samtalen dreje sig om de bekvemmeligheder og forfriskninger, borgen

kunne tilbyde, fandt han det på tide at fare ind i værelset på den måde, det er omtalt i det foregående kapitel.

"O ve, o ve! O ve, o ve! at en sådan ulykke skulle overgå huset Ravenswood og jeg opleve at blive vidne til den!"

"Hvad er der på færde, Caleb?" spurgte hans herre, der nu selv begyndte at blive noget urolig. "Er nogen del af borgen styrtet sammen?"

"Borgen styrtet sammen? – Nej, men soden er faldet ned og tordenen faret lige ned ad køkkenskorstenen, så at noget af maden ligger her og noget af den der, ligesom lairden af Hotchpotchs jorder. Og vi har højfornemme gæster at beværte!" – her gjorde han et dybt buk for sir William Ashton og dennes datter – "og intet at give dem at spise – hverken til middag eller aften, det jeg kan se!"

"Det vil jeg gerne tro, Caleb," sagde Ravenswood tørt.

Her vendte Balderston et halvt bebrejdende, halvt bønfaldende blik mod sin herre og kilede sig hen til ham, idet han sagde: "Det var just ingen store tilberedelser, men kun et lille tillæg til Deres Velbårenheds daglige kost – *petit couverts*, som de siger i Louvre – tre anretninger med frugt."

"Behold din utålelige snak for dig selv, du gamle tosse!" sagde Ravenswood, ærgerlig over hans overdrevne tjenstiver, men vidste ikke, hvorledes han skulle modsige ham uden at udsætte sig for at foranledige et endnu latterligere optrin.

Caleb mærkede, at han havde fordelen på sin side, og besluttede at bruge den til sin fordel, men brugte, da han lagde mærke til, at lordseglbevarerens tjener var kommet ind og talte afsides med sin herre, denne lejlighed til at hviske Ravenswood nogle ord i øret.

"Ti for Himlens skyld stille, sir. Om jeg også vil sætte min sjæl i fare ved at lyve for husets æres skyld, så er det noget, der ikke kommer Dem ved. Vil De lade være at forstyrre mig, skal jeg være mådeholden med min beværtning, men siger De mig imod, vil jeg være en skælm, om jeg ikke anretter et måltid, som om det var til en hertug!"

Ravenswood fandt det også rådeligt at føje sin tjenstivrige hushovmester, som nu på sine fingre opregnede: "Ikke overdrevent meget – kun hvad der kunne have været tilstrækkeligt til fire standspersoner. Kapuner med hvid sauce, et stegt kid, skinke med grønt. – Anden anretning: Haresteg, krebs i smør, kalvepostej. – Tredje anretning: Agerhøns – nu er de ganske sorte af sod – syltede blommer, en tærte, en omelet og noget sødt tøjeri og konfekt. Det var det hele," sagde han, da han så, at hans herre blev utålmodig. "Mere var der ikke, med undtagelse af æbler og pærer."

Miss Ashton var efterhånden kommet så meget til sig selv, at hun kunne skænke det, der foregik, nogen opmærksomhed, og da hun nu lagde mærke til Ravenswoods undertrykte utålmodighed i modsætning til den faste bestemthed, hvormed Caleb skildrede sit indbildte gilde, slog det hele hende som så latterligt, at hun trods alle sine anstrengelser brast i en ubetvingelig latter, i hvilken hendes fader deltog, om end med større mådehold, og til sidst også junkeren af Ravenswood selv, skønt han vidste, at den gik ud over ham. Deres munterhed – for et optrin, der ikke gør noget synderligt indtryk, når man læser det beskrevet, kan ofte forekomme deltagerne i det særdeles morsomt – gav genlyd i den gamle hvælving. De holdt op – begyndte igen – holdt atter op – og begyndte igen at

skoggerle, mens Caleb blev stående med en alvorlig, forbitret og hånlig værdighed, som i høj grad forøgede det latterlige ved optrinet og deltagernes lystighed.

Da de leende omsider havde så godt som udtømt deres stemmer og kræfter, udbrød han kort og godt: "Fanden står i de fornemme folk! De spiser så god en frokost, at tabet af det bedste middagsmåltid, en kokkepige nogensinde har lavet, gør dem lige så lystige som det bedste indfald hos George Buchanan. Var der lige så lidt i Deres Velbårenheders maver, som der er i Caleb Balderstons, ville De lade Dem nøje med mindre latter i en så ubehagelig anledning!"

Calebs plumpe ytring af harme vakte atter selskabets lystighed, hvilken han, i forbigående sagt, anså ikke alene for et angreb på familiens værdighed, men for en udtrykkelig foragt for den veltalenhed, hvormed han selv havde opgivet omfanget af deres tab. "En beskrivelse af et middagsmåltid, der," som han bagefter sagde til Mysie, "kunne have gjort et mæt menneske sultent, og den sad de og lo ad!"

"Men," sagde miss Ashton, idet hun lagde sit ansigt i så alvorlige folder, hun kunne, "er da alle disse lækkerier så aldeles tilintetgjorte, at der ikke kan reddes det mindste af dem?"

"Redde, mylady – hvad vil De vel redde mellem sod og aske? De må gerne gå ned og se Dem om i vort køkken. Kokkepigen har fået krampe af forskrækkelse, de gode sager ligger spredt rundt omkring – oksekød, kapuner med hvid sauce, skinke med grønt, syltetøjer og konfekt – De kan få det alt sammen at se, mylady – det vil sige," sagde han, og rettede sig, "nu kan De ikke få noget af det at se, da kokkepigen har fejet det væk, som det var hendes skyldighed, men den hvide sauce, der blev

fordærvet, den kan De få at se. Jeg stak mine fingre i den, og den smagte ganske som sur mælk, og er det ikke en følge af tordenen, så ved jeg ikke, hvad det er? Denne gentleman kunne vist høre rabalderet af fadene, porcelænet og sølvtøjet."

Skønt lordseglbevarerens tjener stod i en statsmands brød og naturligvis var vant til at beherske sit ansigt ved enhver som helst lejlighed, blev han bragt noget ud af fatning ved denne påberåbelse, på hvilken han kun svarede med et buk.

"Jeg tror, hr. hushovmester," sagde lordseglbevareren, der begyndte at frygte, at dette optrin ville mishage Ravenswood, hvis det blev trukket længere ud, "jeg tror, at hvis De vil rådføre Dem med min tjener Lockhard – han har rejst og gjort bekendtskab med alle slags uheld og tilfældigheder – vil De nok finde på midler til at hjælpe Dem ud af denne forlegenhed."

"Hans Velbårenhed ved," sagde Caleb, der, hvor lidt håb han end gjorde sig om selv at kunne udrette, hvad han ønskede, dog, ligesom den højsindede elefant, hellere ville dø under anstrengelsen, end finde sig i at blive hjulpet af en anden, "Hans Velbårenhed ved godt, at jeg ingen rådgiver behøver, når det gælder husets ære!"

"Det ville være uret af mig at nægte det, Caleb," sagde hans herre, "men din kunst består i særdeleshed i at gøre undskyldninger, og dem kan vi lige så lidt leve af, som af spisesedlen til vort måltid, som er ødelagt af tordenvejret. Men mr. Lockhards dygtighed kan måske finde på noget, der kan træde i stedet for det, som visseligt ikke er og sandsynligvis aldrig har været til!"

"Deres Velbårenhed behager at skæmte," sagde Caleb, "men jeg er overbevist om, at jeg i værste fald alene ved at gå ned til

Ulvehavnen vil kunne skaffe mad til fyrretyve mennesker, selv om folkene der ikke fortjener Deres Velbårenheds søgning. For jeg skal aldrig nægte, at de har lånt øre til slette råd angående deres småredsel af æg og smør."

"Læg nu råd op med hinanden," sagde junkeren, "og gå du, Caleb, ned til landsbyen og gør dit bedste. Vi tør ikke lade vore gæster savne forfriskninger for at frelse et ødelagt hus' ære. Der, Caleb, har du min pung. Den vil vise sig at være din bedste forbundsfælle."

"Pung, pung!" sagde Caleb, idet han spankulerede harmfuldt ud af hallen. "Hvad skal jeg med Deres Velbårenheds pung på Deres egen grund? Vi skal dog vel ikke betale, hvad der hører os til, vil jeg håbe?"

Tjenerne gik, og ikke så snart var døren blevet lukket, førend lordseglbevareren begyndte at gøre undskyldninger for sin upassende lystighed, og Lucy at udtrykke det håb, at hun ikke havde bedrøvet eller fornærmet den godhjertede, trofaste gamle mand.

"Caleb og jeg, madame, må begge lære med spøgefuldhed eller i det mindste med tålmodighed at finde os i de ydmygelser, der stedse følger med fattigdom!"

"De gør Dem selv på min ære uret, hr. junker af Ravenswood. Jeg tror at kende mere til Deres anliggender, end De selv kender til dem, og jeg håber at kunne vise Dem, at de ligger mig på sinde, og at – at, kort sagt, Deres udsigter er bedre, end De tror. Men i ethvert tilfælde kan jeg ikke tænke mig noget så agtværdigt, som det sind, der hæver sig over genvordigheder og foretrækker hæderlige savn for gæld og afhængighed."

Af frygt for enten at støde junkerens fine følelse eller vække hans stolthed, gjorde lordseglbevareren disse hentydninger med et skin af frygtsom og tøvende tilbageholdenhed og syntes at være bange for at gå for vidt ved at tillade sig at berøre et sådant emne, om end aldrig så let, skønt junkeren selv på en måde havde bragt det på bane, så at han, kort sagt, syntes både at blive drevet fremad af sit ønske om at vise sig venskabelig og at holdes tilbage af frygt for at synes påtrængende. Det var derfor intet under, at junkeren af Ravenswood, så lidt bekendt, som han var, med livet, kunne tiltro denne fuldendte hofmand større oprigtighed, end der sandsynligvis var at finde hos en hel snes af hans standsfæller. Men han svarede dog med en vis forbeholdenhed, at han følte sig alle dem forbundet, der måtte nære gode tanker om ham, hvorpå han med en undskyldning til sine gæster forlod hallen for så godt, som forholdene tillod det, at træffe foranstaltninger til deres bekvemmelighed.

Efter rådførsel med gamle Mysie blev der med lethed taget bestemmelse med hensyn til deres natteleje, i hvilken henseende der jo også kun var lidt at vælge imellem. Junkeren afstod sit værelse til afbenyttelse af miss Ashton, og Mysie (der tidligere havde været en person af vigtighed) skulle, iført en sort atlaskes kjole, der i sin tid havde tilhørt junkerens bedstemoder og gjort stads ved Henriette Maries Note 10) hofballer, opvarte hende som kammerjomfru, Derpå forhørte han sig om Bucklaw, og da han fik at vide, at han var nede i kroen med jægerne og nogle kammerater, pålagde han Caleb at gå derhen for at lade ham vide, hvorledes det stod til på Ulveklippen, og gøre ham opmærksom på, at det ville være belejligt, hvis han kunne skaffe sig natteleje i landsbyen, da den ældre gæst

nødvendigvis måtte have det hemmelige værelse, der var det eneste gæstekammer, som kunne gøres i stand til hans modtagelse. Junkeren så ingen ulempe i, indsvøbt i sin feltkappe, at tilbringe natten ved kaminen i hallen, og for skotske tjenestefolk, om de end var nok så højt på strå – ja endog for unge mænd af god familie – blev den gang ren halm eller et tørt høloft altid i nødstilfælde anset for et godt natteleje.

I øvrigt havde Lockhard af sin herre fået befaling til at skaffe noget vildt op fra kroen, og Caleb måtte betro husets ære til sin snildhed. Junkeren havde rigtignok endnu en gang tilbudt ham sin pung, men da det var sket i den fremmede tjeners påsyn, havde hushovmesteren fundet sig forpligtet til at afslå, hvad hans fingre kløede efter. "Kunne han ikke i stilhed have stukket den til mig?" tænkte Caleb, "men Hans Velbårenhed lærer aldrig, hvorledes han skal bære sig ad i sådanne tilfælde."

Imidlertid bød Mysie, efter almindelig skik på afsides liggende steder i Skotland, de fremmede udbyttet af sit lille mejeri, "indtil noget bedre kunne blive færdigt", og ifølge en anden skik, der endnu ikke er gået helt af brug, søgte junkeren, da uvejret nu drev mere ned i læ, seglbevareren op på toppen af sit højeste tårn, for at han kunne beundre den vide udsigt og "skærpe sin madlyst."

12

Nu, frue," sagde han, "je vous le dis sans doute,
om så af en kapun blot leveren jeg får,
derpå af stegte gris ikkun det ene lår,
(skønt for min egen skyld jeg ej den ønsker død)
med samt en skive af Eders hvide brød,
med Eders simple kost jeg tage vil til takke.

– Chaucer: Sumner's Tale.

Det var ikke uden mørke anelser, at Caleb drog ud på sit opdagelsestogt, der virkelig også var forbundet med den tredobbelte vanskelighed, at han ikke turde meddele sin herre, hvorledes han om formiddagen havde fornærmet Bucklaw, ikke turde tilstå, at han havde været for overilet med at afslå pungen, og endeligt for det tredje nærede en vis frygt for følgerne af sin sammenkomst med Hayston, da denne jo måtte føle sig stødt og desuden nu sandsynligvis påvirket af nydelsen af et ikke ringe mål brændevin.

Caleb var unægtelig så modig som en løve, hvor det gjaldt familien Ravenswoods ære, men hans mod var af den snedige slags, der ikke finder behag i unødvendige vovestykker. Men det var kun et underordnet hensyn. Hvad det kom an på, var at dølge den trang, der herskede i husvæsenet på borgen og holde, hvad han så pralende havde lovet om ved sine egne kræfter at tilvejebringe levnedsmidler uden Lockhards hjælp og uden pengeunderstøttelse af sin herre. En sådan selvstændighed var lige så vigtig en æressag for ham, som for den højsindede

elefant, med hvilken vi allerede har sammenlignet ham, og som, da den var overanstrengt og så, at man kom med en anden, der skulle bistå den, stødte sin pandeskal i stykker ved de fortvivlede anstrengelser, den gjorde for at fuldføre sin gerning.

Landsbyen, som de nu nærmede sig, havde hyppigt ydet den ulykkelige hushovmester hjælp ved lignende lejligheder, men hans forhold til den var i den senere tid blevet meget forandret.

Det var en lille flække, som lå spredt langs den ene side af en vig, der dannedes af en lille ås udløb i havet, og den skjultes for borgen, hvortil den fordum havde hørt, af en udløber fra et højdedrag, som endte i et fremspringende næs. Den hed Ulvehavnen, og dens få indbyggere erhvervede sig et usikkert udkomme ved i sildetiden at bemande to eller tre fiskerbåde og i vintermånederne at indsmugle genever og fransk brændevin. De nærede en slags nedarvet ærbødighed for lorderne af Ravenswood, men under de forlegenheder, hvori denne slægt var blevet stedt, var det lykkedes de fleste af dem at få arvefæste på deres små besiddelser, deres hytter, kålgårde og græsningsrettigheder, så at de var blevet løst af lensafhængighedens lænker og fri for de forskellige udpresninger, hvormed de skotske godsejere, der på den tid selv var meget fattige, under alle slags – eller uden noget som helst – påskud plejede at plage deres endnu fattigere fæstere. De kunne i det hele taget kaldes uafhængige, noget, der i særdeleshed ærgrede Caleb, som havde været vant til at udøve den samme ubetingede myndighed til at kræve ydelser af dem, som i forrige tider udøvedes i England, da "*de kongelige skaffere, som drog ud fra det gotiske faldgitter for med magt og myndighed at*

tiltvinge sig levnedsmidler i stedet for at købe dem for penge, og vendte tilbage med bytte fra hundrede markeder og alt, hvad de havde kunnet bemægtige sig blandt et folk, der flygtede og skjulte sig, hvorpå de gemte deres ranede gods i hundrede huler [Note 11)]."

Caleb sværmede for mindet om denne myndighed, der i formindsket målestok efterlignede de store ydelser, som kongerne i lenstiden afpressede, og tog sig dens fald nær til hjerte, men da han smigrede sig med, at den ærværdige ret, som havde givet lorderne af Ravenswood den første og gyldigste adkomst til alle naturfrembringelser i fem miles omkreds omkring deres borg, kun var slumret ind og ikke bortfaldet for stedse, plejede han stundom at vække indbyggernes hukommelse ved at afkræve dem en eller anden småting. Disse krav blev først efterkommet med større eller mindre beredvillighed af landsbyens beboere, da de så længe havde været vant til at anse lordens og hans families fornødenheder for at være fortrinsberettigede frem for deres egne, at deres nuværende uafhængighed ikke straks bragte dem til bevidsthed om deres fritagelse, så at de lignede et menneske, der har ligget så længe i lænker, at han endog efter sin løsladelse tror at føle jernene om sine håndled. Men med frihedens udøvelse følger snart den naturlige bevidsthed om dens rettigheder, ligesom den løsladte fange ved den frie brug af sine lemmer snart fordriver den krampagtige følelse i dem af, at de har været bundet.

Indbyggerne i Ulvehavnen begyndte at knurre og gøre modstand og nægtede til sidst rent ud at efterkomme Caleb Balderstons fordringer, og forgæves mindede han dem om, at da den ellevte lord Ravenswood, der blev kaldt Skipperen på

grund af hans forkærlighed for søvæsenet, havde opmuntret handelen i deres havn ved at opføre den dæmning (et bolværk af løst opstablede sten), som skærmede fiskerbådene mod storm og uvejr, havde det været en stiltiende overenskomst, at han skulle have det første pund smør af enhver ko, der kælvede på godset, og det første æg, det såkaldte mandagsæg, enhver høne lagde om mandagen.

Arvefæsterne hørte på ham og kløede sig i hovedet, hostede, snød deres næser og svarede alle som en, da han trængte stærkere ind på dem, at "det kunne de ikke sige noget til", en udflugt, som den skotske bonde altid bruger, når han opfordres til at erkende et krav, som hans samvittighed eller måske hans følelse indrømmer, men som hans fordel gør ham tilbøjelig til at afslå.

Caleb gav imidlertid de ældste i Ulvehavnen en fortegnelse over det smør og de æg, som han gjorde krav på som resten af den ovennævnte afgift eller venskabelige ydelse, og efter at have tilkendegivet, at han ikke var uvillig til at modtage varer eller penge i vederlag derfor, hvis det ikke var dem belejligt at betale *in natura*, forlod han dem, for at de, som han håbede, kunne enes om udredelsesmåden. Men de trådte tværtimod sammen med den faste beslutning at modsætte sig det forlangte og vidste kun ikke, hvordan de skulle begrunde deres indsigelse, indtil bødkeren, der jo altid er en vigtig person i et fiskerleje og her desuden var en af landsbyens *patres conscripti* [Note 12)] ytrede, "at nu havde deres høns kaglet så længe for lorderne af Ravenswood, at det var på tiden, at de kaglede for dem, der gav dem hus og foder." Et enstemmigt grin vidnede om forsamlingens bifald. "Og," vedblev taleren, "hvis De synes, skal

jeg gerne gå over til Dunse efter prokurator Davie Dingwall, der er kommet nord fra for at bosætte sig imellem os, og han skal nok klare den sag, vil jeg love."

Der blev altså berammet en dag til afholdelsen af et stort palaver i Ulvehavnen angående Calebs udskrivninger, i hvilket øjemed han blev opfordret til at give møde i landsbyen.

Han kom med åbne hænder og tom mave i håb om at skulle fylde sin herres og egen mave på Ulvehavnens arvefæsteres bekostning, men hans håb gik op i røg. For da han gik ind i den vestlige ende af den spredt liggende landsby, kom den skrækkelige Davie Dingwall, en snu, tør, påholden, underfundig landsbyprokurator, der også tidligere havde ført sager mod familien Ravenswood og var et af sir William Ashtons vigtigste redskaber, travende ind i den østlige med en fuldstoppet lædervadsæk med landsbyens arvefæstebreve og udtrykte det håb, at han ikke havde ladet mr. Balderston vente, "da han var bemyndiget og ubetinget befuldmægtiget til at betale eller modtage, bilægge eller erstatte og kort sagt handle som det lovligt og nødvendigt måtte befindes med hensyn til alle gensidige eller uafgjorte krav, der måtte tilhøre eller tilfalde den velbårne Edgar Ravenswood, sædvanligvis kaldet junkeren af Ravenswood –"

"Den *højvelbårne lord* Edgar Ravenswood," sagde Caleb med stærkt eftertryk, for skønt han vidste, at han kun havde ringe udsigt til at vinde i den forestående strid, var han dog fast besluttet på ikke at ofre en tøddel af sin herres værdighed. "Nu vel, altså lord Ravenswood," svarede forretningsmanden. "Vi vil ikke kives med Dem om høflighedstitler – sædvanligvis lord Ravenswood eller junkeren af Ravenswood og arvelig ejer af

godset og baroniet Ulveklippen på den ene side og John Whitefish med flere arvefæstere i landsbyen Ulvehavnen på bemeldte baroni på den anden."

Caleb vidste af sørgelig erfaring, at han ville få en helt anden strid at bestå med denne lejede forkæmper end med arvefæsterne selv, hvis gamle minder, forkærlighed og tilvante anskuelser han kunne have påvirket ved hundrede af forskellige grunde, for hvilke deres fuldmægtig var aldeles utilgængelig, og udfaldet af forhandlingerne viste også, hvor begrundet hans frygt havde været. Forgæves anstrengte han sin veltalenhed og sindrighed og samlede under et alle de grunde, der kunne udledes fra gammel skik og brug og nedarvet ærefrygt såvel som fra de velgerninger, lorderne af Ravenswood i fordums dage havde vist samfundet i Ulvehavnen, og fra det, der kunne ventes af dem i fremtiden. Skriveren holdt fast på indholdet af sine arvefæstebreve – han kunne ikke erkende – det stod ikke i brevene, og da Caleb for at forsøge, hvad en smule kækhed kunne udrette, fremhævede følgerne af, at lord Ravenswood unddrog byen sin beskyttelse, ja endog lod falde vink om, at han ville tage kraftige forholdsregler for at straffe ham, lo lovens mand ham lige op i øjnene.

"Hans klienter havde," sagde han, "besluttet selv at gøre alt, hvad de formåede for deres by," og han mente, at lord Ravenswood, siden han nu endelig skulle være lord, kunne have nok at gøre med at passe sin borg. Hvad angik trusler om åbenbar undertrykkelse med magt eller *via facti* [Note 13)] som det hed i lovsproget, måtte han bede mr. Balderston huske på, at de nye tider ikke var som de gamle tider. De boede sønden for Forth og langt fra højlandene, og hans klienter troede, at de nok

selv kunne beskytte sig, men skulle de mærke, at de havde taget fejl, ville de henvende sig til regeringen med anmodning om at blive beskyttet af en korporal og fire rødkjoler, "der," sagde mr. Dingwall med et grin, "vil være mere end tilstrækkelige til at skærme dem mod lord Ravenswood og alt, hvad han og hans undergivne kan udrette med vold."

Kunne Caleb have sammentrængt alle aristokratiets lynstråler i sit blik for dermed at have strakt denne foragter af lenspligter og særrettigheder til jorden, ville han uden hensyn til følgerne have udslynget dem mod hans hoved. Nu derimod måtte han vende tilbage til borgen, og der var han i over en halv dag usynlig og utilgængelig, endog for Mysie, idet han lukkede sig inde i sin egen særlige hule, hvor han sad og polerede et stykke tintøj og fløjtede "Maggy Lauder" uafbrudt i seks timer.

Udfaldet af den uheldige opkrævning havde spærret alle de hjælpekilder for Caleb, der var at finde i Ulvehavnen og omegn, det Eldorado eller Peru, hvor han i alle tidligere nødstilfælde havde kunnet hente bistand – ja han havde på en måde svoret på, at Fanden måtte tage ham, hvis han nogensinde oftere satte sin fod indenfor dets grænser. Han havde hidtil holdt sit ord, og hans udeblivelse havde, forunderligt nok, således som det havde været hans hensigt, i en vis grad gjort samme virkning som en straf på de genstridige arvefæstere. For mr. Balderston havde i deres øjne været et højere væsen, hvis nærværelse havde smykket deres små festligheder, hvis råd de ved mange lejligheder havde fundet nyttige, og hvis besøg havde givet deres by en vis anseelse. "Den ser," indrømmede de, "ikke mere ud, som den havde plejet at se og som den burde se ud, siden mr. Caleb holdt sig så indesluttet oppe på slottet, skønt hans

forlangende om æggene og smørret unægteligt havde været højst urimeligt, hvad mr. Dingwall jo tydeligt havde godtgjort."

Således stod det til mellem de pågældende, da den gamle hushovmester, skønt det var galde og malurt for ham, så sig nødsaget til enten i påhør af den fremmede standsperson og, hvad der var langt værre, i påhør af denne fremmedes tjener, at indrømme Ulveklippens fuldkomne mangel på evne til at tilvejebringe et middagsmåltid, eller at henvende sig til de ulvehavnske arvefæsteres medlidenhed. Det var en skrækkelig fornedrelse, men nød brød jo love, og med disse følelser trådte han ind i landsbyens gade.

For så snart som muligt at blive fri for sin ledsager viste han mr. Lockhard hen til Luckie Smalltrashs kro, hvorfra larmen fra Bucklaws, Craigengelts og deres selskabsbrødres svirelag kunne høres midt ned i gaden, mens det røde skær fra vinduet overvandt det grå tusmørke, som nu begyndte at falde på, og skinnede på en stabel af gamle kar, tønder og fade, som stod i bødkerens gård lige overfor.

"Hvis De, mr. Lockhard," sagde den gamle hushovmester til sin ledsager, "vil være så god at gå hen til kroen, hvorfra det lysskær kommer, og hvor de, som jeg antager, nu synger "Kold kål i Aberdeen," kan De udrette Deres herres ærinde angående vildtet, ligesom jeg vil udrette mit angående Bucklaws natteleje, når jeg har hentet resten af levnedsmidlerne. – Ikke fordi vildtet egentlig behøves," tilføjede han, mens han holdt sin kaldsfælle tilbage i knaphullet, "til at gøre måltidet fuldstændigt, men kun som en artighed mod jægerne, ved De nok – og, mr. Lockhard, skulle man byde Dem en drik ale eller et bæger vin eller et glas brændevin, gør De klogt i at tage imod

det, for det tilfælde, at tordenen skulle have gjort vore drikkevarer oppe på slottet sure, hvilket er særdeles at frygte."

Med disse ord lod han Lockhard gå og skred derpå med fødder tunge som bly og dog langt lettere end hans hjerte, hen ad den ujævne gade i den adspredt liggende landsby, mens han overvejede, mod hvem han først skulle rette sit angreb. Det var nødvendigt, at han fandt nogen, hos hvem gammel, anerkendt storhed havde større vægt end nys erhvervet uafhængighed, og som ville finde hans anmodning som en forsonlig og trøstende udmærkelse, men han kunne ikke mindes nogen indbygger af et sådant sindelag. "Vor kål bliver rimeligvis kold nok," tænkte han, da koret til "Kold kål i Aberdeen" atter nåede hans øre. Præsten – ja han var rigtignok blevet kaldet af den afdøde lord Ravenswood, men de var blevet uenige i anledning af tienden, og bryggerkonen havde givet kredit så længe, uden at regningen endnu var blevet betalt, og hvis familiens værdighed ikke ubetinget krævede det, ville det være synd at sætte en enke i forlegenhed. Ingen var så godt i stand, men på den anden side var rimeligvis heller ingen mindre villig til at stå ham bi ved denne lejlighed, end den ovenfor omtalte tøndernes og fadenes mand, Gibbie Girder, der havde anført oprøret mod æg- og smørydelsen. "Men alting kommer an på at tage folk fra den rigtige side, skulle jeg mene," sagde Caleb til sig selv, "og jeg var en gang så uheldig at sige, at han kun var en grønskolling i vor by, og siden den tid har karlen bestandigt båret nag til familien. Men han giftede sig med en smuk ung kone, Jean Lightbody, en datter af den gamle Lightbody, ham, der fik Loup-the-Dykes sted, og gamle Lightbody var selv gift med Marion, der for fyrretyve år siden stod i Myladys tjeneste. Jeg har fået mig

mangen en god passiar med Jeans moder, og hun skal jo bo hos dem. Karlen har både jakobusser og georgiusser [Note 14)], når man bare kunne få fat på dem, og det ville være at gøre ham en ære, som han eller hans ikke har fortjent af os, den ubehøvlede lømmel. Og om han også skulle tabe noget ved os, slipper han dog godt derfra, da han helt vel kan undvære det."

Caleb frigjorde sig for al ubestemthed og drejede om på sin hæl, og gik rask tilbage til bødkerens hus, lettede uden omstændigheder dørklinken i vejret og stod straks efter bag et stillerum, hvorfra han, selv uset, kunne overse det indre af køkkenet.

I modsætning til det kummerlige husvæsen på borgen Ulveklippen bragede der en lystig ild på bødkerens skorsten. På dennes ene side lagde hans hustru, smykket med kniplinger og vide ærmer, den sidste hånd på sin helligdagspynt, mens hun betragtede et meget smukt og godmodigt ansigt i et knækket spejl, som til hendes særlige bekvemmelighed var stillet op i køkkenrækken, og på den anden side af skorstenen sad hendes moder, gamle Luckie Loup-the-Dyke, efter alle sladdersøstres enstemmige udsagn den pynteligste kone, der var at finde i tyve miles omkreds, i en grograms kjoles, ravperlers og et rent huebånds hele herlighed og røg nok så hyggeligt en pibe tobak, mens hun holdt øje med køkkenets anliggender. Synet af den smukke datter eller den pyntelige moder var ikke så tiltrækkende for den modfaldne hushovmesters sørgmodige hjerte og forsultne indvolde, som synet af den førnævnte bragende ild, hvor der boblede en vældig gryde eller rettere sagt kedel, som dampede af oksekød og suppe, mens to spid, hvoraf det ene var belæsset med en lammefjerding og det andet

smykkedes af en fed gås og et par vildænder, blev drejet foran den på hver sin side af skorstenen af to af bødkerens læredrenge. Synet og lugten af et sådant overflødighedens land overvældede næsten ganske Calebs synkende mod og da han vendte sig et øjeblik om for at udspejde stueenden af huset, så han et for ham næsten ikke mindre gribende syn, nemlig et stort, til ti eller tolv personer dækket bord, der, for at bruge hans eget udtryk, var *dekoreret* med snehvidt dækketøj, store tinkrus og et par sølvbægre, der sandsynligvis indeholdt et eller andet, som var deres glimrende ydre værdigt, rene tallerkener, korte skeer og skarpe, blanke og til angreb færdige knive og gafler, hvilket alt sammen lå ordnet som til en særlig fest.

"Fanden stå i den lumpne, tøndebindende karl!" mumlede Caleb med forbavselsens hele misundelighed. "Det er en skam at se folk af den slags kræse således for deres ganer. Men finder nogle af disse gode sager ikke vejen til Ulveklippen i aften, er mit navn ikke Caleb Balderston."

Med denne beslutning gik han ind i køkkenet og kyssede med al høvisk høflighed både moderen og datteren. Ulveklippen var godsets hovedgård, og Caleb førsteminister på Ulveklippen, og man har stedse lagt mærke til, at om end de mandlige undersåtter, som udreder skatterne, stundom brummer over de hofmænd, af hvem de pålægges, er bemeldte hofmænd ikke des mindre velkomne hos det smukke køn, som de forsyner med de nyeste nyheder og de nyeste moder. Begge damerne kastede sig derfor straks om halsen på Caleb og rakte hovederne i vejret til velkomst.

"Men min Gud, er det virkeligt Dem, mr. Balderston. Synet af Dem er godt for øjenværk – sid ned, sid ned – manden vil blive

rigtigt glad ved at se Dem. De har aldrig i Deres liv set ham så lystig, men vi skulle have vor lille stump døbt i aften, som De sagtens har hørt, og De bliver da og ser på højtideligheden. Vi har slagtet en bede, og en af vore svende har været ude i mosen med sin bøsse. De plejede at holde af vildænder?"

"Nej, nej, gode kone," sagde Caleb, "jeg så bare her indenfor for at ønske Dem til lykke og ville gerne have talt med manden." Og med disse ord flyttede han sig, som om han ville gå.

"Det kan ikke lade sig gøre at De går," sagde den ældre kone leende og holdt fast på ham. "Hvem kan vide hvilken ulykke, det kan bringe barnet, at De således foragter det?"

"Men jeg har hastværk, gode kone," svarede hovmesteren og lod sig uden synderlig modstand trække hen til en stol, "og hvad det angår at spise" – for han lagde mærke til, at husmoderen fik travlt med at sætte en tallerken hen for ham – "hvad det angår at spise, så er vi jo nærved at blive kvalt deroppe af mad fra morgen til aften. Det er et syndigt vellevned, men det er noget, vi har lært af de engelske buddingædere."

"Å, bryd Dem aldrig om de engelske buddinger!" svarede Marion Lightbody, "prøv vores pølser, mr. Balderston. Her er både sorte og hvide. Prøv, hvilke af dem der smager Dem bedst."

"De er begge gode, begge ypperlige, kunne ikke være bedre, men lugten af dem er nok for mig, da jeg har spist så sent til middag." (Den trofaste stakkel havde fastet siden daggry). "Men jeg vil ikke fornærme Deres kogekunst, gode kone, og med Deres tilladelse vil jeg gemme dem i mit klæde og spise dem i aften, for jeg er led og ked af Mysies postejer og bagværk. De ved nok, Marion, at landlige lækkerier altid behager mig bedst,

og landlige pigebørn med," (her skottede han til bødkerens hustru). "Hun ser jo langt bedre ud, end da hun blev gift med Gilbert, og da var hun dog den smukkeste pige i hele vort sogn og i det nærmeste med, men af god ko kommer god kalv."

Konerne smilte hver for sig ad denne artighed og derpå ad hinanden, da Caleb svøbte pølserne ind i et klæde, han havde taget med, ligesom en dragon fører sin proviantsæk med sig for at kunne gemme det i den, han måtte finde på sin vej.

"Men hvad nyt er der oppe på slottet?" spurgte husmoderen.

"Nyt! Det bedste nyt, De nogensinde har hørt. Lordseglbevareren er deroppe med sin smukke datter og rede til at kaste hende i hovedet på mylord, hvis han ikke vil tage hende ud af armene på ham, og jeg er vis på, at han fæster vort gamle gods Ravenswood til hendes kjoleslæb."

"Ih Gud! Ja så! Men vil han have hende? Og er hun smuk? Hvilken farve er hendes hår? Går hun med ridekjole eller i en atlaskes?" var de spørgsmål, hvormed de to kvinder overøste hushovmesteren.

"Holdt, holdt! Man kunne bruge en hel dag til at svare på alle Deres spørgsmål, og jeg har knapt et minut til overs. Hvor er manden?"

"Han er gået for at hente præsten, den værdige mr. Peter Bidethebent fra Mosshead," svarede mrs. Girder. "Den skikkelige mand har fået gigt af, at han måtte holde sig skjult mellem bjergene i forfølgelsestiden."

"Ja så. Altså hverken mere eller mindre end en whig og trossværmer!" sagde Caleb med en gnavenhed, han ikke kunne undertrykke. "Jeg har levet den dag, Luckie," sagde han til den ældre kone, "da den værdige mr. Cuffcushion og alterbogen ville

have været Dem og enhver anden ærlig kone kærkommen under lignende omstændigheder."

"Ja det er meget rigtigt," svarede mrs. Lightbody, "men hvad skal man sige? Jean må både synge sine salmer og binde sit huebånd, således som manden vil have det, og ikke anderledes! For han er herre og mester her hjemme, kan jeg fortælle Dem, mr. Balderston."

"Ja så, ja så, og står han også for kassen?" spurgte Caleb, for hvis planer mandligt herredømme ikke varslede noget godt.

"Ja, for hver en eneste penny i den, men han klæder hende så pænt som en tusindfryd, som De selv kan se, så hun ikke har grund til at klage. Ikke en af ti, er så godt faren, som hun."

"Nå, min gode kone," sagde Caleb modfalden, men ikke slået af marken. "Det var ikke den måde, hvorpå De styrede Deres mand, men hvert land har sin skik. Nu må jeg gå. Jeg ville kun have hvisket manden i øret, at jeg hørte dem sige deroppe, at Peter Puncheon, der var bødker ved dronningens oplag på tømmerpladsen i Leith, er død, og så tænkte jeg, at et ord af mylord til lordseglbevareren kunne have gavnet Gilbert, men da han nu ikke er hjemme –"

"O, De må blive, til han kommer hjem," sagde husmoderen. "Jeg har altid sagt manden, at De mente ham det godt, men han tager altid ethvert tilfældigt ord fortrydeligt op!"

"Så vil jeg da blive så længe, jeg kan."

"De finder altså," sagde mr. Girders smukke, unge ægtemage, "at denne miss Ashton ser godt ud, men det må hun også, hvis hun skal passe til vor unge lord, der har et ansigt og en hånd og et sæde på sin hest, der ville klæde en kongesøn godt. Ved De vel, mr. Balderston, at han altid ser op til vort vindue, når han

rider her igennem byen, så jeg har lige så god ret som enhver anden til at vide, hvorledes han ser ud."

"Jo, det ved jeg grumme godt." svarede Caleb "For jeg har hørt ham sige, at bødkerens kone havde det sorteste par øjne på hele godset, og så sagde jeg, ja, det er ikke så sært, mylord, for det havde hendes moder før hun, hvad jeg på min bekostning har fået at føle, hvad, Marion? Ha, ha, ha! Ak, det var lystige dage!"

"Skam Dem, gamle karl," sagde den ældre kone, "at komme med sådan noget snak til unge folk. – Men Jean, kone, hører du ikke, at barnet græder? Nu har det vist igen fået den slemme feber."

Op stod moder og bedstemoder og fo'r, puffende til hinanden, mens de løb, ind i en afsides krog i huset, hvor aftenens helt var gemt, og da Caleb så, at kysten var klar, tog han sig en styrkende pris for at skærpe og styrke sin beslutning.

Man må kalde mig et tossehoved, tænkte han, hvis enten Bidethebent eller Girder skal få vildænderne der på spiddet at smage i aften. Hvorpå han henvendte sig til den ældste stegevender, en dreng på omtrent elleve år og sagde, idet han stak ham en penny i hånden: "Der har du en penny, min dreng. Gå over til mrs. Smalltrash med den og bed hende fylde min snusdåse, så skal jeg dreje spiddet så længe, og hun giver dig nok en bid peberkage for din ulejlighed."

Ikke så såre var den ældre stegevender gået bort i dette ærinde, før Caleb, mens han så den tilbageblevne dreng roligt og vist i øjnene, tog spiddet med vildænderne, som han havde lovet at passe, fra ilden, satte sin hat på, gik uforfærdet sin vej med det og standsede kun ved døren til kroen for med nogle få,

korte ord at sige, at mr. Bucklaw af Hayston ikke kunne vente at komme i seng på borgen den aften.

Var denne besked alt for kort, således som Caleb havde afgivet den, så blev den ligefrem plump, da den blev overbragt af krokonen, og Bucklaw blev, hvad en roligere og sindigere mand også kunne være blevet, højst opbragt derover. Kaptajn Craigengelt foreslog med alle tilstedeværendes bifald, at de skulle indhente den gamle ræv (Caleb nemlig), før han gik i grav, og lege himmelspræt med ham, men Lockhard tilkendegav i en myndig tone sin herres og lord Bittlebrains' tjenere, at sir William Ashton ville tage den ringeste uforskammethed mod junkeren af Ravenswoods tjener meget ilde op, og efter at have sagt dette eftertrykkeligt nok til at forebygge ethvert angreb fra deres side, forlod han kroen, hvorfra han medtog to tjenere, der var belæssede med de levnedsmidler, han havde kunnet skaffe til veje, og indhentede Caleb, lige som denne var kommet ud af landsbyen.

13

Hvad, skulle jeg af Deres tage noget?
Vel sandt, jeg tiggede nys,
og det, der værre er, jeg stjal en godhed;
og hvad det allerværste er, jeg derved mig forvildede.

– Wit without Money.

Ansigtet på den lille dreng, der havde været vidne til Calebs brud på ejendomsrettens og gæstfrihedens love, ville have udgjort et godt maleri. Han sad ubevægelig, som om han havde set et af de genfærd, hvorom han havde hørt fortælle om i vinteraftenerne, og idet han glemte sin gerning og lod spiddet gå i stå, forøgede han aftenens genvordigheder ved at lade stegen brændes så sort som kul. Han vækkedes af sin forbavselsens dvale ved en drøj kindhest, som tildeltes ham af mor Lightbody, der var en kraftig kvinde og øvet i at bruge sine hænder, hvad, efter sigende, hendes afdøde ægtefælle havde erfaret på sin bekostning.

"Hvorfor har du ladet stegen blive brændt, din elendige klodrian!"

"Det ved jeg ikke," svarede drengen.

"Og hvor er den dagdriver Giles blevet af?"

"Det ved jeg ikke," svarede den forbavsede inkvisit.

"Og hvor er mr. Balderston, og frem for alt, hvor i statsrådets og landemodets navn, hvis jeg må sige det således, er spiddet med vildænderne blevet af?"

Da mrs. Girder nu trådte ind og deltog i sin moders udbrud, idet hun skreg den ulykkelige dreng ind i det ene øre, mens den gamle dame gjorde ham ganske døv på det andet, lykkedes det dem at gøre ham så forvirret, at han i nogen tid slet ikke kunne fortælle sin historie, og først da den ældre dreng var kommet tilbage, begyndte der at gå et lys op for dem.

"Du gode Gud!" sagde mrs. Lightbody. "Hvem skulle have troet, at Caleb Balderston kunne have spillet en gammel bekendt et sådant puds!"

"O, gid han få skam!" sagde mr. Girders ægtemage. "Og hvad skal jeg sige til manden? Han prygler mig, om jeg så var den eneste kone i Ulvehavnen!"

"Ti stille, du tosse," sagde moderen, "Nej, nej, vel er det allerede galt nok, men så galt skal det dog ikke blive. For prygler han dig, skal han også prygle mig, og jeg har før holdt styr på karle, der var bedre end han. Hænderne væk er ærligt spil, og en smule skælden skulle vi ikke bryde os om!"

Nu forkyndte hovslag, at bødkeren kom med præsten, og ikke så snart var de stået af deres heste, før de skyndte sig hen til skorstensilden, da det var blevet koldt efter tordenvejret, og det havde været fugtigt og snavset ude i skoven. Stærk ved sin søndagskjoles og sin smukke hues yndigheder, stillede den unge hustru sig frem for at modtage det første angreb, mens hendes moder ligesom veteranafdelingen i den romerske legion, holdt sig bagude, rede til i nødsfald at stå hende bi. Begge håbede at kunne forhale opdagelsen af, hvad der var hændt. Moderen ved at stille sin travle person mellem mr. Girder og ilden, og datteren ved den overordentlige venlighed,

hvormed hun modtog præsten, og den ængstelige frygt, hun ytrede for, at de var "blevet kolde –"

"Kolde?" gentog husfaderen tvært – for han hørte ikke til de herrer og mestre, hvis hustruer er vicekonger over dem – "vi vil blive kolde nok, tænker jeg, hvis De ikke vil lade os komme til ilden!"

Og med disse ord trængte han sig gennem begge forsvarslinjer og opdagede, da han havde et åbent øje for alt, hvad der hørte ham til, at spiddet med dets velsmagende byrde var borte. "Hvad Fanden, kone –"

"Fy skam dig!" udbrød begge kvinderne, "at tale således i mr. Bidethebents påhør!"

"Det var urigtigt af mig," sagde bødkeren, "men –"

"At tage vore sjæles hovedfjendes navn i vor mund ..." sagde mr. Bidethebent.

"Det var urigtigt af mig." sagde bødkeren.

"Er at udsætte os for hans fristelser!" vedblev den velærværdige formaner, "og at opfordre og ligesom bringe ham til at lægge hans andre handler med ulykkelige mennesker til side og indfinde sig hos dem, i hvis tale hans navn forekommer alt for hyppigt."

"Godt, godt, mr. Bidethebent, men hvad kan et menneske gøre mere, end at erkende sin skyld?" sagde bødkeren. "Lad mig bare spørge kvindfolkene, hvorfor de har anrettet vildænderne, førend vi kom."

"De er ikke blevet anrettet, Gilbert," sagde hans hustru, "men – men en uventet omstændighed –"

"Hvilken omstændighed?" spurgte Gilbert med lynende øjne. "De er dog vel ikke komne til skade, vil jeg håbe? eller hvad?"

Hans hustru, der var meget bange for ham, vovede ikke at svare, men hendes moder skyndte sig at komme hende til undsætning, idet hun holdt sine arme klar til at lægge over kors ved det næste svar. "Jeg gav en af mine bekendte dem, Gibbie Girder. Det er det hele!"

Hendes ualmindelige selvtillid gjorde et øjeblik Gilbert målløs. "Har De givet vildænderne, den bedste ret ved vort barselgilde, til en af Deres venner, De gamle heks – og hvem var så det, om jeg tør spørge?"

"Det var den hæderlige mr. Caleb Balderston fra Ulveklippen," svarede hun i en rask tone og beredt til kamp.

Nu kogte Girders harme over og sprængte alle bånd. Kunne nogen omstændighed forøge hans vrede, var det den, at denne ualmindelige gavmildhed var blevet vist imod vor ven Caleb, til hvem han af grunde, der ikke er læseren ubekendt, bar et afgjort nag. Han løftede sin ridepisk i vejret mod den ældre matrone, men hun holdt stand, uden at lade sig bringe ud af fatning, og svang uforfærdet den jernske, hvormed hun nys havde dryppet bedestegen. Hendes våben var unægteligt det bedste, og hendes arm ikke den svageste af de to, hvorfor Gilbert fandt det rådeligst at vende sig hastigt om mod sin hustru, der imidlertid havde udklækket et slags krampagtig klynken, som i høj grad rørte præsten, der virkelig var det troskyldigste og godmodigste menneske af verden.

"Kunne da du, du tankeløse tøjte, sidde stille og se på, at hvad der tilhørte mig, blev givet bort til en doven, fordrukken, syndefuld, ormstukken tjener, bare fordi han kildrer ørene på en tosset gammel kælling med sin unyttige snak, hvoraf hvert andet ord er løgn? – men jeg skal vise dig –"

Her lagde præsten sig både i ord og i gerning imellem, mens mor Lightbody stillede sig foran sin datter og svang sin ske.

"Må jeg ikke tugte min egen kone?" spurgte bødkeren yderst forbitret.

"Deres egen kone må De tugte, hvis De vil," svarede mor Lightbody, "men min datter skal De ikke røre med en finger. Det kan De være stødt på!"

"Skam Dem, mr. Girder," sagde præsten. "Mindst havde jeg ventet at se Dem give Deres syndefulde lidenskaber frit løb mod Deres nærmeste og kæreste, og det på en aften, da De skal opfylde en kristelig faders højtideligste pligt – og hvorfor? For nogle kødelige vederkvægelsers skyld, der er lige så værdiløse, som overflødige!"

"Værdiløse? Bedre gås har der aldrig gået i stubbemarken!" udbrød bødkeren, "og to smukkere og federe ænder har aldrig dykket i søen!"

"Lad så være, nabo!" svarede præsten, "men se, hvilke overflødigheder der endnu drejer sig foran Deres ild. Jeg har oplevet den dag, da de to af de fladbrød, som står der på bordet, ville have været et velkomment lækkeri for lige så mange mennesker, der for evangeliets skyld led sult mellem bjerge og i moser og jordhuler."

"Det er netop det, som ærgrer mig mest af det alt sammen," sagde bødkeren, som det var magtpåliggende at få nogen til at holde med sig i sin ikke ugrundede vrede. "Havde kællingen givet det til en nødlidende hellig eller til enhver anden end den røveriske, løgnagtige, tyranniske tory-skurk, som var med blandt de syndige landeværnsryttere, da de drog ud mod de hellige ved Bothwell bro på befaling af den gamle tyran Allan

Ravenswood, der nu er kommet hen, hvor han har hjemme, ville jeg ikke have taget mig det så nær. Men at give en karl som han den bedste del af gildet!"

"Men, Gilbert," sagde præsten, "ser De da ikke en højere magt heri? De retfærdiges efterkommere ses ikke mere at tigge deres brød, hvorimod det er kommet så vidt med sønnen af en mægtig undertrykker, at han må ty til Deres overflod for at ernære sit hus?"

"Og desuden," sagde hustruen, "var det jo ikke til lord Ravenswood, dersom man måtte få et ord indført, men som et bidrag til at beværte lordseglbevareren, som de kalder ham, der nu er oppe på Ulveklippen."

"Er sir William Ashton på Ulveklippen?" udbrød den forbavsede tøndebinder.

"Og vældig gode venner med lord Ravenswood," tilføjede mor Lightbody.

"O, De tossehoved! Den gamle, lumske sladderhank kunne bilde Dem ind, at månen var gjort af en grøn ost! Lordseglbevareren og Ravenswood! De er jo som kat og hund mod hinanden."

"De er som mand og kone, siger jeg Dem, og enes bedre end visse andre, der virkelig er det," genmælede svigermoderen, "og desuden er bødkeren ved dronningens oplag, Peder Puncheon, død, og pladsen skal besættes, og –"

"Ak, Herre Gud, kunne De ikke holde Deres løbske tunger i tømme!" sagde Girder. For det må ikke glemmes, at denne forklaring blev givet tostemmigt, idet den unge kone, som havde fået mod ved den vending, forhandlingerne havde taget,

greb ordene og gentog dem i en højere tone lige så hørligt, som de blev udtalt af hendes moder.

"Konen siger ikke andet, end hvad der er sandt, mester," sagde Girders mestersvend, der var kommet ind under ordvekslingen. "Jeg så selv lordseglbevarerens tjenere sidde og drikke og svire inde hos Lucy Smalltrash her lige overfor!"

"Og deres herre er oppe på Ulveklippen?" sagde Girder.

"Ja, min tro er han så!" svarede hans betroede mand.

"Og gode venner med Ravenswood?"

"Rimeligvis," svarede mestersvenden, "eftersom han er taget hjem med ham."

"Og er Peter Puncheon død?"

"Ja, ja vel, Puncheon er omsider lækket ud, den gamle karl," svarede svenden. "Mangen slurk brændevin er der gået igennem ham i hans dage. Men hvad spiddet og vildænderne angår, så står jo Deres hest endnu sadlet, mester, og jeg kunne godt ride efter og hente dem, da mr. Balderston endnu ikke kan være kommet langt fra byen."

"Gør det, Will! Kom herhen, så skal jeg sige dig, hvad du skal gøre, når du har indhentet ham."

Han befriede konerne for sin nærværelse og gav hemmeligt Will hans forskrifter.

"Det er smukt gjort af Dem," sagde svigermoderen, da bødkeren kom ind, "at sende den uskyldige knøs ud efter en bevæbnet mand, da De dog ved, at mr. Balderston altid går med rapier og stundom tillige med dolk."

"Jeg håber," sagde præsten, "at De nøje har overvejet, hvad De har gjort, for at De ikke skal give anledning til strid, hvorom det

er min pligt at sige, at den, som gør det, ingenlunde er brødefri, om han end ikke selv slår til!"

"Bryd De Dem ikke derom, mr. Bidethebent," svarede Girder. "Man kan ikke trække sit vejr her for kvindfolk og præster – jeg ved bedst selv, hvorledes jeg skal mele min kage. Ret nu an, Jean, og så ikke flere ord om den sag!"

Og heller ikke senere den aften hentydede han oftere til den omhandlede ret. Imidlertid skyndte mestersvenden, der red på sin herres hoppe og forsynet med hans forskrift, at forfølge ransmanden Caleb, der, som man let kan tænke sig, ikke opholdt sig undervejs, ja han forsagede endog sin kære sladder for at kunne gå så meget des raskere og indskrænkede sig til at fortælle mr. Lockhard, at han havde ladet bødkerens kone give vildænderne nogle drejninger ved ilden for det tilfælde, at Mysie, der var blevet så forskrækket over tordenskraldet, ikke måtte have sin skorsten i fuldkommen orden. Og imidlertid skyndte han sig under påskud af, at de måtte se at komme hurtigst muligt til Ulveklippen, så stærkt, at hans ledsager havde ondt ved at holde trit med ham. Da han var kommet op på åsen af den bakke, som lå imellem Ulveklippen og landsbyen, begyndte han allerede at tro sig i sikkerhed for forfølgelse, men hørte i det samme fjerne hovslag og en stemme, som af og til råbte: "Mr. Caleb – mr. Balderston – mr. Caleb Balderston – hallo – tøv lidt!"

Man vil let indse, at Caleb ikke havde hastværk med at ænse denne kalden. Først ville han ikke høre den, men have sine ledsagere til at tro, at det var genlyden af blæsten. Dernæst sagde han, at det ikke var umagen værd at opholde sig derefter, og da han omsider højst ugerne blev stående, idet rytterens

skikkelse viste sig mellem aftenens skygger, brugte han alle sine evner på den opgave at forsvare sit bytte, fatte sig i en værdig stilling, fældede spiddet, der på grund af dets byrde kunne tjene hans hånd både som spyd og skjold og besluttede kækt hellere at dø end at give slip på det.

Men hvor stor blev ikke hans forbavselse, da bødkerens mestersvend kom ridende og meget ærbødigt sagde, at det gjorde hans mester meget ondt, både at han havde været fraværende, da han havde været hjemme hos ham, og at han ikke havde kunnet blive til barselgildet. Men han havde taget sig den frihed at sende en lille simpel sekt og et anker fransk brændevin, da han havde hørt, at de havde fået gæster oppe på slottet, som de måske ikke havde ventet.

Jeg har et sted læst en fortælling om en aldrende herre, der blev forfulgt af en bjørn, som havde skilt sig af med sin mundkurv, og da han til sidst var blevet ganske udmattet, vendte han sig i et anfald af fortvivlelse om mod bamsen og løftede sin stok i vejret, og ved synet af denne fik lydighedsinstinktet overmagten, så at dyret, i stedet for at sønderrive ham, rejste sig på bagbenene og dansede en sarabande. Ikke mindre glædeligt overrasket end den gamle herre, der havde troet sig i den yderste livsfare, fra hvilken han så uventet blev frelst, blev vor fortræffelige ven Caleb, da han erfarede, at forfølgeren ville forøge hans bytte, i stedet for at berøve ham det. Han genvandt imidlertid øjeblikkeligt sin fatning, så såre mestersvenden bukkede sig ned fra sin hest, hvor han sad indeklemt mellem de to tønder, og hviskede ham i øret, "at hvis der kunne udrettes noget for dem angående Peter Puncheons plads, ville John Girder betale junkeren af

Ravenswood det med noget bedre end et par nye handsker, og han ville grumme gerne tale med master Balderston derom, og han skulle finde ham lige så bøjelig som et vidjebånd i alt, hvad han kunne ønske sig."

På alt dette hørte Caleb uden at svare andet, end hvad alle højtstående mænd fra Ludvig den Fjortende og nedefter havde svaret, nemlig: "Vi skal tænke derpå," og tilføjede derpå højt til opbyggelse for mr. Lockhard, "Deres mester har vist sig høflig og opmærksom ved at sende drikkevarerne, og jeg skal ikke undlade at underrette lord Ravenswood derom. De kan ride lige op til borgen, min ven, og skulle ingen af tjenerne være kommet hjem, hvilket er at frygte, da de gør nat til dag, når de er uden opsyn, kan De lægge tønderne i portnerens kammer, som er på højre side af hovedindgangen. Portneren har fået lov til at gå ud og besøge sin familie, og De vil derfor ikke træffe nogen, som kan vise Dem vej!"

Med denne besked red mestersvenden videre og vendte tilbage, efter at have lagt tønderne i det tomme og forfaldne portnerkammer, uden at være opholdt af nogen. Efter således at have udrettet sin mesters ærinde og taget huen af for Caleb og hans ledsagere, da han igen red forbi dem på vejen til landsbyen, vendte han hjem for at få sin part af barselgildet.

14

Som høstens luftning spreder tørre løv,
og leger med det frit, som var det støv.
Om avner viftes bort af stormen vred,
idet den sprænger ladedøren bred,
så vejrer Himlens vilje bort i hast
vor stolte plan, der syntes os så fast.

– En unavngiven.

Vi forlod Caleb Balderston fuld af triumf over det heldige udfald af de bedrifter, han havde udført for at redde huset Ravenswoods ære. Da han havde mønstret og opstillet sine forskellige retter, var der ikke blevet set en kongeligere anretning på Ulveklippen siden gildet i anledning af den afdøde lords begravelse. Stor var den trofaste tjeners jubel, da han *dekorerede* det gamle egetræs bord med en ren dug og satte dyrestegen og vildænderne frem på den, idet han nu og da med et blik ligesom bebrejdede sin herre og dennes gæster deres vantro. Og Lockhard blev den aften opvartet med mange mere eller mindre sandfærdige historier om Ulveklippens fordums storhed og dens ejeres uindskrænkede herredømme der på egnen.

Vasallerne anså næsten ikke en kalv eller et lam for deres, førend de havde spurgt, om det ikke behagede lorden af Ravenswood at gøre brug deraf, og var i de dage forpligtede til at udbede sig lordens samtykke, når de ville gifte sig, om hvilken, såvel som om andre rettigheder, der fortælles mange

morsomme historier. "Og selv om," sagde Caleb, "tiderne nu ikke er som de gode gamle tider, da myndigheden udøvede sin ret, så er det dog sandt, mr. Lockhard, hvilket De måske selv til dels har lagt mærke til, at vi af huset Ravenswood gør vor yderste flid for ved enhver retfærdig og lovlig udøvelse af vor lensherrelige myndighed at bevare det rette og tilbørlige forhold mellem lensherre og vasal, som på grund af den almindeligt herskende tøjlesløshed og forvirring, der hersker i disse ulykkelige tider, står i fare for at blive kuldkastet."

"Hm!" sagde mr. Lockhard, "tør jeg da spørge, mr. Caleb, om Deres folk nede i landsbyen er gode at komme til rette med? For jeg må oprigtigt tilstå, at på Ravenswood, der nu tilhører min herre lordseglbevareren, har De ikke efterladt Dem de føjeligste fæstere."

"Ja, men De må også betænke, mr. Lockhard," svarede Caleb, "at der er foregået et ejerskifte, og at den forrige herre kunne vente sig to villigheder af dem, hvor den nye kun kan vente sig en. Nogle hårde og genstridige halse var fæsterne på Ravenswood og slemme at komme ud af det med, når de ikke kendte deres herre, og gør Deres herre dem først gale i hovedet, vil hele landet ikke kunne bringe dem til fornuft igen."

"Er det tilfældet," sagde mr. Lockhard, "så tror jeg, at det klogeste, vi kunne gøre, ville være at smede et giftermål sammen mellem Deres herre og vor smukke unge frøken deroppe, og sir William kunne gerne fæste Deres gamle gods ved hendes kjoleærme, da han, så klog som han er, snart ville få sig et andet snakket til."

Caleb rystede på hovedet. "Gid det var så vel," sagde han, "gid det var så vel, mr. Lockhard, men der gives gamle spådomme

om dette hus, som mine gamle øjne, der allerede har set ulykker nok, nødigt ville se gå i opfyldelse."

"Bah! Hvad vil De bryde Dem om spådomme." sagde den anden hushovmester. "Holdt de unge mennesker af hinanden, kunne der blive et smukt par af dem, men sandt at sige, så sidder der en dame hjemme i vor sal, som sagtens vil have sine fingre med i spillet her som overalt. Dog, der er jo intet ondt i at drikke deres skål, og derfor vil jeg skænke mrs. Mysie et glas af mr. Girders kanarisekt."

Mens de således gjorde sig til gode nede i køkkenet, gik tiden ikke mindre behageligt for selskabet oppe i salen. Så snart Ravenswood havde besluttet at yde lordseglbevareren den gæstfrihed, han burde byde ham, anså han det for sin pligt at vise en venlig værts åbne og høflige ansigt. Det er ofte blevet sagt, at når et menneske begynder at spille en rolle, tilegner han sig den til sidst for ramme alvor, og efter et par timers forløb opdagede Ravenswood til sin overraskelse, at han befandt sig i samme stilling som den, der oprigtigt gør sit bedste for at underholde velkomne og ærede gæster. Hvor meget denne forandring i hans stemning kunne tilskrives miss Ashtons skønhed og naturlighed og den beredvillighed, hvormed hun fandt sig i de med hendes stilling forbundne ubehageligheder, eller hvor meget der heraf hidrørte fra lordseglbevarerens smidige og tiltrækkende tale, da han i en påfaldende grad var begavet med ord, som vinder øret, må det overlades til læserens skarpsindighed at gætte, men Ravenswood var ikke ligeglad med nogen af delene.

Lordseglbevareren var en gammel statsmand, bekendt med hoffer og lønkamre og fuldkommen inde i de forskellige

vendinger, som de offentlige anliggender havde taget i de sidste begivenhedsrige år i det syttende århundrede. Af eget kendskab kunne han tale om mennesker og tildragelser på en måde, som ikke kunne andet end vække opmærksomhed, og besad den ejendommelige færdighed, at han, skønt han aldrig sagde et ord, som kunne blotte ham selv, bragte sin tilhører til at tro, at han talte uden mindste skygge af ængstelig frygt eller tilbageholdenhed, så at Ravenswood, trods sine fordomme og sit grundede nag, følte sig både underholdt og oplyst ved at høre på ham, mens statsmanden, hvis indre følelser i starten havde afholdt ham fra at åbenbare hvem han var, nu havde genvundet hele den ro og utvungenhed, som udmærker en veltalende lovkyndig af første rang.

Hans datter talte ikke meget, men smilte, og hvad hun sagde, tydede på beskeden blidhed og lyst til at behage, der for en stolt mand som Ravenswood var langt mere fortryllende end det mest glimrende vid, og frem for alt kunne det ikke undgå hans opmærksomhed, at han, hvad enten det nu var af taknemmelighed eller af en hvilken som helst anden grund, i sin øde og tomme hal var en lige så stor genstand for sine gæsters ærbødige opmærksomhed, som om han havde været omgivet af alle de rigelige midler til at øve gæstfrihed med, som hørte til hans høje byrd. Alle mangler blev overset, og blev der lagt mærke til dem, var det kun for at rose de ting, hvorved det var lykkedes Caleb at råde bod på dem. Kunne et smil ikke undertrykkes, var det dog stedse af den godmodigste natur og ofte forenet med en passende artighed, som viste, hvor højt gæsterne agtede deres ædle værts fortjenester, og hvor lidt de tænkte på de ulemper, hvoraf de var omgivet, og jeg er ikke vis

på, om det smigrende ved at se, at hans personlige egenskaber opvejede hans ublide kår, ikke gjorde et lige så fordelagtigt indtryk på junkeren af Ravenswoods stolte hjerte, som sir William Ashtons tale og datterens skønhed.

Hvilens time kom, og lordseglbevareren og hans datter begav sig til deres værelser, som var blevet mere passende *dekorerede*, end man skulle have ventet, men Mysie havde også fået bistand af en veninde, der var kommet i besøg nede fra landsbyen og blevet anholdt af Caleb og taget i tjeneste for den aften, så at hun, i stedet for at gå hjem og beskrive den fornemme unge dames udseende og påklædning, så sig nødsaget til at tage aktiv del i husets gerning.

Ifølge hvad der dengang var skik, fulgte junkeren af Ravenswood lordseglbevareren til hans værelse, ledsaget af Caleb, der, med en højtidelighed som var det vokskerter, satte to plumpe tællelys af den slags, som den gang kun brugtes af bønderne, på bordet i et par kummerlige ståltrådsindretninger, som blev brugt i stedet for lysestager. Derpå forsvandt han, men kom straks efter ind igen med to lerkrus (af porcelæn, sagde han, var kun sjældent blevet brugt siden myladys tid), af hvilket det ene indeholdt kanarisekt og det andet fransk brændevin.

[Det var tidligere en almindelig skik at sætte ale, vin eller andre stærke drikkevarer ind på en æret gæsts sovekammer, for at han kunne slukke sin tørst, hvis han, når han vågnede om natten, skulle føle en sådan, hvilket, da den tids gæstfrihed ofte gik til yderligheder, ingenlunde var usandsynligt. Forfatteren har i sin tid og i gammeldags familier oplevet flere eksempler på denne skik, og i Teviotdale er det en almindelig kendt historie, at der i en gammel og fornem, den presbyterianske sag meget hengiven, families hus altid blev bragt en Bibel ind i gæsternes sovekamre, tillige med en

flaske stærk ale. Da nogle præster engang var forsamlet i nærheden af hovedgården, blev de alle indbudt til middag af den værdige baronet, og flere af dem blev natten over. Ifølge den tids skik fik syv af de velærværdige gæster et meget stort værelse, der brugtes ved slige omfattende gæstfrie lejligheder, anvist til fælles sovekammer, og hushovmesteren sørgede for, at hver af præsterne fik en Bibel og en flaske ale. Men efter at have rådslået lidt med hinanden kaldte de tjeneren tilbage, da han ville gå, og en af de velærværdige gæster sagde da: "I må vide, min ven, at når vi kommer sammen som brødre, læser den yngste præst et stykke op af den hellige skrift højt for de andre, og vi behøver derfor kun en Bibel; tag de andre seks med Dem og bring os seks flasker til i stedet for dem."

Denne synode ville have været noget for Johnsons "vise eneboer", der svarede en særling, der spurgte ham om den sande vej til lyksalighed med de berømte ord: "Kom, min dreng, og drik en tår øl."]

Uden at ænse sandsynligheden af en opdagelse forsikrede han, "at kanarisekten havde ligget tyve år i kælderen på Ulveklippen, skønt det ikke tilkom ham at tale derom til deres velbyrdigheder, og brændevinen – den var velbekendt og mild som mjød og stærk som Samson – havde været i huset lige siden det mindeværdige gilde, da gamle Micklestob blev slået ihjel oppe på trappen af Jamie fra Jenklebrae for den velbårne lady Muriends skyld, da hun langt ude var beslægtet med familien, men ikke des mindre –"

"For ikke at bruge mange ord, mr. Caleb," sagde seglbevareren, "gør De mig måske nok den tjeneste at bringe mig en kande vand?"

"Gud forbyde," svarede Caleb, "at Deres Herlighed skulle drikke vand her i huset til beskæmmelse for en så hæderlig slægt!"

"Men når Hans Herlighed nu ønsker det," sagde junkeren smilende, "så tror jeg dog, at du kan føje ham. For tager jeg ikke fejl, er der for ikke ret længe siden blevet drukket vand her, og det med stor tilfredshed!"

"Ganske vist, når det er Hans Herligheds ønske," sagde Caleb og tilføjede, da han kom tilbage med en kande fuld af det rene element, "han vil næppe nogetsteds finde mage til vand, som det fra brønden på Ulveklippen, men ikke des mindre ..."

"Ikke des mindre må vi overlade lordseglbevareren til hans hvile i dette vort ringe kammer," sagde junkeren af Ravenswood, mens han afbrød sin snaksomme tjener, der øjeblikkeligt bevægede sig med et dybt buk hen til døren og holdt sig klar til at føre sin herre til det sædvanlige kammer.

Men lordseglbevareren afholdt sin vært fra at gå. "Jeg har et par ord at sige junkeren af Ravenswood, mr. Caleb, og jeg håber, at han fritager Dem for at vente."

Med et nyt og endnu dybere buk trak Caleb sig tilbage, mens hans herre blev stående ubevægelig og i stor forlegenhed og fuld af forventning om, hvad der skulle slutte denne dag, der havde været så rig på begivenheder.

"Herr junker af Ravenswood," sagde sir William Ashton noget forlegent, "jeg håber, at De kender kristendommens forskrifter så godt til, at De vil lade solen gå ned over Deres vrede."

Junkeren rødmede og svarede, "at han ingen anledning havde til den aften at opfylde den pligt, som hans kristelige tro foreskrev ham."

"I betragtning af de uenigheder og retstrætter, som desværre faldt hyppigere, end ønskeligt var mellem Deres fader, den

afdøde velbårne lord, og mig, ville jeg have været af andre tanker," sagde hans gæst.

"Jeg kunne ønske, mylord," svarede Ravenswood med undertrykt sindsbevægelse, "at hentydningen til de forhold var blevet gjort ethvert andet sted end under min faders tag."

"Til enhver anden tid ville jeg have erkendt det hensynsfulde i denne opfordring," sagde sir William Ashton, "men nu må jeg komme frem med, hvad jeg har at sige. – Jeg har haft for mange åndelige lidelser på grund af den falske ømtålighed, som afholdt mig fra indtrængende at anmode om, hvad jeg jo rigtignok hyppigt forlangte – en personlig sammenkomst med Deres fader. Både han og jeg kunne derved være blevet skånet for megen sorg!"

"Det er sandt," svarede Ravenswood, efter at have betænkt sig et øjeblik. "Jeg har hørt min fader sige, at Deres Herlighed havde foreslået ham en sådan sammenkomst."

"Foreslået, min kære junker. Ja, jeg foreslog den rigtignok, men jeg burde have bedt, bønfaldet, tryglet om den. Jeg burde have sønderrevet det slør, som egennyttige mennesker havde udspændt imellem os, og vist mig som jeg var, rede til at give afkald endog på en betydelig del af mine lovlige rettigheder for at forsone en stemning, der var så naturlig som hans må indrømmes at have været. Tillad, min unge ven, for således vil jeg kalde Dem, at jeg til mit forsvar siger, at havde Deres fader og jeg tilbragt en lige så lang tid med hinanden, som jeg i dag har været så heldig at tilbringe i Deres selskab, ville landet måske endnu have glædet sig ved at besidde et af de hæderligste medlemmer af dets gamle adel og jeg være blevet

skånet for den smerte at skilles i fjendskab fra en mand, hvis karakter i det hele taget jeg så højt ærede og beundrede."

Han førte sit lommetørklæde til sine øjne. Også Ravenswood blev bevæget, men afventede stiltiende udviklingen af denne mærkelige meddelelse.

"Det er nødvendigt og rigtigt," vedblev lordseglbevareren, "at De erfarer, at der var mange tvistepunkter mellem os, med hensyn til hvilke jeg, skønt jeg fandt det rigtigt at få mine lovlige rettigheder nøjagtigt bestemte ved en kendelse af domstolene, ingenlunde agtede at overskride de rimeligste grænser."

"Det er unødvendigt at forfølge dette emne videre, mylord," svarede junkeren af Ravenswood. "Hvad loven vil give eller har givet Dem, har De eller vil De få! Hverken min fader eller jeg ville have modtaget noget som en nåde."

"Nåde? Nej, De misforstår mig, eller er, rettere sagt, ikke lovkyndig," genmælede seglbevareren. "En ret kan være lovgyldig og blive kendt således, og dog kan en mand af ære ikke i alle tilfælde ønske at føre sig den til nytte."

"Det gør mig ondt, mylord," svarede junkeren.

"Nej, nej," sagde hans gæst, "De taler som en ung advokat. Deres hjerte løber af med Deres forstand. Mange ting er endnu uafgjorte mellem os, og kan De dadle mig, fordi jeg, en gammel, fredselskende mand, her på den unge adelsmands borg, som har frelst mit og min datters liv, ønsker – inderligt ønsker – at de må blive jævnet på det bedste grundlag?"

Den gamle mand holdt fast på junkerens modstandsløse hånd, mens han talte, og gjorde det umuligt for ham, hans forudfattede beslutning måtte være hvilken den ville, at give

noget andet end et bifaldende svar, og efter at have sagt sin gæst godnat, udsatte han den yderligere forhandling til næste dag.

Ravenswood ilede ind i hallen, hvor han skulle tilbringe natten, og gik en tid lang med hurtige og ustadige skridt frem og tilbage ad dens flisegulv.

Hans dødsfjende var under hans tag, og dog var hans stemning mod ham hverken en arvefjendes eller en sand kristens. Han var til mode, som om han hverken kunne tilgive ham i den ene egenskab eller forfølge sin hævn i den anden, men sluttede et lavt og uværdigt forlig mellem sit nag til faderen og sin tilbøjelighed for datteren, forbandede sig selv, mens han ilede frem og tilbage i det blege måneskin og det rødligere skær af ilden, der var ved at gå ud, åbnede og lukkede heftigt gittervinduerne, som om indladelsen og udelukkelsen af den friske luft var ham lige utålelige, og kastede sig til sidst i en lænestol, han havde valgt til sit hvilested natten over, da lidenskabelighedens vanvid var afblusset.

"Forlanger denne mand" – således var de roligere tanker, der afløste hans harmes første storm – "forlanger denne mand virkeligt ikke mere, end hvad loven indrømmer ham? Er han villig til at lempe selv sine anerkendte rettigheder efter en billig målestok, hvilken grund kunne da min fader og hvilken kan jeg da have til at klage? De, fra hvem vi vandt vore ældgamle besiddelser, faldt for mine forfædres sværd og efterlod sejrherrerne guld og gods i arv! Vi bukker under for lovens magt, der nu er det skotske ridderskab for stærk. Lad os tinge med sejrherrerne, som om vi har været belejrede på vor borg og intet håb havde om undsætning. Denne mand er måske

anderledes, end jeg havde tænkt mig ham, og hans datter – men jeg har besluttet mig til ikke at tænke på hende!"

Han svøbte sig ind i sin kappe, faldt i søvn og drømte om Lucy Ashton, til dagslyset glimtede ind ad gittervinduerne.

15

Vi verdensmennesker, når vi ser venner, frænder
nedsunkne håbløst i genvordighed, ej række hånd
til dem at hjælpe op, men sætter heller foden
på deres hoveder for ret at trykke dem til bunds.
Så gjorde jeg ved Eder, jeg det tilstår,
men nu, da, som jeg ser, I Eder atter rejser,
nu kan og vil jeg Eder yde bistand.

– A New Way to Pay Old Debts.

Lordseglbevareren tog de samme ærgerrige tanker, de samme politiske ængstelser, som fordriver søvn fra de blideste dun, hvormed en stadsseng nogensinde har været redt, med sig til et leje, der var hårdere end det, han plejede at strække sig på. Han havde krydset længe nok mellem tidens modsatte strømninger til at vide, hvor farlige de var, og indså nødvendigheden af, at han rettede sin kurs efter den herskende vind, hvis han ikke ville lide skibbrud i stormen. Beskaffenheden af hans evners og det med dem forbundne frygtsomme sind havde gjort ham lige så bøjelig som den vankelmodige gamle jarl af Northampton, der forklarede den kunst, hvorved han havde holdt sig under alle statsforandringer fra Henrik den Ottendes til dronning Elisabeths regering, ved den frimodige tilståelse, at han var født af vidjen og ikke af egen, og mr. William Ashton havde derfor altid stræbt efter at holde øje med forandringerne i den politiske synskreds og, førend kampen var afgjort, at skaffe sig nogen indflydelse hos det parti, som med størst sandsynlighed

ville blive det sejrende. Hans krybende åndsretning var velkendt og vakte foragt hos de dristigere førere for de to store partier i staten, men da hans evner var brugelige og praktiske og hans lovkundskab meget anset, opvejede de for så vidt andre ufuldkommenheder hos ham, at de, der var ved roret, hellere end gerne brugte og belønnede ham, uden dog ubetinget at tro eller i særlig høj grad at agte ham.

Marquien af A… havde anvendt hele sin indflydelse for at fremkalde en forandring i det skotske ministerium, og hans planer havde været så godt lagt og var blevet så snildt understøttet, at der syntes at være god udsigt til, at de til sidst ville blive kronet med et heldigt udfald, uden at han dog endnu følte sig stærk og tillidsfuld nok til at turde forsømme noget middel til at samle rekrutter under sit banner. Erhvervelsen af lordseglbevareren blev anset for at være af en vis vigtighed, og en ven, der var nøje kendt med hans forhold og karakter, gik i borgen for hans politiske omvendelse.

Da denne mand kom til slottet Ravenswood i et besøg, hvis sande hensigt var tilsløret af almindelig høflighed, fandt han, at den fremherskende frygt, som lordseglbevareren da var optaget af, var frygten for fare for hans egen person fra junkeren af Ravenswoods side. Det sprog, som den blinde sybille, gamle Alice, havde ført, det pludselige syn af junkeren, der havde vist sig bevæbnet på hans enemærker umiddelbart efter han var blevet advaret om ham, det kolde og stolte svar han havde fået på de taksigelser, hvormed han havde overøst ham for hans betimelige beskyttelse – alt dette havde gjort et stærkt indtryk på hans fantasi.

Så snart marquiens underhandler så, fra hvilken kant vinden blæste, begyndte han at udtrykke frygt og tvivl af en anden slags, der næppe egnede sig mindre til at sætte lordseglbevarerens sind i bevægelse, idet han med tilsyneladende deltagelse spurgte, om sir Williams forviklede retssager med familien Ravenswood var afgjort ved domstolen, således at en appel var umulig. Lordseglbevareren svarede bekræftende, men hans udfritter var for godt underrettet til at kunne føres bag lyset og viste ham med uigendrivelige grunde, at nogle af de vigtigste punkter, der var blevet afgjort til fordel for ham imod huset Ravenswood, kunne i kraft af unionstraktaten atter blive forelagt det britiske overhus, en domstol, for hvilken lordseglbevareren nærede en instinktmæssig frygt.

Efter i nogen tid at have modsagt lovligheden af en sådan fremgangsmåde, blev lordseglbevareren til sidst nødt til at trøste sig med usandsynligheden af, at den unge junker af Ravenswood ville kunne finde venner i parlamentet, som kunne udrette noget i en så vigtig sag.

"Trøst Dem ikke med dette falske håb!" sagde hans snedige ven. "Det kan ske, at den unge Ravenswood i næste parlamentssamling vil have flere venner og velyndere end Deres Herlighed."

"Det gad jeg dog se!" sagde seglbevareren i en hånlig tone.

"Og dog," sagde hans ven, "er noget sådant blevet set før og i vore egne dage. Mange af dem, der nu står i spidsen for anliggenderne, måtte for få år siden holde sig skjult for at frelse deres liv. Mangen mand, der nu spiser på sølv, har været nødt til at spise sin melsuppe lige af gryden, og mangt et hoved, som

holdtes højt i vejret, er i den samme korte tid sunket såre dybt. Scott of Scotstarvets "*Skotske Statsmænds vaklende Stilling*", hvilken bemærkelsesværdige afhandling De har vist mig i håndskrift, er blevet overtruffet i vor tid."

Lordseglbevareren svarede med et dybt suk, at sådanne forandringer ikke var noget nyt i Skotland og havde tildraget sig længe før den af ham anførte satiriske forfatters tid. "Det var mange år siden," sagde han, "at Fordun havde som et gammelt ordsprog anført: *Neque dives, neque fortis, sed nec sapiens Scotus, prædominante invidia, diu durabit in terra.*."

"Og vær overbevist om, min højtagtede ven," var svaret, "at ikke engang den lange tid, De har tilbragt i statens tjeneste, eller Deres dybe indsigt i lovgivningen vil frelse Dem eller gøre Deres stilling holdbar, hvis marquien af A... bliver minister og får et talrigt parti i det britiske parlament. Den afdøde lord Ravenswood stod, som De ved, i et nært forhold til ham, da hans frue nedstammede i femte led fra ridderen af Tullibardine, og jeg er sikker på, at han vil gribe den unge Ravenswood under armene og vise sig som hans gode ven og frænde. Og hvorfor skulle han ikke også det? Junkeren er en rask og opvakt ung mand, der kan hjælpe sig selv med hånd og mund. Folk som han finder venner mellem deres slægtninge, og ikke de ubevæbnede og svage Mephiboseth'er, der altid vil være til byrde for enhver, som tager sig af dem. Bliver de Ravenswoodske sager bragt ind i parlamentets skærsild, kan De være overbevist om, at marquien nok vil finde en høne at plukke med Dem!"

"Det vil være et ringe løn," sagde lordseglbevareren, "for min lange virksomhed i statens tjeneste og den højagtelse, jeg altid

har næret for Hans Herligheds højbyrdige slægt og person!"

"Ja," svarede marquiens udsending, "men det nytter ikke at påberåbe sig tidligere fortjenester og gammel højagtelse. I disse vanskelige tider kræver en mand som marquien bistand her og nu og friske beviser på højagtelse!"

Lordseglbevareren så nu tydeligt, hvor hans ven ville hen, men var alt for forsigtig til at give noget bestemt svar.

"Han vidste ikke," sagde han, "hvilken anden bistand marquien måtte kunne gøre krav på af en mand med hans indskrænkede evner, som jo altid havde stået til hans rådighed, alene under forbehold af, hvad han skyldte sin konge og sit fædreland."

Efter således intet at have sagt, mens han syntes at have sagt alt, idet forbeholdet var beregnet på at skjule, hvad han måtte finde for godt at lægge i det, gav sir William Ashton samtalen en anden retning og tillod ikke, at det forrige emne atter blev bragt på bane, og hans gæst rejste, uden at det var lykkedes ham at forlede den snedige, gamle statsmand til at binde eller forpligte sig til nogen som helst bestemt handlemåde i fremtiden, men med den overbevisning, at han havde taget hans frygt på dens ømmeste sted og lagt grunden til en senere og udførligere overenskomst.

Da han havde redegjort sine forhandlinger for marquien, blev de begge enige om, at det ikke burde tillades lordseglbevareren atter at lulle sig ind i tryghed, men at hans frygtsomhed på ny burde angribes, og det i særdeleshed mens hans frue var fraværende, da de helt sikkert vidste, at hendes stolte, hævngerrige og herskelystne sind sandsynligvis ville indgive ham det mod, han manglede, og at hun var uopløseligt

knyttet til det parti, der var ved roret, med hvilket hun havde en fortrolig brevveksling og forbindelse, samt, uden at frygte den, hadede den Ravenswoodske slægt, hvis langt ældre anseelse satte hendes ægtefælles nys erhvervede fornemhed i skygge i en sådan grad, at hun ville have sat sit eget huses ve og vel på spil alene for at få udsigt til fuldstændigt at kunne knuse sin fjendes.

Men lady Ashton var nu fraværende. Den sag, der længe havde opholdt hende i Edinburgh, havde senere foranlediget hende til at rejse til London, hvor hun håbede på, at hun kunne bidrage til at forpurre marquiens anslag ved hoffet, da hun stod i yndest hos den navnkundige hertuginde Sarah af Marlborough, som karaktermæssigt lignede hende meget. Da det var nødvendigt at trænge stærkt ind på hendes ægtefælle, før hun kom tilbage, skrev marquien, som beskrevet i foregående kapitel, et brev til junkeren af Ravenswood, der var så forsigtigt affattet, at afsenderen senere havde mulighed for at tage sig så meget eller så lidt af sin slægtning, som udviklingen af hans planer måtte kræve det. Men hvor nødigt marquien end ville binde sig som statsmand eller påtage sig egenskab af beskytter, så længe han intet havde at give bort, må det dog siges til hans ære, at han var lige så tilbøjelig til at understøtte junkeren af Ravenswood som til at bruge hans navn som skræmmemiddel mod lordseglbevareren.

Da buddet, som overbragte dette brev, skulle tæt forbi lordseglbevarerens bolig, var det ham pålagt, at han skulle lade sin hest tabe en sko ved landsbyen, der lå tæt ved indgangen til slotsparken og, mens smeden lagde en ny sko på, højlydt beklage sig over den tidsspilde det forårsagede, og i sin store

utålmodighed sige noget om, at han kom med et brev til junkeren af Ravenswood fra marquien af A… angående en sag, som gjaldt enten liv eller død.

Denne nyhed kom med overdrivelser lordseglbevareren for øre fra forskellige kanter, og enhver af meddelerne dvælede ved ilbuddets store utålmodighed og den forbavsende korte tid, hvori han havde tilendebragt sin rejse. Den urolige statsmand hørte stiltiende herpå, men under fire øjne fik Lockhard befaling til at passe ilbuddet op på tilbagevejen, overrumple ham i landsbyen, om muligt gøre ham beruset og bruge alle ærlige og uærlige midler for at erfare indholdet af det brev, hvoraf han havde været overbringer, men da denne list var blevet forudset, vendte buddet tilbage ad en anden og længere vej og undgik således den snare, der var blevet lagt for ham.

Efter der i nogen tid forgæves var blevet ventet på ham, fik mr. Dingwall tilhold om – blandt sine klienter i Ulvehavnen – udtrykkeligt at forhøre sig, om en af marquien af A…s tjenere virkelig havde været på den nærliggende borg, hvilket var en let sag at få at vide, da Caleb en morgenstund klokken fem havde været nede i landsbyen for at låne en pot ale og en tørret laks til vederkvægelse for buddet, og det stakkels menneske havde været syg i fireogtyve timer i Lucie Smalltrashs kro, fordi han havde fået surt øl og salt laks til middag, hvorfor tilstedeværelsen af en brevveksling mellem marquien og hans nødlidende slægtning, der af sir William Ashton ind i mellem var blevet behandlet som et skræmmebillede, blev hævet over enhver tvivl.

Lordseglbevareren blev meget urolig. Efter retten til at indanke de borgerlige domstoles kendelser for parlamentet,

hvilket tidligere var blevet anset for umuligt, i mange tilfælde var blevet krævet og i nogle indrømmet, nærede han en ikke ubegrundet frygt for udfaldet, hvis det engelske overhus måtte vise sig til sinds at tage en stævning fra junkeren af Ravenswood "til bedre rets nydelse" til følge, da sagen så ville udløse et rimeligt krav og måske blive dømt efter de almindeligere retsgrundsætninger, der ikke var fuldt så fordelagtige for lordseglbevareren, som lovens strenge bogstav. Og da han desuden, om end uden mindste grund, dømte efter de domstole, han selv havde kendt i de ulykkelige tider før unionen mellem Skotland og England, kunne han så meget mere have ret til at tro, at den gamle, i tidligere tider kun alt for velkendte grundsætning: "Vis mig manden, så skal jeg vise dig loven," også ville have gyldighed i det hus, hvortil hans retssager ville blive henvist. De engelske domstoles ophøjede og åbenlyse præg var den gang kun lidt kendt i Skotland, og deres udstrækning til dette land var en af de værdifuldeste fordele, det vandt ved unionen, men det var et gode, som lordseglbevareren, der havde levet under andre forhold, ikke var i stand til at forudse, og med tabet af sin politiske indflydelse ventede han tillige tabet af sit søgsmål. Imidlertid bidrog ethvert rygte, der kom til hans kendskab, til at gøre det mere og mere sandsynligt, at marquiens planer ville lykkes, og lordseglbevareren begyndte at anse det for uundgåeligt nødvendigt at opsøge et værn mod det forestående uvejr. Hans frygtsomhed bevægede ham til at gå forligeligt og forsonligt til værks, og når tildragelsen med den vilde tyr blev udnyttet på den rette måde, kunne den efter hans formening tjene til at lette en personlig sammenkomst og forsoning mellem junkeren

og ham. Han ville da, hvis det var muligt, søge at komme til kendskab om hans meninger om omfanget af hans rettigheder og midlerne til at sætte dem igennem, og der kunne måske opnås et forlig, da den ene part jo var rig og den anden yderst fattig. En forsoning med Ravenswood ville sandsynligvis skaffe ham lejlighed til at drive sit spil med marquien af A... "Og desuden," sagde han til sig selv, "vil det jo være ædelmodigt at gribe denne forarmede slægts arving under armene, og skal det nye ministerium virkelig ville tage sig varmt og kraftigt af ham, hvem ved da, om min dyd ikke kan blive sin egen løn."

Således tænkte sir William Ashton, idet han med et ikke ualmindelig selvbedrag overtrak sine egennyttige hensigter med en farve af dyd, og da han var kommet så vidt, gjorde hans fantasi endnu større spring, så at han begyndte at tænke sig, "at hvis Ravenswood fik en indflydelsesrig og betroet stilling, og en sådan forbindelse kunne få de vigtigste af hans endnu ikke afgjorte krav til at dø hen, kunne Lucy gøre et ringere giftermål. Junkeren kunne få slægtens tabte værdighed tilbage, lord Ravenswood var en gammel adelstitel, og forbindelsen ville til dels lovliggøre hans egen besiddelse af den større del af det bytte, der var vundet fra junkeren og gøre tilbagegivelsen af resten mindre smertelig."

Mens disse blandede og forskelligartede planer krydsede sig i lordseglbevarerens hoved, førte han sig lord Bittlebrains gentagne indbydelser til et besøg i hans bolig til nytte og kom derved i nærheden af Ulveklippen. Han traf ikke husets herre hjemme, men blev høfligt modtaget af dets frue, der ventede sin ægtefælle tilbage i løbet af meget kort tid, tilkendegav sin glæde over at se miss Ashton og foreslog at arrangere en jagt til

adspredelse for lordseglbevareren, et forslag, han beredvilligt gik ind på, da det kunne skaffe ham lejlighed til at udspionere Ulveklippen og måske til at gøre bekendtskab med ejeren, hvis jagten skulle friste ham til at forlade hans ensomme bolig. Lockhard fik tillige befaling til at forsøge at gøre sig bekendt med borgens beboere, og man har set, hvorledes han spillede sin rolle.

Uvejret bidrog mere til at fremme lordseglbevarerens ønske om at gøre den unge Ravenswoods personlige bekendtskab, end han i sine mest sangvinske forventninger kunne have forudset. Hans frygt for den unge adelsmands had til hans person var aftaget betydeligt, efter at han var begyndt at anse ham for farlig på grund af hans retlige krav og de midler, han måtte besidde til at drive dem gennem, men skønt han ikke uden føje antog, at kun fortvivlede forhold tilskynder menneskene til at ty til fortvivlede forholdsregler, var det dog ikke uden en hemmelig rædsel, der bragte hans hjerte til at bæve, at han så sig lukket inde på den øde borg Ulveklippen, der på grund af dens ensomme beliggenhed og fasthed egnede sig godt til skueplads for vold og hævn.

Den barske modtagelse, de havde fået af junkeren af Ravenswood, og den vanskelighed, han havde haft med at forklare denne fornærmede adelsmand, hvad det var for gæster, der havde søgt ly under hans tag, havde ikke dæmpet denne uro og da sir William Ashton hørte borgporten blive slået voldsomt i efter sig, rungede Alices ord, "at han var gået for strengt til værks mod en så hidsig slægt som Ravenswooderne, og at de ville vente, til deres tid til at tage hævn var kommet," i hans øren.

Den oprigtige gæstfrihed, junkeren senere lagde for dagen, da de var blevet nærmere bekendte, dæmpede den frygt, disse minder ellers vækkede, og det undgik ikke sir William Ashton, at det i særdeleshed var Lucys ynde og skønhed, han skyldte denne forandring i deres værts adfærd.

Alle disse tanker trængte sig ind på ham, da han havde taget det hemmelige kammer i besiddelse. Jernlampen, det halvtomme værelse, som mere lignede et fængsel end et sædvanligt sovekammer, og den uophørlige, hæse lyd af bølgerne, som blev brudt mod foden af den klippe, hvorpå borgen var opført, svækkede hans mod og foruroligede ham. Familiens ødelæggelse hidrørte for en stor del fra hans heldige rænker, men da han kun var træsk, uden at være grusom, var det virkelig lige så pinligt her at være vidne til al den nød og elendighed, hvori han var skyld, som det ville være for en mildt følende husmoder at føre tilsyn med slagtningen af de lam og fjerkræ, som mister livet på hendes befaling. Samtidig hermed blev han til mode, som edderkoppen kan tænkes at blive, når hele dens væv, hvis forviklinger er blevet så snildt udtænkt, tilintetgøres ved et tilfældigt strøg med en fejekost, når han tænkte på valget imellem enten at afstå en stor del af sit bytte til Ravenswood eller at antage dette forarmede hus' arving som forbundsfælle og medlem af sin familie. Og bandt han sig for stærkt i denne henseende, fremkaldtes derved endvidere det farlige spørgsmål, som så mangen god ægtemand, når han har følt sig fristet til at handle som et frit væsen, har stillet sig selv, uden at have været i stand til at give et tilfredsstillende svar derpå: "Hvad vil min hustru – hvad vil lady Ashton sige?" Omsider kom han til den beslutning, hvortil svage sjæle så ofte

tager deres tilflugt, idet han satte sig for at iagttage begivenhederne, føre sig omstændighederne til nytte, som de indtraf, og indrette sin handlemåde efter dem, og med disse forhalende forholdsregler slog han sig til sidst til ro.

16

Jeg har et lille brev hos mig til Eder,
som I må tillade mig at afgive. Det er et
tilbud, venskab byder mig at gøre, og som på
ingen måde kan fornærme Eder, da jeg
ikke ønsker andet end ret på begge sider.

– King and no King.

Da Ravenswood og hans gæst mødtes næste morgen, var junkerens mørke sindsstemning til dels vendt tilbage. Også han havde tilbragt natten mere med at gøre betragtninger end med at sove, og de følelser, han nu nærede for Lucy Ashton, havde måttet bestå en hård kamp med dem, han så længe havde næret mod hendes fader. At trykke sit hus' fjende venskabeligt i hånden, beværte ham under sit tag og veksle en hjemlig fortroligheds høfligheder og venligheder med ham, var en fornedrelse, hvori hans stolte sind ikke kunne finde sig uden modstand.

Men da isen nu en gang var blevet brudt, var lordseglbevareren fast bestemt på ikke lade den få tid til at fryse igen. Det havde hørt til hans plan at bedøve og forvirre Ravenswoods forestillinger ved en forviklet og saglig fremstilling af tvistepunkterne mellem deres familier, idet han med føje havde troet, at det ville falde en ung mand i hans alder vanskeligt at følge en praktisk lovkyndigs foredrag om uafgjorte regnskaber, domme og kendelser, tinglyste og ikke tinglyste pantebreve, hævd og præskription. På den måde, tænkte sir

William, vil jeg få hele æren for at vise mig meddelsom, uden at min modstander vil høste synderlig fordel af, hvad jeg måtte sige ham. Han tog derfor Ravenswood til side i en af de store vinduesfordybninger i hallen og ytrede, idet han genoptog samtalen fra den foregående aften, det håb, at hans unge ven havde tålmodighed til at høre ham afgive en udførlig og oplysende fremstilling af de uheldige forhold, hvorom hans afdøde, højbyrdige fader havde været uenig med ham. Junkeren af Ravenswood blev blussende rød, men tav, og skønt lordseglbevareren ikke blev videre glad ved at se den stærke rødme på sin tilhørers kinder, begyndte han dog at omtale en forskrivning for tyvetusinde mark, som hans fader havde lånt lord Allan Ravenswoods fader, men blev afbrudt af junkeren, da han ville gå over til at skildre de retsforhandlinger, hvorunder der var blevet givet panteret i faste ejendomme for denne store sum.

"Her er ikke stedet," sagde han, "hvor jeg kan høre på sir Williams Ashtons fremstilling af de omtvistede sager, der er mellem os. Her, hvor min fader døde af hjertesorg, kan jeg ikke med sømmelighed eller sindsro undersøge årsagen til hans kummer, da jeg derved let kunne blive mindet om, at jeg er søn, og dermed bringes til at glemme en værts pligter. Men den tid må komme, da disse ting ville blive drøftet på et sted og i en forsamling, hvori vi begge vil have lige stor frihed til at tale og til at høre."

"Enhver tid og ethvert sted," sagde lordseglbevareren, "er lige gode for den, der kun søger retfærdighed. Men det forekom ham dog, at almindelig rimelighed talte for, at han forud havde nogen kendskab om de grunde, i kraft af hvilke junkeren agtede

at angribe den hele retsforfølgelse, og som var blevet så godt og modent overvejede af de eneste beføjede domstole."

"Sir William Ashton," svarede junkeren med varme, "de jordegodser, De nu besidder, blev tildelt min fjerne stammefader for hvad han havde udrettet med sit sværd mod de engelske voldsmænd. Hvorledes de er kommet os af hænde ved en række retshandlinger, som synes hverken at have været salg, pantsætning eller domfældelse for gæld, men en uforståelig og forviklet blanding af alle disse forekomster, hvorledes den årlige rente er blevet lagt til hovedstolen og ingen af lovens udflugter eller krogveje er blevet ladet ubenyttede, indtil vor ret til vort arvegods er smeltet bort som en istap i tøvejr – alt det ved De bedre end jeg! Ikke des mindre er jeg på grund af Deres frimodige adfærd imod mig tilbøjelig til at antage, at jeg i høj grad har miskendt Deres personlige karakter, og at ting, der forekommer Dem som en indsigtsfuld og lovkyndig rigtige og passende, ikke er forekommet min uvidende forstand stort bedre end som uretfærdigheder og grov undertrykkelse."

"Og De, min kære junker," sagde sir William, "De er, tillad mig at sige det, blevet skildret lige så fejlagtigt for mig! Jeg blev lært at anse Dem for en hidsig, herskesyg, trættekær ung mand, der var rede til ved den mindste udæskning at lægge sit sværd i retfærdighedens vægtskål og tage sin tilflugt til de rå og voldsomme forholdsregler, mod hvilke den borgerlige samfundsorden længe har værget det skotske folk. Hvorfor skulle da ikke, da vi gensidigt har taget fejl af hinanden, den unge adelsmand være villig til at låne øre til den gamle

lovkyndige, i det mindste mens han udreder de tvistepunkter, der er mellem dem?"

"Nej, mylord," svarede Ravenswood, "det er i det britiske overhus, hvis æresfølelse må være lige så ophøjet som dets stilling, det er for den højeste domstol, vi må forhandle med hinanden. Britanniens ridderlige lorder, dets gamle pairer må afgøre, om det er deres vilje, at et hus, der ikke er deres mindst adelige fælle, skal berøves dets besiddelser, lønnen for en slægtrækkes fædrelandskærlighed, ligesom en ussel håndværkers pant forfalder til ågerkarlen, så snart indløsningstiden er udløbet. Giver de efter for kreditorernes grådige strenghed og for den fortærende åger, der æder sig i ind i vore ejendomme, ligesom et møl i et klædningsstykke, vil følgerne blive værre for dem og deres efterkommere end for Edgar Ravenswood! Jeg vil endnu beholde min kappe og mit sværd og kan øve våbenhåndværket, hvor der lyder en trompet!"

Idet han sagde disse ord i en bestemt, men tillige tungsindig tone, løftede han sine øjne i vejret og mødte pludselig Lucy Ashtons, der ubemærket var kommet til stede, og han så da, at hendes blik var fæstet på dem med et udtryk af sværmerisk deltagelse og beundring, der for et øjeblik havde bragt hende til at glemme frygten for at blive opdaget. Ravenswoods ædle skikkelse og smukke træk, der var optændt af stolthed over hans fødsel og bevidsthed om indre værd, hans stemmes bløde udtryksfulde klang, hans kårs trøstesløse tilstand og den ligegyldighed, hvormed han syntes at bære og trodse det værste, der kunne ske ham, gjorde ham til en farlig genstand for iagttagelse af en ung pige, der allerede var alt for tilbøjelig til at dvæle ved minder, som stod i forbindelse med ham. Da

deres øjne mødte hinandens, rødmede de begge stærkt af en levende indre sindsbevægelse og undgik at lade deres blikke mødes oftere.

Sir William Ashton havde selvfølgeligt nøje iagttaget udtrykket i deres ansigter. "Nu," sagde han ved sig selv, "behøver jeg hverken at frygte parlament eller protest! Jeg har et stærkt middel til at forsone mig med dette brushoved, hvis han skulle vise sig farlig – i alt fald kommer det nu helt an på, at jeg ikke blotter mig. Krogen sidder fast, men vi vil ikke stramme linen for tidligt. Det er lige så godt at beholde muligheden til at slippe den løs, hvis vi ikke finder det umagen værd at trække fisken i land."

Ved så egenkærligt og grusomt at gøre regning på Ravenswoods sandsynlige tilbøjelighed for Lucy, var han så langt fra at tage hensyn til den smerte, han kunne volde ham ved således at lege med hans følelser, at han ikke engang tænkte på, at han kunne udsætte sin datter for en ulykkelig lidenskabs farer, som om hendes forkærlighed, der ikke havde kunnet undgå hans opmærksomhed, var ligesom flammen af et lys, der kunne tændes eller slukkes efter forgodtbefindende. Men denne skarpe iagttager af menneskehjerter, der havde skaffet sig fordele ved snedigt at indvirke på andres lidenskaber, havde Forsynet beredt en skrækkelig gengældelse.

Caleb Balderston kom nu for at melde, at frokosten var anrettet, for i de dage, da kosten var kraftig, udgjorde levningerne fra aftensbordet måltidet den følgende morgen. Heller ikke glemte han med et dybt buk at byde lordseglbevareren en morgendrik i et stort tinbæger, der var smykket med persille- og kokleareblade, og bad naturligvis

undskylde, at han ikke, som det burde være sket, havde overrakt drikken i det store sølvkrus, men det var for øjeblikket hos en guldsmed i Edinburgh for at blive forgyldt.

"Det kan være rigtigt nok, at det er i Edinburgh," sagde Ravenswood, "men hvor eller hvorfor, ved vist hverken du eller jeg!"

"Nå, nå!" sagde Caleb gnavent. "Der står en mand her udenfor porten, det er alt, hvad jeg ved. Ved Deres Velbårenhed, om De vil tale med ham eller ikke?"

"Ønsker han at tale med mig, Caleb?"

"Mindre kan ikke gøre det!" svarede Caleb, "men De gør bedst i at tage ham i øjesyn gennem glughullet, før porten bliver lukket op. Ikke enhver bør lukkes ind her på borgen."

"Hvad, tror du, at det er en retsbetjent, der er kommet for at fængsle mig for gæld?" spurgte Ravenswood.

"En retsbetjent fængsle Deres Velbårenhed, og det på Deres egen borg Ulveklippen? Men i dag spøger Deres velbårenhed med gamle Caleb." Ikke des mindre hviskede han til ham, mens han fulgte ham ud: "Jeg vil nødigt skade nogen ærlig mand i Deres Velbårenheds gode mening, men jeg ville dog se to gange på denne, før jeg lod ham komme indenfor muren!"

Det var imidlertid ingen retsbetjent, men hverken mere eller mindre end Craigengelt, som med sin næse, der var så rød som et styrkende glas brændevin kunne gøre den, sin galonerede trekantede hat siddende lidt på snur oven på hans sorte rideparyk, kårde ved siden, pistoler i hylstrene og iført en ridedragt besat med anløbne galoner, så ud som en, der kunne sige holdt til en ærlig mand.

Da junkeren havde genkendt ham, lod han porten lukke op. "Vi har formentlig intet vigtigt med hinanden at skaffe, kaptajn Craigengelt?" sagde han, "som ikke kan forhandles her. Jeg har for øjeblikket gæster her på borgen, og de forhold, hvorunder vi skiltes sidst, må tjene mig til undskyldning for, at jeg ikke beder Dem at forøge deres tal."

Skønt Craigengelt var uforskammet til fuldkommenhed, blev han dog noget undselig ved denne uvenlige modtagelse. "Det var ikke hans hensigt," sagde han, "at tiltvinge sig junkeren af Ravenswoods gæstfrihed, men han havde den ære at bringe ham et budskab fra en ven. Ellers ville junkeren af Ravenswood ikke have fået mulighed til at beklage sig over denne påtrængenhed."

"Så gør det kort, sir," sagde junkeren, "for det vil være den bedste undskyldning. Hvem er den gentleman, der har den ære at bruge Dem som bud?"

"Mr. Hayston af Bucklaw," svarede Craigengelt med opblæst vigtighed og den selvtillid, som Bucklaws almindeligt kendte mod indgød ham, "der finder, at han langtfra er blevet behandlet af Dem med den agtelse, han havde grund til at forlange, og derfor vil kræve fyldestgørelse. – Jeg medbringer," tilføjede han og tog et stykke papir op af sin lomme, "Det nøjagtige mål på hans kårde, og han opfordrer Dem til at møde sig, ledsaget af en ven og med lige våben på et hvilket som helst sted i en mils afstand fra borgen, hvor jeg da ligeledes skal møde som voldgiftsmand eller sekundant for hans vedkommende."

"Fyldestgørelse og lige våben!" gentog Ravenswood, der, som læseren vil huske, ingen grund havde til at tro, at han på

mindste måde havde fornærmet sin tidligere husfælle. "På ære, kaptajn Craigengelt, enten har De opdigtet den usandsynligste løgn, der nogen sinde er faldet en person af Deres slags ind, eller også har Deres morgendram været ualmindelig stærk! Hvad har kunnet bevæge Bucklaw til at sende mig et sådant budskab?"

"Derom, sir," svarede Craigengelt, "er det pålagt mig at henvise Dem til, hvad jeg af pligtfølelse mod min ven, må kalde Deres ugæstfrihed ved at udelukke ham fra Deres hus uden nogen som helst angiven grund!"

"Det er umuligt," sagde junkeren. "Han kan ikke være tåbelig nok til at udlægge en ligefrem nødvendighed som en fornærmelse. Jeg tror heller ikke, at han, da han kender mine tanker om Dem, kaptajn Craigengelt, ville have betroet en så ringe og ubetydelig person som De et sådant ærinde, ligesom jeg heller ikke kan vente, at nogen mand af ære vil indlade sig med Dem som sekundant."

"Jeg ringe og ubetydelig!" sagde Craigengelt, og hævede sin røst og lagde hånden på sin kårde. "Var det ikke fordi min vens sag har fortrinsret og er ældre end min, skulle jeg lade Dem vide ..."

"Jeg modtager ingen forklaring af Dem, kaptajn Craigengelt. Lad Dem nøjes med det og tjen mig i at tage herfra."

"Fordømt!" mumlede praleren. "Er det hele det svar, jeg skal bringe tilbage på et hæderligt budskab?"

"Sig lairden af Bucklaw," svarede Ravenswood, "hvis De virkelig er sendt af ham, at når han sender en person, der egner sig til at besørge et sådant ærinde mellem ham og mig,

underretter mig om, hvad han har at beklage sig over, skal jeg enten forklare eller hævde det."

"De vil dog vel lade mig bringe Hayston de ejendele, der tilhører ham, og som De har i Deres varetægt?"

"De ejendele, Bucklaw måtte have efterladt sig her, sir," svarede junkeren, "skal blive ham sendt med min tjener, da De ikke har vist mig nogen fuldmagt fra ham til at modtage dem."

"Godt, junker," sagde kaptajn Craigengelt med en ondskab, som ikke engang hans frygt for følgerne kunne undertrykke. "De har i dag tilføjet mig en stor tort og skam, men Dem selv en endnu større. Et slot, i sandhed!" vedblev han, og så sig omkring. "Det er jo værre end en røverrede, hvor man modtager rejsende for at plyndre dem."

"Uforskammede slyngel!" udbrød junkeren, og løftede sin stok og greb efter kaptajnens tøjle. "Skynder De Dem ikke bort uden at sige et ord mere, prygler jeg Dem ihjel!"

Ved junkerens bevægelse hen mod ham gjorde praleren så pludseligt omkring, at han med megen besvær undgik at blive kastet af hesten, hvis hove slog gnister på stenbroen. Men ved at holde den op ved tøjlen fo'r han ud ad porten og red rask tilbage ad landsbyen til.

Da Ravenswood vendte sig om for efter denne samtale at forlade borggården, så han, at lordseglbevareren var kommet ned fra hallen og, om end i en høflig afstand, havde været vidne til hans sammenstød med Craigengelt.

"Jeg har set den herres ansigt før," sagde lordseglbevareren, "og det for ikke længe siden, hans navn er Craig – Craig – er det ikke sådant noget? "

"Craigengelt er karlens navn," svarede junkeren; "i det mindste er det det, hvorunder han for tiden går!"

"Craig-i-gæld," sagde Caleb, og lavede et ordspil af ordet craig, som på skotsk betyder hals. "Hedder han Craig-i-gæld, er der al rimelighed for, at han vil blive kaldt Craig – i fare. Der står skrevet galge lige midt i fyrens ansigt, og jeg tør holde en sixpence på, at han en dag får sit halstørklæde snoet af hamp."

"De forstår Dem på ansigter, min gode mr. Caleb!" sagde lordseglbevareren smilende, "og jeg kan forsikre Dem, at den gode herre allerede har været et sådant endeligt nær. For jeg husker ganske tydeligt, at jeg på en rejse, jeg for en fjorten dages tid siden gjorde til Edinburgh, så mr. Craigengelt, eller hvad han nu hedder, blive underkastet et skarpt forhør i statsrådet."

"I hvilken anledning?" spurgte junkeren af Ravenswood med en vis nysgerrighed.

Dette spørgsmål foranledigede ufortøvet en meddelelse om et emne, som det allerede tidligere havde været lordseglbevareren magtpåliggende at bringe på bane, dersom han havde kunnet finde en passende lejlighed dertil, og han tog derfor junkeren under armen og førte ham tilbage til hallen. "Skønt det er en latterlig historie," sagde han, "egner svaret på Deres spørgsmål sig dog kun for Deres egne øren."

Da de var kommet ind i hallen, trak han atter junkeren ind i en af vinduesfordybningerne, hvor, som det let vil indses, miss Ashton ikke dristede sig til igen at blande sig i deres forhandlinger.

17

– Se her en fader,
der bytter bort sin datter i en farlig handel
som lægemiddel imod gammelt nag og fjendskab
og laster hende, lig en anden Jonas, ud til fiskene
for oprørt hav at dæmpe.

– En unavngiven.

Lordseglbevareren åbnede samtalen med tilsyneladende utvungenhed, men lagde dog meget nøje mærke til, hvilket indtryk hans meddelelse gjorde på den unge Ravenswood.

"De ved, min unge ven," sagde han, "at mistroiskhed er vores urolige tiders skødesynd og udsætter de bedste og klogeste blandt os for at blive ført bag lyset af snedige bedragere. Havde jeg for nylig været tilbøjelig til at låne øre til sådanne, eller om jeg kun havde været den underfundige rænkesmed, man har lært Dem at anse mig for, ville De, hr. junker af Ravenswood, i stedet for at have Deres frihed og være i stand til uhindret gennem andragender og retsforfølgelser mod mig for, som De synes bedst, at værne om hvad De anser for at være Deres ret, nu have befundet Dem på Edinburgh slot eller i et andet statsfængsel, eller for at undgå denne skæbne have måttet flygte til et fremmed land og udsætte Dem for at blive dømt som rømningsmand."

"Jeg kan ikke tro, hr. lordseglbevarer," sagde junkeren, "at De vil spøge i en sådan sag, og dog forekommer det mig umuligt, at det kan være Deres alvor?"

"Uskyldigheden," svarede lordseglbevareren, "bliver let tillidsfuld og ind i mellem, skønt det er højst undskyldeligt, dumdristigt tillidsfuld."

"Jeg fatter ikke," sagde Ravenswood, "hvorledes bevidsthed om uskyldighed i noget tilfælde kan kaldes dumdristig."

"Den kan i det mindste kaldes uforsigtig," svarede sir William Ashton, "eftersom den let kan forledes til at begå den fejltagelse at anse det, som vi kun egentligt selv kender, for at være tilstrækkeligt klart for andre. Jeg har set en skælm netop af denne grund forsvare sig langt bedre, end en uskyldig kunne have gjort det under de samme mistænkelige omstændigheder. Da et sådant menneske ingen bevidsthed om uskyldighed har at støtte sig til, benytter han alle de fordele, loven byder ham, og er, hvis hans sagfører er en dygtig mand, heldig nok til at nødsage sine dommere til at frikende ham. Jeg husker den navnkundige sag mod sir Coolie Condiddle til Condiddle, der var tiltalt for tyveri af betroet gods, i hvilken sag hele verden vidste at han var skyldig, og han blev ikke alene frifundet, men kom endog senere til at sidde til doms over ærligere folk."

"Jeg må bede Dem vende tilbage til Deres udgangspunkt," sagde junkeren. "De syntes at ville tilkendegive, at jeg havde været mistænkt?"

"Mistænkt, junker, ja ganske vist, og jeg kan vise Dem beviserne derfor, hvis jeg bare har fået dem med. – Hejda, Lockhard!" Hans tjener kom. "Hent mig den lille aflåste taske, som jeg betroede til din varetægt – hører du!"

"Ja, mylord!" Lockhard forsvandt, og lordseglbevareren vedblev, som om han til dels talte med sig selv:

"Jeg tror, jeg har fået papirerne med. For da jeg skulle opholde mig her på egnen, var det naturligt, at jeg tog dem med. Men i hvert fald har jeg dem på Ravenswood slot, og hvis De måske vil gøre mig den ære –"

Her trådte Lockhard ind og overrakte ham tasken, af hvilken seglbevareren tog et par aktstykker frem angående de oplysninger fra statsrådet om det såkaldte opløb ved lord Allan Ravenswoods begravelse og den virksomme del, han selv havde taget i at standse retsforfølgelsen med junkeren. Disse dokumenter var udtrykkeligt blevet udvalgt, for at de skulle pirre Ravenswoods nysgerrighed i så henseende uden at tilfredsstille den og tillige vise, at sir William Ashton ved denne farlige lejlighed havde spillet talsmands og fredsstifters rolle mellem ham og den tids mistroiske myndigheder. Da lordseglbevareren havde forsynet sin vært med disse genstande for undersøgelsen, satte han sig ved frokostbordet og indlod sig i en let samtale, dels med Caleb, hvis nag til den, der havde tilranet sig slottet Ravenswood, begyndte at formildes ved hans nedladenhed, og dels med sin datter.

Efter at have gennemlæst papirerne, blev junkeren stående et par minutter i dybe tanker og trykkede sin hånd mod sin pande, hvorpå han atter gennemlæste papirerne ligesom for i dem at opdage en eller anden skjult hensigt, et eller andet tegn på forfalskning, der var undgået ham ved den første gennemlæsning. Denne anden gennemlæsning styrkede åbenbart den anskuelse, der havde påtrængt sig ham ved den første. For han sprang op fra stenbænken, hvor han sad, og gik hen til lordseglbevareren, hvis hånd han greb, og bad ham med et varmt tryk flere gange om tilgivelse for den uret, han havde

gjort ham, da det nu var klart, at han havde vist ham den velgerning at beskytte hans person og forsvare hans rygte.

Disse taksigelser modtog statsmanden først med velforstilt overraskelse og dernæst med et skin af oprigtig hjertelighed, og tårerne begyndte allerede at træde frem i Lucys blå øjne ved synet af dette gribende og uventede optrin. For at se den nys så stolte og kolde junker, som hun hele tiden havde anset for at være den forurettede, bønfalde hendes fader om tilgivelse, var en på en gang overraskende, smigrende og rørende forandring.

"Tør dine øjne, Lucy," sagde hendes fader; "hvorfor vil du græde, fordi det kommer for dagen, at din fader, skønt erfaren i loven, er en ærlig og hæderlig mand? – Og har De, min kære junker," vedblev han og henvendte sig til Ravenswood, "mig at takke for noget, som De ikke ville have gjort i mit sted? *Suum cuique tribuito* [Note 15)], er en romersk retsregel, som jeg lærte, da jeg studerede jura, og desuden har De jo gengældt mig det tusinde gange ved at frelse dette elskede barns liv!"

"Ja," svarede junkeren med selvanklagerens hele anger, "men den ringe tjeneste, jeg viste, udsprang kun af et dyrisk instinkt, hvorimod det var en højsindet, mandig og velovervejet klogskabshandling, at De forsvarede mig, skønt De vidste, hvilke slette tanker jeg havde om Dem, og hvor tilbøjelig jeg var til at blive Deres fjende."

"Bah," sagde lordseglbevareren, "vi handlede begge hver på sin vis! De som en modig krigsmand, og jeg som en retskaffen dommer og statsmand. Vi kunne måske ikke have byttet roller, i det mindste ville jeg kun have været en bedrøvelig tyrefægter, og De, min gode junker, ville, hvor god Deres sag end er, måske

have ført den slettere selv end jeg, der trådte frem for Dem i statsrådet."

"Min ædelmodige ven," sagde Ravenswood, og med det sidste korte ord, som seglbevareren ofte havde ødslet på ham, men som han nu selv udtalte for første gang, skænkede han sin arvefjende et stolt, men hæderligt hjertes fulde tillid. Junkeren havde blandt sine samtidige udmærket sig ved sin forstand og sin skarpsindighed såvel som ved sin tilbageholdne, standhaftige og pirrelige karakter, hvorfor hans forudfattede meninger let, hvor hårdnakkede de end var, kunne give efter for kærlighed og taknemlighed, og datterens yndigheder udslettede nu i forening med faderens formentlige tjenester, de løfter om hævn, han havde aflagt aftenen efter sin faders begravelse, af hans hukommelse. Men de var blevet hørt og indført i skæbnens bog!

Caleb var til stede ved dette mærkelige optrin og kunne ikke tænke sig nogen anden grund til en sådan påfaldende adfærd end en forbindelse mellem de to huse og Ravenswood slot som den unge dames medgift. Hvad Lucy angik, da kunne hun, da Ravenswood gjorde hende de varmeste undskyldninger for sin utaknemlige ligegyldighed, kun smile gennem tårer og, da hun overlod ham sin hånd, med afbrudte ord forsikre ham om sin glæde over at være vidne til den fuldstændige forsoning mellem hendes fader og hendes frelser. Endog statsmanden følte sig rørt og grebet af den glødende, uforbeholdne og højmodige selvforglemmelse, hvormed junkeren af Ravenswood gav slip på sit vedvarende fjendskab og uden betænkning bønfaldt ham om hans tilgivelse. Hans øjne glimtede, mens han så på et par mennesker, som åbenbart begyndte at føle tilbøjelighed for

hinanden, hvortil de også syntes at være skabt. Han tænkte på, hvor højt den stolte og ridderlige Ravenswood kunne svinge sig i vejret i forhold, hvori han selv så sig tilsidesat og holdt nede af sit korte stamtræ og sin frygtsomhed, og dernæst syntes hans datter, hans yndlingsbarn og stadige legekammerat, at være skabt til at leve lykkelig i en forening med en så bydende ånd som junkerens og selve hendes fine, spinkle og skrøbelige skikkelse at behøve at blive støttet af junkerens kraftige legeme og mandige karakter. Og det var ikke blot nogle få minutter, at sir William Ashton tænkte sig et ægteskab imellem dem som en sandsynlig og ønskelig begivenhed. For det varede over en time, før hans forestillinger krydsedes af tankerne om junkerens fattigdom og lady Ashtons sikre mishag. Vist er det, at den højst usædvanlige strømning af kærlige følelser, hvoraf lordseglbevareren således var blevet overrumplet, var en af de omstændigheder, som gav tilbøjeligheden mellem junkeren og hans datter stiltiende opmuntring og bragte begge de elskende til udtrykkeligt at tro, at det var en forbindelse, som ville være ham højst velkommen. Selv antog han også at have indrømmet dette ved længe efter deres kærligheds undergang at advare sine tilhørere mod at lade deres følelser tage herredømmet fra deres forstand og at forsikre, at den største ulykke i hans liv stammede fra en højst forbigående overmagt af følelsen over egennytten. Det må indrømmes, at hvis det forholdt sig således, blev han længe og hårdt straffet for en såre kortvarig forseelse.

Efter et pause genoptog lordseglbevareren samtalen. "I Deres forundring over at se, at jeg er en ærligere mand, end De havde

troet, har De glemt Deres nysgerrighed angående Craigengelt, min gode junker, og dog forekom Deres navn også i den sag!"

"Den skurk!" sagde Ravenswood. "Min forbindelse med ham var så kortvarig som muligt, og dog var det meget tåbeligt af mig at indlade mig i noget som helst forhold til ham. Hvad sagde han om mig?"

"Nok," sagde seglbevareren, "til at vække den allerunderdanigste forfærdelse hos nogle af vore vismænd, som hellere end gerne forfølger folk alene på mistanke eller for egen vindings skyld. – Noget vrøvl om, at De ville træde i Frankrigs eller prætendentens tjeneste, jeg husker ikke hvilket, men hvortil marquien af A..., der er en af Deres bedste venner, og en anden person, som nogle kalder Deres værste og bitreste fjende, ikke var at formå til at låne øre."

"Jeg er min hæderlige ven, men endnu mere," svarede junkeren, trykkende lordseglbevarerens hånd, "min hæderlige fjende taknemlig."

"*Inimicus amicissimus* [Note 16)]," sagde lordseglbevareren, og gengældte trykket, "men den gentleman – denne mr. Hayston af Bucklaw – jeg frygter, at den stakkels unge mand, jeg hørte karlen nævne hans navn – har en meget slet vejleder."

"Han er gammel nok til at styre sig selv!" svarede junkeren.

"Måske gammel nok, men ikke klog nok, hvis han selv har valgt dette menneske til sin *fidus Achates* [Note 17)]. Han fremkom med en angivelse imod ham – det vil sige, at det kunne følgen være blevet af forhøret over ham, dersom vi ikke havde taget større hensyn til angiverens rygte end til indholdet af hans udsagn."

"Mr. Hayston af Bucklaw," sagde junkeren, "er, efter hvad jeg tror, en højst hæderlig mand og ikke i stand til noget lavt eller vanærende."

"Men i stand til meget, der ikke er rimeligt – det må De i alt fald indrømme, junker! Døden vil snart sætte ham i besiddelse af en smuk arv, hvis han ikke allerede har fået den. Gamle lady Girnington – en fortræffelig person, med undtagelse af, at hendes indgroede ondskab gjorde hende utålelig for alverden – er sandsynligvis nu død. Seks arveladere døde efterhånden for at gøre hende rig. Jeg kender godt godserne, de grænser op til mit eget. Det er en stolt ejendom."

"Det glæder mig," sagde Ravenswood, "og endnu mere ville det glæde mig, dersom jeg vidste, at Bucklaw ville forandre sin omgang og sine venner med sine kår. Men Craigengelts optræden i egenskab af hans ven, er et meget dårligt varsel for hans fremtidige agtværdighed."

"Han er unægtelig en ulykkesfugl," svarede lordseglbevareren, "og skriger efter fængsel og galge – men jeg ser, at mr. Caleb længes efter, at vi skal vende tilbage til frokosten."

18

Bliv hjemme, sir, og lyd en oldings råd:
Ty ej til fremmed arne, vor egen røg så blå
er varmere end hins klare lue.
Skønt tarvelig, er hjemmets kost dog sund,
men giftigt fremmed lækkeri, om end det smager godt.

– The French Courtezan.

Junkeren af Ravenswood benyttede lejligheden til at forlade sine gæster for at træffe de fornødne forberedelser til deres afrejse og sit egen fravær i et par dage fra Ulveklippen. Det var nødvendigt at tale med Caleb, og han traf denne trofaste tjener i hans sodede og forfaldne kammer, meget glad over, at de fremmede skulle bort, og i gang med at beregne, hvor længe de levnedsmidler, der ikke var blevet brugt, kunne forsyne junkerens bord ved sparsommeligiglighed: "Han gør heldigvis ikke sin bug til sin gud, og Bucklaw, der kunne have fortæret bagkroppen af en hest, er borte. Karse eller ærenpris og en bid havrekage kan lige så godt tjene junkeren som Caleb til frokost, og hvad middagsmaden angår, så er der jo rigtignok ikke meget tilbage på bovbladet, men det kan ristes – det kan meget godt ristes."

Hans triumferende beregninger blev afbrudt af junkeren, som ikke uden tøven meddelte ham, at han agtede at ride til Ravenswood Slot med lordseglbevareren og blive der et par dage.

"Det forbyde Himlen i sin nåde!" sagde den gamle tjener og blev så hvid i sit ansigt som den dug, han var ved at lægge sammen.

"Men hvorfor, Caleb." sagde hans herre. "Hvorfor skal Himlen i sin nåde forbyde, at jeg gengælder lordseglbevarerens besøg?"

"O, sir!" svarede Caleb, "o, mr. Edgar! Jeg er Deres tjener, og det sømmer sig ikke for mig at tale, men jeg er en gammel tjener, har tjent både Deres fader og Deres bedstefader og kan huske at have set Deres oldefader, lord Randall – men da var jeg kun et barn."

"Men hvad skal alt dette sige, Balderston?" spurgte junkeren. "Hvad i alverden kan det have at gøre med, at jeg viser en nabo en almindelig høflighed?"

"O, mr. Edgar, det vil sige, mylord," svarede hushovmesteren, "Deres egen samvittighed siger Dem, at det ikke passer sig for Deres faders søn at holde naboskab med en mand som han. Husets ære tåler det ikke. Ja, ville han så endda være rimelig og give Dem Deres eget tilbage, selv om De skulle gøre hans hus den ære at indgå en forbindelse med det, ville jeg ikke sige noget dertil. Den unge dame er en smuk og yndig skabning, men hold Dem borte fra dem – jeg kender godt den slægt – des bedre tanker vil de have om Dem."

"Men nu går du jo videre, end jeg gør, Caleb," sagde junkeren, mens han var ved at drukne en tvungen latter med en vis grad af erkendelse. "Du vil gifte mig ind i en familie, som du ikke vil tillade mig at besøge – hvorledes hænger det sammen, og hvorfor er du jo så bleg som et lig?"

"O, sir," svarede Caleb, "De vil kun le mig ud, hvis jeg sagde Dem det, men Thomas Rimer, hvis tunge ikke kan tale falsk, har

sagt et ord om Deres hus, som kun alt for sikkert vil gå i opfyldelse, hvis De tager til Ravenswood i dag. O, at det skulle ske i mine dage!"

"Hvad er det da, Caleb?" spurgte Ravenswood, som gerne ville dæmpe sin gamle tjeners frygt.

Caleb svarede, at han aldrig havde fremsagt versene for noget levende menneske. De var blevet ham fortalt af en gammel præst, som havde været lord Allans faders skriftefader, mens slægten havde været katolsk. "Men mangen gang," sagde han, "har jeg fremsagt disse mørke ord for mig selv! Mindst tænkte jeg på, at de nu skulle gå i opfyldelse."

"Ti stille med det vrøvl og lad mig høre de rim, som har sat dig det i hovedet," sagde junkeren utålmodigt.

Med dirrende røst og med kinder, der blegnede af frygt fremstammede Caleb følgende linjer:

Når sidste laird af Ravenswood sig rider under ø,
og fæster til sin brud sig en hedengangen mø,
da skal sin hest han binde alt på den Havfrustrand,
og aldrig mer skal lyde hans navn så vidt om land.

"Jeg kender nok Havfruestranden," sagde junkeren, "da du formodentlig mener kviksandet mellem borgen her og Ulvehavnen, men hvorfor et menneske ved sine fulde fem skulle binde en hest der –"

"O, spørg ikke derom, sir. Gud forbyde, at vi får at vide, hvad spådommen betyder, men bliv De hjemme og lad de fremmede ride alene til Ravenswood. Vi har gjort nok for dem, og at gøre mere ville være til større ære end fordel for familien."

"Jeg takker dig på det bedste, Caleb," sagde junkeren, "for dit gode råd ved denne lejlighed, men da jeg ikke rider over til

Ravenswood for at søge mig en brud hverken død eller levende, håber jeg at skulle vælge en bedre tøjreplads til min hest end Havfruens Kviksand, især da jeg altid har haft en særegen frygt for det, siden dragonpatruljen omkom der for ti år siden. Min fader og jeg så fra tårnet disse ryttere kæmpe med den stigende flod og omkomme, før de kunne få hjælp."

"Og det havde de ærligt fortjent, de sydlandske lømler!" sagde Caleb. "Hvorfor skulle de trave omkring på vor strand og hindre skikkelige folk i at bringe en dråbe brændevin i land? Jeg har set dem have så travlt, at jeg fik stor lyst til at løsne den gamle feltslange eller kartoven på det sydlige brystværn, dersom jeg ikke havde frygtet, at de skulle springe, når de gik af."

Caleb fik nu hovedet så fuldt af de engelske krigsfolks og toldbetjentes skændselsgerninger, at det ikke faldt hans herre vanskeligt at slippe fra ham og atter at forene sig med sine gæster, til hvis afrejse alt nu var færdigt, og efter at en af lordseglbevarerens rideknægte havde sadlet junkerens hest, sad de op i borggården.

Med megen anstrengelse havde Caleb fået yderportens fløje lukket op, hvorpå han tog plads for med en ærbødig og tillige vigtig mine at bøde på manglen af det tjenerskab af portnere, tårnvægtere og liberiklædte lakajer, der normalt hørte til i et herskabshus.

Seglbevareren besvarede hans dybe buk med et venligt farvel, idet han bøjede sig ned fra sin hest og stak hushovmesteren den gave i hånden, som en bortdragende gæst altid gav tyendet i det hus, hvor han var blevet beværtet. Lucy smilede med sin sædvanlige blidhed ad den gamle mand og rakte ham sin gave med en så tækkelig bevægelse og nogle få milde ord, at de med

sikkerhed ville have vundet den tro tjeners hjerte, hvis Thomas Rimer og den heldige rettergang mod hans herre ikke havde været. Nu ville han måske med hertugen i "*As You Like It*" have sagt:

Den handling ville bedre mig behaget,
Hvis du en anden havde nævnt som fader.

Ravenswood holdt sig på damens højre side, men mens han opmuntrede hendes frygtsomhed og omhyggeligt førte hendes hest ned ad klippestien, som gik ned til heden, meldte en af tjenerne bagved, at Caleb råbte højt til dem, at han ønskede at tale med sin herre. Da Ravenswood syntes, at det ville se påfaldende ud, hvis han ikke ænsede denne opfordring, skønt han i sit stille sind bandede Caleb for hans uforskammede tjenstiver, så han sig nødsaget til at overlade sin behagelige bestilling til mr. Lockhard og ride tilbage til borggårdsporten. Men da han gnavent begyndte at spørge Caleb om grunden til hans råben, udbrød den gode gamle mand: "Stille, sir, stille! Lad mig bare sige et par ord, som jeg ikke kunne sige i andre folks påhør. – Her!" tilføjede han, idet han stak sin herre de penge, han nylig havde modtaget i hånden, "her er tre guldstykker, og De vil få brug for penge derovre. Men stille!" – for junkeren begyndte at gøre indsigelse mod denne overdragelse – "sig ikke et ord, men sørg for at få dem vekslet i den første by, De kommer igennem, for de er så blanke, som om de lige var kommet fra møntslageren, og kunne let blive genkendt."

"Du glemmer, Caleb," sagde hans herre, mens han søgte at nøde sin tjener til at tage pengene og at få tøjlen ud af hånden på ham. "Du glemmer, at jeg endnu selv har nogle guldfisk tilbage. Behold selv disse, min gamle ven, og endnu en gang

farvel, jeg forsikrer dig, at jeg er velforsynet, for du har selv sørget for, at vores underhold kun har kostet os lidt eller intet."

"Nu vel," sagde Caleb, "så kan De få gavn af dem en anden gang, men vær helt sikker på, at De har nok, for familiens æres skyld må De give tjenerne drikkepenge og tillige have noget at vise frem, når det hedder: "Kunne De ikke have lyst til at holde et guldstykke, junker?" og så må De tage Deres pung frem og sige "Å jo, det kunne jeg nok," men ikke blive enig om vilkårene for væddemålet og stikke pungen i lommen igen og –"

"Det er utåleligt, Caleb! Jeg må virkelig af sted."

"Vil De da bort?" sagde Caleb, slap junkerens kappe og gik fra sin belærende tone over til en højtidelig og sørgmodig. "Vil De virkelig bort trods alt, hvad jeg har fortalt Dem om spådommen og den hedengangne brud og Havfruens Kviksand? Nu vel, mands vilje er mands himmerig! Den der vil til Cupar, må gå til Cupar. Men vogt Deres liv, sir, hvis De kommer på jagt i dyrehaven, og tag Dem i vare for at drikke af Havfruens Kilde. – Væk er han, flyver som en pil ned ad stien efter hende! Slægten Ravenswood har tabt hovedet, lige som jeg kan kappe hovedet af en tidsel!"

Den gamle hushovmester så længe efter sin herre, idet han ofte aftørrede den tåre, der trængte sig frem i hans øjne, for så længe som muligt at kunne skelne hans statelige skikkelse fra de andre rytteres. "Tæt ved siden af – ja, tæt ved siden af hende! Viseligt sagde den hellige mand: *Og herpå kan du kende, at kvinden har herredømmet over alle mænd*, og havde det pigebarn ikke været til, ville vor undergang ikke være blevet helt og holdent fuldbyrdet!"

Med hjertet fuldt af sådanne sørgelige varsler vendte Caleb tilbage til sin daglige gerning på Ulveklippen, så snart han ikke længere kunne skelne genstanden for sin uro blandt de ridendes klynge, som blev mindre og mindre, jo længere afstanden blev.

Imidlertid fortsatte selskabet sin rejse i en oprømt stemning. Når junkeren af Ravenswood en gang havde taget en beslutning, var han ikke den, der betænkte sig på eller nølede med at iværksætte den, og han hengav sig helt til den glæde, han følte ved at være sammen med miss Ashton, og lagde et ufortrødent galanteri for dagen, der nærmede sig munterhed så meget, som hans sindsbeskaffenhed og kår tillod det. Lordseglbevareren blev stærkt slået af hans skarpsindighed og den uddannelse, han havde fået ved sine studier. Om disse egenskaber gjorde sir William Ashtons stilling og livsvaner ham til en kyndig dommer, og han forstod helt at påskønne en egenskab, han selv fuldstændigt savnede, den raske og bestemte uforfærdethed i junkeren af Ravenswoods natur, der var fuldstændig fremmed for tvivl og frygt. I sit hjerte frydede lordseglbevareren sig over at have forsonet sig med en så farlig modstander og imødeså med en blanding af glæde og uro de store ting, hans unge rejsefælle ville kunne udrette, dersom hofgunstens vind måtte fylde hans sejl.

"Hvad kan hun," tænkte han, idet han stadigt i lady Ashtons person forventede modstand mod det ønske, der nu var fremherskende hos ham. "Hvad kan en kvinde overhovedet forlange mere, end udjævningen af et meget farligt krav og en højbyrdig, modig og velbegavet svigersøn, der er sikker på at flyde oven på, hvor strømmen end fører ham hen, og stærk

netop i det, hvor vi er svage, i stammetræ og krigermod? Ingen fornuftig kvinde vil i sandhed betænke sig på – men ak!" – her blev hans bevisførelse afbrudt af bevidstheden om, at lady Ashton ikke altid var fornuftig i hans opfattelse af ordet – "at foretrække en eller anden klodset laird fra Merse for den dannede unge adelsmand og den sikre besiddelse af Ravenswood på rimelige vilkår, ville være at handle som en afsindig kvinde!"

Således drøftede den gamle statsmand forholdet, til de kom til Bittlebrains House, hvor de efter tidligere aftale skulle spise til middag og hvile sig og derpå fortsætte deres rejse om eftermiddagen.

De blev modtaget med overdreven gæstfrihed, og vært og værtinde viste navnlig junkeren af Ravenswood den mest udsøgte opmærksomhed. Forholdet var, at lord Bittlebrains havde skaffet sig sin pairsværdighed ved en hel del bøjelighed, en vis færdighed i at erhverve sig et navn for klogskab ved hjælp af en højst dagligdags veltalenhed og en omhyggelig iagttagen af tidernes omskiftelser og sin evne til at yde dem, der bedst kunne lønne dem, visse politiske tjenester, og da hans frue og han ikke følte sig rigtigt hjemme i deres nye værdighed, hvortil de endnu ikke havde vænnet sig, lod de det være dem højst magtpåliggende at skaffe sig broderlig bistand hos dem, der var fødte borgere i de regioner, hvortil de var blevet hævet op fra et lavere område. Den ualmindelige opmærksomhed, de viste junkeren af Ravenswood, gjorde sin sædvanlige virkning, idet den forøgede hans vigtighed i lordseglbevarerens øjne, for skønt han nærede temmelig stor ringeagt for lord Bittlebrains' evner i almindelighed, nærede han dog høje tanker om hans

dømmekraft med hensyn til alt, hvad der vedkom hans egen fordel.

"Jeg ville ønske, at lady Ashton havde set dette," tænkte han ved sig selv. "Ingen ved så godt som Bittlebrains, på hvilken side af hans brød smørret er smurt, og han logrer jo for junkeren som en tiggers hund for en kokkepige, og mylady trækker jo sine frøkener med deres buskede øjenbryn frem og lader dem skråle og spille på klaveret, som om hun ville sige *vælg*. De kan lige så lidt sammenlignes med Lucy, som en ugle kan sammenlignes med en svane, og må derfor falbyde deres sortsmudsede ansigter på et andet marked."

Efter bordet satte vore rejsende, der endnu havde den længste del af deres vej tilbage, sig atter til hest, og da lordseglbevareren, junkeren og tjenerne havde tømt det stigbøjlebæger, der var fyldt med forskellige drikkevarer, der var passende til deres stillinger, fortsatte skaren atter sin rejse.

Det var mørkt, da de red ind ad indgangen til Ravenswood Slot ad en lang alle, der førte i en lige linje umiddelbart til hovedbygningens forside. Alleen bestod af svære elmetræer, der sukkede i aftenblæsten, som om de havde medlidenhed med deres gamle ejermænds arving, der nu vendte tilbage til deres skygger i selskab med deres nye herre, ja næsten i hans følge. Følelser af samme natur trykkede junkerens sind, så at han efterhånden forstummede og holdt sig lidt bagved damen, ved hvis side han hidtil havde redet så trofast. Han huskede på den tid, da han ved samme klokkeslæt om aftenen havde ledsaget sin fader, den gang denne, for aldrig mere at vende tilbage dertil, havde forladt den bolig, efter hvilken han havde sit navn og sin titel. Det gamle slots lange forside, på hvilken han

huskede ofte at have set tilbage, havde den gang været "så sort som en sørgeklædning," men glimtede nu af mange lys, af hvilke nogle sendte et roligt og stillestående skær ud i mørket og andre hurtigt fo'r fra det ene vindue til det andet som vidner om de travle forberedelser til modtagelsen af de kommende, som var blevet meldt af en forrider. Denne modsætning hvilede så tungt på junkerens hjerte, at den vakte nogle af de hårdere følelser, hvormed han havde været vant til at tænke på sin fædrene ejendoms nye herre, og gav hans åsyn et præg af strengt alvor, da han, efter at være stået af sin hest, stod inde i den hal, der ikke længere var hans, og var omgivet af dens nuværende ejers talrige tjenerskab.

Idet lordseglbevareren ville byde ham velkommen med den hjertelighed, som deres sidste samvær syntes at gøre passende, lagde han mærke til denne forandring, hvorfor han opgav sit forsæt og indledte modtagelsesceremonien med et dybt buk for sin gæst, så at det så ud, som om han hensynsfuldt ærede de følelser, der aftegnede sig på hans pande.

To højerestående tjenere førte nu, hver med et par svære sølvlysestager i hænderne, selskabet ind i en stor sal, hvor nye forandringer gjorde Ravenswood opmærksom på slottets nuværende beboeres overlegne rigdom. De hensmuldrende tapeter, som i hans faders tid halvt havde dækket væggene i dette statelige værelse og halvt havde hængt i laser ned fra dem, var blevet afløst af et fuldstændigt panel, hvis kantliste såvel som rammerne om de enkelte felter var prydet med blomsterkranse og fugle, der, skønt de var udskåret i egetræ, syntes – så stor havde billedskærerens kunstfærdighed været – at ville til at synge og baske med vingerne. Flere gamle

familieportrætter af væbnede helte af slægten Ravenswood havde tilligemed et par gamle rustninger og nogle våben veget pladsen for portrætter af kong William og dronning Mary samt af de to navnkundige skotske lovkyndige, sir Thomas Hope og lord Stair, derudover sås der portrætter af lordseglbevarerens fader og moder, af hvilke den sidste, der var sur, listig og højtidelig at se til, var iført en sort hætte med smalle hængeler og havde en andagtsbog i hånden, og den førnævnte under en kalot af sort silketøj, der sluttede så tæt om hovedet, som om det havde været raget, fremviste et sæt indknebne, gnavne, puritanske træk, som endte med et tyndt, rødligt skæg og i det hele taget dannede et ansigt, hvis udtryk hykleren syntes at kæmpe med gnieren og bedrageren. Og for at gøre plads for sådanne fugleskræmsler, tænkte Ravenswood, er mine forfædre blevet revet ned fra de vægge, de selv har opført! Han så atter på dem, og imidlertid syntes mindet om Lucy Ashton (for hun var ikke fulgt ind i salen med dem) at stå mindre levende for hans fantasi. Der var tillige to eller tre hollandske "pudsigheder," som Ostades og Teniers' malerier den gang kaldtes, og et godt maleri af den italienske skole. Desuden sås der et smukt portræt i legemsstørrelse af lordseglbevareren i embedsdragt ved siden af et af hans frue, klædt i silke og hermelin, en hovmodig skønhed, i hvis træk huset Douglas, fra hvilket hun nedstammede, havde præget hele sin stolthed. Med al sin dygtighed havde maleren, hvad enten virkeligheden havde været ham for stærk, eller han havde ladet sig lede af et hemmeligt lune, ikke været i stand til at give ægtemanden det udtryk af bydende bestemthed og retmæssigt overherredømme, som vidnede om fuldstændig besiddelse af den øverste

myndighed i huset, og det blev ved første øjekast klart, at lordseglbevareren, trods sit scepter og sine guldkvaster, ligesom stod under tøflen. På gulvet i den smukke sal lå kostbare tæpper, vældige bål blussede i begge kaminerne, og de ti sølvlampetter, som med deres blanke spejle kastede strålerne tilbage af de lys, de bar, gjorde det hele klart som dagen.

"Ønsker De ikke at nyde en forfriskning, hr. junker?" spurgte sir William Ashton for at bryde den pinlige tavshed.

Han fik intet svar, da junkeren var så optaget af at iagttage alle de forandringer, der var foregået med værelset, at han knapt havde hørt, at lordseglbevareren havde talt til ham. En gentagelse af tilbuddet om en forfriskning med tilføjelse af, at familiemåltidet straks ville være færdigt, vakte imidlertid hans opmærksomhed og mindede ham om, at han spillede en svag, måske endog latterlig rolle ved således at lade sig overvælde af de omgivelser, blandt hvilke han så sig hensat, og han tvang sig derfor til med al den ligegyldighed, han kunne opbyde, at indlade sig i samtale med sir William Ashton.

"Det vil ikke undre Dem, sir William," sagde han, "at jeg føler mig tiltrukket af de heldige forandringer, De har foretaget i dette værelse. I min faders tid blev det, efter at vore genvordigheder havde gjort det nødvendigt for ham at trække sig tilbage fra verden, ikke brugt til stort andet end til tumleplads for mig, når vejret forbød mig at være ude. I den vinduesniche havde jeg mit lille værksted, hvor jeg gemte den smule snedkerværktøj, Caleb skaffede mig og lærte mig at bruge, og der henne i krogen under den smukke sølvlampet opbevarede jeg mine medestænger, jagtspyd, buer og pile."

"Jeg har en ung fyr," sagde lordseglbevareren, der gerne ville give samtalen en anden retning, "som har det på samme måde. Han er aldrig glad, undtagen når han er ude – det undrer mig, at han ikke er her. Hejda, Lockhard, lad William Shaw kalde på master Henry. Han hænger sikkert som sædvanligt i Lucys forklædebånd. Den tossede pige trækker hele familien efter sig, som hun finder for godt."

Ikke engang denne hentydning til hans datter kunne, hvor listigt den end blev henkastet, bringe Ravenswood bort fra hans emne.

"Vi var nødt til," sagde han, "at lade nogle rustninger og portrætter blive her i salen. Tør jeg spørge, hvor de er blevet af?"

"Værelset," svarede lordseglbevareren med en vis tøven, "blev udstyret i vort fravær – og *cedant arma togæ* [Note 18)], er en lovkyndigs valgsprog, ved De nok, men jeg frygter, at det er blevet alt for bogstaveligt fulgt. Jeg håber – jeg tror, at de er i god behold – jeg gav befaling til – tør jeg håbe, at De, når de er kommet til veje og blevet sat i stand, vil gøre mig den ære at modtage dem af mig som en bod for deres tilfældige flytning?"

Junkeren af Ravenswood bukkede stift og fortsatte med korslagte arme sin undersøgelse af værelset.

Imidlertid kom Henry, en forkælet dreng på femten år, farende ind og løb hen til sin fader. "Tænk bare, fader, Lucy er blevet så tvær og genstridig, at hun ikke vil gå ned i stalden for at se min nye kleppert, som Bob Wilson har hentet på næsset i Galloway."

"Jeg synes, at det var meget urimeligt af dig at bede hende om det," svarede lordseglbevareren.

"Så er du jo lige så tvær som hun," sagde drengen, "men vent, til moder kommer hjem, så vil hun vise Dem noget andet, begge to!"

"Ingen næsvisheder, du uartige dreng!" sagde hans fader, "hvor er din hovmester?"

"Taget til bryllup i Dunbar. Jeg håber han får finker til middag," og dermed begyndte han at synge den gamle skotske vise:

> Og der var finker i Dunbar
> Falde ral, osv.
> Mange bedre og værre få,
> Falde ral, osv.

"Jeg er mr. Cordery meget taknemmelig for hans omsorg," sagde lordseglbevareren, "men hvem har da passet på dig mens jeg var borte, mr. Henry?"

"Det har Bob Wilson og Norman, foruden jeg selv!"

"En rideknægt og en skytte og din egen enfoldighed – meget passende formyndere for en ung sagfører! Du lærer aldrig andre lovsteder at kende end dem, der forbyder at fælde kronvildt, fange laks og –"

"Siden du nævner kronvildt," sagde den unge vildbasse, uden at betænke sig på at afbryde sin fader, "så har Norman skudt en hjort, hvis takker jeg har vist Lucy, som siger, at de kun har otte ender, men at du fældede en med lord Bittlebrains' hunde, da du var vestpå, og ved du hvad, hun siger, at den havde ti ender. Er det sandt? "

"Den kan for den sags skyld godt have haft tyve, Henry, men hvis du går hen til herren der, kan han give dig besked. Gå hen og tal til ham, Henry, det er junkeren af Ravenswood."

Faderen og sønnen havde stået ved kaminen, mens de havde talt sammen, og junkeren, der var gået op i den øverste ende af salen, stod med ryggen til dem og var tilsyneladende fordybet i at se på et af malerierne. Drengen løb hen til ham og trak ham med et forkælet barns utvungenhed i kjoleskødet, idet han sagde: "Hør, sir, vil De ikke være så god at sige mig –" men da junkeren vendte sig om, og Henry fik hans ansigt at se, blev han pludseligt og fuldstændigt bragt ud af fatning og gik to, tre skridt tilbage, bestandigt stirrende på Ravenswood med et udtryk af frygt og forundring, som fuldstændigt havde forjaget det sædvanlige præg af næsvis livlighed fra hans træk.

"Kom hen til mig, unge herre," sagde junkeren, "så skal jeg fortælle Dem alt, hvad jeg ved om jagten!"

"Gå hen til junkeren, Henry," sagde hans fader, "du plejer ellers ikke at være så mundlam."

Men hverken indbydelsen eller opfordringen gjorde det mindste indtryk på drengen, der tværtimod vendte sig om, da han var færdig med at se på junkeren, og listede sig så forsigtigt, som om han trådte på æg, tilbage til sin fader og trykkede sig tæt ind til ham. For at undgå at høre samtalen mellem faderen og den forkælede dreng fandt Ravenswood det høfligst, atter at vende ansigtet mod malerierne og ikke skænke deres samtale nogen som helst opmærksomhed.

"Hvorfor taler du ikke med junkeren, din lille nar?" sagde lordseglbevareren.

"Jeg er bange!" sagde Henry ganske sagte.

"Bange, du gås?" sagde hans fader og ruskede ham lidt i kraven. "Hvorfor er du bange?"

"Hvorfor ligner han sir Malise Ravenswoods portræt så meget?" hviskede drengen.

"Hvilket portræt, du tosse?" sagde hans fader. "Hidtil har jeg kun anset dig for en vildbasse, men nu tror jeg, du bliver en sand dosmer!"

"Det er gamle Malise Ravenswoods portræt, siger jeg dig, og han ligner det, som om han var sprunget ud af lærredet, og, det hænger jo oppe i den gamle riddersal, hvor pigerne vasker. På billedet har han rustning på, og ikke kjole som herren, og han har ikke skæg som portrættet, og noget andet om halsen og ikke et kniplingstørklæde som han, og han –"

"Hvorfor skulle junkeren ikke også ligne sin stamfader, du tossede dreng?" sagde lordseglbevareren.

"Ja, men hvis han nu er kommet for at jage os alle sammen ud af gården," svarede drengen, "og har tyve forklædte mænd i ryggen og er kommet for med hul stemme at sige: *"Jeg venter, til min tid kommer!"* og dræber dig ved kaminen, således som Malise gjorde ved den anden mand, hvis blod endnu kan ses? "

"Stille! Sniksnak!" svarede lordseglbevareren, som ikke blev videre glad ved at høre disse ubehagelige minder blive påtvunget hans opmærksomhed. "Der kommer Lockhard, hr. junker, for at sige, at aftensmåltidet er anrettet."

Og i samme øjeblik trådte Lucy, der havde klædt sig om efter sin hjemkomst, ind ad en anden dør. Den ualmindelige kvindelige skønhed i hendes ansigt, som nu kun var omgivet af en fylde af strålende fletninger, hendes sylfideagtige skikkelse, som nu var blevet befriet for den tunge ridekjole og indhyllet i himmelblåt silketøj og ynden i hendes smil og væsen, opklarede med en hurtighed, der overraskede junkeren selv, alle de

mørkere og ufordelagtige tanker, som i nogen tid havde opfyldt hans fantasi. I disse naturligt yndige træk kunne han ikke spore mindste forbindelse med det sammenbidte ansigt, der tilhørte puritaneren med det spidse skæg og den sorte kalot og hans stivede, visne ægtemage, eller med det udtryk af listighed i lordseglbevarerens ansigt eller det hovmod, der var fremherskende hos hans frues. Og mens han stirrede på Lucy Ashton, forekom hun han at være en engel, der var steget ned på jorden, som ikke hørte til de grovere dødelige, blandt hvilke den havde nedladt sig til at dvæle i nogen tid. Så stor er skønhedens magt over en ungdommelig og sværmerisk fantasi.

19

– Heri jeg uret gør og bør jo vistnok tro, at himlen høre vil
forældres klage, så at den med kummer
ulydighedens hoved vil hjemsøge. Men dog
fornuften siger os, at uklogt er det,
at forældre med alt for stor strenghed
de unges hjerter tøjle ville og beherske
den kærlighed, som høje guddomsmagt hos dem optænder.

– The Hog hath lost his Pearl.

Måltidet på Ravenswood Slot udmærkede sig lige så meget ved sin yppighed, som det på Ulveklippen havde udmærket sig ved sin slet tilslørede knaphed, men om lordseglbevareren end måske følte en indre stolthed af forskellen, besad han dog for megen takt til at lade den komme til syne, ja lod netop til med fornøjelse at mindes, hvad han kaldte mr. Balderstons ungkarlemåltid og snarere at være utilfreds end tilfreds med opdækningen på sit eget bugnende bord.

"Vi bærer os således ad," sagde han, "fordi andre gør det, men ved min faders tarvelige bord blev jeg vænnet til simpel kost og ville intet have imod, hvis min hustru og mine børn ville tillade mig at vende tilbage til min melsuppe og min lammebov."

Dette var lidt overdrevent, og junkeren svarede kun, at "Forskel i stand – forskel i formue, mener jeg," sagde han, rettende sig selv, "kræver forskel i levemåde!" Denne tørre ytring standsede al videre samtale om dette emne, og det er heller ikke nødvendigt at meddele, hvad der trådte i stedet for.

Aftenen gik på en utvungen, ja hjertelig måde, og Henry havde i den grad overvundet sin første frygt, at han traf aftale om at jage en hjort i selskab med den bistre sir Malise Ravenswoods, den såkaldte Hævners ætling og udtrykte billede. Hertil bestemtes den følgende morgen, som oprandt for flinke jægere og en heldig jagt, og ved det derpå følgende middagsgilde blev givet og modtaget en indtrængende indbydelse til at blive en dag endnu. Denne skulle efter Ravenswoods beslutning være den sidste af hans ophold, men han huskede på, at han endnu ikke havde besøgt sin slægts trofaste tjenerinde, gamle Alice, og simpel venlighed bød at anvende en morgenstund til at glæde en så gammel tilhængerinde.

Der blev altså aftalt en tid til at besøge Alice, og Lucy var junkerens vejviserske. Selvfølgelig ledsagede Henry dem og berøvede derved deres vandring dens præg af et samvær under fire øjne, men i virkeligheden var det ikke stort andet på grund af de omstændigheder, der indtrådte og hindrede drengen i at skænke det, der foregik imellem dem, ringeste opmærksomhed. Snart satte en råge sig på en gren udenfor skudvidde, snart sprang en hare over vejen og blev forfulgt af Henry og hans mynde. Så skulle han have en lang samtale med skovfogeden, som opholdt ham en tid bagefter hans ledsagere, og en anden gang ville han undersøge en grævlingegrav, hvorved han kom et godt stykke forud for dem. Samtalen mellem junkeren og hans søster tog imidlertid en tiltrækkende og næsten fortrolig retning. Hun kunne ikke lade være at udtrykke sin overbevisning om, hvor pinligt det måtte være for ham at besøge steder, der var ham så velkendte, men nu havde et så helt andet præg, og så blidt blev hendes medfølelse

udtrykt, at Ravenswood et øjeblik fandt rigeligt belønning for alle sine genvordigheder. Da der undslap ham en sådan ytring, hørte Lucy med større forvirring end mishag på den, og det ukloge i at lægge øre til et sådant sprog, kan også tilgives hende i betragtning af, at den stilling, hvor hun var blevet sat af sin fader, syntes at bemyndige Ravenswood til at bruge det. Ikke des mindre søgte hun at give samtalen en anden vending, hvilket også lykkedes hende. For junkeren var ligeledes gået længere, end han havde haft i sinde, og hans samvittighed standsede ham øjeblikkeligt, da han mærkede, at han var i begreb med at tale til sir William Ashtons datter om kærlighed.

De kom nu til gamle Alices hytte, der i den sidste tid var blevet gjort hyggeligere og havde fået et måske mindre malerisk, men mere pynteligt udseende end før. Den gamle kone sad på sin vante plads under hængebirken og badede sig med alderdommens og affældighedens stille nydelse i efterårssolens stråler. Ved sine gæsters komme, drejede hun hovedet om mod dem. "Jeg hører Deres skridt, miss Ashton," sagde hun, "men den herre, som ledsager Dem, er det Deres hr. fader?"

"Hvorfor tror De det, Alice?" sagde Lucy, "og hvorledes er det muligt, at De kan dømme så nøjagtigt efter lyden og et skridt på denne faste jord og i den frie luft?"

"Min hørelse, barn, er blevet skærpet af min blindhed, og jeg kan nu udlede slutninger af de svageste lyde, der før nåede mine øren lige så uænsede, som de nu nærmer sig Deres. Nødvendigheden er en streng, men ypperlig læremester, og den, der har mistet sit syn, må hente sine oplysninger fra andre kilder."

"Nu vel, jeg indrømmer, at De har hørt en mands skridt," sagde Lucy, "men hvorfor skulle det ikke være min faders?"

"Alderdommens gang, kære barn, er frygtsom og forsigtig. Foden tager kun langsomt afsked med jorden og sættes tøvende ned på den. Det er ungdommens hastige og bestemte skridt, jeg nu hører, og kunne jeg tro en så sælsom forestilling, ville jeg sige, at det var en Ravenswoods skridt."

"Det er i sandhed en sanseskarphed!" sagde Ravenswood, "som jeg ikke havde troet mulig, hvis jeg ikke havde været vidne til den. Ja, jeg er virkelig junkeren af Ravenswood, Alice, Deres gamle herres søn."

"De!" sagde den gamle kone med næsten et skrig af overraskelse. "De, junkeren af Ravenswood – her på dette sted og i et sådant selskab! Jeg kan ikke tro det – lad mig lade min gamle hånd glide hen over Deres ansigt, så min følelse kan sige mig, om mine øren har taget fejl eller ikke."

Junkeren satte sig ved siden af hende på græsbænken og tillod, at hun med sin skælvende hånd rørte ved hans ansigt.

"Det forholder sig rigtigt!" sagde hun. "Det er Ravenswoods ansigt og stemme. De bestemte, stolte træk og den kække og bydende røst – men hvad foretager De Dem her, junker af Ravenswood, hvad foretager De Dem på Deres fjendes enemærker og i selskab med hans barn?"

Mens gamle Alice talte, blussede hendes ansigt, sandsynligvis ligesom en gammel lensvasals ville have blusset, når hans unge lensherre i hans overværelse havde vist tegn på udartelse fra sine forfædres sindelag.

"Junkeren af Ravenswood," sagde Lucy, som tonen i de forespørgsler ikke havde huet, og som ønskede at afbryde dem,

"er på besøg hos min fader."

"Virkelig!" sagde den gamle, blinde kone forundret.

"Og jeg vidste," vedblev Lucy, "at jeg ville gøre ham en fornøjelse ved at føre ham til Deres hytte."

"Hvor jeg sandt at sige, Alice," sagde Ravenswood, "havde ventet mig en hjerteligere modtagelse."

"Det er højst vidunderligt!" mumlede den gamle kone ved sig selv, "men Himlens veje er ikke vore veje, og dens domme fuldbyrdes ved midler, som går langt over vor forstand – hør mig, unge mand," sagde hun højt, "Deres forfædre var uforsonlige, men hæderlige fjender og søgte ikke under gæstfrihedens maske at styrte deres modstandere i fordærvelse. Hvad har De med Lucy Ashton at skaffe? Hvorfor bevæger Deres skridt sig ad samme sti som hendes? Hvorfor lyder Deres røst i samme tone og takt som sir William Ashtons datters? Unge mand, den, der søger at hævne sig ved uhæderlige midler –"

"Ti, kvinde!" sagde Ravenswood strengt, "er det Djævelen, der taler ud af Deres mund? Vid, at denne unge dame ikke har nogen ven på jorden, der ville vove mere end jeg for at skærme hende mod uret og fornærmelse!"

"Forholder det sig virkelig således," sagde den gamle kone i en forandret, men tungsindig tone, "så Gud hjælpe Dem begge!"

"Amen, Alice," sagde Lucy, som ikke havde forstået meningen af det, den blinde kone havde antydet, "og give Dem Deres forstand og gode humør igen. Når De taler så gådefuldt, i stedet for at byde Deres venner velkommen, vil de fatte de samme tanker om Dem som andre folk."

"Hvad mener da andre folk?" spurgte Ravenswood, som ligeledes begyndte at tro, at den gamle kone talte

usammenhængende.

"De mener," sagde Henry Ashton, der i det samme kom til stede, og hviskede til Ravenswood, "at hun er en heks og burde være blevet brændt sammen med dem, som blev henrettet i Haddington!"

"Hvad er det, De siger?" udbrød Alice, og vendte sig om mod drengen, idet hende blinde ansigt blussede af harme. "Siger De at jeg er en heks og burde have været henrettet ligesom de hjælpeløse gamle stakler, der blev myrdet i Haddington?"

"Det kan hun høre," hviskede Henry, "skønt jeg hviskede endnu sagtere, end en gærdesmutte piber!"

"Hvis ågerkarlen og undertrykkeren, den, der lever af fattigmands sved, flytter gamle grænseskel og kuldkaster gamle huse, stod bundet på samme bål som jeg, ville jeg sige, tænd i Guds navn ilden!"

"Det er skrækkeligt," sagde Lucy, "jeg har aldrig set den stakkels forladte kone i en sådan stemning, men alderdom og armod kan ikke finde sig i at blive vist til rette. Kom Henry, vi vil forlade hende. Hun ønsker at tale alene med junkeren. Vi vil gå hjem, og undervejs," tilføjede hun med et blik på Ravenswood, "hvile os ved Havfruens Kilde."

"Og hør, Alice," sagde drengen, "skulle De kende noget til en hare, der tumler sig mellem hinderne og får dem til at kaste deres kalve for tidligt, så kan De hilse den fra mig og sige, at hvis Norman ikke har en sølvkugle ved hånden til den, vil jeg låne ham en af knapperne i min trøje."

Alice svarede ikke, før hun vidste, at søsteren og broderen var udenfor hørevidde, og sagde derpå til Ravenswood: "Og De, er De også vred på mig for min kærlighed? Det var rimeligt nok, at

fremmede kunne føle sig fornærmede, men De, er også De vred?"

"Nej, Alice," svarede junkeren, "jeg er ikke vred, kun forundret over, at De, hvis sunde forstand jeg så ofte har hørt rose, kunne give efter for en fornærmelig og ugrundet mistanke."

"Fornærmelig," sagde Alice, "ja, sandheden er altid fornærmelig – men visseligen ikke ugrundet."

"Højst ugrundet, siger jeg Dem, moder," svarede Ravenswood.

"Så har verden skiftet vane og Ravenswooderne deres nedarvede sind, og gamle Alice er blevet endnu blindere på sin forstand, end hun er på sine øjne. Hvornår tyede en Ravenswood til sin fjendes hus, undtagen for at hævne sig? Og hertil er De kommet, Edgar Ravenswood, enten af farlig harme eller af endnu farligere kærlighed!"

"Ingen af delene," sagde Ravenswood, "derpå giver jeg mit æresord – det vil sige, forsikrer jeg Dem."

Alice kunne ikke se hans blussende kind, men lagde mærke til hans nølen og tilbagekaldelsen af den bekræftelse, hvormed han syntes at være tilbøjelig til at ledsage sin benægtelse.

"Således forholder det sig altså," sagde hun, "og derfor vil hun vente ved Havfruens Kilde! Ofte er den blevet kaldt et fordærveligt sted for slægten Ravenswood, og ofte har den vist sig at være det, men aldrig har det været så sandsynligt som i dag, at den vil stadfæste gamle sagn."

"De gør mig vanvittig, Alice, og er endnu mere enfoldig og mere overtroisk end gamle Caleb Balderston," sagde Ravenswood. "Er De en så dårlig kristen, at De kan tro, at jeg i vore dage vil fejde på slægten Ashton, således som det var ældre

tiders blodige skik, eller anser De mig for så tåbelig, at jeg ikke kan ledsage en ung dame, uden at forelske mig over hals og hoved i hende?"

"Mine tanker tilhører mig selv," svarede Alice, "og er end mit dødelige syn lukket for tilstedeværende genstande, kan det dog være, at jeg skuer med større klarhed ind i fremtidige begivenheder. Er De beredt på ufrivilligt at sidde nederst ved det bord, der en gang var Deres faders, som hans stolte efterfølgers frænde og forbundsfælle? Er De til sinds at leve af hans godhed, og følge ham ad rænkernes og underfundighedens veje, som ingen bedre kan vise Dem, og gnave benene af hans bytte, efter han selv har fortæret kødet? Kan De tale, som sir William Ashton taler – tænke, som han tænker – stemme, som han stemmer, og kalde Deres faders morder Deres værdige svigerfader og højtærede velynder? Junker af Ravenswood, jeg er Deres slægts ældste tjenerinde og ville hellere se Dem svøbt i ligklæder og lagt i Deres grav!"

Oprøret i Ravenswoods sind blev ualmindelig stærkt, idet hun havde anslået og vækket en streng, som det i nogen tid var lykkedes ham at bringe til tavshed. Med hastige skridt gik han frem og tilbage i den lille have, indtil han omsider blev stående lige overfor Alice og udbrød: "Hvor tør du, kvinde, der står på gravens rand, ægge din herres søn til hævn og blodsudgydelse?"

"Det forbyde Gud!" svarede Alice højtideligt, "og netop derfor vil jeg, at De skal forlade disse farlige enemærker, hvor såvel Deres kærlighed som Deres had truer både Dem selv og andre med sikker ulykke eller i det mindste beskæmmelse. Stod det i denne visne hånds magt, ville jeg værge Ashtons mod Dem og Dem mod dem og Dem begge mod Deres lidenskaber. De kan

ikke, bør ikke have noget tilfælles med dem. Vig bort fra dem, og har Gud besluttet hævn over undertrykkernes hus, så gør Dem ikke til redskab for den."

"Jeg skal tænke over, hvad De har sagt, Alice," sagde Ravenswood med større rolighed. "Jeg tvivler ikke på, at De mener mig det ærligt og godt, men De driver et gammelt tyendes frihed noget vel vidt. Men farvel, og under Himlen mig bedre kår, skal jeg ikke forsømme at bidrage til Deres velvære."

Han søgte at trykke hende et guldstykke i hånden, som hun dog ikke ville modtage, og det faldt til jorden under den lette kamp, som hans ønske om at påtvinge hende det fremkaldte.

"Lad det blive liggende et øjeblik," sagde Alice, da junkeren bukkede sig for at tage det op, "og tro mig, det guldstykke er et sindbillede på hende, som De elsker. Hun er lige så kostelig, indrømmer jeg, men De må bukke Dem endog til fornedrelse, før De kan vinde hende! Jeg for mit vedkommende har lige så lidt med guld som med jordiske lidenskaber at gøre, og den bedste tidende, verden kunne have i vente til mig, vil være den, at Edgar Ravenswood var hundrede mile borte fra sine forfædres herresæde og havde besluttet aldrig at se det mere."

"Alice," sagde junkeren, der begyndte at tro, at denne ivrighed havde en eller anden hemmeligere grund, end der kunne hidrøre fra noget, som den blinde kone kunne have udledt fra dette tilfældige besøg. "Jeg har hørt min moder rose Dem for Deres forstandighed, skarpsindighed og troskab, og De er ikke så enfoldig, at De skulle lade Dem skræmme af skygger eller frygte for gamle overtroiske sagn som Caleb Balderston. Sig mig derfor rent ud, hvori min fare består, hvis De er vidende om nogen, der virkeligt truer mig. Hvis jeg kender mig selv, er

jeg fri for alle sådanne hensigter angående miss Ashton som de, De beskylder mig for. Jeg har nødvendige forretninger at afgøre med sir William, og når de er bragt i orden, rejser jeg herfra, lige så lidt ønskende, hvad De let vil indse, at vende tilbage til et sted, der er fuld af sørgelige genstande for eftertanke, som De kan ønske at se mig her."

Alice vendte sine blinde øjne mod jorden og hensank i nogen tid i dyb eftertanke. "Jeg vil sige Dem sandheden," sagde hun omsider og løftede hovedet i vejret, "sige Dem, hvad der er kilden til min frygt, hvad enten min oprigtighed bliver til gavn eller til skade. Lucy Ashton elsker Dem, lord af Ravenswood!"

"Det er umuligt," sagde junkeren.

"Tusinde omstændigheder har overbevist mig derom," svarede den blinde kone. "Siden De frelste hende fra døden, har hendes tanker ikke drejet sig om nogen anden, hvilket min erfarne dømmekraft har fået ud af hendes tale. Efter jeg har sagt Dem dette, vil De, dersom De virkelig er en gentleman og Deres faders søn, lade det være en bevæggrund for Dem til at sky hende. Hendes lidenskab vil dø hen ligesom en lampe, der savner føde til flammen, men bliver De her, vil hendes eller Deres eller Deres fælles undergang blive den uundgåelige følge af hendes ilde anbragte tilbøjelighed. Jeg betror Dem kun ugerne denne hemmelighed, men den vil ikke ret længe være blevet skjult for Dem, og det er derfor bedre, at De hører den af min mund. Rejs, junker af Ravenswood. Nu kender De min hemmelighed. Bliver De en time under sir William Ashtons tag, uden at have besluttet at gifte Dem med hans datter, er De en skurk. Gør De det for at komme i nærmere forbindelse med ham, er De en bedåret og en til undergang indviet tåbe."

Med disse ord stod den gamle, blinde kone op, greb sin stav og ravede hen til sin hytte, hvor hun trådte ind og lukkede døren efter sig, og overlod Ravenswood til hans egne betragtninger.

20

Mer yndefuld her i sit stille hjem
end hist i Grækenland ved kildens bred
najaden skøn – mer yndefuld end havfruen i sagnet,
når i sin ensomhed hun troner på sin strandbred.

– Wordsworth.

Ravenswoods betragtninger var af en meget blandet beskaffenhed, idet han pludselig så sig sat i den forlegenhed, som han længe havde frygtet for at blive bragt. Vel havde den glæde, han følte ved Lucys selskab, nærmet sig fortryllelse, men dog endnu ikke ganske overvundet hans indre ulyst til at ægte en datter af hans faders fjende, og skønt han tilgav sir William Ashton den uret, hans familie havde lidt af ham, og påskønnede de gode hensigter, han foregav at nære, kunne han dog ikke overtale sig selv til at anse en forbindelse mellem deres huse for mulig. Han erkendte dog nu, at Alice havde haft ret, og at hans ære krævede, at han enten uden tøven måtte forlade slottet Ravenswood eller bejle til Lucy Ashton, og muligheden af at blive afvist, hvis han viste sine følelser for hendes rige og mægtige fader, af at få afslag, hvis han bejlede til en Ashtons hånd – nej, det udfald var alt for beskæmmende. "Jeg ønsker hende alt godt," sagde han til sig selv, "og tilgiver for hendes skyld hendes fader de krænkelser, han har tilføjet mit hus, men jeg vil aldrig se hende mere!"

Med bitter smerte fattede han denne beslutning, da han kom til et sted, hvor to stier skiltes, af hvilke den ene førte til

Havfruens Kilde, hvor han vidste, at Lucy ventede på ham, og den anden ad en længere omvej til slottet. Han tøvede et øjeblik, før han slog ind på den sidstnævnte sti, idet han tænkte på, hvilket påskud han skulle bruge til en adfærd, der ikke kunne andet end synes påfaldende, og havde netop mumlet ved sig selv: "En pludselig efterretning fra Edinburgh – det ene foregivende er lige så godt som det andet, når jeg blot ikke tøver længere her," da den unge Henry kom farende halvt åndeløs hen til ham og sagde: "Junker, junker, De må følge Lucy hjem til slottet, for jeg kan ikke. Norman venter på mig, for jeg skal følge med ham på hans runde, og jeg vil ikke blive væk derfra for en guldjacobus, men Lucy tør ikke gå alene hjem, skønt alt det vilde kvæg er blevet skudt, og derfor må De straks gå hen til hende."

Når to vægtskåle står lige, bringer tyngden af en fjer den ene til at synke. "Jeg kan umuligt lade den unge dame blive alene i skoven," tænkte Ravenswood, "at se hende en gang endnu kan ikke gøre stort til sagen, da vi jo allerede så ofte har været sammen, og desuden byder høflighed mig at fortælle hende, at jeg forlader slottet!"

Og efter således at have overbevist sig om, at han gjorde et ikke alene fornuftigt, men uundgåeligt nødvendigt skridt, drejede han ind på den sti, der førte til den skæbnesvangre kilde, og ikke så snart så Henry, at han begav sig på vej til hans søster, før han fo'r af sted som et lyn i en anden retning for at indhente skovfogeden og deltage i de ham så kære idrætter. Uden at skænke endnu en tanke om det rigtige i sin egen opførsel, gik Ravenswood rask hen til kilden, hvor han så Lucy sidde alene ved ruinen.

Hun sad på en løsreven stenblok fra den gamle kildebygning og syntes at holde øje med vandets løb, mens det i livlig og tindrende yppighed væltede frem for dagslyset i skyggen af den ribbede og mørke hvælving, hvormed ærefrygt eller måske samvittighedsnag havde dækket dets udspring. For et overtroisk øje kunne Lucy Ashton, således som hun sad der indsvøbt i sin plaid og med sit lange hår, der til dels var gledet ned under hårbåndet og hang om hendes snehvide hals, have taget sig ud som den myrdede kildenymfe, men Ravenswood så kun en ualmindelig skøn kvinde, der i hans øjne – og hvor kunne det vel være anderledes – blev endnu skønnere ved bevidstheden om, at hun havde sat sin hu til ham. Mens han så på hende, mærkede han, at hans faste beslutning smeltede som voks for solen, hvorfor han skyndte sig ud fra sit skjul i krattet tæt ved, og hun hilste på ham, men rejste sig ikke fra den sten, hvorpå hun sad.

"Min overkåde broder har forladt mig," sagde hun, "men jeg venter ham tilbage om nogle minutter, for ligesom enhver ting kan fornøje ham et minut, således har heldigvis heller intet tillokkelse for ham synderligt længe."

Da Ravenswood følte sig ude af stand til at underrette Lucy om, at hendes broder havde tænkt sig en længere udflugt og ikke ville komme tilbage med det samme, satte han sig i græsset et lille stykke fra miss Ashton, og en kort tid tav de begge.

"Jeg holder så meget af dette sted," sagde Lucy omsider, som om hun havde fundet tavsheden trykkende. "Den klare boblende rislen, træernes susen og den mangfoldighed af græs og vilde blomster, som vokser mellem ruinerne, gør det så

romantisk, og jeg synes at have hørt det omtale i forbindelse med et af de gamle sagn, der er mig så kære."

"Det er blevet antaget at være skæbnesvangert for min slægt," svarede Ravenswood, "og jeg er også tilbøjelig til at kalde det således, da det var her, jeg første gang så miss Ashton, og jeg her må tage afsked med hende for stedse!"

Den rødme, som den første del af disse ytringer havde jaget op i Lucys kinder, fordreves snart af slutningen på den.

"Tage afsked med os, herr junker?" udbrød hun, "hvad kan der være sket, at De så pludselig må bort? Jeg ved, at Alice hader – det vil sige, ikke kan lide – min fader, og jeg kunne næsten ikke blive klog på hende i dag, så gådefuldt var hendes væsen, men jeg er overbevist om, at han er Dem oprigtigt taknemmelig for den store tjeneste, De gjorde os. Lad mig håbe, at vi, da det faldt os vanskeligt at vinde Deres venskab, ikke så let må miste det igen!"

"Miste det, miss Ashton?" sagde junkeren af Ravenswood. "Nej, hvor min skæbne så måtte føre mig hen, hvad den end måtte ske mig, så er det Deres ven, Deres oprigtige ven, der er den handlende eller den lidende, men der hviler en skæbne over mig, og bort må jeg for ikke at føje andres fordærvelse til min."

"Men drag ikke bort fra os, junker," sagde Lucy og lagde i al troskyldighed og venlighed sin hånd på hans kjoleskøde, ligesom for at holde på ham. "De må ikke skilles fra os. Min fader er mægtig og har venner, der er endnu mægtigere end han. Drag ikke bort, før De har set, hvad hans taknemmelighed udretter for Dem. Tro mig, han arbejder allerede for Dem i statsrådet."

"Måske," sagde junkeren i en stolt tone, "men det er ikke Deres fader, miss Ashton, men mine egne anstrengelser, jeg bør skylde min fremgang på den bane, på hvilken jeg står i begreb med at slå ind. Mine forberedelser er allerede truffet – et sværd og en kappe, et modigt hjerte og en bestemt hånd."

Lucy skjulte sit ansigt med sine hænder, og tårerne trængte sig mod hendes vilje frem mellem hendes fingre. "Tilgiv mig," sagde Ravenswood, og greb hendes højre hånd, som hun efter en svag modstand lod ham beholde, mens hun endnu stedse skjulte sit ansigt med sin venstre. "Jeg er for plump – for – rå – for umedgørlig til at omgås et så blidt og kærligt væsen som De. Glem, at et så alvorligt syn har krydset Deres livssti, og lad mig følge min, vis på, at jeg ikke kan møde nogen større modgang fra det øjeblik, den skiller mig fra Dem!"

Lucy vedblev at græde, men hendes tårer var mindre bitre. Ethvert forsøg, junkeren gjorde på at forklare, hvorfor han ville og måtte bort, blev kun et nyt bevis på hans ønske om at blive, indtil han til sidst, i stedet for at sige hende farvel, gav hende sin tro for stedse og til gengæld fik hendes. Det hele foregik så pludseligt og havde i den grad sin grund i øjeblikkets umiddelbare tilskyndelse, at før junkeren af Ravenswood kunne overveje følgerne af det skridt, han havde gjort, havde både deres læber og deres hænder vist deres følelsers oprigtighed.

"Men nu," sagde han, efter at have betænkt sig et øjeblik, "er det i sin orden, at jeg taler med sir William Ashton, der må underrettes om vor forlovelse. Ravenswood må ikke synes at dvæle under hans tag for at tilliste sig hans datters kærlighed!"

"De vil dog vel ikke tale til min fader herom?" sagde Lucy, ligesom uenig med sig selv, men tilføjede derpå med større

varme: "O nej, nej. Lad Deres lod og stilling i livet være afgjort først, før De henvender Dem til min fader. Jeg er vis på, at han kan lide Dem – jeg tror han vil samtykke, men min moder –"

Hun holdt inde, skamfuld over at røbe den tvivl, hun nærede om, at hendes fader ville vove at tage nogen bestemt beslutning i denne så højst vigtige sag uden sin ægtemages samtykke.

"Deres moder, min Lucy?" svarede Ravenswood. "Hun hører jo til slægten Douglas, en slægt, der flere gange, endog da den stod på sin magts og hæders højeste tinde, har giftet sig ind i min. Hvad skulle Deres moder vel kunne have at indvende mod en forbindelse med mig?"

"Jeg sagde ikke indvende," svarede Lucy, "men hun er skinsyg over sine rettigheder og vil måske gøre krav på en moders adkomst til først at blive spurgt!"

"Lad så være," svarede Ravenswood. "Der er langt til London, men i løbet af fjorten dage kan et brev komme derhen og blive besvaret, og jeg vil ikke forlange et øjeblikkeligt svar af lordseglbevareren på mit forslag."

"Men," sagde Lucy nølende, "ville det ikke være bedre at vente nogle uger; når min moder får Dem at se og lærer Dem at kende, er jeg vis på, at hun vil give sit samtykke; men hun kender Dem ikke, og det gamle fjendskab mellem familierne –"

Ravenswood fæstede sine skarpe, sorte øjne på hende, som om han ville trænge lige ind i hendes sjæl.

"Lucy," sagde han, "for Deres skyld har jeg ofret længe nærede hævnplaner, der var blevet bekræftet med ikke stort bedre end hedenske højtideligheder, ofret dem til Deres billede, før jeg vidste, hvilket værd det udtrykte. Aftenen efter min salig faders begravelse skar jeg en lok af mit hår, og mens den blev fortæret

af ilden, svor jeg, at min harme og hævn skulle forfølge hans fjender, indtil de blev tilintetgjort for mine øjne ligesom dette brændte sindbillede på tilintetgørelse."

"Det var en dødelig synd," sagde Lucy og blegnede, "at afgive et sådant skæbnesvangert løfte!"

"Det indrømmer jeg," sagde Ravenswood, "og det ville have været en endnu større forbrydelse at have holdt det. For Deres skyld afsvor jeg disse hævnplaner, skønt jeg knapt vidste, hvordan jeg var blevet overvundet, før jeg så Dem anden gang og blev mig bevidst, hvilken magt De har over mig."

"Men hvorfor," spurgte Lucy, "genkalder De Dem så nu så skrækkelige følelser – følelser, der er så uforenelige med dem, De foregiver at nære for mig, såvel som med dem, Deres påtrængenhed har bragt mig til at tilstå?"

"Fordi jeg," svarede hendes elsker, "vil forholde Dem den pris, for hvilken jeg har købt Deres kærlighed. Jeg siger ikke, at jeg har byttet mig til den for mit huses ære, den sidste besiddelse, det har tilbage, men skønt jeg hverken siger eller tror det, kan jeg dog ikke skjule for mig selv, at verden måske vil gøre begge dele."

"Er det Deres mening," sagde Lucy, "har De spillet et grusomt spil med mig. Men det er ikke for sent at opgive det. Tag det løfte tilbage, De ikke turde give mig uden fornedrelse for Deres ære. Lad det skete være, som om det har været usket. Glem mig – jeg skal da selv forsøge at glemme."

"De gør mig uret," sagde junkeren af Ravenswood. "Ved alt, hvad jeg anser for ærligt og hæderligt, De gør mig stor uret. Nævnte jeg den pris, med hvilken jeg har købt Deres kærlighed, var det kun for at vise, hvor højt jeg holder den i ære, for at

sammenknytte vor forbindelse med et endnu fastere bånd og for ved det, jeg har gjort for at opnå dette standpunkt i Deres omdømme at vise, hvor meget jeg vil komme til at lide, hvis De nogensinde brød Deres ord."

"Hvorledes kan De tro det muligt, Ravenswood?" svarede Lucy. "Hvorfor vil De ægge mig ved alene at omtale troløshed. Er det, fordi jeg bad Dem tøve en kort stund med at henvende Dem til min fader? Bind mig med hvilke løfter, De vil. Er løfter end unødvendige til at sikre bestandighed, kan de dog måske forebygge mistro!"

Ravenswood bad, bønfaldt, ja knælede endog for at formilde hendes uvilje, og Lucy, der var lige så forsonlig, som hun var troskyldig, tilgav let den fornærmelse, der havde ligget i hans tvivl. Den således opståede tvist endte derfor med, at de elskende underkastede deres forlovelse en symbolsk ceremoni, hvoraf almuen endnu har bevaret nogle spor, idet de knækkede den tynde guldmønt, som Alice ikke havde villet modtage af Ravenswood, og delte stykkerne mellem sig.

"Og aldrig skal dette forlade mit bryst," sagde Lucy, idet hun hængte guldstykket om sin hals og skjulte det med sit tørklæde, "før De, Edgar Ravenswood, forlanger at jeg skal give Dem det igen, og så længe jeg bærer det, skal dette hjerte ikke kende nogen anden kærlighed end min kærlighed til Dem."

Med lignende forsikringer gemte Ravenswood sit stykke af mønten ved sit hjerte, og nu faldt det dem omsider ind, at tiden var gået hurtigt under denne sammenkomst, og at deres udeblivelse fra slottet kunne vække opmærksomhed, om ikke uro. Idet de rejste sig for at forlade kilden, der havde været vidne til deres gensidige løfter, hvinede en pil gennem luften og

traf en ravn, der sad på en vissen gren af en gammel eg, tæt op til, hvor de havde siddet. Fuglen flagrede nogle skridt og faldt ned for fødderne af Lucy, hvis kjole blev plettet af nogle stænk af dens blod.

Miss Ashton blev meget forskrækket, og Ravenswood så sig højst overrasket og forbitret om efter den skytte, der havde givet dem et så uventet og så uønsket bevis på sin dygtighed. Han tøvede ikke med at vise sig, idet han ikke var nogen anden end Henry Ashton, der kom løbende hen til dem med en armbrøst i hånden.

"Jeg tænkte nok, at jeg kom til at forskrække Dem," sagde han, "og De så ud til at have så travlt, at jeg håbede, at den skulle dumpe lige ned i hovedet på Dem, førend De mærkede det. Hvad var det, junkeren sagde til dig, Lucy?"

"Jeg talte med Deres søster om, hvilken tankeløs knægt De var, at De kunne lade os vente så længe på Dem," svarede Ravenswood for at skjule Lucys forvirring.

"Vente på mig? Men jeg bad Dem jo følge Lucy hjem, fordi jeg ville tage runden om Hayberry krat med gamle Norman, hvilket De nok kunne tænke Dem ville vare en god time, og vi har fulgt alle dyrene på sporet, mens De har siddet her nok så mageligt med Lucy."

"Godt, godt, mr. Henry," sagde Ravenswood; "men lad os nu høre, hvordan De vil forsvare, at De skød ravnen. Ved De ikke, at alle ravne står under lorderne af Ravenswoods beskyttelse, og at det er lige så stor en ulykke som et dolkestik at dræbe en i deres nærværelse?"

"Det samme sagde Norman," svarede drengen, "han fulgte mig herhen indtil i bueskuds afstand og sagde, at han aldrig

havde set en ravn sidde så stille så tæt ved levende mennesker, og mente, at det måtte betyde lykke. For ravnen er en af de vildeste fugle under himlen, når den ikke er blevet tæmmet. Og så listede jeg mig nærmere og nærmere, indtil jeg kun var tre snese skridt fra den, og så fløj pilen, og der lå den! Var det ikke godt skudt? Og jeg har ikke en gang skudt ti gange med armbrøst."

"Det var virkeligt udmærket godt skudt," sagde Ravenswood, "og De vil blive en dygtig skytte, hvis De øver Dem flittigt."

"Det samme siger Norman," svarede drengen "men det er ikke min skyld, hvis jeg ikke øver mig nok. For med min gode vilje ville jeg ikke bestille andet, hvis min fader og min hovmester ikke ind i mellem blev vrede, og Lucy ikke gjorde sig vigtig med at holde mig til bogen, skønt hun selv kan sidde en hel dag og dovne ved en kilde, når hun har en smuk ung herre at tale med. Tro mig – det har jeg set hende gøre tyve gange."

Drengen så på sin søster, mens han talte, og havde midt under sin ondskabsfulde sladren forstand nok til at fatte, at han virkeligt voldte hende smerte, selv om han manglede evne til at indse dens grund eller størrelse.

"Nå, nå, græd bare ikke, Lucy," sagde han. "Har jeg sagt noget galt, benægter jeg det igen og hvad ville junkeren af Ravenswood vel bryde sig om, om du har haft hundrede kærester? Det skal du såmænd ikke tage dig nær."

Junkeren af Ravenswood blev i det første øjeblik næppe glad over, hvad han hørte, skønt hans sunde fornuft naturligvis anså det for en forkælet drengs snak, som søgte at krænke sin søster på det sted, der for tiden syntes at være det tilgængeligste, men skønt han af sind var lige så langsom til at modtage indtryk,

som hårdnakket i at holde fast på dem, tjente Henrys sladder dog til at vække en ubestemt mistanke hos ham om, at den forbindelse, han lige havde indgået, måske kun ville ende med, at han ville blive stillet til skue som en overvunden fjende ved et romersk triumftog, som en fange ved siden af sejrherrens vogn, mens sejrherren kun pønsede på at mætte sin stolthed på den overvundnes bekostning. Der var, vi gentager det, ingen som helst virkelig grund til en sådan frygt, og han kunne heller ikke siges virkelig at nære den noget øjeblik, da det var umuligt at se ind i Lucy Ashtons klare, blå øjne og samtidig nære den svageste varige tvivl om hendes oprigtighed. Men alligevel bidrog bevidst stolthed og bevidst fattigdom i forening til at gøre et sind mistroisk, som under heldigere forhold ville have været ukendt dermed, som med enhver anden lavhed.

Da de kom til slottet, modtog sir William Ashton, der var blevet urolig over deres lange udeblivelse, dem i hallen.

"Havde Lucy," sagde han, "været i selskab med enhver anden end den mand, der havde vist, at det så fuldstændigt stod i hans magt at beskytte hende, ville han – det tilstod han – være blevet meget urolig og have sendt folk ud for at søge efter dem. Men når hans datter var i selskab med junkeren af Ravenswood, vidste han, at hun intet havde at frygte."

Lucy begyndte at gøre undskyldninger, fordi de var blevet så længe borte, men blev, slået af sin samvittighed, mere og mere forvirret, jo længere hun blev ved, og da Ravenswood, for at komme hende til undsætning, søgte at gøre forklaringen fuldstændig og fyldestgørende, indviklede han sig kun i den samme forvirring, ligesom den, der ved at ville hjælpe sin staldbroder op af en sump selv bliver siddende fast i det samme

seje dynd. Det kan ikke antages, at de unge elskendes forlegenhed undgik den listige retslærde, som tilbøjelighed og fag havde vænnet til at forfølge den menneskelige natur ad alle dens bugtninger, men det lå ikke for øjeblikket i hans plan at ændre noget af, hvad han så. Han ville holde junkeren af Ravenswood bundet, men selv bevare sin frihed, og det faldt ham ikke ind, at hans plan kunne blive kuldkastet ved, at Lucy kunne besvare den lidenskab, han ønskede, hun måtte vække. Om hun end måtte nære en vis romantisk tilbøjelighed for Ravenswood, hvori omstændighederne eller lady Ashtons bestemte og ubetingede modstand kunne gøre det utilrådeligt at føje hende, antog lordseglbevareren dog, at den let kunne blive hævet og tilintetgjort ved en rejse til Edinburgh eller måske endog til London, et nyt sæt brysselerkniplinger og kælne sukke af en halv snes elskere, som det var magtpåliggende at fortrænge ham, på hvem det ville være ønskeligt, at hun gav afkald. Således stillede sagen sig i værste tilfælde for ham, men overensstemmende med det mere sandsynlige udfald af den ville enhver forbigående velvilje, hun måtte nære for junkeren af Ravenswood snarere kræve opmuntring end dæmpning.

Dette var så meget mere rimeligt, som han morgenen efter at de havde forladt Ulveklippen havde fået et brev, hvis indhold han skyndte sig at meddele Ravenswood. Et bud havde bragt lordseglbevareren en pakke fra den tidligere omtalte ven, som i stilhed arbejdede af alle kræfter på at forene en skare fædrelandsvenner, for hvilken sir Williams største skræk, den virksomme og ærgerrige marquis af A…, stod i spidsen. Denne snedige ven havde været heldig nok til af sir William at opnå,

vel ikke et ligefrem samtykkende svar, så dog en særdeles tålmodig modtagelse af sine meddelelser, hvorom han havde underrettet marquien, der havde svaret med det gamle franske ordsprog: "*Chateau qui parle, et femme qui écoute, l'un et l'autre va se rendre* Note 19)." En statsmand, der uden at svare låner øre til et forslag om forandringer i bestående forhold, var efter marquiens mening i samme stilling som den fæstning, der forhandler, og den dame, der lytter, og han besluttede derfor at belejre lordseglbevareren endnu ivrigere.

Pakken indeholdt derfor et brev fra hans ven og forbundsfælle og et andet fra ham selv til lordseglbevareren, overfor hvem han uforbeholdent tilkendegav, at han agtede at gøre ham et ganske almindeligt besøg.

De rejste gennem landet for at gå syd på. Vejene var dårlige og gæstgivergårdene afskyelige. Lordseglbevareren havde længe været en fortrolig bekendt af den ene af sine brevskrivere, og selv om hans bekendtskab med marquien var mere overfladisk, var det dog tilstrækkeligt til at gøre besøget fuldkommen naturligt og lukke munden på dem, som måtte være tilbøjelige til al tillægge det en politisk grund. Han accepterede derfor ufortøvet det forestående besøg, men med den faste beslutning ikke at binde sig til at fremme deres planer en tomme længere, end *fornuften* (hvorved han forstod sin egen fordel) tydeligt ville vise ham, at det var hensigtsmæssigt.

Navnlig var han glad for to omstændigheder. Nemlig Ravenswoods nærværelse og sin hustrus fravær. Ved at have den førstnævnte under sit tag mente han at kunne forebygge ethvert voveligt og fjendtligt skridt, hvortil Ravenswood ellers kunne have ladet sig bevæge under marquiens ledelse, og Lucy ville,

forudså han, da han gerne ville trække tingene i langdrag, være en langt bedre værtinde end hendes moder, der ganske sikkert enten på den ene eller den anden måde ville have forpurret hans politiske anslag ved sit stolte og uforsonlige sind,

Hans indtrængende anmodninger om, at junkeren ville blive for at modtage sin slægtning, blev naturligvis beredvilligt efterkommet, da den forklaring, der havde fundet sted ved Havfruens Kilde, havde fjernet ethvert ønske om en pludselig afrejse, og Lucy og Lockhard fik derfor pålæg om hver i sit fag at træffe alle fornødne foranstaltninger til at modtage de ventede gæster med al den højst ualmindelige pragt og overdådighed, der blev brugt i disse fjerne dage i Skotland.

21

Marall:

Sir, hædersgæsten kommet er
og nylig stegen ud –

Overreach:

Ind med dig ufortøvet
og gør som jeg befalede.
Er den musik, jeg til hans komme har bestilt,
på rede hånd til at modtage ham?

– A New Way to Pay Old Debts.

Skønt sir William Ashton var en forstandig lovkyndig og besad stor praktisk verdenskundskab, var der dog nogle træk i hans karakter, som stemte bedre overens med hans frygtsomhed og de listige kunstgreb, hvorved han havde svunget sig i vejret, end med det høje standpunkt, han havde nået, ligesom de også bidrog til at røbe en i grunden kun middelmådig begavelse, hvor meget denne end var blevet uddannet, og en medfødt lavhed i tænkemåde, hvor omhyggeligt den end blev skjult. Han holdt af at stille sin rigdom til skue på en pralende måde, men mindre som en mand, for hvem vanen havde gjort det nødvendigt, end som den, det endnu glædede på grund af dens nyhed. End ikke de ubetydeligste enkeltheder undgik ham, og Lucy lærte snart at lægge mærke til den hånlige rødme, der fo'r hen over Ravenswood, når han hørte hendes fader udbrede sig med største alvorlighed for Lockhard, ja endog for den gamle husholderske over ting, som aldrig omtales i fornemme

familier, fordi det blev anset for umuligt, at de kunne blive forsømt.

"Jeg kunne tilgive sir William," sagde Ravenswood en aften, da han var gået ud af stuen, "en vis ualmindelig uro ved denne lejlighed, da marquiens besøg er en æresbevisning og bør modtages som sådan, men jeg er led og ked af alle disse ynkelige småting angående fadeburet, spisekammeret, ja endog hønsehuset, som jeg taber al tålmodighed over, og jeg vil hellere finde mig i fattigdommen på Ulveklippen, end lade mig plage af rigdommen på Ravenswood Slot."

"Og dog," sagde Lucy, "er det netop ved at være opmærksom på disse småting, at min fader erhvervede den ejendom."

"Som mine forfædre mistede på grund af mangel på en sådan opmærksomhed," svarede Ravenswood. "Lad så være, men en drager bærer dog altid kun en byrde, om end byrden er af guld."

Lucy sukkede, da hun kun alt for tydeligt så, at hendes elskede nærede ringeagt for hendes faders væsen og vaner, til hvem hun længe havde set op som til sin bedste og mest partiske ven, og hvis kærlighed ofte havde trøstet hende for hendes moders hånlige hårdhed.

De elskende opdagede snart, at de også i andre og ikke mindre vigtige henseender havde forskellige meninger. Religionen, denne fredens moder, blev i denne ufredens tid så misforstået og urigtigt bedømt, at dens forskrifter og former var genstande for de mest modsatte anskuelser og emner til de bitreste fjendskaber. Lordseglbevareren var som whig naturligvis presbyterianer og havde til forskellige tider fundet det hensigtsmæssigt at vise en større iver for kirken, end han måske virkelig nærede, og hans børn var lige så naturligt blevet

opfostret i den samme trosbekendelse. Men Ravenswood var, som vi vil vide, højkirkemand eller episkopal og foreholdt hyppigt Lucy nogle af hendes trosfællers vilde religionssværmeri, mens hun på sin side snarere lod falde vink om, end udtrykkeligt udtalte rædsel for de løse grundsætninger, som det var blevet hende lært at anse for hørende til den prælatistiske form for kirkestyrelsen.

Begges følelser var derfor, skønt deres gensidige kærlighed snarere syntes at vokse end at aftage, jo mere deres karakterer gik op for dem, blandede med mindre behagelige tilsætninger. Midt i al sin kærlighed til Ravenswood følte Lucy en hemmelig skræk for ham. Hans sjæl havde et højere og stoltere præg end dem, hun hidtil havde været sammen med. Hans forestillinger var mere fri og dristige, og han foragtede mange af de anskuelser, der var blevet hende indskærpet til at have et særligt krav på hendes ærbødighed. På den anden side så Ravenswood i Lucy en blød og bøjelig karakter, der, i det mindste i hans øjne, kunne formes i hvilken skikkelse, det skulle være, af dem, med hvem hun levede, og han erkendte, at hans sindsbeskaffenhed behøvede en mage, som besad en mere uafhængig ånd og kunne gå under sejl med ham på hans livsbane, lige så fast bestemt som han selv på ikke at ænse, om det var storm eller havblik. Men Lucy var så skøn, ham så fromt hengiven og havde et så ualmindelig blidt og kærligt sind, at han, skønt han vel kunne have ønsket, at det havde været muligt at indgyde hende større og stærkere bestemthed og stundom blev utålmodig over hendes overdrevne frygt for, at deres forbindelse skulle komme for tidligt for dagen, følte, at denne hendes til svaghed grænsende blidhed gjorde hende endnu mere dyrebar for ham

som et væsen, der havde klynget sig til ham for at søge beskyttelse og gjort ham til herre over sin skæbne i medgang og modgang. Hans følelser for hende i sådanne øjeblikke var de samme, der er blevet så skønt skildret af vor udødelige Johanna Baillie:

– Du yndigste af alle blomster små,
som spæde rod i klippen haver fæstet,
vil du vel trygt dig klynge fast til mig?
Vejrslagen, barsk jeg er, men elsk mig stedse tro,
Som du nu elsker, da skal jeg trofast
genelske dig, om end til mage for
en blidhed slig kun lidt jeg egner mig.

De henseender, hvor de var forskellige fra hinanden, syntes derfor på en måde at være en garanti for deres gensidige tilbøjeligheds beståen, ja fordi de fuldstændigt kendte hinandens karakterer førend udbruddet af den lidenskab, under hvis påvirkning de havde givet hinanden deres tro, ville Lucy måske have frygtet Ravenswood for meget til nogensinde at kunne have elsket ham, og han ville måske have anset hendes blidhed og bøjelighed for en viljeløshed, der gjorde hende uværdig til hans agtelse. Men nu havde de givet hinanden deres løfte, og Lucy frygtede kun, at hendes elskedes stolthed en gang ville lære ham at beklage hans tilbøjelighed, og Ravenswood, at en natur, der lod sig lede så let som Lucys, kunne lade sig påvirke i hans fravær eller under vanskelige forhold af omgivelsernes bønner eller bevæge til at opgive den forbindelse, hun havde indgået.

"Frygt ikke for det," sagde Lucy, da et vink om en sådan formodning en gang var undsluppet hendes elskede. "Spejlene,

der modtager billederne af alle de genstande, som efterhånden kommer forbi dem, er forfærdigede af hårde stoffer, såsom glas eller stål, hvorimod de bløde emner beholder et indtryk uforandret, når de først har optaget det."

"Det er poesi, Lucy," sagde Ravenswood, "og i al poesi er der altid en vis hulhed og nogen gange usandhed."

"Så tro mig da," svarede Lucy, "når jeg i ligefrem prosa siger, at skønt jeg aldrig vil ægte en mand uden mine forældres samtykke, skal dog hverken tvang eller overtalelse få rådighed over min hånd, før De giver afkald på den ret, jeg har givet Dem til den!"

Til sådanne forklaringer havde de elskende mere end tid nok, da Henry nu kun sjældent ledsagede dem, eftersom han enten mod sin vilje var til stede i undervisningstimerne hos sin hovmester eller som ivrig frivillig søgte oplysning hos jægerne eller staldkarlene, og hvad seglbevareren angik, så tilbragte han sine formiddage i sit arbejdsværelse med at skrive forskellige slags breve og i sit urolige sind anstille sammenligninger mellem de underretninger, han fra alle kanter indhentede om den forventede forandring i den skotske statsstyrelse, og de partiers sandsynlige styrke, som snart ville begynde at kæmpe om magten, hvorfor han til andre tider beskæftigede sig med at ordne, afbestille og derpå atter ordne de forberedelser, han anså nødvendige til modtagelsen af marquien af A..., hvis komme to gange var blevet udsat af en eller anden nødvendig grund til dets forhaling.

Midt under alle disse forskellige både politiske som huslige forretninger syntes han ikke at lægge mærke til, hvor hyppigt hans gæst og hans datter omgikkes hinanden, og blev dadlet af

mange af sine naboer på naboers vis i alle lande, fordi han tillod, at et sådant fortroligt forhold fandt sted mellem de to personer. Den eneste naturlige forklaring var, at han havde bestemt dem for hinanden, i stedet for at hans eneste sande bevæggrund var, at se tiden an og trække den i langdrag, til han kom til kundskab om, i hvilket omfang Ravenswoods anliggender virkelig lå marquien på sinde, og hvorvidt han måtte være i stand til at fremme dem. Indtil disse spørgsmål var blevet tydeligt og bestemt afgjort, ville lordseglbevareren ikke binde sig enten i den ene eller den anden retning, men som så mange snedige mennesker forregnede han sig herved højst beklageligt.

Blandt dem, der havde været mest tilbøjelige til at dadle sir William Ashton, fordi han tillod Ravenswoods langvarige ophold under sit tag og hans stadige omgang med miss Ashton, var også den nye laird af Girnington og hans tro hjælper og våbendrager, personer, vi tidligere har omtalt under navnene Hayston og Bucklaw og hans staldbroder, kaptajn Craigengelt. Den førstnævnte havde omsider arvet sin sejlivede grandtantes store gods foruden en betydelig formue, som han anvendte til at indfri sine fædrene jorde (efter hvilke han nu bestandig lod sig kalde), skønt kaptajn Craigengelt havde foreslået ham at anbringe pengene i Laws Bank, som da for nyligt var blevet åbnet og tilbudt at rejse til Paris med dette formål. Men Bucklaw havde lært så meget klogskab i modgangens skole, at han ikke ville låne øre til noget som helst forslag, Craigengelt kunne finde på, hvis han derved på nogen måde bragte sin nyligt erhvervede uafhængighed i fare. Han, der en gang havde spist ærtebrød, drukket sur vin og sovet i det hemmelige

kammer på Ulveklippen, ville, sagde han, så længe han levede sætte pris på god mad og en blød seng og særligt drage omsorg for aldrig mere at komme til at trænge til en sådan gæstfrihed.

Craigengelt blev derfor skuffet i det håb, han i starten havde gjort sig om at kunne plukke lairden af Bucklaw, men havde dog mange fordele af sin vens held. Bucklaw, der aldrig havde været kræsen i valget af sin omgang, havde vænnet sig til og morede sig med et menneske med eller ad hvem han kunne le, ligesom han fandt for godt, og som, for at bruge det skotsk ordsprog, "tog mod det sure som mod det søde," forstod sig på alle slags idrætter både inden og uden døre og, når lairden fik lyst til en flaske (hvilket ofte var tilfældet), altid var rede til at spare ham for den skam at drikke sig en rus i ensomhed. På disse vilkår var Craigengelt nu en hyppig, ja næsten fast gæst på herresædet Girnington.

Der kunne aldrig og under ingen som helst omstændigheder være kommet noget godt ud af en sådan fortrolighed, selv om dens farlige følger dog kunne indskrænkes ved det nøje kendskab, Bucklaw havde til sin underordnedes karakter, og den dybe foragt, han nærede for den. Men som forholdet var, kunne dette dårlige selskab let fordærve de gode grundsætninger, naturen havde nedlagt hos velynderen.

Craigengelt havde aldrig tilgivet Ravenswood den foragt, hvormed han havde revet modets og ærlighedens maske af hans ansigt, og at ophidse Bucklaws nag til ham var den sikreste vej til hævn, hans feje, men snedige og ondskabsfulde sjæl kunne tænke sig.

Ved enhver lejlighed omtalte han historien på om den udfordring, Ravenswood havde nægtet at modtage, og søgte

ved alle slags hentydninger at få sin velynder til at tro, at hans ære krævede, at denne sag blev bragt til afgørelse ved en forhandling med Ravenswood, men Bucklaw forbød ham på det bestemteste tavshed om denne sag.

"Jeg indrømmer," sagde han, "at junkeren ikke har behandlet mig som en gentleman, og jeg kan ikke se, hvilken ret han havde til at affærdige mig så kort, da jeg forlangte fyldestgørelse af ham som sådan, men han skænkede mig en gang livet, og ved nu at overse denne sag sætter jeg mig på lige fod med ham. Skulle han atter fornærme mig, vil jeg anse det gamle mellemværende for afgjort, og den gode junker vil da gøre vel i at tage sig i vare."

"Ja det vil han," forsikrede Craigengelt; "for når De er i øvelse, Bucklaw, tør jeg holde en pokal på, at De har stødt ham ned før det tredje udfald."

"Så forstår De Dem ikke på den ting," sagde Bucklaw, "og har aldrig set ham fægte."

"Forstår jeg mig ikke på den ting?" udbrød den undergivne, "det var løjer, var det! Og har jeg ikke set Ravenswood fægte, så har jeg dog gået i skole hos monsieur Sagon, der var den første *mâitre d'armes* i Paris, hos signor Pocco i Florents og hos mein herr Durchstossen i Wien og set alle deres kunster."

"Jeg ved ikke, hvad De har eller ikke har," sagde Bucklaw, "men hvis De så har, hvad så?"

"Kun at jeg vil være fordømt, hvis jeg nogen sinde har set en franskmand, italiener eller tysker have hånd, fod og øje således i sin magt, eller passe tiden halvt så godt, som De, Bucklaw!"

"De lyver vist, Craigie," sagde Bucklaw, "selv om jeg nok kan håndtere rapier, huggert, kårde og daggert, slagsværd eller

krumsabel, og det er alt, hvad en gentleman behøver at forstå af den ting."

"Og dobbelt så meget som nioghalvfems ud af hundrede forstår." sagde Craigengelt. "De lærer at gøre nogle udfald med en kårde og bilder sig så ind, at de forstår sig på den ædle fægtekunst! Nej, da jeg i året 1695 var i Rouen, gik en chevalier de Chuon og jeg sammen i operaen, og der traf vi tre engelske hvalpe –"

"Er det en lang historie, De vil til at fortælle?" spurgte Bucklaw, som således uden videre omstændigheder afbrød ham.

"Ganske som De vil," svarede snyltegæsten; "for vi afgjorde det i al korthed."

"Så vil jeg helst have den kort," sagde Bucklaw. "Er den alvorlig eller lystig?"

"Forbandet alvorlig, forsikrer jeg Dem, hvad de også måtte bekende. For chevalieren og jeg –"

"Nej, så vil jeg slet ikke høre den!" sagde Bucklaw. "Skænk Dem derfor et glas af den rødvin, jeg har arvet efter min gamle tante, Gud glæde hendes sjæl i Himmerig! Og, som højlænderen siger: *Skioch doch na skiaill* Note 20)."

"Det samme plejede den gamle stive sir Evan Dhu at sige til mig, da jeg i 1689 var ude med de tapre gutter. "Craigengelt," plejede han at sige, "De er så prægtig en karl som nogen, der nogensinde har holdt stål i sin næve, men De har en fejl."

"Havde han kendt Dem så længe som jeg," sagde Bucklaw, "ville han være kommet under vejr med en snes stykker til, men pokker i vold med lange historier. Kom med Deres skål, mand!"

Craigengelt rejste sig, gik på tæerne hen til døren, så ud, lukkede den omhyggeligt, kom tilbage, satte sin hat med de anløbne galoner på snur, tog sit glas i den ene hånd og lagde hånden på sit kårdehæfte, idet han sagde: "Kongen hinsides vandet."

"Nej ved De hvad, kaptajn Craigengelt," sagde Bucklaw, "jeg vil beholde min mening for mig selv om den slags ting, da jeg har alt for stor agtelse for min ærværdige tante Girningtons minde til at jeg skulle udsætte hendes godser og ejendom for fare ved at begå højforræderi mod den herskende myndighed. Skaf mig kong Jakob til Edinburgh i spidsen for tredivetusinde mand, kaptajn, så skal jeg sige Dem, hvad jeg mener om hans adkomster, men jeg er ikke så tåbelig, at jeg vil lægge mig selv en løkke om halsen og bringe mine gode ejendomme ind under straffelovens bestemmelser, det kan De stole på, og vil De derfor gøre blæst med Deres kårde og højforræderiske skåler, må De søge Deres drikkevarer og Deres selskab andetsteds!"

"Nu vel," sagde Craigengelt, "kom da selv med skålen, og den være hvilken den vil, så skal jeg gøre Dem besked, om der så var en mil til bunden."

"Og jeg skal udbringe en skål, som fortjener det, min dreng," sagde Bucklaw. "Hvad siger De om miss Lucy Ashton?"

"Ud med den," sagde kaptajnen og tømte sit bredfulde bæger. "Den smukkeste pige i hele Lothian! Hvor det er skade, at hendes fader, den gamle lurendrejer af en whig, vil kaste hende bort til den stolte, ludfattige pjalt, junkeren af Ravenswood!"

"Den sag er ikke helt afgjort!" svarede Bucklaw i en tone, der ikke alene vakte hans staldbroders nysgerrighed, men i høj grad tillige hans håb om at kunne arbejde sig ind i en slags

fortrolighed, der kunne gøre ham nødvendig for hans velynder, eftersom han ingenlunde ville lade sig nøje med alene at blive tålt, hvis han ved list eller flid kunne skaffe sig en mere varig adkomst til hans yndest.

"Det troede jeg dog," sagde han efter et kort ophold. "De er jo bestandig sammen, og der tales ikke om andet fra Lammerlaw til Traprain."

"Lad folk snakke så meget, de vil!" svarede hans velynder, "Men jeg ved det bedre og vil endnu en gang udbringe miss Lucy Ashtons skål."

"Og jeg ville drikke den på mine knæ," sagde Craigengelt, "dersom jeg kunne tro, at pigen var til sinds at narre den fordømte søn af en spanier."

"Jeg må bede Dem om ikke at bruge ordet narre og miss Ashtons navn i samme åndedræt," sagde Bucklaw alvorligt.

"Sagde jeg narre? Afskedige, min ædle herremand – ved Jupiter, jeg ville sige afskedige!" svarede Craigengelt, "og jeg håber, at hun vil kaste ham af som et småkort i piquet og tage hjerterkonge, min dreng! Men alligevel –"

"Hvilket?" sagde hans velynder.

"Men jeg ved alligevel med vished, at de er sammen hele timer ad gangen ude i skoven og på marken."

"Det er en tåbelighed af hendes fjollede fader, men den vil snart blive jaget ud af pigebarnets hoved, hvis den nogensinde kommer ind i det." svarede Bucklaw. "Og skænk nu igen i Deres glas, kaptajn. Jeg vil gøre Dem glad og indvie Dem i en hemmelighed, et komplot, et komplot med en strikke ved, kun at strikken er billedligt ment."

"En giftermålssag." spurgte Craigengelt og blev lang i ansigtet, da han stillede dette spørgsmål, idet han havde en mistanke om, at et ægteskab ville gøre hans stilling på Girnington mere usikker end i hans velynders lystige ungkarledage.

"Ja, et giftermål!" svarede Bucklaw. "Men hvorfor bliver De så forknyt, og hvorfor blegner rubinerne på Deres kinder? Ved bordet vil der være et hjørne, og på hjørnet vil der være en tallerken, og foran tallerkenen vil der stå et glas, og bordenden skal besættes og tallerkenen og glasset fyldes til Dem, om så alle skørter i Lothian har svoret på det modsatte. Hvad, mand, jeg er ikke den karl, der lader sig føre i halsbånd!"

"Således taler så mange gæve karle," sagde Craigengelt, "og deriblandt nogle af mine bedste venner, men jeg vil være en skælm, om jeg ved hvorfor, kvindfolkene aldrig har kunnet udstå mig og altid forstået at bringe mig i unåde, før hvedebrødsdagene var omme!"

"Hvis De havde holdt Dem, til de var forbi, ville De måske kunne have sikret Dem en god årpenge, " sagde Bucklaw.

"Men det ville aldrig lykkes mig," svarede den modfaldne snyltegæst. "Der var nu mylord Castle Cuddy. Vi var som to røde køer, jeg red hans heste til, lånte penge både til og af ham, afrettede hans falke og lærte ham, hvorledes han skulle ordne sine væddemål, og da han fik lyst til at gifte sig, fik jeg ham gift med Katie Clegg, som jeg troede jeg var så sikker på, som en mand kan være det på en kvinde. Men inden otte dage var omme, fik hun mig ud af huset, som om jeg havde hjul på fødderne!"

"Å," sagde Bucklaw, "jeg tror ikke, at der er noget af Castle Cuddy ved mig eller noget af Katie Clegg ved Lucy. Men det vil ske, enten De synes om det eller ej, og det eneste, jeg derfor har at spørge Dem om er, om De vil hjælpe mig?"

"Hjælpe Dem?" udbrød kaptajnen. "Hjælpe Dem, *min* prins for alle herremænd, min øjesten? for hvis skyld jeg vil traske verden barfodet rundt! Nævn tid, sted, måde og omstændigheder og se, om jeg ikke vil hjælpe Dem på enhver tænkelig måde!"

"Nu vel, så må De ride to hundrede mile for mig," sagde velynderen.

"Om det så var tusinde, og jeg ville endda kalde dem et loppespring!" svarede den undergivne. "Jeg vil straks lade min hest sadle."

"De må hellere blive, til De har fået at vide, hvor De skal hen og hvad De skal gøre," sagde Bucklaw. "De ved, at jeg har en slægtning i Northumberland ved navn lady Blenkensop, hvis velvilje jeg var så uheldig at miste i min fattigdom, men hvis ansigts lys skinnede på mig, da min medgangs sol begyndte at stå op!"

"Pokker i vold med alle sådanne vendekåber!" udbrød Craigengelt i en heroisk tone. "Så meget tør jeg sige om John Craigengelt, at han er sine venners ven i medgang og modgang, i armod og rigdom, og derom ved De selv besked, Bucklaw."

"Jeg har ikke glemt Deres fortjenester," svarede Bucklaw, "og husker godt, at De ville lokke mig til at tage tjeneste hos kongen af Frankrig eller prætendenten, samt at De senere lånte mig en snes guldstykker, da De, hvad jeg fuldt og fast tror, havde fået at vide, at lady Girnington havde fået et slagtilfælde, men vær ikke

nedtrykt, John. Jeg tror alligevel, at De holder af mig på Deres vis, og det er et uheld for mig, at jeg for tiden ikke har nogen bedre rådgiver. For at vende tilbage til lady Blenkensop, så må De vide, at hun står i nær forbindelse med hertuginde Sarah."

"Hvad! Med Sall Jennings?" udbrød Craigengelt. "Så må hun være en af de ægte."

"Ti og behold Deres toryskvalder for Dem selv, hvis det er muligt," sagde Bucklaw. "Gennem hertuginden af Marlborough og denne min northumberlandske frænde er jeg blevet gode venner med lady Ashton, seglbevarerens kone, eller, som jeg rigtigere kunne kalde hende, lordseglbevarerens ladyseglbevarerske, der har beæret lady Blenkensop med et besøg på sin tilbagerejse fra London og nu opholder sig på hendes gamle herregård ved Wansbeck-floden. Da disse damer ikke har for vane at acceptere deres ægtemænd som leder af deres familiesager, har de ved denne lejlighed fundet for godt, uden først at spørge sir William Ashton, at udruge en plan til et giftermål mellem Lucy Ashton og mit eget velbårne jeg, idet lady Ashton har optrådt som selvbeskikket fuldmægtig for sin datter og sin mand, og mor Blenkensop, ligeledes uden fuldmagt, har gjort mig den ære at handle på mine vegne. De vil let indse, at jeg blev en smule forbavset, da jeg fik at vide, at en traktat, der i en så betydelig grad angik mig, var kommet så langt, uden at jeg overhovedet var blevet spurgt om min mening."

"Jeg vil lade mig gøre læs kaput, hvis jeg tror, at det var i overensstemmende med spillets regler," sagde hans fortrolige, "men hvad svarede De da, hvis jeg må spørge?"

"Først tænkte jeg på at lade traktaten gå pokker i vold sammen med de to gamle, uforskammede kællinger af underhandlersker. Derpå gav jeg mig til at le himmelhøjt, og til sidst blev jeg enig med mig selv om, at sagen var fornuftig og ville passe godt i mit kram."

"Men jeg troede, at De kun havde set pigebarnet en gang, og da havde hun sin ridemaske på. Det er jeg vis på, De sagde!"

"Ja, men allerede den gang syntes jeg godt om hende. Og Ravenswoods skammelige adfærd imod mig ved at lukke mig ude og lade mig spise til middag med tjenerne, fordi han havde lordseglbevareren og hans datter på sin udsultede tiggerborg – Fanden skal tage mig, Craigengelt, om jeg tilgiver ham det, før jeg har spillet ham lige så godt et puds!"

"Det bør De heller ikke, hvis De har mod i brystet," sagde Craigengelt, da sagen nu tog en vending, der var helt efter hans hoved. "Og tager De pigen fra ham, knuser det hans hjerte."

"Nej, det gør det ikke," svarede Bucklaw, "da hans hjerte er stålsat med fornuft og filosofi. Ting, som De, Craigie, ikke kender mere til end jeg. Gud hjælpe mig! Men det vil knække hans stolthed, og det er det, jeg sigter efter."

"Jeg vil lade mig sejle agterud," sagde Craigengelt, "hvis jeg ikke nu forstår grunden til hans usømmelige opførsel derovre på hans gamle, faldefærdige tårn. Undså sig ved Deres selskab? Nej, det var ikke grunden! Han var bange for, at De skulle bryde ind og bortføre pigen!"

"Hvad, Craigengelt, tror De virkelig det?" sagde Bucklaw. "Dog nej, nej, han er en hel del smukkere end jeg."

"Hvem, han?" udbrød snyltegæsten. "Han er jo så sort som en lergryde, og hvad hans vækst angår, så er han da rigtignok høj,

men jeg foretrækker en smidig, bredskuldret karl af middelhøjde."

"Pokker stå i Dem," sagde Bucklaw, og afbrød ham, "og i mig med, om jeg gider høre på Dem! Det samme ville De sige om mig, hvis jeg var pukkelrygget. Men hvad Ravenswood angår, så har han ikke opført sig pænt imod mig, og jeg vil lige så lidt opføre mig pænt imod ham. Kan jeg vinde denne pige fra ham, vil jeg vinde hende!"

"Vinde hende? Guds død, De *skal* vinde hende, og det med alle honnører, min trumfkonge. De skal stikke, overtrumfe og gøre ham læs kaput."

"Å, tjen mig i at lægge en dæmper på Deres sladderagtige tunge et øjeblik," sagde Bucklaw. "Det er nu kommet så vidt, at jeg er gået ind på min frændes forslag og har accepteret vilkårene for enkelodden, medgiftens størrelse og så fremdeles, og at tingene skal sættes i gang, når lady Ashton kommer hjem. For hun råder jo uindskrænket over sin datter. Men nu ønsker de, at jeg skal sende dem en betroet mand med noget skriftligt."

"Ved denne gode vin! Jeg vil ride til verdens ende for Dem, lige til Jerikos porte og til Prester Johns dommersæde!" udbrød kaptajnen.

"Ja, jeg tror nok, at De vil gøre noget for mig og en hel del for Dem selv. Enhver kan overbringe brevet, men De vil få lidt mere at gøre, idet De må se Deres snit til at lade falde nogle ord til lady Ashton, som om det var en helt ubetydelig sag, om Ravenswoods ophold i hendes mands hus og hans fortrolige omgang med miss Ashton. Derefter De kan fortælle hende, at hele egnen snakker om, at marquien af A... vil aflægge et besøg der for, som det antages, at bringe partiet mellem Ravenswood

og hendes datter i stand. Jeg gad nok høre, hvad hun vil sige til alt dette? For jeg vil slet ikke tænke på at ride om kap om præmien, hvis Ravenswood skal vinde i væddeløbet, og han har allerede fået forspringet for mig."

"Nej overhovedet ikke, dertil har pigebarnet for god forstand, og derfor drikker jeg tredje gang hendes skål, og var tiden og stedet til det, ville jeg drikke den på mine knæ, og den, som ikke er enig med mig, ham skal jeg lære at bruge sine tarme til strømpebånd."

"Hør nu, Craigengelt," sagde Bucklaw, "da De nu snart vil komme i selskab med fornemme damer, må De gøre mig den tjeneste at glemme Deres forunderlige banditeder og forbandelser, men jeg vil skrive til dem, at De er en plump, udannet karl."

"Ja, ja," svarede Craigengelt. "En jævn, plump, ærlig, ligefrem krigsmand."

"Ikke for ærlig og heller ikke for meget krigsmand, men jeg må bruge Dem, som De er, da jeg må have sat sporer i lady Ashtons bevægelser."

"Jeg skal hugge dem i til midt ind på hjulene!" svarede Craigengelt. "Hun skal komme hertil som en ko, der forfølges af en hel rede gedehamse og snor sin hale op over sin ryg som en proptrækker."

"Og ved De hvad, Craigie," sagde Bucklaw, "Deres støvler og Deres trøje er gode nok til at drikke i, som manden siger i komedien, men noget vel snuskede til at gøre tjeneste ved et tebord. Sørg for at blive lidt bedre påklædt, og der har De penge til at betale alle udgifter med."

"Nej, Bucklaw, De krænker mig, på ære! – Men –" tilføjede Craigengelt, idet han stak pengene i lommen, "vil De endelig have, at jeg skal stå i gæld til Dem, så får jeg finde mig deri."

"Så til hest og af sted, så snart De har fået Deres ridedragt på," sagde hans velynder. "De kan ride den sorte studsørede, og hør, jeg vil forære Dem den oven i købet!"

"Jeg tømmer et pægle-glas på et heldigt udfald af mit ærinde," svarede udsendingen.

"Jeg takker Dem, Craigie, og gengælder Deres skål; det går nok godt, hvis faderen og pigen ikke gør sig ud til bens, men jeg har hørt, at moderen kan vikle dem begge om sin lillefinger. Vogt Dem for at støde hende med nogen af Deres jakobinske talemåder."

"Ja rigtigt, hun er whig og en veninde af gamle Sall af Marlborough, men jeg kan, takket være mine stjerner, hejse hvilket flag det skal være, når det kniber. Jeg har kæmpet lige så modigt under John Churchill som under Dundee eller hertugen af Berwick."

"Det vil jeg hjertens gerne tro, Craigie," sagde herremanden, "men hør, Craigie, gå nu ned i kælderen og hent os en flaske af burgunderen fra 1678, den ligger i det fjerde rum til højre. Og hør, Craigie, De kan lige så godt hente seks flasker, når De er dernede. Vi vil have os en rigtig glad aften."

22

Og snart de grønklædte tjenere sås,
og karossen med fire for.

– Duke upon Duke.

Craigengelt tiltrådte sit hverv, så snart hans udstyr var færdigt, gennemførte sin rejse i største hast og udførte sit ærinde med al den snildhed, Bucklaw havde forventet af ham. Da han overbragte fuldmagten fra mr. Hayston af Bucklaw, fik han en varm velkomst af begge damer, og de kunne, i det mindste for en tid, opdage ypperligheder i selve hans fejl og fuldkommenheder i hans mangler. Skønt begge damer var vant til godt selskab, lykkedes det dem dog, da de var fast besluttede på at finde en dannet og velopdragen gentleman i mr. Haystons ven, på forunderlig vis at føre sig selv bag lyset. Ganske vist var Craigengelt nu godt klædt, hvilket ikke var af ringe vigtighed, men helt bortset fra det ydre, blev hans rå, uforskammede væsen udlagt som en hæderlig ligefremhed, der hørte til hans krigerske stand, hans pralen som mod og hans næsvished som vittighed. Men for at ingen skal anse dette for et brud på det sandsynlige, må vi af retfærdighed mod de to damer tilføje, at deres dømmekraft blev blændet og deres velvilje nok blev vundet af kaptajn Craigengelts belejlige ankomst i det øjeblik, da de længtes efter en tredje mand til et parti tredille, i hvilket som i alle andre, både lykke- og færdighedsspil, denne værdige person var en stor mester.

Han søgte nu på bedste måde at bruge denne velvillige modtagelse til at fremme sin velynders hensigter, og det så meget mere, som han så, at lady Ashton syntes godt om det forslag, som lady Blenkensop dels af godhed for sin slægtning og dels af sin lyst til at smede folk sammen, ikke havde betænkt sig på at gøre hende, så hans opgave var let nok. For når Bucklaw aflagde sine letsindige vaner, ville han netop være en sådan ægtemand, som hun ønskede sig til sin hyrdinde fra Lammermoor, og da dette giftermål skaffede hende en god indtægt og en anset herremand til mand, antog lady Ashton, at hendes fremtid på betryggende vis ville være helt og godt sikret. Samtidig forholdt det sig således, at Bucklaw blandt sine andre nyerhvervelser også havde fået en smule politisk indflydelse i et nærliggende grevskab, hvor slægten Douglas tidligere havde haft store besiddelser, og da det var en af lady Ashtons yndlingsforhåbninger, at hendes ældste søn Sholto i dette grevskab måtte blive valgt til medlem af det britiske parlament, så hun i forbindelsen med Bucklaw en mulighed, der i høj grad kunne bidrage til at fremme hendes ønsker.

Craigengelt, der på sin vis ikke manglede skarpsindighed, mærkede hurtigt, fra hvilken kant lady Ashtons ønskers vind blæste, før han satte sin kurs derefter: "Der var ikke ret meget til hinder for, at Bucklaw selv kunne blive valgt for grevskabet. Det løb kunne han vinde uden synderlig ulejlighed. To søskendebørn, seks fjernere slægtninge, hans forvalter og hans godsbestyrer var lutter viljeløse stemmer, og den girningtonske indflydelse havde altid enten med det gode eller det onde rådet for lige så mange til. Men Bucklaw brød sig ikke mere om at ride på den højeste hest og alt sådant noget, end han selv brød

sig om at spille hanrej. Det var skade, at hans indflydelse ikke var i bedre hænder."

Til alt dette lyttede lady Ashton med villige og opmærksomme øren og besluttede i sit stille sind selv at overtage ledelsen af sin tilkommende svigersøns politiske indflydelse til fordel for sin førstefødte, Sholto, og alle øvrige vedkommende.

Da Craigengelt så Hendes Nåde så velvilligt stemt, skred han til, for at bruge hans velynders udtryk, at give hendes beslutning sporerne ved at lade falde vink om forholdene på slottet Ravenswood, den lange tid, hvor denne slægts arving havde opholdt sig hos lordseglbevareren, og de ørkesløse rygter, som – skønt han ville være fordømt, om han troede noget af dem – var kommet i omløb der i egnen. Det lå ikke i kaptajnens plan selv at synes urolig over disse rygter, men af lady Ashtons blussende kinder, tøvende tale og lynende øjne havde han let ved at se, at hun var blevet grebet af den uro, han havde søgt at vække. Hendes mand havde ikke skrevet så ofte og regelmæssigt til hende, som hun fandt, det ville have været hans pligt at gøre, og han havde ladet sin frue være fuldstændig uvidende om de højst vigtige omstændigheder, hans besøg på borgen Ulveklippen og den gæst, han med så megen hjertelighed havde modtaget på Ravenswood slot, indtil hun nu erfarede dem gennem en fremmeds tilfældige meddelelse. En sådan hemmeligholdelse grænsede i hendes tanker til ulovlig fortielse af højforræderi i det allermindste, om ikke til åbenbar opstand mod hendes ægteskabelige myndighed, og i sin inderste sjæl svor hun at ville tage hævn over lordseglbevareren som over en undersåt, der var blevet grebet i at pønse på oprør.

Hendes harme blev så meget mere brændende, som hun var nødt til at skjule den for Bucklaws slægtning, lady Blenkensop, og for hans fortrolige ven, Craigengelt, og da hun i sin sindsbevægelse forestillede sig, at hendes ægtefælle enten af klogskab eller af frygtsomhed kunne foretrække en forbindelse med Ravenswood for forbindelsen med Bucklaw, blev hun nu tre gange så opsat på denne, som hun tidligere havde været.

Kaptajnen var artillerist nok til at se, at løbekrudtet havde fænget, og hørte derfor endnu samme dag uden mindste forundring, at lady Ashton havde besluttet at forkorte sit besøg hos lady Blenkensop og ville begynde sin tilbagerejse til Skotland ved daggry næste morgen med al den hurtighed, som vejenes tilstand og rejsemåden ville tillade.

Ulykkelige lordseglbevarer! Lidet anede du, hvilket uvejr der trak op over dig så hurtigt som en gammeldags karet med seks heste for kunne fremskynde det! Som Don Gayferos "glemte han sin frue fager og fin" og tænkte kun på marquien af A...s forventede ankomst. Pålidelige rygter havde overbevist ham om, at denne høje adelsmand omsider og ufejlbarligt ville hædre hans slot klokken ét om eftermiddagen, hvilket var en sen spisetid, og stor blev travlheden som følge af dette budskab. Lordseglbevareren vandrede gennem alle værelserne, holdt råd med kældermesteren nede i kælderen, ja vovede endog med fare for et mundhuggeri med en kokkepige, der var storsindet nok til at foragte selve lady Ashtons formaninger, at kigge ud i køkkenet. Da han omsider havde forvisset sig om, at alle forberedelser var i så god gang som muligt, opfordrede han Ravenswood og sin datter til at spadsere på terrassen for fra dette ophøjede standpunkt at holde øje med de første

kendetegn på Hans Herligheds komme, i hvilket øjemed han med langsomme og magelige skridt skred hen ad terrassen, der med sit svære brystværn af sten strakte sig foran slottet i flugt med det første stokværk, hvorimod alle kommende kom ind i borggården gennem en fremspringende port, hvis flade blytag var tilgængeligt fra terrassen ad en bred og magelig trappe. Det hele havde lighed dels med en borg, dels med en adelsmands herresæde og vidnede, skønt det på visse måder var beregnet på forsvar, om, at det var blevet opført i bevidsthed om de gamle lorder af Ravenswoods magt og tryghed.

Fra denne smukke spadsereplads var der en skøn og vid udsigt, men hvad der mest vedkommer os her, var, at man fra terrassen kunne se to veje, af hvilke den ene førte fra øst og den anden fra vest, og som, efter i forskellige vinkler at være gået over en ås lige over for den bakke, hvorpå slottet lå, efterhånden nærmede sig hinanden, indtil de stødte sammen ikke langt fra porten til indkørslen. Det var mod den vestlige adgang, at lordseglbevareren af en slags ængstelig uro, hans datter af føjelighed imod ham, og Ravenswood, om han end sporede nogle kendetegn på indre utålmodighed, af føjelighed mod hans datter rettede deres blikke for at opdage forløberne for marquiens komme.

Det varede ikke længe, før de viste sig. To hvidklædte løbere med sorte jockeyhuer og lange stokke i hænderne anførte optoget, og så raske var de, at det ikke faldt dem vanskeligt at beholde det fornødne forspring for vognen og rytterne, som deres stillings vedtægter krævede. Til sådanne løbere hentydes der ofte i gamle skuespil (jeg vil særlig fremhæve Middletons "Mad World, my Masters"), og enkelte gamle folk i Skotland

kunne måske endnu huske at de hørte til den gamle adels følge, når den rejste med al den højtidelighed, der hørte sig til. Bagved disse skinnende meteorer, der løb, som om blodhævnerne var i hælene på dem, kom der en støvsky, som rejstes af de ryttere, der red foran, ved siden af og bagefter marquiens stadskaret.

Ved de adeliges særrettigheder i disse dage var der noget, som gjorde indtryk på fantasien. Deres ledsageres dragter, liberier og talrighed og de bevæbnede mænds anselige og næsten krigerske ydre hævede dem højt op over lairden, der rejste med sit par tjenere. Og hvad den handelsdrivende del af samfundet angik, da ville den lige så snart have tænkt på at efterligne herskerens stadskarosse, som på at måle sig med dem. Nu er det anderledes, og jeg, Peter Pattieson, havde på en rejse, jeg nyligt var på til Edinburgh, den ære at, som det hedder i diligencesproget, "skifte ben" med en af rigets pairer. Således var det ikke i de dage, som jeg skriver om, og marquiens så længe forgæves ventede komme fandt nu sted med det gamle aristokratis hele pragt. Sir William Ashton var så optaget af, hvad han så og af at tænke på modtagelsesceremonierne for det tilfælde, at noget måtte være glemt, at han knapt hørte sin søn Henry udbryde: "Der kommer en karet til med seks heste for ned ad den østre vej, fader. Kan de begge tilhøre marquien af A...?"

Da drengen endelig havde tiltvunget sig hans opmærksomhed ved at trække han i ærmet,

Han blikket vendte did og så
et rædsomt syn.

Ganske rigtigt kørte en karet med seks heste for og omgivet af fire tjenere eller forridere ned ad bakken fra øst i en sådan fart, at det var tvivlsomt, hvilken af de to vogne, der nærmede sig fra de forskellige retninger, der først ville nå porten for enden af alléen. Den ene karet var grøn og den anden blå, og de grønne og blå vogne på cirkus i Rom eller Konstantinopel havde ikke vakt større røre blandt borgerne, end dette dobbelte syn vakte i lordseglbevarerens sind. Vi kender alle det skrækkelige udråb fra den ryggesløse, der lå på sit yderste, da en af hans venner for at tilintetgøre, hvad han anså for en tungsindig forestilling om et spøgelse, viste sig for ham i en skikkelse og til en bestemt tid, og klædt på en måde som en person, han havde beskrevet. "*Mon Dieu*", sagde den døende synder, der, som det synes, så både det virkelige og det indbildte syn, "*il y en a deux*!"

Lordseglbevarerens overraskelse over det forventede kommes fordobling var næppe mindre ubehagelig, og der opstod nogle sælsomme anelser i hans sjæl. Der var ingen nabo, som ville have indfundet sig således uden videre omstændigheder på en tid, da ceremonier blev holdt så stærkt i hævd. Det måtte være lady Ashton, sagde hans samvittighed, og sluttede dette vink med en urolig foregribelse af hensigten med hendes pludselige og uventede hjemkomst, så at han blev til mode, som om han var blevet grebet på fersk gerning. At det selskab, hvori hun så uheldigt havde overrumplet ham, sandsynligvis ville være hende højst ubehageligt, kunne der ingen tvivl være om, og det sidste håb, han endnu havde tilbage, støttede sig på hendes ophøjede sans for værdig sømmelighed, som han troede ville forebygge et offentligt udbrud. Men hans

tvivl og frygt var så levende, at de bragte fuldstændig uorden i det ceremoniel, han havde påtænkt til marquiens modtagelse.

Disse ængstelige følelser indskrænkede sig ikke til sir William Ashton alene.

"Det er min moder, det er min moder!" sagde Lucy, der blev bleg som aske og slog hænderne sammen, idet hun så på Ravenswood.

"Men om det så er lady Ashton," svarede hendes elskede i en dæmpet tone, "fatter jeg dog ikke, at De kan blive så urolig? En dames tilbagekomst til den familie, fra hvilken hun har været så længe borte, bør vække andre fornemmelser end skræk og forfærdelse!"

"De kender ikke vor moder," sagde miss Ashton i en næsten åndeløs tone af rædsel. "Hvad vil hun sige, når hun ser Dem?"

"Jeg har været her for længe," svarede Ravenswood temmelig stolt, "når hendes utilfredshed med min nærværelse synes at skulle blive så frygtelig. – De er alt for barnagtigt bange for lady Ashton, kære Lucy," vedblev han i en trøstende og opmuntrende tone. "Hun er en fornem og dannet dame, der må kende verden og vide, hvad hun skylder sin ægtefælle og hans gæster."

Lucy rystede på hovedet, og som om hendes moder, der endnu var en halv mil borte, kunne have set og undersøgt hendes adfærd, forlod hun Ravenswood og gik med sin broder Henry, som hun tog under armen, hen til et andet sted på terrassen. Også lordseglbevareren sjokkede af ned til den store port, uden at opfordre Ravenswood til at følge med, og således blev denne stående alene på terrassen, ligesom skyet og forladt af husets beboere.

Dette huede ikke en mand, der var lige så stolt, som han var fattig og troede, at han ved i den grad at have opofret sit rodfæstede nag, at han var blevet sir Williams gæst, havde udvist en velvilje og ikke modtaget nogen. "Jeg kan tilgive Lucy," sagde han ved sig selv. "Hun er ung, frygtsom og er sig bevidst at have indgået en vigtig forbindelse uden sin moders samtykke, men hun burde dog huske på, med hvem hun har indgået den, og ikke give mig grund til at tro, at hun undser sig ved sit valg. Hvad lordseglbevareren angår, da synes hans ansigt og væsen at have mistet ethvert udtryk af mod og ånd, siden han så det første glimt af lady Ashtons vogn. Jeg må afvente enden på alt dette, og får jeg derved grund til at antage, at jeg er en uvelkommen gæst, skal mit besøg snart blive forkortet."

Mens disse tanker bevægede sig i hans sjæl, forlod han terrassen og gik hen til stalden, hvor han gav befaling til, at hans hest skulle holdes rede for det tilfælde, at han måtte få anledning til at ride ud.

Imidlertid var kuskene på de to vogne, hvis komme havde vakt så megen forfærdelse på slottet, blevet opmærksomme på hinanden, mens de nærmede sig indkørslen til alléen ad de modsatte veje, som et fælles midtpunkt. Lady Ashtons kusk og forridere fik ufortøvet befaling til om muligt at komme først, da Hendes Nåde ønskede at få sit første møde med sin ægtefælle tilendebragt, førend hans gæster, hvem de så var, indfandt sig. På den anden side besluttede marquiens kusk, i bevidstheden om sin egen og sin herres værdighed og da han så, at den anden vognstyrer kørte raskere til, som en ægte broder af pisken, hvad enten fra oldtiden eller fra nutiden, at hævde sin ret til at køre forrest, hvorfor lordseglbevarerens sindsforvirring forøgedes,

da han så, at den korte betænkningstid, han havde tilbage, formindskedes ved de to fremstræbende kuskes ihærdighed, idet de fæstnede deres øjne barsk på hinanden og brugte pisken rask på deres heste, begyndte med kappelysten hurtighed at fare ned ad skråningen, så at rytterne, der ledsagede dem, blev nødt til at sætte i kort galop.

Sir William øjnede nu ingen anden udsigt end muligheden af en væltning og at hans frue eller hans gæst kunne brække halsen. Jeg ved ikke, om han dannede sig noget bestemt ønske herom, men jeg er ikke tilbøjelig til at tro, at hans sorg i noget af tilfældene ville have været ulægelig, men også denne udsigt forsvandt; for skønt utilgængelig for frygt begyndte lady Ashton at indse det latterlige i at køre om kap med en fornem gæst, når målet var porten til hendes slot, og befalede, da de nærmede sig alléen, sin kusk at sagtne farten og lade den fremmedes vogn komme foran, en befaling, som han beredvilligt efterkom, da hestene for marquiens vogn var bedre eller i det mindste friskere end hans. Han holdt dem derfor an og lod den grønne karet køre ind i alléen med hele dens følge, hvilken plads den indtog med en hvirvelvinds hurtighed. Ikke så såre så marquiens galonerede vognstyrer, at *le pas d'avance* var ham indrømmet, før han skød en sindigere fart, i hvilken han, omgivet af alle tjenerne, kørte frem i de gamle elmetræers hvælvede skygge, mens lady Ashtons vogn fulgte i nogen afstand endnu langsommere bagefter.

Foran slottet og i den port, gennem hvilken gæster kom ind i borggården, stod sir William Ashton i største befippelse med sin datter og sin yngre søn og bagved dem en række tjenere af forskellige grader i og uden liberi. For på den tid udmærkede

den højere og lavere adel i Skotland sig endog til yderlighed ved antallet af sine tjenestefolk, der var lette at få i et land, hvor der var flere mennesker end midler til at beskæftige dem.

En mand med sir William Ashtons dannelse har for meget herredømme over sig selv til længe at føle sig forlegen, når omstændighederne går ham imod, og lordseglbevareren modtog derfor marquien, da denne steg ud af sin vogn, med de sædvanlige velkomsthilsner og ytrede, mens han førte ham ind i den store hal, det håb, at han havde haft en behagelig rejse. Marquien var en høj, velskabt mand med et tænksomt og opvakt ansigt og et øje, hvor ærgerrighedens ild i nogle år havde afløst ungdommens livlighed, et kækt, stolt udtryk i ansigtet, som dog blev dæmpet af stadig forsigtighed og det ønske, han som partifører nødvendigvis måtte nære om at gøre sig almindeligt vellidt. Han svarede høfligt på lordseglbevarerens høflige forespørgsler og blev med alle formaliteter fremstillet for miss Ashton, under hvilken ceremoni lordseglbevareren for første gang røbede, hvad der fornemmeligt lå ham på sinde ved at fremstille sin datter som "min hustru, lady Ashton."

Lucy rødmede. Marquien lod til at blive overrasket over sin værtindes overordentlig ungdommelige udseende, og lordseglbevareren havde ondt ved at fatte sig så meget, at han kunne afgive en nærmere forklaring. "Jeg ville have sagt min datter, mylord, men det forholder sig således, at jeg så lady Ashtons vogn køre ind i alléen kort efter Deres Herligheds og –"

"Ingen undskyldninger, mylord," svarede hans højadelige gæst. "Tillad, at jeg gør miss Ashtons nærmere bekendtskab, mens De modtager Deres frue. Det gør mig ondt, at mine folk har haft den uforskammethed at køre foran vor værtinde ved

hendes egen port, men Deres Herlighed ved, at jeg antog, at lady Ashton endnu var syd på. Jeg beder Dem at lade alle ceremonier fare for at ile hende i møde."

Det var netop det, lordseglbevareren længtes efter at gøre, hvorfor han øjeblikkelig benyttede sig af Hans Herligheds forekommende tilladelse. Ved at tale med lady Ashton og imødegå det første udbrud af hendes utilfredshed under fire øjne kunne han måske til dels forberede hende på at modtage hendes uvelkomne gæster med tilbørlig sømmelighed, og da hendes vogn holdt, havde den opmærksomme ægtemand derfor sin arm i beredskab til at hjælpe hende ud, men hun lod, som om hun ikke så ham, skød hans arm til side og udbad sig kaptajn Craigengelts, der stod ved karetdøren med sin galonerede hat under armen, da han på rejsen havde gjorte tjeneste som *cavaliere servente* eller opvartende kammerjunker. Efter at have taget denne persons arm, som om hun ville støtte sig på den, gik lady Ashton over borggården og henvendte et par ord til tjenerne for at give dem besked, men ikke et eneste til sir William, der forgæves søgte at tiltrække sig hendes opmærksomhed, mens han snarere fulgte efter end ledsagede hende ind i hallen, hvor de fandt marquien i en dyb samtale med Ravenswood, da Lucy havde benyttet den første, den bedste lejlighed til at undvige. Der viste sig forlegenhed i ethvert ansigt, undtagen i marquien af A…s, for ikke engang Craigengelts uforskammethed var fuldkommen i stand til at skjule hans frygt for Ravenswood, og de andre følte det skæve i den stilling, hvori de således uventet var blevet bragt.

Efter at have ventet et øjeblik for at blive forestillet af sir William, besluttede marquien selv at indføre sig.

"Lordseglbevareren," sagde han med et buk for lady Ashton, "har nyligt forestillet sin datter for mig som sin hustru, og han kunne nu såre let fremstille lady Ashton som sin datter, så lidt forskellig er hun fra, hvorledes jeg mindes hende for nogle få år siden – vil hun indrømme en gammel bekendt en gæsts rettighed?"

Han kyssede husets frue på panden med alt for god anstand til, at han skulle frygte en afvisning, og fortsatte derpå: "Dette er et fredsstiftende besøg, lady Ashton, og jeg tillader mig derfor at anbefale min fætter, den unge junker af Ravenswood, til Deres velvillige opmærksomhed."

"Tillad mig," sagde hun, "at forestille min ven for Deres Herlighed," hvorpå Craigengelt med den påtrængende uforskammethed, som folk af hans slags anså for utvungenhed, gjorde et let sving med sin galonerede hat ledsaget af et buk for marquien. Derpå henvendte fruen sig til sin mand: "De og jeg, sir William," sagde hun, og disse var de første ord, hun henvendte til ham, "har gjort nye bekendtskaber, siden vi skiltes. Jeg må derfor forestille det, *jeg* har gjort, for Dem – kaptajn Craigengelt."

Et nyt buk og et nyt sving med den galonerede hat blev besvaret af lordseglbevareren uden noget tegn på tidligere kendskab og med den slags urolige beredvillighed, som røbede hans ønske om, at der måtte blive fred og forlig mellem de stridende parter, derunder indbefattende hjælpetropperne på begge sider. "Lad mig forestille Dem for junkeren af Ravenswood," sagde han ifølge denne venlige tanke til kaptajn Craigengelt, men rettende sin ranke skikkelse i dens fulde højde og uden så meget som at se på den person, der således

blev forestillet for ham, sagde junkeren i en betydningsfuld tone: "Kaptajn Craigengelt og jeg kender allerede hinanden godt. "

"Meget godt – meget godt," svarede kaptajnen i en mumlende tone, ligesom et dobbelt ekko og med et hattesving, hvis omfang var betydeligt indskrænket sammenligning med dem, der havde ledsaget hans buk, da han blev forestillet for marquien og lordseglbevareren.

I spidsen for tre tjenere trådte Lockhard nu ind med vin og forfriskninger, som det var skik at byde på før måltidet som midler til at pirre madlysten. Og da de var blevet sat frem for gæsterne, bad lady Ashton dem undskylde, at hun berøvede dem sin mands selskab nogle minutter, da hun havde noget vigtigt at tale med ham om. Marquien bad naturligvis Hendes Nåde ikke at pålægge sig nogen tvang, og efter at have slået endnu et glas stærk kanarisekt i sig, skyndte Craigengelt sig ud af stuen, da han ikke havde nogen stor lyst til at blive ene med marquien af A... og junkeren af Ravenswood, af hvilke den ene pålagde ham tvang og den anden satte ham i skræk.

Nogle foranstaltninger angående hans hest og rejsegods tjente til påskud for hans pludselige tilbagetog, som han fortsatte, uagtet lady Ashton pålagde Lockhard at drage omsorg for, at kaptajn Craigengelt fik al den opvartning, han måtte behøve, og marquien og junkeren af Ravenswood kunne således uforstyrret meddele hinanden deres bemærkninger om den modtagelse, de havde fået, mens lady Ashton gik foran og hendes mand, omtrent som en domfældet forbryder, bagefter hende ind i hendes påklædningsværelse.

Da ægtefolkene var kommet derind, gav Hendes Nåde den hidsighed luft, hun kun med møje havde undertrykt for skinnets skyld. Hun lukkede døren i lås efter den forskrækkede lordseglbevarer, tog nøglen ud og tiltalte med et åsyn, som årene ikke havde berøvet dets stolte yndigheder, og et par øjne, der vidnede om bestemthed og harme, sin forbavsede ægtefælle således: "Jeg er ikke blevet videre forundret, mylord, over de bekendtskaber, det har behaget Dem at gøre i mit fravær; de svarer fuldkommen til Deres byrd og opfostring, og har jeg end ventet mig andet, erkender jeg oprigtigt min fejl og at jeg derved har fortjent den skuffelse, De har beredt mig."

"Bedste lady Ashton, dyrebare Eleanor," sagde lordseglbevareren, "lån et øjeblik fornuften øre, og jeg skal vise Dem, at jeg har handlet med alt det hensyn, værdighed og tarv, der tilkommer min familie."

"*Deres* families tarv tror jeg, De er fuldkommen i stand til at varetage," svarede den harmfulde dame, "såvel som også at våge over Deres egen families værdighed, for så vidt denne kræver nogen omsorg, men da min tilfældigvis er knyttet uløseligt til den, må De undskylde, at jeg foretrækker selv at skænke den min opmærksomhed for dens vedkommende."

"Men hvad er det, De vil, lady Ashton? Hvad er det, der mishager Dem?" spurgte ægtemanden. "Hvorfor bliver jeg angrebet således ved Deres tilbagekomst efter en så langt et fravær?"

"Spørg Deres egen samvittighed, sir William, hvad der har tilskyndet Dem til at blive Deres politiske venner og anskuelser utro og, så vidt jeg ved, bragt det dertil, at De står i begreb med

at gifte Deres eneste datter med en ludfattig jakobitisk stodder, der oven i købet er Deres families hårdnakkede fjende!"

"Men hvad i al sund fornufts og simpel høfligheds navn vil De da have, at jeg skulle gøre, madame?" spurgte hendes ægtefælle. "Forbyder simpel velanstændighed mig ikke at vise en ung gentleman, der for få dage siden frelste mit og min datters liv, ud af mit hus?"

"Frelste Deres liv! Ja, den historie har jeg nok hørt," svarede fruen, "lordseglbevareren lod sig skræmme af en sortbroget ko, og i det unge menneske, der fældede den, ser han nu en anden Guy af Warwick. Enhver slagter fra Haddington kunne let få et lige så stort krav på Deres gæstfrihed!"

"Det er utåleligt, lady Ashton," stammede seglbevareren, "og det uagtet jeg vil bringe Dem hvilket offer, det skal være, hvis De blot vil sige mig, hvad De vil."

"Gå ned til Deres gæster," svarede den bydende dame, "og bed Ravenswood undskylde, at kaptajn Craigengelts og nogle flere venners ankomst gør det umuligt for Dem at tilbyde ham at blive her længere. Jeg venter mr. Hayston af Bucklaw!"

"Gode himmel, madame," udbrød hendes ægtefælle, "Ravenswood vige pladsen for Craigengelt, en spiller og angiver! Det var alt det, at jeg kunne afholde mig fra at vise den karl døren, og jeg blev højst overrasket ved at se ham i Deres følge!"

"Da De så ham der," svarede den blide ægtemage, "kunne De holde Dem forvisset om, at han var et passende selskab for mig. Hvad denne Ravenswood angår, så får han kun den samme behandling, som han, hvad jeg med sikkerhed ved, udviste mod en højtagtet ven af mig, der for nogen tid siden var så uheldig at

være hans gæst. Men tag Deres beslutning – for forlader Ravenswood ikke huset, forlader jeg det!"

Sir William Ashton gik frem og tilbage i værelset i den pinligste sindsbevægelse, idet frygt, undseelse og harme kæmpede med den ærbødighed, han var vant til at vise sin frue. Til sidst endte det med, som det sædvanligvis er tilfældet med frygtsomme sjæle, der befinder sig i sådanne omstændigheder, at han valgte en *mezzo termine* – en middelvej.

"Jeg siger Dem rent ud, madame, at jeg hverken kan eller vil gøre mig skyldig i den uhøflighed mod junkeren af Ravenswood, De foreslår. Det har han ikke fortjent af mig! Vil De være så urimelig at fornærme en mand af stand under Deres eget tag, kan jeg ikke hindre Dem deri, men jeg vil i det mindste ikke lade mig bruge til en så hensynsløs handling."

"Vil De ikke?" spurgte fruen.

"Nej, ved Himlen, madame!" svarede hendes ægtefælle. "Forlang alt, hvad der lader sig forene med almindelig sømmelighed, såsom lidt efter lidt at bryde bekendtskabet med ham eller deslige – men at byde ham at forlade mit hus, deri vil og kan jeg ikke samtykke!"

"Så vil det hverv at opretholde familiens ære tilfalde mig, som det så ofte før er sket!" sagde fruen.

Dermed satte hun sig og skrev i hast nogle linjer. Lordseglbevareren gjorde endnu et forsøg på at afholde hende fra et så afgørende skridt, idet hun åbnede døren for at kalde på sin kammerjomfru ude i forstuen. "Betænk hvad De gør, lady Ashton. De gør en ung mand, der rimeligvis vil blive i stand til at skade os, til vor dødsfjende!"

"Har De nogensinde kendt en Douglas, der frygtede en fjende?" spurgte fruen hånligt.

"Nej, men han er så stolt og hævngerrig som hundrede Douglaser og hundrede djævle oven i købet. Betænk Dem blot en nat derpå."

"Ikke et eneste øjeblik," svarede fruen. "Der, mrs. Patullo, giv den unge Ravenswood denne billet."

"Junkeren, madame?" spurgte mrs. Patullo.

"Ja, junkeren, hvis De kalder ham således."

"Jeg vasker mine hænder i al uskyldighed," sagde lordseglbevareren, "og vil gå ned i haven for at lade Jardine plukke vinterfrugten til desserten."

"Gør det," sagde fruen, og så efter ham med et blik fuldt af uendelig foragt, "og tak Gud for, at du efterlader dig en, der er lige så skikket til at værne om familiens ære, som du er til at plukke piplinger og pærer."

Lordseglbevareren blev længe nok nede i haven, til at Hendes Nådes sind kunne få tid til at blive roligere, og til at, som han troede, i det mindste den første voldsomhed af Ravenswoods vrede kunne lægge sig. Da han trådte ind i hallen, så han, at marquien af A... gav nogle af sine tjenere sine befalinger. Han syntes at være meget utilfreds og afbrød en undskyldning, hvorpå sir William havde begyndt, fordi han havde ladet Hans Herlighed være alene.

"Jeg formoder, sir William, at De ikke er uvidende om denne sælsomme skrivelse, hvormed min slægtning Ravenswood," sagde marquien med eftertryk på *min*, "er blevet beæret af Deres frue, og at De naturligvis er forberedt på at modtage mit farvel. Min slægtning er allerede borte, da han anså det for

unødvendigt at tage afsked med Dem, eftersom alle tidligere høfligheder er blevet udslettet ved denne påfaldende fornærmelse!"

"Jeg forsikrer, mylord," sagde sir William, mens han holdt billetten i sin hånd, "at jeg ikke kender indholdet af denne billet! Jeg ved, at lady Ashton er opfarende og fordomsfuld, og det skulle inderligt smerte mig, hvis der har fundet nogen fornærmelse sted, men jeg håber, at Deres Herlighed vil betænke, at en dame –"

"Burde opføre sig med en sådan dannelse mod en person af en vis rang!" sagde marquien, og afsluttede den halvt udtalte sætning.

"Ganske vist, mylord," sagde den ulykkelige lordseglbevarer; "men lady Ashton er ikke des mindre en kvinde."

"Og burde som sådan, mener jeg," sagde marquien, og afbrød ham igen, "lære de pligter at kende, som hører til hendes stand. Men der kommer hun, og jeg vil af hendes egen mund høre grunden til denne almindelige og uventede fornærmelse mod min nære slægtning, mens både han og jeg var Hendes Nådes gæster."

I samme øjeblik trådte lady Ashton ind. Hendes tvist med sir William og en efterfølgende samtale med hendes datter havde ikke afholdt hende fra at skænke sin påklædning den omhyggeligste opmærksomhed. Hun viste sig i højtidsdragt, og præget i hendes ansigt og væsen passede godt til den pragt, hvormed damer af stand dengang optrådte ved sådanne lejligheder.

Marquien af A... bukkede stolt, og hun besvarede hans hilsen med samme stolthed og kulde, hvorpå han tog den billet, han

kort i forvejen havde rakt sir William Ashton, ud af dennes modstandsløse hånd og ville begynde at tale, men hun kom ham i forkøbet: "Jeg ser, mylord, at De er i begreb med at indlade Dem på et ubehageligt emne. Det gør mig ondt, at der har kunnet indtræffe noget, som på mindste måde kunne gøre brud på den ærbødige modtagelse, der tilkommer Deres Herlighed, men således forholder det sig. Mr. Edgar Ravenswood, til hvem jeg har skrevet den billet, Deres Herlighed holder i Deres hånd, har misbrugt denne families gæstfrihed og sir William Ashtons overbærenhed til at forlokke en ung person til at indgå en forbindelse uden hendes forældres samtykke, hvortil de aldrig kunne give deres minde."

Begge herrerne svarede på en gang. "Min slægtning er ude af stand til –" sagde marquien.

"Jeg er overbevist om, at min datter Lucy er endnu mindre i stand til –" sagde lordseglbevareren.

Lady Ashton svarede og afbrød dem under et.

"Deres frænde, mylord marquis, hvis mr. Ravenswood har den ære at være det, har forsøgt i hemmelighed at tilvende sig denne unge og uerfarne piges kærlighed. Deres datter, sir William Ashton, har været enfoldig nok til at give en så upassende bejler større opmuntring, end hun burde!"

"Og mig synes, madame," sagde lordseglbevareren, der mistede sin sædvanlige sindsligevægt og tålmodighed, "at når De ikke havde noget bedre at sige os, havde De gjort bedst i at beholde denne familiehemmelighed for Dem selv!"

"De må have mig undskyldt, sir William," svarede fruen roligt. "Den ædle marquis er berettiget til at erfare årsagen til

den behandling, jeg har udsat en gentleman for, som han kalder sin slægtning."

"Det er en årsag," mumlede lordseglbevareren, "der er kommet frem, efter at virkningen er indtrådt, for hvis den overhovedet er til, er jeg sikker på, at hun ikke kendte den, da hun skrev sit brev til Ravenswood."

"Jeg hører først nu noget om dette," sagde marquien, "men da Deres Nåde har fremført et sådant emne, må det være mig tilladt at sige, at min slægtnings byrd og forbindelser berettigede ham til at blive hørt med tålmodighed og i det mindste til et høfligt afslag, selv om han har været ærgerrig nok til at løfte sine øjne op til sir William Ashtons datter."

"De vil mindes, mylord, af hvilket blod miss Lucy Ashton er kommet på mødrene side," sagde fruen.

"Jeg mindes Deres byrd. De nedstammer fra en yngre gren af huset Angus," sagde marquien, "og Deres Nåde – undskyld mylady – burde ikke glemme, at Ravenswooderne tre gange har giftet sig ind i moderstammen. Men jeg ved, hvorledes forholdet er, madame. Gamle og længe nærede fordomme er vanskelige at overvinde, og derfor indrømmer jeg Dem også ethvert hensyn, og jeg burde og ville ikke have ladet min frænde rejse alene og ligesom jaget ud af dette hus, hvis jeg ikke havde haft håb om at kunne blive mægler. Jeg vil endnu nødigt forlade Dem i vrede og vil udsætte min rejse til i eftermiddag, da jeg skal indhente junkeren af Ravenswood undervejs nogle få mile herfra. Lad os tale mere koldblodigt om denne sag."

"Det er mit inderlige ønske, mylord," sagde sir William Ashton ivrigt. "Vi må ikke tillade mylord at forlade os

misfornøjet, lady Ashton, men må nøde ham til at blive her på slottet."

"Slottet," svarede husets frue, "og alt, hvad det indeholder, står til marquiens rådighed, så længe han vil beære det med sin nærværelse, men med hensyn til en yderligere drøftelse af denne ubehagelige sag –"

"Undskyld, bedste madame," sagde marquien, "jeg kan ikke tillade, at De udtaler en overilet beslutning i en så vigtig sag. Jeg ser, at der kommer flere gæster, og eftersom jeg har været så lykkelig at forny mit tidligere bekendtskab med lady Ashton, håber jeg, at hun vil tillade mig at undgå at spilde hvad jeg sætter så stor pris på ved en forhandling af ubehagelig natur, i det mindste til vi har talt om glædeligere emner."

Fruen smilede, nejede og rakte sin hånd til marquien, af hvem hun med hele den tids stive galanteri, som ikke tillod gæsten at tage husets frue under armen, således som en bondekarl gør med sin kæreste i en vågestue, blev ført ind i spisesalen.

Her traf de Bucklaw, Craigengelt og nogle naboer, som lordseglbevareren tidligere havde indbudt til at mødes med marquien af A... En undskyldning om et let ildebefindende tjente til påskud for miss Ashtons fravær, da hendes plads stod ubesat.

Gæstebuddet var glimrende indtil yppighed og trak sig længe ud.

23

Helt kummerfuldt var min faders liv,
dog har jeg hårdere kår.
På flugten fulgte ham hans viv,
Jeg ene i verden står.

– Waller.

Jeg vil ikke forsøge at skildre den blanding af harme og sorg, hvormed Ravenswood forlod det herresæde, der havde tilhørt hans forfædre. De udtryk, som lady Ashtons havde brugt i sit brev, gjorde det umuligt for ham, med mindre han ikke havde haft det sind, hvoraf han måske havde for meget, at blive et øjeblik længere indenfor dets mure. Hvorimod marquien, skønt fornærmelsen også havde ramt ham, ikke des mindre endnu var villig til at søge en forsoning tilvejebragt og derfor lod sin slægtning drage alene bort, imod at han måtte love at vente på ham i den lille kro Rævehulen, der, som vor læsere måske vil huske, lå midtvejs mellem Ravenswood slot og Ulveklippen og omtrent fire skotske mile fra hvert af disse steder. Her ville marquien indhente junkeren af Ravenswood enten samme aften eller næste morgen. For skønt hans sindsstemning tilskyndede ham til straks at forlade slottet, ville han dog nødig, uden i det mindste at have gjort et forsøg, forspilde de fordele, han havde ventet sig af sit besøg hos lordseglbevareren, ligesom også junkeren af Ravenswood endog i sin harmes første hede nødig ville spærre nogen som helst udsigt til forsoning, der kunne opstå af den forkærlighed, sir William Ashton havde vist

ham, eller af hans højadelige frændes mæglende grunde. Selv tog han bort uden at opholde sig længere, end han behøvede for at træffe sine foranstaltninger.

I begyndelsen sporede han sin hest rask gennem en af alléerne i dyrehaven, som om han ved den hurtige bevægelse kunne bedøve de forvirrede følelser, der truede med at overvælde ham, men som vejen blev vildere og mere øde, og træerne havde skjult slottets tårne, sagtnede han efterhånden sin fart, for ligesom at hengive sig til de pinlige tanker, han forgæves havde søgt at undertrykke. Den vej, han red, førte til Havfruens Kilde og Alices hytte, og den fordærvelige indflydelse, som overtroen tillagde det førstnævnte sted, såvel som de advarsler, der forgæves var blevet givet ham af det sidstes beboerske, påtvang sig hans hukommelse. "Gamle sagn siger sandhed," sagde han ved sig selv, "og Havfruens Kilde har virkelig været vidne til den sidste ubesindige handling af Ravenswoodernes arving. – Alice havde ret," vedblev han, "og jeg er stillet, som hun forudsagde, eller rettere sagt, jeg er blevet endnu mere beskæmmet, idet jeg ikke er blevet en afhængig forbundsfælle af den, der har tilintetgjort min faders hus, som den gamle sybille spåede, men er en vanæret usling, der har tragtet efter denne underordnede egenskab og er blevet afvist med foragt!"

Vi må gengive fortællingen, således som vi har modtaget den, og på grund af den lange afstand i tid og forkærligheden for det vidunderlige hos dem, gennem hvis mund den har gået, vil den ikke kunne kaldes en skotsk fortælling, hvis den ikke havde haft et anstrøg af skotsk overtro. Da Ravenswood

nærmede sig den ensomme kilde, skal han have oplevet følgende sælsomme eventyr:

Hans hest, der gik ganske langsomt, forandrede pludselig sin adstadige, sindige skridtgang, prustede, stejlede og vægrede sig ved at gå videre, som om der havde vist sig en skrækindjagende genstand, selv om den blev drevet frem af sporerne. Da Ravenswood så hen til kilden, skelnede han en kvindelig skikkelse, der var iført en hvid eller rettere grålig kåbe og sad på det selv samme sted, hvor Lucy Ashton havde siddet, mens hun havde lyttet til den skæbnesvangre kærlighedstale. Hans første tanke var, at hun havde gættet, ad hvilken vej han ville ride gennem dyrehaven, når han drog bort, og taget plads på dette velkendte, ensomme mødested for at lette sin egen og hans sorg ved en afskedssammenkomst. I denne tro sprang han af sin hest og gik, efter at have bundet den med tøjlen ved et træ, hastigt hen til kilden, idet han ivrigt, men sagte udtalte ordene: "Miss Ashton! Lucy!"

Skikkelsen vendte sig om, da han tiltalte den, og åbenbarede, ikke Lucy Ashtons, men den gamle, blinde Alices træk for hans forbavsede blik. Hendes ejendommelige dragt, der havde større lighed med et ligklæde end en levende kvindes klædning, udseendet af hendes person, der, som det forekom ham, var større, end den ellers syntes at være, og i særdeleshed den påfaldende omstændighed, at et blindt, svageligt og affældigt menneske sås ene og et stykke (og når man tænkte på hendes affældighed, et langt stykke) fra sin bolig, slog ham i forening med en følelse af overraskelse grænsende til frygt. Da han nærmede sig, rejste hun sig fra det sted, hvor hun havde siddet, og rakte sin runkne hånd i vejret, ligesom for at afholde ham fra

at komme nærmere, og hendes indskrumpede læber bevægede sig hurtigt, skønt der ingen lyd udgik fra dem. Ravenswood standsede, og da han, efter at have tøvet et øjeblik, trådte nærmere, smuttede Alice eller hendes genfærd baglæns ind i krattet og vendte endnu engang ansigtet imod ham. Træerne skjulte hende snart for ham, og med det stærke og frygtelige indtryk, at det væsen, han havde set, ikke hørte til denne verden, blev junkeren af Ravenswood stående som rodfæstet på det sted, hvor han havde set det sidste glimt af hende. Da han havde samlet alt sit mod, gik han omsider hen til det sted, hvor skikkelsen havde syntes at sidde, men der var hverken noget spor i græsset eller nogen som helst anden omstændighed, som kunne bringe ham til at tro, at det, han havde set, havde været noget virkeligt og legemligt.

Opfyldt af de sælsomme tanker og forvirrede forestillinger, der opstår hos den, som tror at have set et overnaturligt syn, gik junkeren af Ravenswood tilbage til sin hest, idet han dog hyppigt og ikke uden frygt så sig tilbage, som om han ventede, at synet atter skulle vise sig. Men hvad enten dette havde været virkeligt eller et foster af en ophidset og oprørt fantasi, så viste det sig ikke oftere, men da han kom hen til sin hest, fandt han den svedig og forskrækket, som om den led af den stærke frygt, tilstedeværelsen af et overnaturligt væsen antages at vække hos de umælende. Junkeren satte sig op og beroligede fra tid til anden hesten, der syntes at ryste og bæve indvendigt, som om den ventede at skulle se et nyt skræmmebillede, hver gang en lysning åbnede sig i skoven. Efter at have betænkt sig et øjeblik besluttede rytteren at undersøge sagen nærmere. "Kan mine øjne have narret mig," sagde han, "og narret mig så længe, eller

er den kvindes skrøbelighed kun forstilt for at vække medlidenhed? Men selv da lignede hendes bevægelser ikke et levende og virkeligt menneskes! Skal jeg hælde til den folkelige tro og antage, at det ulykkelige væsen har sluttet forbund med mørkets magter? Denne gåde skal løses. Ikke engang af mine egne øjne vil jeg lade mig bedrage!"

I denne uvished red han hen til den lille låge ved Alices have, men hendes plads under hængebirken var tom, skønt vejret var smukt og solen stod højt på himlen. Og da han nærmede sig hytten hørte han en kvindelig stemmes hulken og jamren derinde, og han fik heller ikke svar, da han bankede på, hvorfor han, efter at have tøvet et øjeblik, løftede klinken og gik ind. Det var i sandhed også et ensomhedens og sorgens hus. Udstrakt på sit kummerlige leje lå liget af den sidste af Ravenswoodernes undergivne, som endnu havde opholdt sig på deres fædrene ejendomme. Livet var nys veget bort, og den lille pige, som havde passet hende i hendes sidste øjeblikke, vred sine hænder og græd af barnlig frygt og sorg over sin madmoders døde legeme.

Junkeren af Ravenswood havde noget besvær med at berolige det stakkels barn, som hans uventede tilstedekomst snarere havde forfærdet end trøstet, og da det var lykkedes ham, gik hendes første ytring ud på, at "han var kommet for sent." Da han spurgte om meningen af disse ord, erfarede han, at den afdøde under det første anfald af dødskampen havde sendt en bondekarl til slottet for at bede junkeren af Ravenswood om en samtale og vist den utålmodigste længsel efter hans tilbagekomst. Men de fattiges sendebud er sendrægtige og forsømmelige. Karlen var, som man senere fik at vide, først

kommet til slottet, efter at Ravenswood havde forladt det, og havde derpå moret sig alt for godt blandt de fremmedes tjenerskab, til at han skulle have skyndt sig med at vende tilbage til Alices hytte.

Imidlertid havde hendes sjælelige uro syntes at tiltage med hendes legemlige lidelser, og hun havde, for at bruge hendes eneste tjenestepige Babies udtryk, "bedt indtrængende, at hun måtte få sin herres søn at se endnu en gang og gentage sin advarsel". Hun var død, lige som klokken i den fjerne landsby havde slået et, og Ravenswood mindedes med indre gysen, at han havde hørt klokkeslaget lyde gennem skoven umiddelbart førend han havde set, hvad han nu var stærkt tilbøjelig til at anse for den afdødes genfærd.

Såvel hans agtelse for den afdøde som simpel menneskelighed mod hendes forfærdede tjenestepige bød ham at træffe foranstaltninger for at befri pigen fra hendes skrækkelige stilling. Den afdøde havde, som han fik at vide, ytret ønske om at blive begravet på en ensomt liggende kirkegård ved navn Eremitagen, i nærheden af den lille kro Rævehulen, hvor flere medlemmer af den Ravenswoodske slægt og mange af dens tjenere lå begravet, og da Ravenswood anså det for sin pligt at opfylde denne forkærlighed, der var så almindelig blandt den skotske landalmue, sendte han Babie til landsbyen for at skaffe nogle kvinder til hjælp, idet han lovede hende, at han imens selv ville blive ved liget, som det, ligesom i det gamle Thessalien, blev anset for højst upassende at lade være uden bevogtning.

Således så han sig efter et kvarters forløb eller lidt mere sidde ene og holde vagt over hendes livløse legeme, hvis hedengangne

ånd, dersom hans øjne ikke havde bedraget ham på den mest påfaldende måde, så nyligt havde vist sig for ham. Trods sit medfødte mod var junkeren stærkt grebet af et så mærkeligt sammenstød af omstændigheder. "Idet hun døde, ytrede hun sit inderlige ønske om at få mig at se. Kan det da være muligt," tænkte han helt naturligt, "at stærke og levende ønsker, som opstår under naturens kamp, overlever dennes udfald, springer over åndeverdenens skrækkelige grænser og fremstiller dens beboere for os i livets farver? Og hvorfor blev noget, som ikke kunne udtrykke sin tale for øret, vist frem for øjet? Og hvorfor skulle der ske et brud på naturens love, hvis hensigten dermed ikke skulle blive kendt? Ørkesløse spørgsmål, som kun døden kan løse, men den har gjort mig lig med den blege, sammenskrumpede skikkelse, der ligger foran mig."

Med disse ord bredte han et klæde over det livløse ansigt, ved hvis træk han ikke gerne ville dvæle længere, hvorpå han tog plads i en gammel udskåret egetræslænestol, der var udsmykket med hans eget våbenmærke, og som Alice havde set sit snit til at tilegne sig under den plyndring, som kreditorer, embedsmænd, tjenestefolk og retsbetjente havde foretaget, da hans fader for sidste gang havde forladt slottet Ravenswood. Mens han sad således, bandlyste han så godt, han kunne, de overtroiske følelser, som den nys stedfundne tildragelse ganske naturligt havde vakt. Hans øvrige følelser var sørgelige nok, uden at de behøvede at skærpes af overtroisk frygt, eftersom han fra Lucy Ashtons lykkelige bejler og hendes faders ærede og agtede ven så sig forvandlet til en ensom og tungsindig bevogter af et almindeligt fattiglems forladte og ringeagtede lig.

Han blev imidlertid befriet for sit sørgelige hverv tidligere, end han med rimelighed kunne have ventet, når man tog hensyn til afstanden mellem hytten og landsbyen og de tre gamle koners alder og skrøbelighed, som kom derfra for, som det hedder i soldatersproget, at afløse vagten ved liget. Ved enhver anden lejlighed ville disse tre ærværdige sybiller ikke have skyndt sig så stærkt, da den første af dem var firsindstyve år og derover, den anden rørt af et slagtilfælde og den tredje ved et uheld blevet halt på det ene ben. Men den sidste tjeneste, som blev vist en afdød, er for de skotske bønder af begge køn en kærlighedsgerning. Jeg ved ikke, om det har sin grund i folkets sindsbeskaffenhed, hvor alvorlig og sværmerisk denne end unægteligt er, eller fra mindet om de gamle katolske skikke, ifølge hvilke begravelseshøjtidelighederne blev anset for en festtid for de levende, og god levemåde og endog en rus hørte og hører endnu til en gammeldags skotsk begravelse; hvad begravelsesgildet var for mændene, var de sørgelige forberedelser til at få liget lagt i kisten for kvinderne. At strække de sammentrukne lemmer på et bræt, som blev brugt i dette bedrøvelige øjemed, iføre liget rent linned og derpå svøbe det ind i dets uldne ligklæde var foretagender, som altid blev overdraget til de gamle koner i landsbyen, og hvori de fandt et sælsomt og uhyggeligt velbehag.

De gamle koner hilste på junkeren med et fælt smil, der mindede ham om mødet mellem MacBeth og heksene på den øde Forres hede. Han gav dem nogle penge og pålagde dem at tage vare på deres jævnaldrendes lig, en bestilling, som de beredvilligt påtog sig, idet de tilkendegav ham, at han måtte forlade hytten, for at de kunne begynde på deres sørgelige

gerning. Ravenswood samtykkede gerne i at gå, idet han kun tøvede for at pålægge dem at vise liget al fornøden omsorg og for at få at vide, hvor han skulle finde den graver, der havde tilsyn med Eremitagekirkegården, før han kunne træffe forberedelser til, at gamle Alice kunne blive lagt i det hvilested, hun selv havde valgt sig.

"Det vil ikke falde Dem vanskeligt at opspore Johnnie Mortsheugh," sagde den ældste sybille, på hvis runkne kind der viste sig et gyseligt smil. "Han bor tæt ved Rævehulen, hvor der har stået mangt et lystigt gilde, for død og drik er nære naboer."

"Det må De nok sige, mor," sagde den halte, der støttede sig på en krykke, som bødede på hendes venstre bens korthed, "for jeg kan huske, at faderen til den junker af Ravenswood, som står her foran os, stak den unge Blackhall ihjel med sin kårde for et ondt ords skyld, der var faldet imellem dem ved deres vin eller brændevin eller hvad det nu var. Han gik ind let som en lærke og kom ud med fødderne først. Jeg var til stede, da liget blev svøbt, og da blodet var blevet vasket af, var hans krop nok så køn at se på."

Man kan let indse, at denne ubetimelige anekdote styrkede junkeren i hans forsæt at forlade et så ildevarslende og modbydeligt selskab så snart som muligt, men mens han gik hen til det træ, hvor hans hest stod bundet, og gav sig i lag med at spænde sadelgjorden, kunne han ikke undgå gennem hækken om den lille have at høre en samtale om sig selv mellem den halte kone og den firsindstyveårige sybille. Disse to var humpet ud i haven for at plukke rosmarin, ambra, rude og andre urter, der skulle strøs på liget og brændes på skorstenen for at gennemrøge hytten. Den værkbrudne stakkel, som var

blevet ganske udmattet af vandringen, blev tilbage som vagt ved liget, for at hekse eller djævle ikke skulle drive deres spil med det.

Junkeren af Ravenswood blev mod sin vilje vidne til følgende dæmpede, kvækkende samtale:

"Der er en frisk og fuldvoksen skarntyde, Annie Winnie. Mange koner ville i gamle dage ikke have ønsket sig en bedre hest til at flyve på over bjerge og dale, gennem tåge og måneskin og lige lukt ind i kongen af Frankrigs kælder."

"Ja, mor, men Djævelen selv er nu blevet lige så hårdhjertet som lordseglbevareren og de andre store folk, der har hjerter som kampesten i deres bryst. De piner og plager os og lægger os på pinebænken som hekse, og om jeg så ti gange læser mine bønner baglæns, vil Satan dog ikke skaffe mig hævn over dem."

"Har De nogensinde set den Lede?" spurgte hendes nabo.

"Nej," svarede den anden kone, "men jeg har drømt mange gange om ham, og en skønne dag vil de vist brænde mig derfor, men det kan være det samme, mor! Vi har fået denne daler af junkeren og, vil sende bud efter brød og øl, tobak og en dråbe fransk brændevin, som vi vil brænde af, og en smule puddersukker, og enten der så er en djævel eller ej, vil vi have os en glad aften, min tøs!"

Her udstødte hendes læderagtige kæber et slags kaglende, styg latter, der til en vis grad lignede en skrigugles skrig.

"Junkeren er en gæv, rundhåndet mand," sagde Annie Winnie, "og en smuk karl, bred over skuldrene og smækker om livet. Der vil blive et kønt lig af ham, og jeg kunne godt have lyst til at strække og svøbe ham."

"Der står skrevet på hans pande, Annie Winnie," svarede hendes firsindstyveårige ledsagerinde, "at aldrig skal nogen kvindes eller mands hånd strække ham, og aldrig skal der lægges kistefjæl under hans ryg. Læg vel mærke til det, for jeg har det fra en sikker hånd!"

"Vil det da blive hans lod at dø på valpladsen, Ailsie Gourlay? Skal han falde for sværd eller kugle som så mange af hans forfædre før ham?"

"Stil ikke flere spørgsmål om det! Så godt går det ham ikke!" svarede den kloge kone.

"Jeg ved nok, at De er klogere end andre folk, Ailsie Gourlay, men hvem har sagt Dem dette?"

"Det skal De ikke spekulere over, Annie Winnie," svarede sybillen, "den hånd, jeg har det fra, er sikker nok."

"Men De sagde før, at De aldrig havde set den Lede," vedblev hendes nysgerrige fælle.

"Jeg har det fra en sikker hånd," sagde Ailsie, "og fra dem, der spåede hans skæbne, før han fik skjorte på sin krop."

"Tys! Nu hører jeg hovslagene af hans hest," sagde den anden, "det lyder ikke, som om de havde lykken med sig."

"Skynd jer," råbte den værkbrudne heks inde fra hytten, "og lad os gøre, hvad der behøves, og sige, hvad der hører til. For bliver liget ikke strakt, vil det vride og krympe sig, og det gør den modigste iblandt os bange."

Ravenswood var nu udenfor hørevidde. Han foragtede de fleste af de sædvanlige overtroiske forestillinger om trolddom, varsler og spådomskunst, som hans tidsalder og fædreland endnu skænkede en så ubetinget tiltro, at det at udtrykke den mindste tvivl om dem blev anset for en forbrydelse, der var lige

så stor som jøders og saraceneres vantro, ligesom han også vidste, at den herskende tro på hekse ved at indvirke på den mørke sindsstemning hos dem, som alderdom, affældighed og afgjorde mistænkelige, og blev opretholdt ved frygt for død og de grusomste pinsler ofte fremtvang de tilståelser, der fylder og beskæmmer Skotlands kriminalhistorie i det syttende århundrede. Men synet fra denne formiddag havde, hvad enten det havde været virkeligt eller indbildt, fremkaldt en overtroisk stemning hos ham, for hvilken han fremdeles søgte at frigøre sig, og beskaffenheden af det ærinde, der ventede ham i den lille kro Rævehulen, hvor han kort efter ankom, egnede sig ikke til at live ham op.

Han måtte nødvendigvis tale med Mortsheugh, der var graver ved den gamle kirkegård ved Eremitagen, for at træffe aftale med ham om Alices begravelse, og da manden boede tæt ved, hvor hun sidst havde boet, gik junkeren, efter at have nydt en let forfriskning, hen til det sted, hvor Alices lig skulle stedes til hvile. Det lå i et hjørne, som blev dannet af en krumning af et vandløb, der udsprang i et af de nærliggende bjerge, og en plump hule i en klippe tæt ved, der i det indre var udhugget i skikkelse af et kors, dannede den eremitage, hvor en eller anden saksisk helgen i gamle dage havde gjort bod og givet stedet dets navn. Det rige abbedi havde i senere dage opført et kapel der i nærheden, hvoraf der nu ikke er stort tilbage, skønt kirkegården, der havde omgivet det, endnu, som ved denne lejlighed, blev brugt til visse personers begravelse. Et par enkeltstående barlinde voksede endnu på hvad der fordum havde været hellig grund. Krigere og lensherrer var i gamle dage blevet begravet der, men deres navne var glemt og deres

mindesmærker blevet ødelagt, og de eneste gravminder, som endnu var tilbage, var de opretstående ligstene som betegnede underordnede personers grave. Graverens bolig var en ensomt liggende hytte, som stødte op til den forfaldne kirkegårdsmur, men den var så lav, at den med sit tag, der næsten nåede helt ned til jorden og var bevokset med tykt græs og en mængde husløg, lignede en tilgroet grav, men ved at spørge sig for erfarede Ravenswood, at manden med den sidste hakke var borte til et bryllup, da han lige så vel var egnens spillemand som dens graver. Han gik derfor tilbage til den lille kro, efter at have lagt den besked, at han ville komme igen tidligt næste morgen for at tale med den person, hvis dobbelte håndtering bragte ham i forbindelse både med sørge- og med gildehuset. Kort efter kom en af marquiens forridere til Rævehulen med den besked, at hans herre ville opsøge Ravenswood der næste morgen, hvorfor junkeren, som ellers ville have tyet til sit gamle tilflugtssted, Ulveklippen, blev der for at mødes med sin højadelige frænde.

24

Hamlet:

Har denne karl ingen følelse af sit arbejde? Han synger, mens han kaster grave.

Horatio:

Vanen har gjort ham det en let forretning.

Hamlet:

Du har ret; den hånd, der kun arbejder lidt, er mere følsom.

Hamlet, 5. akt, 1. scene.

Ravenswoods søvn var blevet afbrudt af stygge og foruroligende syner, og hans vågne mellemrum blev forstyrret af sørgelige tanker om det forbigangne og pinlige forventninger om det forestående. Han var måske den eneste rejsende, der havde sovet i dette elendige hul, uden at have klaget over sit herberg eller følt ulemperne ved dets mangler, for kun når "tanken er fri, er legemet ømskindet," men om morgenen stod junkeren tidligt op i håb om, at daggryets friske luft ville skaffe ham den vederkvægelse, natten havde nægtet ham. Han gik til den ensomme kirkegård, der kun lå en halv mil fra kroen.

Den tynde, blå røg, der allerede begyndte at sno sig opad og fremhævede den levendes hytte fra de dødes boliger, underrettede ham om, at dens beboer var kommet hjem og var på benene, og da han trådte ind på den lille kirkegård, så han den gamle mand arbejde ved en halvt færdig grav. "Min skæbne," tænkte Ravenswood, "synes at føre mig til skuepladsen for sorg og død. Men det er barnagtige tanker, som ikke skal få

herredømme over mig. Jeg vil ikke igen lade min fantasi besnære mine sanser." Da junkeren nærmede sig den gamle mand, støttede denne sig på sin spade ligesom for at modtage hans befalinger, og da han ikke straks sagde noget, åbnede graveren samtalen på sin måde.

"De kommer sikkert angående et bryllup, sir?"

"Hvorfor tror De det, min ven?" spurgte junkeren.

"Jeg lever af to håndteringer, sir," svarede den venlige gamle mand, "fiolen, sir, og spaden, hvoraf den ene fylder verden og den anden tømmer den, og tyve års øvelse har lært mig at kende begge slags kunder på deres ansigter."

"Da tager De dog fejl i dag," sagde Ravenswood.

"Gør jeg?" sagde den gamle mand, og så vist på ham. "Ja, det kan såmænd godt være. For hvor glat Deres pande end er, sidder der dog noget på den i dag, som lige så godt kan betyde død som bryllup. Nå, nå, De har lige så vel over hakke og spade som over bue og fiol at befale."

"Jeg er kommet," sagde Ravenswood, "for at bede Dem sørge for, at en gammel kone, Alice Gray, der boede ved Craigfoot i Ravenswood Dyrehave, får en anstændig begravelse."

"Alice Gray! Blinde Alice!" sagde graveren, "er det da endelig forbi med hende? Det er et nyt stød i klokken for at minde mig om, at jeg må holde mig rede. Jeg husker godt, da Habbie Gray bragte hende her til egnen. En smuk pige var hun den gang og så over sin sydlandske næse ned på os alle, men senere blev hendes stolthed nok knækket, tror jeg. Så det er altså forbi med hende?"

"Hun døde i går," sagde Ravenswood, "og ønskede at blive begravet her ved siden af sin mand. De ved da vel, hvor han

ligger?"

"Om jeg ved, hvor han ligger?" svarede graveren med det sædvanlige nationale omsvøb. "Jeg ved, hvor enhver ligger, som ligger her! Men De talte om hendes grav? Gud stå os bi, ingen almindelig grav vil kunne holde på hende, hvis alt det er sandt, som folk sagde om Alice på hendes gamle dage, og graver jeg den seks fod dyb – og en troldkvindes grav tør ikke være en tomme mindre dyb, hvis hendes heksesøstre ikke skal rive hende ud af hendes ligklæde for gammelt bekendtskabs skyld. Men hvad enten det bliver seks eller tre fod, hvem skal så betale gravningen, spørger jeg?"

"Den vil jeg betale, min ven, sammen med alle andre rimelige udgifter!"

"Rimelige udgifter," gentog graveren. "Ja, der er nu pengene for jorden og ringepengene, skønt klokken rigtignok er revnet, og kosten og min dagløn og min smule gebyr og noget brændevin og øl til ligfølget. Jeg tror ikke, De kan få hende anstændigt begravet under seksten pund skotsk."

"Der har De pengene, min ven," sagde Ravenswood, "og lidt til. Er De nu også sikker på, at De kender begravelsesstedet?"

"De er vist en af hendes engelske slægtninge," sagde den gråhårede kraniemand. "Jeg har hørt, at hun giftede sig under sin stand. Det var helt rigtigt at holde hende strengt i tøjret, mens hun levede, og det er lige så rigtigt at give hende en anstændig begravelse nu, da hun er død, da det snarere er en æressag for Dem end for hende. Folk kunne godt lade deres slægtninge hjælpe sig selv, som de bedst kan, mens de lever, og lade dem bære følgerne af deres fejl, men det er unaturligt at lade dem blive begravet som hunde, da skammen derved

rammer de efterlevende. For hvad mærker den døde krop vel dertil?"

"Da ønsker De vist heller ikke, at folk skal forsømme deres slægtninge ved bryllupper?" sagde Ravenswood, der morede sig over den håndværksmæssige begrænsning af graverens filosofi.

Den gamle mand løftede sine skarpe grå øjne i vejret med et listigt smil, som om han forstod spøgen, men vedblev øjeblikkeligt med sin tidligere alvor. "Bryllup? Hvem vil vel forsømme bryllupper, som jo går ud på at opfylde Jorden? De bør sandelig højtideligholdes med gode spise- og drikkevarer og sammenkomster af venner og med musikalske instrumenter, såsom harper, basuner og hakkebrætter, eller gode fioler og piber, hvis disse gammeldags instrumenter er vanskelige at opdrive."

"En fiol," sagde Ravenswood, "kan sikkert bøde på savnet af alle de andre."

Graveren så atter vist på ham, idet han svarede. "Ganske vist, ganske vist, når den bliver godt spillet, men derhenne," tilføjede han, ligesom for at skifte emnet, "er Halbert Grays gravsted, som De spurgte efter, den tredje gravhøj på den anden side af den store ligsten, som hviler på seks fødder over en af Ravenswooderne. For der ligger mange af deres slægt og undergivne her, gid Fanden havde dem, om det end ikke er deres hovedbegravelsesplads!"

"De ynder nok ikke disse Ravenswooder, lader det til?" sagde junkeren, ikke videre smigret af den velsignelse, der således i forbigående var blevet hans slægt og hans navn tildelt.

"Jeg ved ikke, hvorfor nogen skulle synes om dem," svarede graveren. "Da de havde magt og ejendomme, styrede de begge

dele dårligt, og nu, da hovedet er blevet bukket på dem, er der kun få, som bryder sig om, hvor længe de vil være om at rejse det igen."

"Ja så," sagde Ravenswood. "Da har jeg dog aldrig hørt, at denne ulykkelige slægt har fortjent uvilje af sit fødeland. Jeg indrømmer, at den er blevet fattig, hvis det kan gøre den foragtelig."

"De kan tro mig på mit ord, at det vil bidrage meget dertil," sagde Eremitage-graveren. "I det mindste ved jeg ikke andet, som vil gøre mig foragtelig, og folk er langt fra at agte mig så højt, som de gjorde, da jeg boede i et hus på to stokværk og med skifertag, men hvad Ravenswooderne angår, så har jeg set tre slægtfølger af dem, og den ene var ikke bedre end den anden."

"Jeg troede dog, at de havde efterladt sig et godt rygte her på egnen?" sagde deres ætling.

"Rygtet ja, hør kun nu, sir," sagde graveren, "hvad den ældste lord angår, så boede jeg på hans gods, mens jeg var en rask, ung knøs og kunne blæse på trompet som nogen, for da havde jeg vejr nok i mine lunger. Jeg ville ikke have brudt mig mere om Marinus trompeter, som jeg har hørt spille for dommerne på deres tingrejser. Jeg gad nok have set, om han kunne have blæst "Til hest og af sted," eller "Kammerater i trav" med mig, for han kunne ikke melodierne."

"Men hvad har alt det med den gamle Ravenswood at gøre, min ven?" spurgte junkeren, som ønskede at forfølge spillemandens første emne med en begærlighed, der ikke var unaturlig i hans omstændigheder. "Hvad kommer trompetblæsningens udartelse hans minde ved?"

"Bare det, sir, at jeg mistede mit vejr i hans tjeneste," svarede graveren. "De må nemlig vide, at jeg var trompeter på slottet og havde fri kost og løn for at blæse ved daggry, om middagen, og når det ellers behagede mylord, og da han befalede sine krigsfolk, at de skulle ride til Bothwell Bro mod de gale vestlandske whigger, måtte også jeg, enten jeg ville eller ej, sætte mig til hest og ride med."

"Det var jo rimeligt nok," sagde Ravenswood, "eftersom De var hans tjener og lensmand."

"Tjener, siger De," svarede graveren. "Ja, det var jeg, men det var for at blæse folk sammen til deres varme middagsmad eller i værste fald til en anstændig kirkegård, men ikke for at jage dem af sted til en blodig valplads, hvor der ikke var andre gravere end ravne og krager. Men tøv lidt, så skal De høre, hvordan det gik til, og hvorvidt jeg har grund til at rose Ravenswooderne. Vi red ud en smuk sommermorgen den 24. juni 1679, og trommerne hvirvlede, bøsserne raslede og hestene sparkede og stampede. Hackstoun fra Rathillet holdt broen besat med bøsser, karabiner og piker, sværd og leer og alt sådan noget, og vi ryttere fik befaling til at ride over vadestedet. Jeg har aldrig kunnet lide vadesteder, men allermindst når der står flere tusinde bevæbnede mænd på den anden side. Den gamle Ravenswood svang sit slagsværd i spidsen for os og råbte, at vi skulle komme og tage fat, som om det havde været på et marked. Caleb Balderston, der endnu lever, gjorde spræl bagude og svor ved Gog og Magog, at han ville jage sin klinge gennem tarmene på enhver. Den unge Allan Ravenswood, som den gang var junker, havde en spændt pistol i sin hånd – det var en Guds lykke, at den ikke gik af og råbte til mig, der knapt

havde så meget vejr tilbage, som jeg behøvede til mine egne lunger: "Blæs, du kryster! Blæs, du kryster! Blæs, du fordømte, feje skælm, eller jeg blæser hjernen ud på dig!" Og så blæste jeg også sådanne krigstoner, at en liggehønes skrukken var musik i sammenligning med dem."

"Godt, godt, sir, men gør ende på det," sagde Ravenswood.

"Ende på det! Der var nær blevet gjort ende på mig midt i min ungdoms blomster, som der står i skriften, og det er netop det, jeg beklager mig over. Nu vel, ud i vandet måtte vi over hals og hoved, hvad enten vi blev siddende eller faldt. Alle hestene trykkede sig op mod hinanden, således som umælende bæster og ryttere, der ikke havde bedre forstand, har for skik. Buskene på den anden side stod i en lue af glimtene fra whiggernes bøsser, og netop som min hest havde fået fodfæste, lagde en sortsmudset vestlandsk karl – jeg glemmer aldrig hans ansigt, om det så var i hundrede år – med et par øjne som en vild falks og et skæg så bredt som bladet på min skovl, an på mig med enden af sin lange sorte bøsse, helt tæt op ved fra mit øre. Til min lykke drejede hesten rundt, og jeg faldt af på den ene side lige som kuglen peb forbi på den anden, og den drabelige gamle lord gav whiggen sådant et dask med sit slagsværd, at hans hoved kløvedes i to stykker, og ned faldt kæltringen med sin krop oven på mig."

"Derfor burde De være den gamle lord tak skyldig, synes mig," sagde Ravenswood.

"Burde jeg? Det var som pokker! Først fordi han bragte mig i forlegenhed, hvad enten jeg ville eller ikke, og så fordi han væltede en klods oven på mig, der trykkede alt vejret ud af min

krop. Siden den tid har jeg bestandig været stakåndet og kan ikke gå tyve skridt, uden at puste som en gammel hest."

"Så mistede De vel Deres plads som trompeter?" sagde Ravenswood.

"Om jeg mistede den? Ja, det gjorde jeg rigtignok," svarede graveren, "for jeg kunne ikke så meget som blæse på en rørfløjte, men jeg kunne dog være kommet ganske godt ud af det, da jeg beholdt min kost og løn og ikke havde stort andet at bestille end at spille på fiol for dem, hvis Allan, den sidste lord Ravenswood, der var langt værre end hans fader, ikke havde været der. "

"Hvad," sagde junkeren, "berøvede min fader – hans faders søn, mener jeg – denne sidste lord Ravenswood Dem, hvad hans faders godhed havde tilstået Dem?"

"Ja min tro gjorde han så," svarede den gamle mand, "for han lod sine sager gå i hundene, så vi faldt i kløerne på denne sir William Ashton, som ikke giver nogen noget for intet og fordrev mig sammen med alle de fattige stakler, der fik både mad på slottet og tag over hovedet, mens det foregik som i gamle dage."

"Når lord Ravenswood beskyttede sine folk, min ven, så længe han havde evne dertil, synes jeg, at De nok kunne skåne hans minde," svarede junkeren.

"Tro De, hvad De vil, sir," sagde graveren, "men mig skal De ikke få til at tro, at han gjorde sin pligt hverken mod sig selv eller os fattige skabninger ved at føre os den vej, han førte os. Han kunne have givet os livsfæste på vore små huse og kålgårde. Jeg, der nu er en gammel mand og nær ved at dø af gigt, bor i den elendige hytte der henne, som passer bedre for døde end levende, og John Forth bor i mit kønne lille hus og har

glasruder i vinduerne, og det alt sammen, fordi Ravenswood bar sig ad som en tåbe!"

"Det er kun alt for sandt," sagde Ravenswood, slået af sin samvittighed. "Ødselhedens følger strække sig langt ud over ødelandens lidelser."

"Imidlertid," sagde graveren, "skal den unge mand Edgar hævne den uret, jeg har lidt, på hele sin slægt!"

"Virkelig?" sagde Ravenswood. "Hvorfor tror De det?"

"Folk siger, at han skal giftes med lady Ashtons datter, og lad Hendes Nåde først få hans hoved under armen, så skal De se, om hun ikke giver hans hals et knæk. Det gjorde jeg ikke, hvis jeg var i hans sted! Hun skal nok gøre dén Helvede hedt, der kommer hende for nær, og derfor kan jeg ikke ønske knægten noget værre, end at han må få sin vilje og binde sig til sin faders fjender, der har taget hans store ejendomme og min gode kålgård fra deres retmæssige ejere."

Cervantes siger skarpsindigt, at smiger behager endog af en vanvittigs mund, og dadel såvel som ros griber os ofte, skønt vi foragter de anskuelser og grunde, hvorpå de støtter sig, når de udtales. Efter i al korthed at have gentaget sine forskrifter angående Alices begravelse, skyndte Ravenswood sig bort fra graveren med det pinlige indtryk, at alle, både høje og lave, snæverhjertede mennesker ville dømme hans forlovelse med Lucy ligesom denne uvidende og egenkærlige bonde.

"Og jeg har nedladt mig til at udsætte mig for sådanne bagtalelser og bliver ikke des mindre afvist! Din troskab, Lucy, må være ægte og fuldkommen som diamanten, hvis den skal opveje den beskæmmelse, som menneskenes omdømme og din moders adfærd tilføjer arvingen til Ravenswood!"

Idet han så op, så han marquien af A…, der var gået ud for at opsøge sin slægtning efter at være kommet til Rævehulen. Da de havde hilst på hinanden, gav han junkeren en undskyldning, fordi han ikke var kommet den foregående aften. "Det havde været hans ønske," sagde han, "at gøre det, men han var kommet til kendskab om visse ting, som havde foranlediget ham til at udsætte sin afrejse. – Jeg hører," vedblev han, "at der har været en kærlighedsforståelse her, frænde, og skønt jeg kunne bebrejde Dem, at De ikke har rådført Dem med mig, da jeg på en måde er Deres families overhoved."

"Med Deres Herligheds tilladelse," sagde Ravenswood. "Jeg er Dem inderligt taknemlig for den deltagelse, De behager at vise mig, men jeg er selv min families overhoved!"

"Det ved jeg, det ved jeg!" svarede marquien, "i streng heraldisk og genealogisk forstand er De det unægteligt. Hvad jeg mener, er, at da De på en måde står under mit værgemål –"

"Jeg må tage mig den frihed at sige, mylord –" sagde Ravenswood, og den tone, hvori han afbrød marquien, bebudede ikke nogen lang varighed af venskabet mellem de to højadelige slægtninge. Men i det samme blev han selv afbrudt af den lille graver, som kom pustende bagefter dem for at spørge, om Deres Velbårenheder ikke ville have musik i værtshuset til erstatning for det knappe måltid?

"Vi ønsker ingen musik," sagde junkeren kort.

"Så ved Deres Velbårenhed heller ikke, hvad De afslår," sagde spillemanden med sin håndterings næsvise frihed. "Jeg kan spille *Vil du det gøre igen* og *Den gamle mands hoppes død* seks gange så godt som Pattie Birnie. Jeg kan hente min fiol i en fart!"

"Gå Deres vej, sir," sagde marquien.

"Og hvis Deres Velbårenhed er en gentleman fra det nordlige, hvilket jeg næsten vil tro efter Deres sprog at dømme," vedblev den udholdende minstrel, "så kan jeg spille *Liggeram Cosh* og *Mullin Dhu* og *Kvinderne fra Athole*."

"Gå Deres vej, min ven. De afbryder vor samtale!"

"Eller hvis De, med Deres Velbårenheds tilladelse, tilfældigvis skulle være en af de ægte, så tror jeg også," tilføjede han i en dæmpet og fortrolig tone, "at jeg kan spille *Killiecrankie* og *Kongen skal have sit eget igen* og *De gamle Stewarter tilbage igen*, og krokonen er et skikkeligt, fornuftigt menneske, der hverken ved eller ænser, hvilke skåler der blive drukket, eller hvilke melodier der bliver spillet i hendes hus. Hun er døv for alt, undtagen for klangen af sølvpenge."

Marquien, der stundom mistænktes for jakobitisme, kunne ikke bare sig for at smile, idet han kastede en daler til karlen, og bad ham gå hen og spille for tjenerne, hvis han havde lyst, og lade dem i ro.

"Nu vel, De herrer," sagde han, "så siger jeg Deres Velbårenheder farvel. Jeg bliver en daler rigere og De en god musik fattigere, kan jeg fortælle Dem. Men jeg vil gå hjem og gøre graven færdig så hurtigt, som man kan stemme en streng på en fiol, sætte min spade fra mig og så hente min anden brødfortjener og komme tilbage til Deres folk for at se, om de har bedre øren end deres herrer."

25

Ak, elskov, hvis du er tro i din hu,
helt meget får du at lide;
thi rigdom og skik og lyst og du
kunne hårdt komme til at stride.

Så mangen god ven mig har jo sagt,
og endnu mere mit hjerte,
hvad tid og forandring have for magt
til elskov at kvæle med smerte.

– Hendersoun.

"Nu, da vi er blevet den påtrængende spillemand kvit," sagde marquien, "vil jeg sige Dem, min gode frænde, at jeg har tænkt på Deres kærlighedsforbindelse med sir William Ashtons datter. Først i dag har jeg set den unge dame i nogle minutter, og da jeg er ubekendt med hendes personlige fortjenester, kan jeg, uden at fornærme hende, yde Dem den ros at sige, at De kunne ikke have truffet et bedre valg."

"Jeg er Dem meget forbunden for Deres deltagelse, mylord," svarede Ravenswood, "det var ikke min mening at volde Dem bryderi med noget, der angår miss Ashton, men da min forbindelse med denne unge dame er kommet til Deres Herligheds kendskab, kan jeg kun sige, at De nødvendigvis må forudsætte, at jeg kendte hindringerne for at gifte mig ind i hendes faders slægt og naturligvis måtte være blevet fuldstændig afklaret med de grunde, som opvejer disse hindringer, eftersom jeg er gået så vidt, som jeg er i denne sag."

"Havde De hørt mig til ende," sagde hans fornemme slægtning, "kunne De have sparet Dem disse ord. For uden at tvivle på, at De havde grunde, der forekom Dem at opveje alle hindringer, begyndte jeg med ethvert middel, det sømmede sig for mig at anvende mod Ashtons, at overtale dem til at imødekomme Deres ønske."

"Jeg er Deres Herlighed forbundet for Deres uanmodede bistand," svarede Ravenswood, "så meget mere som jeg er overbevist om, at Deres Herlighed ikke derved overskred de grænser, jeg af sømmelighedshensyn måtte sætte mig."

"Derom kan De være rolig," sagde marquien. "Jeg forstod kun alt for godt det kildne ved sagen, til at jeg skulle bringe en gentleman, der er nærbeslægtet med mit hus, i et nedværdigende og tvivlsomt forhold til disse Ashtons, men jeg fremhævede alle fordelene ved, at de giftede deres datter ind i et så hæderligt hus så nær beslægtet med de største familier i Skotland, forklarede nøjagtigt, i hvilket forhold Ravenswooderne står til os selv, og lod endog vink falde om, hvilken vending der sandsynligvis ville finde sted i de politiske forhold, og hvilke kort der ville blive trumf i det næste parlament. Jeg sagde, at jeg mere anså Dem for en søn eller brodersøn, end kun for en fjern slægtning, og at jeg helt gjorde Deres sag til min."

"Hvad blev da udfaldet af Deres Herligheds forklaring?" spurgte Ravenswood, ikke rigtig sikker på, om han skulle harmes over hans indblanding eller udtrykke sig taknemmelig for den.

"At lordseglbevareren nok ville have taget mod fornuft," svarede marquien. "Han vil nødig forlade sin post, der må blive

ledig, hvis der indtræder en forandring i styrelsen, og oprigtigt talt syntes han at have godhed for Dem og at forstå, hvilke fordele der i det hele taget vil være forbundet med et sådant parti. Men hans frue, der er hovedpersonen, junker –"

"Hvad sagde lady Ashton, mylord?" sagde Ravenswood. "Sig mig udfaldet af denne ejendommelige forhandling. Jeg kan tåle at høre det."

"Det er jeg glad for, frænde," svarede marquien, "for jeg er ikke meget for at fortælle Dem bare halvdelen af, hvad hun sagde. Nok sagt, hun har taget sin beslutning, og forstanderinden for en kostskole af første rang kunne ikke med mere hovmodig ligegyldighed have afvist en irsk officer på pension, som anmodede hende om at måtte hilse på en vestindisk planters arving, end lady Ashton forkastede ethvert forslag om mægling, som det kunne sømme sig for mig at gøre på Deres vegne, min gode frænde. Jeg kan ikke forstå, hvad hun mener. En hæderligere forbindelse kunne hun ikke slutte, det er vist, og hvad penge og hvad ejendomme angår, så plejer sådan noget jo snarere at være hendes mands sag end hendes, og jeg tror virkeligt, at hun hader Dem, fordi De har den rang, hendes ægtefælle ikke har, og måske fordi De ikke har de ejendomme, som han har. Men jeg vil kun plage Dem ved at tale mere om det. Nu er vi ved kroen."

Junkeren af Ravenswood standsede, idet han ville gå ind i huset, hvorfra dampen trængte ud gennem alle sprækkerne, der ikke var få, på grund af marquiens rejsekokkes anstrengelser for at tilberede et godt måltid og ligesom dække bord i ørkenen.

"Jeg har allerede sagt, mylord marquis," sagde Ravenswood, "at tilfældet har sat Deres Herlighed i besiddelse af en

hemmelighed, der efter mit ønske fortsat skulle have været en hemmelighed for Dem, min frænde. Men da denne hemmelighed ikke længere tilhører mig og den eneste, der var delagtig i den, generer det mig ikke, at den er kommet Deres Herlighed for øre, da jeg med sikkerhed ved, at De er min ædle ven og frænde."

"De kan være overbevist om, at den er trygt forvaret hos mig," sagde marquien, "men det vil glæde mig, junker af Ravenswood, at høre Dem sige, at De opgiver tanken om en forbindelse, som De næppe kan indgå uden i visse måder at fornedre Dem selv."

"Det, mylord, må jeg dømme om," svarede Ravenswood, "og håber at skulle gøre det med lige så megen hensynsfuldhed som nogen af mine venner. Men jeg har ingen forpligtelse overfor sir William og lady Ashton. Kun med miss Ashton har jeg indladt mig i denne sag, og min adfærd skal udelukkende rette sig efter hendes. Vedbliver hun at foretrække mig for de rigere bejlere, hendes nærmeste anbefaler, kan jeg nok bringe hendes oprigtige kærlighed et offer, kan jeg nok for hendes skyld give afkald på fødslens mindre vægtige og håndgribelige fordele og familiehadets dybt rodfæstede fordomme. Skulle miss Ashton derimod skifte sind i en så kilden sag, håber jeg, at mine venner vil tie med min skuffelse, hvortil jeg skal vide at tvinge mine fjender."

"Det var talt som en gæv ung adelsmand," sagde marquien. "Jeg for min part holder så meget af Dem, at det vil gøre mig ondt, om forholdet vedblev at bestå. For en snes år siden var denne sir William Ashton en god sagfører og gjorde sin lykke ved at argumentere for skranken og være ordfører i udvalg,

ligesom også Darien-sagen Note 21) kom ham til gode, da han vidste god besked og var klog nok til at sælge sine aktier i tide, men sit bedste arbejde har han gjort. Ingen regering vil optage ham blandt sig efter hans egen eller, rettere sagt, efter hans hustrus overdrevne vurdering, og på grund af sin vankelmodighed og hendes uforskammethed vil han, så vidt jeg kan se, komme til at gå ledig på torvet og være at få billigt, da ingen vil byde på ham. Jeg siger intet om miss Ashton, men jeg forsikrer Dem, at en forbindelse med hendes fader hverken vil blive til hæder eller til fordel for Dem, undtagen for så vidt som han vil være at formå til at rykke ud med noget af det, han har røvet fra Deres fader, i medgift til datteren. Og tro mig på mit ord, De vil vinde mere, hvis De har mod til at binde an med ham i Overhuset. – Og jeg skal være mand for, frænde," vedblev Hans Herlighed, "at drive ræven ud for Dem og bringe ham til at angre, at han afslog et forligstilbud, der er alt for hæderligt for ham, som jeg stillede ham på en slægtnings vegne."

Der var noget i alt dette, der ligesom skød forbi målet. Ravenswood kunne ikke skjule for sig selv, at hans højadelige slægtning havde flere grunde til at føle sig fornærmet over den måde, hvorpå hans frieri var blevet modtaget, end der vedkom hans ære og fordel, men kunne dog hverken beklage eller forundre sig over, at det forholdt sig således, og nøjedes derfor med at gentage, at hans følelse kun gjaldt miss Ashton personligt. Han ønskede sig hverken rigdom eller udmærkelse gennem hendes faders indflydelse, og intet skulle formå ham til at tage sine ord tilbage, undtagen hendes eget udtrykkelige ønske derom. Han udbad sig derfor som en velvilje, at der ikke blev talt mere om sagen mellem dem, idet han forsikrede

marquien af A..., at han skulle blive underrettet om dens fremgang eller afbrydelse.

Marquien fik snart behageligere og vigtigere ting at tale om, idet et fodpostbud, som var gået bagefter ham fra Edinburgh til Ravenswood Slot og havde fulgt hans spor til Rævehulen, bragte ham en pakke breve med gode nyheder. Marquiens politiske beregninger havde vist sig at være rigtige både i Edinburgh og i London, og han så sig så godt som i besiddelse af den magt, han havde higet efter. De forfriskninger, tjenerne havde tilberedt, blev nu sat frem, og en epikuræer ville måske have nydt dem med forhøjet velbehag på grund af den modsætning, denne kost stod i, i forhold til den usle hytte i hvilken den blev anrettet.

Den vending, samtalen tog, svarede til selskabets meddelsomme stemning og forstærkede den, idet marquien med velbehag udbredte sig om den magt, som sandsynlige begivenheder rimeligvis ville skaffe ham, og den brug, han håbede at kunne gøre af den til bedste for sin frænde Ravenswood, og denne ikke kunne andet end gentagende gange at udtrykke den taknemlighed, han virkelig følte, dog fandt han, der var blevet dvælet for længe ved dette emne. Vinen var ypperlig, skønt den var blevet bragt med fra Edinburgh i et anker, og da marquien, når han sad ved et veldækket bord, plejede at blive temmelig fast i sædet, forsinkedes deres rejse to timer ud over deres første bestemmelse.

"Men hvad gør det, min kære unge ven?" sagde marquien, "Deres borg Ulveklippen ligger kun fem, seks mil herfra og vil yde Deres frænde A... den samme gæstfrihed, som den viste sir William Ashton."

"Sir William tog borgen med storm," sagde Ravenswood, "og fik som så mange sejrherrer kun ringe mulighed til at ønske sig til lykke med sin erobring."

"Godt, godt," sagde lord A..., hvis værdighed var blevet noget mildnet af den vin, han havde drukket. "Jeg mærker, at jeg må bestikke Dem til at huse mig. Kom og tøm et bæger med mig for den sidste unge dame, der sov på Ulveklippen og syntes godt om sit herberg. Mine knogler er ikke så kælne som hendes, og jeg er fast besluttet på at ligge i hendes værelse i nat for at kunne dømme om, hvor hårdt et leje kærlighed kan gøre blødt."

"Deres Herlighed kan vælge, hvilken seng De vil." sagde Ravenswood, "men jeg forsikrer Dem, at min gamle tjener formodentlig hænger sig eller styrter sig ned fra brystværnet, hvis Deres Herlighed besøger ham så uventet. Vi er i ordets strengeste forstand blottede for alt."

Men hans forsikring fremkaldte kun en ny bemærkning fra hans højadelige velynders side om, at en hver som helst bekvemmelighed var ham fuldkommen ligegyldig, og at han havde besluttet at se borgen Ulveklippen. Han sagde, at en af hans stammefædre havde været til gilde der, førend han med den daværende lord Ravenswood var draget ud til det ulykkelige slag ved floden, hvor de begge faldt. I sin forlegenhed tilbød junkeren at ride i forvejen for at træffe de forberedelser, som tid og omstændigheder tillod, men marquien påstod, at hans slægtning måtte unde ham sit selskab, og ville kun gå med til, at en forrider bragte det uventede budskab om dette overfald til borgfoged Caleb Balderston, der var så forfulgt af skæbnen.

Efter marquiens forslag satte junkeren af Ravenswood sig ind i vognen til ham, og mens de undervejs blev bedre bekendt

med hinanden, fortalte hans slægtning om de meget velvillige hensigter, han havde for at fremme hans lykke her i verden, dersom hans egne politiske planer blev kronet med et heldigt udfald. De vedrørte et hemmeligt og højst vigtigt hverv på fastlandet, som kun kunne betros en begavet og fuldkommen pålidelig mand af stand og, da det krævede stor tillid til og åbenhjertighed mod den udsending, der måtte blive brugt, ikke kunne andet end blive både ærefuldt og fordelagtigt for ham. Vi behøver ikke at gå nærmere ind på dette hvervs øjemed og beskaffenhed, men skal kun meddele vore læsere, at hvervet var højst kærkomment for junkeren af Ravenswood, der med glæde hilste håbet om at komme ud af sin nuværende trang og ørkesløshed og opnå uafhængighed og en hæderlig virksomhed.

Mens han ivrigt lyttede til de enkeltheder, som marquien nu fandt det nødvendigt at betro ham, kom det bud, som var blevet sendt til Ulveklippen, tilbage med Caleb Balderstons ærbødige hilsen og forsikring om, at alt skulle være i så god orden, som den korte tid ville tillade, til at modtage Deres Herligheder, sådan som det sømmede sig.

Ravenswood var for godt bekendt med den måde, hvorpå hans borgfoged handlede og talte, til at håbe ret meget af denne tillidsfulde forsikring, og da han vidste, at Caleb fulgte den samme grundsætning som de spanske generaler under det felttog, hvor deres øverstbefalende til stor forlegenhed for prinsen af Oranien altid indberettede, at tropperne var fuldtallige og i alle henseender velforsynede, eftersom han ikke fandt det foreneligt med sin værdighed eller Spaniens ære at vedgå nogen som helst mangel på folk eller

krigsfornødenheder, førend disse mangler uundgåeligt blev opdaget. Den dag, da slaget skulle stå, holdt han det tilrådeligt at give marquien et vink om, at den forsikring, de lige havde fået fra Caleb, ingenlunde sikrede dem mod en dårlig modtagelse.

"De gør Dem selv uret, junker," sagde marquien, "eller også vil De berede mig en behagelig overraskelse. Fra dette vindue ser jeg et stærkt lys på den kant, hvor Ulveklippen ligger, hvis jeg husker ret, og efter det skær at dømme, som den gamle borg udbreder rundt omkring, må tilberedelserne til vor modtagelse være af ikke almindelig beskaffenhed. Jeg kan huske, at Deres fader narrede mig på en lignende måde, da vi for en snes år siden tog til borgen for falkejagtens skyld, og dog tilbragte vi vor tid lige så fornøjeligt på Ulveklippen, som om det havde været på mit eget jagtslot i B... –"

"Jeg frygter, at Deres Herlighed vil erfare, at den nuværende ejers evne til at beværte hans venner er blevet betydeligt indskrænket, skønt jeg næppe behøver at tilføje, at viljen er den samme," sagde Ravenswood. "Men det falder mig lige så vanskeligt som Deres Herlighed at forklare mig det stærke og glimrende lys, der nu viser sig over Ulveklippen. Vinduerne i tårnet er små og smalle, og de i det nederste stokværk er skjult for os af muren omkring tårnet. Jeg kan ikke tænke mig, at nogen almindelig illumination vil kunne frembringe et sådant lysskær."

Gåden blev snart løst. For næsten i det samme gjorde optoget holdt, og ved karetvinduet hørtes Caleb Balderstons stemme råbe med ord afbrudt af sorg og frygt: "Ak, gentlemen! Ak, gode herrer. Ak, kør til højre! Ulveklippen brænder med tårnet og det

hele! Alle de kostbare sager indvendigt og udvendigt! Alle de smukke ting, malerier, tapeter, baldyringer og andre dekorationer! Alt står i lys lue, som om det ikke var andet end tørv og ærtehalm! Kør til højre, gentlemen, jeg bønfalder Dem! Der er sørget for en smule forfriskning hos Lucy Smalltrash, men ve denne aften, og ve mig, at jeg skulle opleve en sådan!"

Ravenswood blev først bedøvet af denne nye og uventede ulykke, men efter snart at have fattet sig, sprang han ud af vognen, sagde i hast god nat til sin højadelige slægtning og ville til at gå op ad bakken til borgen, hvor den omfattende, voldsomme ild nu udslyngede en høj støtte af rødt lys, der bredte sig langt ud til søs over havets brusende bølger.

"Tag en hest, junker," udbrød marquien, stærkt grebet af den nye ulykke, der så uventet havde ramt hans unge protégé, "og lad mig få min pasgænger. Af sted med jer, I slyngler og se hvad der kan gøres for at redde bohavet eller slukke ilden – rid, som om det gjaldt Deres liv!"

Tjenerne fik travlt og begyndte at spore deres heste og opfordre Caleb til at vise dem vej, men denne omhyggelige borgfoged skaffede sig lyd over tummelen. "Holdt, mennesker, holdt! Vend for Guds skyld om, og føj ikke tabet af menneskeliv til tabet af jordisk gods! Nede i kælderen under det gamle tårn ligger der tredive tønder krudt, som i den gamle lords tid blev bragt i land fra en skude fra Dunkirk, og ilden kan ikke være langt derfra! Rid for Guds skyld til højre, gutter, til højre! Lad os lægge bakken mellem os og faren. En ørefigen med en hjørnesten fra Ulveklippen vil byde doktoren trods!" Man vil let indse, at dette budskab drev marquien og hans tjenere ind på den vej Caleb foreslog, hvorved de trak Ravenswood med sig,

skønt der var noget ved tingene, som han umuligt kunne fatte. "Krudt?" udbrød han, idet han greb fat i Caleb, som forgæves søgte at undslippe fra ham. "Hvilket krudt? Hvorledes har der uden mit vidende kunnet være krudt på Ulveklippen? Det kan jeg ikke forstå."

"Men det kan jeg," afbrød marquien ham hviskende. "Jeg forstår det meget godt, men stil ham for Guds skyld ikke flere spørgsmål for øjeblikket."

"Der hører De," sagde Caleb, og løsrev sig fra sin herre og rettende på sine klæder. "Deres Velbårenhed vil vel tro Hans Herligheds hæderlige vidnesbyrd? Hans Herlighed mindes godt, at i det år, da han, som de kaldte kong Willie, døde –"

"Stille, stille gode ven!" sagde marquien. "Jeg skal nok give Deres herre besked."

"Men folkene i Ulvehavnen," sagde Ravenswood, "kom ingen af dem Dem til hjælp, da ilden greb så stærkt om sig?"

"Jo vist gjorde de, mange af dem, de usselrygge! " svarede Caleb, "men jeg havde intet hastværk med at lade dem komme ind på borgen, hvor der var så meget sølvtøj og så mange kostbarheder!"

"O du frække løgner!" sagde Ravenswood med ustyrlig harme. "Der var jo ikke et lod –"

"Men ilden," sagde hushovmesteren, idet han højst uærbødigt hævede sin stemme til en højde, der overdøvede hans herres røst, "trængte stærkt ind på os på grund af tapeterne og det udskårne træværk i den store sal, og lømlerne løb som skræmte rotter, da de hørte tale om krudtet."

"Jeg beder Dem ikke at stille ham flere spørgsmål," sagde marquien til Ravenswood.

"Kun et endnu, mylord. Hvad er der blevet af den stakkels Mysie?"

"Mysie," sagde Caleb, "jeg havde ikke tid til at se mig om efter Mysie. Hun er sikkert nok inde i tårnet og venter på sin skrækkelige skæbne."

"Jeg forstår mig ved Himlen ikke på alt dette!" sagde Ravenswood. "En gammel tro skabnings liv står på spil – jeg kan ikke tøve længere, mylord, men vil i det mindste ride derop og se, om faren er så truende, som denne gamle nar foregiver."

"Nu vel da, så sandt jeg lever af brød," sagde Caleb, "så er Mysie i god behold. Jeg fulgte hende ud af borgen, før end jeg selv forlod den. Skulle jeg glemme en gammel medtjener?"

"Hvorfor sagde du da i dette øjeblik det modsatte?" spurgte hans herre.

"Sagde jeg det modsatte," sagde Caleb, "så må jeg bestemt have drømt, eller også har denne skrækkelige aften gjort mig forstyrret i hovedet. Men i god behold er hun, og der er ikke en eneste levende sjæl oppe på borgen, hvilket er så meget des bedre, da den ellers ville have fået det alt for hedt."

Da denne forsikring var blevet højtideligt gentaget, lod junkeren af Ravenswood sig trække ned til landsbyen Ulvehavnen, hvor ikke alene værtshuset, men også vor velkendte ven bødkerens hus var beredte til at modtage ham selv og hans ædle gæst med et så rigeligt forråd af levnedsmidler, at det kræver en forklaring, skønt det var hans inderlige ønske at blive vidne til det udbrud, som skulle ødelægge hans fædreneborg i dens grundvold.

Vi glemte at omtale, at da Lockhard havde fået sandheden frem om, hvorledes Caleb havde tilvejebragt det fornødne til sit

festmåltid, havde lordseglbevareren, der havde moret sig over denne begivenhed og tillige ønskede at vise Ravenswood en venlighed, anbefalet bødkeren til den bestilling under regeringen, hvortil udsigten havde forsonet ham med tabet af hans vildænder. Mr. Girders forfremmelse havde voldt gamle Caleb en glædelig overraskelse, for da han nogle dage efter sin herres bortrejse havde set sig nødsaget til at besøge fiskerlejet på grund af et nødvendigt ærinde, og som et genfærd var smuttet forbi bødkerens dør af frygt for at blive opfordret til at give forklaring om, hvordan det gik med ansøgningen, eller mere sandsynligt, at beboerne skulle bebrejde ham det falske håb, han havde vakt hos dem, hørte han, ikke uden skræk, at der blev kaldt på ham i tenor, alt og bas, hvilken trio blev opført af mrs. Girder, hendes moder og husets herre, der råbte: "Mr. Caleb – mr. Caleb – mr. Caleb Balderston! De vil da vel ikke gå tørmundet forbi vores dør, så meget, som vi skylder Dem?"

Det kunne være sagt både af spydighed og for alvor. Caleb spåede sig det værste, vendte det døve øre til den omtalte trio og vedblev at gå standhaftigt videre med sin gamle hat trykket ned i panden og øjnene vendt mod jorden, som om han talte de flintesten, hvormed den ujævne gade var brolagt. Men pludseligt så han sig omringet i sin gang, ligesom en statelig koffardimand i strædet ved Gibraltar (jeg håber, at damerne ville undskylde dette sømandsudtryk) af tre algierske galejer.

"Guds fred, mr. Balderston," sagde mrs. Girder.

"Hvem skulle have troet det om en gammel ven?" sagde moderen.

"Og ikke så meget som blive for at modtage vor tak," sagde bødkeren, "skønt den kommer fra mig, som sjældent byder den.

Jeg vil håbe, at ingen har talt ondt om mig hos Dem, mr. Balderston, for den, der har sagt, at jeg ikke er taknemlig for bestillingen som dronningens bødker, skal få min tængsel at smage, det er det hele."

"Mine gode venner, mine kære venner," sagde Caleb, der endnu ikke var rigtigt sikker på, hvorledes det egentligt forholdt sig, "hvortil alle disse omstændigheder? Enhver søger jo at tjene sine venner, og sommetider lykkes det, sommetider mislykkes det. Intet plager mig mere end taksigelser. Jeg har aldrig kunnet udstå dem."

"De skal såmænd ikke blive plaget med mine, mr. Balderston," sagde den oprigtige stavernes og tøndebåndenes mand, "hvis jeg alene havde været Deres gode vilje tak skyldig. For så havde jeg ladet gåsen, vildænderne og bimpelen med sekt gå op mod den. En god vilje, mand, er et brustent kar, som ikke kan holde vand, men gode gerninger er som en tæt, rund og stærk tønde, der kan holde kongens brændevin."

"Har De ikke hørt tale om vort brev, der gjorde John til dronningens bødker?" spurgte svigermoderen, "uagtet der næppe var en, der havde lagt bånd om en tønde, som ikke søgte om at blive det!"

"Om jeg har hørt det?" sagde Caleb, der nu mærkede, fra hvilken kant vinden blæste, med et udtryk af umådelig foragt for den ytrede tvivl, "om jeg har hørt det, siger hun!" og mens han talte, forandrede han sine sjokkende, luskende, slingrende skridt til en mandig og myndig gang, satte atter sin trekantede hat på snur og lod sin pande træde frem under den i hele dens aristokratiske stolthed, ligesom solen bag en sky.

"Han kan umuligt andet end have hørt det," sagde husmoderen.

"Ja, det har De ret i," sagde Caleb, "og derfor vil jeg først kysse Dem, min lille mor, og ønske Dem, bødker, tillykke med Deres forfremmelse, idet jeg ikke tvivler på, at De nu ved, hvem det er, der er Deres ven og har hjulpet og fortsat kan hjælpe Dem. – Jeg fandt det rigtigst i begyndelsen at lade lidt uvidende," tilføjede Caleb, "bare for at se, om De var af den rigtige slags. Men det er De, min knægt, det er De!"

Med disse ord kyssede han med den fornemste mine konerne og overlod med det mest ophøjede udtryk af nedladenhed sin hånd til mr. Girders hornhårde næves hjerteligste tryk. Efter denne fuldstændige og for Caleb højst glædelige oplysning betænkte han sig, som man let kan tænke, ikke på at modtage en indbydelse til et højtideligt gilde, hvor alle landsbyens notabiliteter, og deriblandt også hans tidligere modstander, mr. Dingwall, blev indbudt. Ved denne festlighed var han naturligvis den mest velkomne og hædrede gæst, og så godt fyldte han de tilstedeværende med historier om, hvad han kunne udrette hos sin herre, hans herre hos lordseglbevareren, lordseglbevareren hos statsrådet og statsrådet hos kongen, at førend selskabet skiltes (hvilket ærlig talt snarere var tidligt end sildigt), begyndte enhver anset mand i landsbyen at entre op til en eller anden yndlings-forfremmelses bramstang ad det vant, Caleb havde udspændt for hans indbildningskraft. Ja, den snedige hushovmester genvandt i denne time ikke alene al den indflydelse, han tidligere havde besiddet, mens den lensherrelige slægt, som han tjente, havde stået på sin stoltheds tinde, idet prokuratoren, prokuratoren selv – så stor er tørsten

efter forfremmelse – fornemmede tiltrækningskraftens magt og benyttede lejligheden til at få Caleb ind i en krog, hvor han med deltagende sorg talte om, at sherif-fuldmægtigen i grevskabet begyndte at blive svagelig.

"En ypperlig mand, en dygtig mand, mr. Caleb, men hvad skal man sige! Vi er jo alle skrøbelige, i dag her og i morgen ved hanegal væk og skulle han gå bort, skal en anden jo have hans plads, og kunne De skaffe mig den, skulle De ikke have gjort det for intet. En handske fuld af rosenobler og noget godt til Dem selv, og jeg skulle nok få folkene her i Ulvehavnen til at opføre sig efter pligt og skyldighed mod junkeren af Ravenswood, det vil sige lord Ravenswood, Gud velsigne Hans Herlighed!"

Et smil og et hjerteligt håndtryk var det passende svar på denne tilnærmelse, hvorpå Caleb listede sig bort fra det lystige selskab for at undgå at binde sig ved udtrykkelige løfter.

"Gud stå mig bi!" sagde Caleb, da han var kommet ud i det fri og kunne give den jubel luft, der ligesom udspilede ham. "Har man nogensinde set mage til gæslinger! Endog mågerne og sulerne ude på havs havde bedre forstand end de! Gud, om jeg så havde været lordoverkommissær i parlamentet, kunne de ikke have smurt tykkere på, og jeg da, ærligt talt, heller ikke. Men prokuratoren – ha, ha, ha! – at jeg på mine gamle dage skulle opleve at blive trappestige for prokuratoren! Sherif-fuldmægtig! Men jeg har et gammelt regnskab at gøre op med karlen, og til gengæld for gamle synder skal posten koste ham lige så megen underdanighed, som om han virkelig skulle have den, hvortil der kun er ringe udsigter, hvis junkeren ikke får bedre forstand på verden, hvilket han rimeligvis aldrig gør!"

26

Hvi blusser højen hist, hvi slynger stormen ud
den flok af gnister som en flok af stjerneskud?
Det undergangens ilddåb er, og rædsomt tændes brat
Din ørnerede stolt midt i den mørke nat.

– Campbell.

De omstændigheder der blev omtalt i slutningen af forrige kapitel ville forklare, hvorfor marquien af A…, og junkeren af Ravenswood blev så beredvilligt modtaget i landsbyen Ulvehavnen, og ikke så snart havde Caleb forkyndt, at borgen stod i brand, før alle kom på benene for at hjælpe til at slukke ilden, og skønt den trofaste tjener svækkede deres iver ved at lade et vink falde om de underjordiske gemmesteders frygtelige indhold, gav denne dæmper kun deres hjælpsomhed en anden retning.

Aldrig var der blevet slagtet en sådan mængde kapuner, høns og fede gæs. Aldrig var der blevet kogt så mange røgede skinker og aldrig bagt så mange slags nu forældede kager. Aldrig var der blevet set mage til tappen af tønder og trækken propper op af dunke som i landsbyen Ulvehavnen. Alle de fattigere huse stod åbne for at modtage marquiens tjenere, man antog at være forløbere for den forfremmelsens plaskregn, som for fremtiden ville lade det øvrige Skotland ligge tørt for at udgyde sin frugtbare væde over landsbyen Ulvehavnen under Lammermoor. Præsten gjorde krav på at få de fornemme gæster lagt ind i præstegården, da han, efter hvad man troede,

havde et godt øje til et nabosogn, hvis sjælehyrde var sygelig, men Caleb Balderston bestemte at denne udmærkelse skulle gå til bødkeren, hans kone og svigermoder, der dansede af glæde over det fortrin, de således fik tildelt.

Mangt et vink og mangt et bud indbød disse høje gæster til så godt et måltid som personer af sådan stand turde sætte frem for den slags fremmede, og den gamle kone, der tidligere havde tjent på Ravenswood slot, var slet ikke forlegen med så godt, som forholdene tillod det, at ordne alt overensstemmende med den tids vedtægter. Bødkerens hus var så rummeligt, at hver gæst kunne få sit særskilte værelse, hvor de med alle tilhørende ceremonier blev vist ind, mens det rigelige aftensmåltid blev sat på bordet.

Ikke så snart var Ravenswood blevet ene, før han, tilskyndet af tusinde følelser, forlod værelset, huset og landsbyen og hurtigt vendte tilbage til åsen af bakken, der lå mellem landsbyen og borgen for at blive vidne til sit fædrehus' endelige fald. Nogle ørkesløse drenge fra landsbyen var af nysgerrighed gået samme vej efter først at have set ankomsten af kareten med de seks heste for og med hele dens følge. Idet de en for en løb forbi junkeren og råbte til hinanden, at de "skulle følge med og se det gamle tårn springe ligesom skallen på et løg", kunne han ikke andet end føle sig grebet af harme. "Og det er sønner af min faders vasaller," sagde han, "af mænd, der både ifølge lov og taknemmelighed var forpligtede til at følge os gennem blod og ild og vand, og nu er synet af tilintetgørelsen af deres lensherres bolig kun en adspredelse for dem!"

Disse ophidsede betragtninger blev til dels udtrykt i den bitterhed, hvormed han, da han mærkede, at nogen trak ham i

ærmet, udbrød: "Hvad vil du mig, du hund?"

"Ja, en hund er jeg, og det en gammel hund!" svarede Caleb, for ham var det, som havde taget sig denne frihed, "og det ser også ud til at jeg skal få hundeløn. Men det har ikke så meget som en pris tobak at betyde, for jeg er for gammel en hund til at lære nye kunster eller følge en ny herre."

Mens han talte, kom Ravenswood op på åsen af den bakke, hvorfra Ulveklippen kunne ses. Flammerne var helt forsvundet, og til hans store forbavselse sås der kun et mørkerødt skær på skyerne lige oven over borgen, der syntes at være genskinnet af gnisterne fra den dæmpede ild.

"Borgen kan ikke være sprunget i luften," sagde junkeren, "da vi ellers måtte have hørt knaldet. Havde der været blot en fjerdedel af det krudt, du sagde, havde det kunnet høres i tyve miles afstand."

"Det er rimeligt nok," sagde Balderston roligt.

"Så kan ilden altså ikke være nået ned til kælderen?"

"Nej, rimeligvis," svarede Caleb med den samme urokkelige alvorlighed.

"Hør, Caleb," sagde hans herre, "det bliver vel meget for min tålmodighed. Jeg må gå og selv undersøge, hvorledes det står til på Ulveklippen."

"Nej, det gør Deres Velbårenhed ikke!" sagde Caleb i en bestemt tone.

"Hvorfor ikke?" spurgte Ravenswood skarpt, "hvem eller hvad vil vel hindre mig deri?"

"Det vil jeg," svarede Caleb med samme bestemthed.

"Du, Balderston!" sagde junkeren, "du forglemmer dig, synes jeg."

"Men det synes jeg ikke," sagde Balderston, "for jeg kan lige så godt fortælle Dem sandheden om borgen her på denne bakke, som om De selv var deroppe. Kun må De ikke blotte Dem for drengene og marquien, når De kommer ned igen."

"Så tal da, du gamle nar!" sagde junkeren, "og sig mig straks det værste og det bedste."

"Nå, det bedste og det værste er, at borgen er lige så sikker og tom, som da De forlod den."

"Virkelig – og ilden?" sagde Ravenswood.

"Der er ikke anden ild end nogle tørvegløder og måske en gnist i Mysies kridtpibe," svarede Caleb.

"Men flammerne," spurgte Ravenswood, "den stærke blussen, som måtte kunne ses i ti miles omkreds, hvad foranledigede den?"

"*En liden ild kan ses langt bort, når natten kun er dygtig sort* er et gammelt og sandt ord. Det var ikke andet end en smule bregner og hestestrøelse, som jeg stak ild til i borggården, efter at jeg havde ladet den lømmel af tjener ride igen, og rent ud sagt, når De næste gang sender eller bringer nogen hertil, så lad det kun være herskabsfolk uden fremmede tjenere som denne Lockhard og hans lige, der lusker om og lister sig til at se bagsiden af ens husholdning til skam for familien, og nøder en til at styrte ens sjæl i fordærvelse ved at sige den ene løgn efter den anden hurtigere, end jeg kan tælle dem. Jeg vil hellere have stukket ild på borgen for ramme alvor og brændt den af over hovedet på mig oven i købet, end jeg ville se familien beskæmmet på den måde."

"Jeg er dig virkeligt højst forbunden for dette tilbud, Caleb," sagde hans herre, der knapt kunne bare sig for at le, skønt han

var temmelig vred. "Men krudtet – er der virkeligt krudt i tårnet? Marquien syntes at vide besked derom."

"Krudtet – ha, ha, ha! marquien – ha, ha, ha!" svarede Caleb. "Om Deres Velbårenhed så vil slå mig ihjel, så må jeg le – marquien – krudtet! Om det var der? Jo vist var det. Om han vidste besked derom? Ja min tro gjorde han så, og det var det bedste af det hele. For da jeg ikke kunne få Deres Velbårenhed stille med hvad jeg ellers kunne sige, behøvede jeg bare at sige et ord til ham om krudtet, og straks tog marquien sagen i sin hånd."

"Men du har endnu ikke svaret på mit spørgsmål," sagde junkeren utålmodigt. "Hvorledes kom krudtet der, og hvor er det nu?"

"Siden De endelig vil vide det," sagde Caleb hviskende og med en hemmelighedsfuld mine, "så kom det der, da det så ud til, at der skulle blive en smule opstand her på egnen, og marquien og alle de fornemme lorder i det nordlige var med i anslaget, og mange gode bøsser og blanke klinger blev ført over fra Dunkirk sammen med krudtet. Et skrækkelig svært stykke arbejde var det at få det alt sammen ind i tårnet midt om natten. Men hvis De nu vil gå med og spise til aften, skal jeg fortælle Dem det alt sammen undervejs."

"Vil du da," sagde Ravenswood, "at disse vederstyggelige drenge skal blive siddende her den hele nat og vente på, at et tårn, hvor der ikke engang er ild, skal springe i luften?"

"Ganske vist ikke, hvis Deres Velbårenhed befaler, at de skulle gå hjem, skønt," tilføjede Caleb, "de ingen synderlig skade ville have deraf. De ville skråle mindre næste dag og sove bedre om aftenen. Men som Deres Velbårenhed vil."

Caleb gik derfor hen til drengene, som stod ikke langt fra dem, og tilkendegav dem i en myndig tone "at Deres Velbårenheder lord Ravenswood og marquien af A... havde givet befaling til, at tårnet ikke skulle springe i luften før næste middag," efter hvilken glædelige forsikring drengene skiltes ad, med undtagelse af et par stykker, som fulgte bag efter Caleb for at indhente nærmere oplysninger, og deriblandt den dreng, han havde narret i hans egenskab af stegevender, og som nu råbte: "Mr. Balderston, mr. Balderston! Er da borgen gået ud som en gammel kællings tællepås?"

"Ja, naturligvis min dreng," svarede hushovmesteren. "Tror du, at en så stor herre som lord Ravenswoods slot ville blive ved at stå i lys lue, og han selv stå og se på det med sine egne øjne? – Barn," vedblev Caleb, idet han frigjorde sig for sin pjaltede page og sluttede sig til sin herre, "bør, som den vise mand siger, vises hvilken vej, de skal gå, og frem for alt lære ærbødighed for deres overmænd."

"Men endnu har du ikke sagt mig, Caleb, hvad der blev af våbnene og krudtet," sagde Ravenswood.

"Å, med våbnene," svarede Caleb, "gik det, som der står i børnesangen:

Nogle gik mod syd og andre gik mod nord,
og nogle de op i kragereden fo'r.

– og krudtet byttede jeg, når der var lejlighed til det, bort til skippere på hollandske fiskekvaser og franske fartøjer for genever og cognac, og huset havde godt af det i mange år, ligesom det også kunne kaldes en god handel at købe, hvad der glæder et menneskes sjæl, for det der driver den ud af hans krop, og desuden gemte jeg nogle pund af det til Dem selv, når

De ville forlyste Dem med at gå på jagt, da jeg ellers, og især i den sidste tid, næppe ville have vidst, hvor jeg skulle have fået krudt fra til Dem. Men nu, da Deres vrede har lagt sig, sir, var det ikke godt udtænkt af mig, og er De ikke langt bedre stillet dernede, end De ville have været i Deres egen gamle ruin der oppe, således som det desværre står til med os?"

"Du kan måske have ret, Caleb, men førend du enten for spøg eller alvor stikker ild til min borg," sagde Ravenswood, "synes jeg dog, at jeg kunne have ret til at blive indviet i hemmeligheden."

"Fy for en skam, Deres Velbårenhed!" svarede Caleb. "Det kan nok gå an for en gammel karl som mig at lyve for husets æres skyld, men det ville ikke sømme sig for Deres Velbårenhed selv, og desuden har unge mennesker kun lidt forstand og kan ikke rigtig drage nytte af et lille påfund. Denne ildebrand – for en ildebrand skal det være, om jeg så skal brænde den gamle stald af for at gøre den troværdig – denne ildebrand vil, foruden at den kan tjene os til påskud til at bede om ting, vi behøver, både ude på landet og nede i havnen, sætte meget på en for familiens ære hæderlig fod, som ellers kostede mig tyve løgne om dagen til karle og piger, og hvad værre var, uden at de ville tro mig!"

"Det var rigtignok hårdt, Caleb, men jeg indser dog ikke, hvordan denne ildebrand vil kunne hjælpe på din sanddruelighed eller din troværdighed."

"Der har vi det!" udbrød Caleb, "sagde jeg ikke, at unge mennesker har en grøn forstand. Hvordan den vil kunne hjælpe mig, spørger De? Den vil tjene til at værne om familiens ære på en hæderlig måde i den første snes år, når den bliver brugt godt. Hvor er familiemalerierne? spørger en næsvis person.

Den store ildebrand på Ulveklippen, svarer jeg. Hvor er familiesølvtøjet? spørger en anden. Den store ildebrand, svarer jeg. Hvem kunne vel tænke på sølvtøj, når liv og lemmer svævede i fare? – Hvor er klædningsstykkerne og linnedet? Hvor er tapeterne og dekorationerne, stadssengene med deres himle, stukne tæpper og baldyrede udsmykninger? Ildebranden, ildebranden, ildebranden! Brug ildebranden godt, så kan den træde i stedet for alt, hvad De skal have og ikke har, og er på en måde en god undskyldning, bedre end tingene selv, der kunne revne, slides op og fortæres af tiden, hvorimod en god udflugt kan, når den bliver brugt med forstand og forsigtighed, komme en adelsmand og hans slægt til gode, Gud ved hvor længe!"

Ravenswood kendte sin hushovmesters hårdnakkethed og selvklogskab alt for godt til at ville tvistes længere med ham, derfor lod han Caleb glæde sig over det heldige udfald af sin sindrighed og vendte tilbage til landsbyen, hvor han fandt marquien og konerne i huset i en vis spænding, marquien på grund af hans udeblivelse og konerne på grund af den skam, deres kogekunst kunne lide ved udsættelsen af aftensmåltidet. Alle blev nu beroligede og hørte med glæde, at ilden på borgen var gået ud af sig selv, uden at nå ned til kælderen, hvilket var den eneste oplysning, Ravenswood fandt for godt at meddele offentligt om udfaldet af sin hushovmesters krigslist. De satte sig til et ypperligt aftensmåltid, men ingen som helst indbydelse kunne bevæge mr. og mrs. Girder til, ikke engang i deres eget hus, at sætte sig til bords med gæster af så høj stand, hvorfor de blev stående inde i stuen og opførte sig som selskabets ærbødige og omhyggelige tjenere. Sådan var det den gang skik. I tillid til sin alder og forbindelse med den

Ravenswoodske familie viste den ældre kone sig mindre ærbødigt opmærksom og spillede en blandet rolle dels som værtinde i et værtshus og dels som en husmoder i sit hjem, der modtog gæster, som var over hendes stand. Hun anbefalede og endog pånødte, hvad hun anså for at være bedst og lod sig uden møje overtale til med måde at nyde af de gode sager for at opmuntre sine gæster med sit eksempel. Ofte standsede hun for at beklage, at "mylord intet spiste." Junkeren sad og pillede et bart ben. "Det var rigtignok ikke noget, som det passede sig at sætte frem for Deres Velbårenheder; lord Allan, Gud glæde hans sjæl, plejede at holde af en sprængt gås og at sige, at det var latin for et glas brændevin. Brændevinen var kommet lige fra Frankrig, for trods alle de engelske love og toldbetjente, havde fartøjerne fra Ulvehavnen ikke glemt vejen til Dunkirk."

Her mindede bødkeren sin svigermoder med sin albue, hvilket pådrog ham følgende særlige tilrettevisning i løbet af hendes tale:

"De behøver ikke at puffe sådan til mig, John," sagde den gamle dame. "Der er jo ingen, der siger, at De ved, hvor brændevinen kommer fra, hvilket heller ikke vil være rigtigt af Dem, da De er dronningens bødker. – Men hvad," vedblev hun, og henvendte sig til Ravenswood, "det kan vel være lige meget, hvor en gammel kone som jeg køber sin smule snustobak eller sin dråbe brændevin for at have noget at styrke sig på."

Efter således at have hjulpet sig ud af sin formentlige falske stilling, vedblev mor Lightbody resten af aftenen at yde det til samtalens vedligeholdelse fornødne bidrag med stor livlighed og uden synderlig bistand af sine gæster, indtil de frabad sig

enhver yderligere opfyldning af deres glas og anmodede hende om tilladelse til at begive sig til deres værelser.

Marquien skulle ligge i storstuen, der i ethvert hus, som var lidt bedre end en hytte, kun blev brugt ved højtidelige lejligheder som denne. Den nu brugelige afpudsning med gips var den gang ukendt, og tapeter fandtes kun i den højere og lavere adels boliger, derfor havde bødkeren, der var en meget forfængelig og ret formuende mand, efterlignet den skik, der blev brugt af de mere underordnede landmænd og præster, som sædvanligvis smykkede deres storstuer med betræk af en slags presset læder, der blev bearbejdet i Nederlandene og var forsiret med træer og dyr udført i kobberfarve og mangt et kraftigt tankesprog, der, skønt det var affattet på hollandsk, måske efterfulgtes lige så godt, som om det havde været skrevet på bredt skotsk. Det hele havde et vist skummelt udseende, men ilden, som blev vedligeholdt ved staver af gamle tjæretønder, blussede lystigt i kaminen. Sengen var prydet med lagener af den friskeste og mest blændende hvidhed, og som aldrig før var og måske heller aldrig ville være blevet brugt, hvis denne højtidelige lejlighed ikke var indtruffet. På natbordet stod der et gammeldags spejl i udskåret ramme, som havde hørt til de nu adskilte kunstgenstande fra den nærliggende borg. På den ene side af det stod en langhalset flaske med florentinervin og ved siden af den et glas, der næsten var lige så højt og i skikkelse lignede det, som Teniers i reglen giver sit portræt i hånden, når han maler sig som deltager i et bondegilde. Som modvægt mod disse udenlandske skildvagter var to drabelige kæmper af skotsk byrd trukket på plads på den anden side af spejlet, nemlig et krus med dobbelt øl, som rummede en skotsk pot, og

et bæger af elfenben og ibenholt med sølvbånd, John Girders egne hænders værk og hans hjertes stolthed. Foruden disse værn mod tørst var der endvidere et stort sigtebrød, så at det udstyrede værelse syntes at være forsynet til to-tre dages belejring.

Der står endnu kun tilbage at sige, at marquiens kammertjener gjorde opvartning og stillede sin herres brokadeslåbrok sammen med hans fløjlshue, der var rigt udstyret med brysselerkniplinger, til skue på en vældig, skindovertrukken lænestol, der var drejet rundt, for at marquien kunne få glæde af den hyggelige ild, vi allerede har omtalt. Vi overgiver derfor denne ophøjede person til hans nattero i håb om, at han benyttede de rigelige forberedelser, der var truffet for hans bekvemmelighed, hvilket vi har skildret så udførligt til oplysning om gamle skotske skikke.

Vi behøver ikke at være lige så vidtløftige i vor skildring af junkeren af Ravenswoods sovekammer, som var det, manden og konen i huset ellers selv brugte. Det var hyggeligt betrukket med en slags lyst, uldent tøj, der var fabrikeret i Skotland, og i vævningen lignede, hvad der nu kaldes chalon [Note 22)]. Desuden var sovekammeret prydet med et iøjnefaldende portræt af John Girder selv, som var blevet malet af en sulten franskmand, der, Gud ved hvorledes eller hvorfor, havde forvildet sig med et smuglerskib over til Ulvehavnen fra Vliessingen eller Dunkirk. Trækkene var unægtelig den hårdnakkede, påståelige, men dog tillige forstandige håndværkers, men monsieur havde set sit snit til at lægge en vis fransk ynde ind i udtrykket og holdningen, som stod i så åbenbar strid med originalens trodsige alvorlighed, at det var umuligt at se på billedet uden at

le. John og hans familie var ikke des mindre ikke så lidt stolte af dette maleri og blev i den anledning dadlet af deres naboer, som udtalte, at bødkeren ved at sidde for det og desuden ved at formaste sig til at hænge det op i sit sovekammer havde overskredet sine rettigheder som den rigeste mand i byen, var gået over grænserne for sin stand ind over sine overmænds og havde, kort sagt, gjort sig skyldig i en overdreven forfængelighed og overmodighed. Agtelsen for min afdøde ven, mr. Richard Tintos minde har nødsaget mig til at behandle denne sag med en vis udførlighed, men jeg vil forskåne læseren for hans ordrige, om end skarpsindige udtalelser både om den franske skoles ejendommeligheder og om malerkunstens standpunkt i Skotland i begyndelsen af det attende århundrede.

De øvrige tilberedelser i junkerens sovekammer var de samme som i storstuen.

Tidligt næste morgen, som det den gang var skik, gjorde marquien af A… og hans slægtning sig klar til at fortsætte deres rejse, hvilket dog ikke kunne ske uden en rigelig frokost, hvorved kolde og varme kødretter, havremelsvælling, vin, brændevin og på alle mulige måder tilberedt mælk vidnede om det samme ønske om at hædre deres gæster, som husets gæstfrie ejere havde vist den foregående aften. Nu genlød Ulvehavnen af alle slags travle forberedelser til afrejsen, idet regninger blev betalt, håndtryk udvekslet, heste sadlet, vogne forspændt og drikkepenge uddelt. Til bedste for John Girders tyende efterlod marquien sig et guldstykke, hvilket han, omtalte John, i nogen tid var tilbøjelig til at anvende til egen brug, eftersom prokurator Dingwall forsikrede ham, at han var berettiget dertil som den, der havde afholdt de udgifter, som

havde givet anledning til gaven. Men trods denne lovkyndige hjemmelsmand kunne John ikke bringe det over sit hjerte at formindske sin gæstfriheds glans ved at stikke noget, der kunne ligne en foræring, i lommen, hvorfor han kun forsikrede sine tjenestefolk, at han ville anse dem for noget fordømt, utaknemligt pak, hvis de købte en pægl brændevin andetsteds end hos ham, og da drikkepengene rimeligvis ville blive anvendt efter deres navn og bestemmelse, trøstede han sig med, at marquiens gave på den måde, uden mindste skår i hans anseelse og gode navn og rygte, til sidst ville komme i hans egen besiddelse.

Mens der blev truffet foranstaltninger til afrejsen, glædede Ravenswood sin gamle hushovmesters hjerte ved, om end forsigtigt, da han kendte Calebs varme fantasi, at underrette ham om den forandring, der sandsynligvis ville ske med hans kår, ligesom han også betroede Balderston størstedelen af sine ringe midler med den forsikring, som han blev nødsaget til at gentage flere gange, at han havde sikker udsigt til at få alt, hvad han behøvede. Han pålagde derfor Caleb på det bestemteste, så sandt han satte pris på hans velvilje, at afholde sig fra alle yderligere angreb på indbyggerne i Ulvehavnen og deres kældre, hønsegårde og ejendele af ethvert slags, i hvilket forbud den gamle tjener samtykkede med større beredvillighed, end hans herre havde ventet.

"Det var unægtelig," sagde han, "skammeligt og syndigt at plage de fattige stakler, når familien var i stand til at leve hæderligt af sine egne midler, og det kunne tillige være klogt," tilføjede han, "i alt fald at lade dem få lidt pusterum, for at de

ved kommende lejligheder kunne have så meget bedre evne til at opfylde Hans Velbårenheds forlangender."

Da denne sag var blevet afgjort, og junkeren venligt havde taget afsked med sin gamle tjener, gik han tilbage med sin fornemme slægtning og stod nu rede til at sætte sig ind i hans karet, og efter at de to værtinder, den gamle såvel som den unge, i al høviskhed havde fået et afskedskys af deres ædle gæster, stod de med et snerpet smil i døren, da kareten med de seks heste for rullede tordnende ud af landsbyen med dens følge af klaprende ryttere. John Girder stod ligeledes på sin dørtærskel, snart så han på sin hædrede højre hånd, der var blevet trykket af en marquis og en lord, snart kastede han et blik ind i sit hus, hvor alt var i uorden som følge af festlighederne, som om han afvejede den udmærkelse, han havde nydt, og omkostningerne ved beværtningen mod hinanden.

Omsider åbnede han munden og sagde myndigt: "Nu går enhver, det være sig mand eller kvinde, til sin daglige gerning, som om der hverken fandtes marquier eller junkere, hertuger eller grever, lorder eller lairder her i verden. Lad der blive gjort ryddeligt i huset. Levningerne af maden skal gemmes, og er der noget, som er aldeles uspiseligt, kan det blive givet til fattigfolk. Og en ting har jeg at bede De to, svigermoder og kone, om, og det er, aldrig at sige mig et eneste ord, enten godt eller ondt, om alt dette hersens vrøvl, men beholde Deres snak for Dem selv og Deres veninder. For jeg er allerede mere end fortumlet nok i hovedet deraf."

Da Johns myndighed var temmelig uindskrænket, gik alle til deres daglige sysler, og lod ham bygge luftkasteller om den

hofgunst, han havde opnået på sin jordiske formues bekostning, hvis han havde lyst.

27

Nu fru Fortuna jeg har fat i pandehåret,
og slipper hun nu fra mig, er det min egen skyld.
Den, som har måttet krydse imod storm og uvejr,
ved bedst, hvorledes han sin kurs skal stile under medbør.

– Gammelt skuespil.

Uden flere hændelser nåede vore rejsende Edinburgh, og ifølge tidligere aftale opslog junkeren af Ravenswood sin bolig hos sin højadelige ven.

Efter nogen tids forløb indtrådte den forventede politiske forandring, og torypartiet opnåede både i dronning Annes skotske og i hendes engelske statsråd en kortvarig overlegenhed, hvis grund og følger det ikke er vor sag her at undersøge, så at det må være nok at sige, at den vedrørte de forskellige politiske partier i overensstemmelse med beskaffenheden af deres grundsætninger. I England gav mange fra det højkirkelige parti, med Harley, den senere jarl af Oxford, i spidsen, sig udtryk af at adskille deres grundsætninger fra jakobitternes og fik derfor navn af "de lunefulde," hvorimod det skotske højkirkeparti eller kavalererne, som de kaldte sig, var mere bestandigt, om end ikke så forsigtigt i sin politik og anså de forandringer, der nu indtrådte, for en indledning til efter dronningens dødelige afgang at sætte hendes broder, ridderen af St. George, på tronen. De, der havde lidt tab i hans tjeneste, nærede nu de urimeligste forhåbninger ikke alene om skadesløsholdelse, men også om hævn over deres politiske

modstandere, hvorimod mange familier, der hørte til whigpartiet, ikke så andet for sig end en gentagelse af den modgang, de havde haft under Karl den Anden og hans broder, og en gengældelse for de ejendomsinddragelser, hvormed jakobitterne var blevet hjemsøgt under kong Vilhelm.

Men de, der blev mest foruroligede over regeringsforandringen, var den slags mennesker, der altid findes nogle af under enhver regering, men hvoraf det sandsynligvis vrimler under ethvert særskilt styrelsessæt, som det skotske på den tid, og som er, hvad Cromwell kaldte Forsynets tjenere eller med andre ord, stadige tilhængere af det parti, der er oven på. Mange af dem skyndte sig at give marquien af A... gode ord, og da det var let at se at hans slægtning, junkeren af Ravenswoods anliggender lå ham stærkt på sinde, var de de første til at foreslå forholdsregler til at skaffe ham i det mindste en del af hans ejendomme tilbage og få ophævet den dom for højforræderi hans fader var idømt og ham selv genindsat i den rang, der tilkom ham.

Den gamle lord Turntippet forsikrede, at han stærkt gik ind for, at disse forholdsregler fik et heldigt udfald. "For det skar ham i hjertet," sagde han, "at se en så gæv ung herre af så gammel og utvivlsom adel og, hvad mere var, en slægtning af marquien af A..., den mand," svor han, "som han ærede højest på hele jordens overflade, bragt i en sådan forlegenhed. For sin egen ringheds skyld," som han sagde, "og for at bidrage til, at sådan et gammelt hus kunne komme på fode igen," indsendte omtalte Turntippet tre familieportrætter uden rammer og seks højryggede stole med baldyrede tyrkiske hynder, hvorpå det Ravenswoodske våben var påsyet, uden at beregne sig en penny

af hovedstolen eller i renter af, hvad de havde kostet ham, da han for seksten år siden havde købt dem ved salget af bohavet i lord Ravenswoods bolig i Canongate.

Langt mere til lord Turntippets sorg end overraskelse, skønt han lod, som om denne var større end førstnævnte hos ham, modtog marquien hans gave meget koldt og ytrede, at hvis Hans Herlighed ventede, at hans tilbagegivelse skulle blive modtaget af junkeren af Ravenswood og hans venner, måtte den indbefatte en temmelig stor avlsgård, som, da den var blevet pantsat til lord Turntippet langt under dens værdi under den forvirring, der herskede i familieanliggenderne og ved midler, som den tids lovkyndige brugte, var lykkedes ham at tilvende sig helt og holdent.

Den gamle kappevender af en lord krympede sig umådeligt ved dette forlangende og forsikrede ved den Almægtige, at han ikke kunne indse, at den unge mand havde behov for at komme i besiddelse af gården straks, da han jo uden tvivl nu ville få sit gods tilbage fra sir William Ashton, hvortil han, som ret og rimeligt var, ville bidrage med ethvert middel, der stod til hans rådighed, og lovede til sidst, at gården skulle tilfalde den unge herre efter hans egen naturlige død.

Men alle disse udflugter nyttede ham intet, og han blev nødt til at give slip på ejendommen mod at få den sum tilbage, den var blevet pantsat for. Da han ikke på anden måde kunne slutte fred med de højere magter, gik han mismodig og misfornøjet hjem og beklagede sig til sine fortrolige over, "at i stedet for at enhver forandring eller omskiftning i staten hidtil havde skaffet ham en eller anden lille fordel i sine egne små anliggender,

havde den nuværende – gid pokker havde den! – kostet ham en af de bedste fjer i hans vinge."

Med en lignende fremfærd truedes flere, som havde draget fordel af det Ravenswoodske skibbrud, og navnlig truedes sir William Ashton med, at de domme, efter hvilke han besad slottet og lenet Ravenswood, ville blive indankede for Overhuset. Mod ham fandt junkeren det imidlertid såvel for Lucys skyld som på grund af den gæstfrihed, han havde nydt hos ham, nødvendigt at gå forsigtigt til værks, hvorfor han skrev til den forhenværende lordseglbevarer – for han beklædte ikke længere denne post – for uden omsvøb at underrette ham om den bestående forbindelse mellem ham og miss Ashton, udbede sig hans tilladelse til deres forening og forsikre ham om sin beredvillighed til at jævne alt udestående imellem dem på den måde, sir William måtte finde hensigtsmæssig.

Det samme bud fik et brev med til lady Ashton, i hvilket junkeren bad hende tilgive enhver grund til utilfredshed, han mod sin vilje måtte have givet hende, udbredte sig over sin tilbøjelighed for miss Ashton og hvor langt den var gået og besvor damen, som en Douglas af natur såvel som af navn, glemme gamle fordomme og misforståelser og at tro, at familien havde fået en ven og hun selv en ærbødig og hengiven, ydmyg tjener i ham, der underskrev sig Edgar, junker af Ravenswood.

Et tredje brev skrev Ravenswood til Lucy, og det blev pålagt buddet at overgive det hemmeligt og sikkert i hendes egne hænder. Det indeholdt de kraftigste forsikringer om uforandret kærlighed og udbredte sig over den forestående forandring i brevskriverens kår som noget, der især var af vigtighed, fordi

det ville bidrage til at fjerne hindringerne for deres forening. Han skildrede de skridt, han havde gjort for at overvinde hendes forældres og især hendes moders fordomme, og udtrykte det håb, at de ville vise sig virksomme. Hvis ikke, håbede han alligevel, at hans fravær fra Skotland i et vigtigt og hæderligt ærinde ville give fordommene tid til at dø hen, ligesom han håbede og troede og nærede ubetinget tillid til, at miss Ashtons standhaftighed ville gøre ethvert forsøg på at rokke hendes kærlighed frugtesløst. Han skrev endnu meget mere, som, hvor tiltrækkende det end kunne være for de elskende, dog hverken vil underholde eller oplyse læseren. På hvert af disse breve fik junkeren af Ravenswood et svar, men hvert ad sin vej og hvert affattet på sin måde.

Lady Ashton sendte svaret på hans brev tilbage med hans eget bud, som ikke fik lov at blive et eneste øjeblik længere på Ravenswood, end hun behøvede for at nedskrive følgende linjer:

Mr. Ravenswood til Ulveklippen til hænde dette:

Min ukendte herre.

Jeg har modtaget et brev underskrevet med Edgar, junker af Ravenswood, om hvis forfatter jeg svæver i uvished, eftersom en sådan families værdigheder blev forbrudt af Allan, den forhenværende lord Ravenswoods person for højforræderi. Måtte De, sir, være den person, der underskriver sig således, må De behage at vide, at jeg gør krav på en moders fulde myndighed over miss Lucy Ashton, hvem jeg uigenkaldeligt har lovet til en værdig mand. Og selv om det forholdt sig anderledes, sir, vil jeg

dog ikke låne øre til et frieri for Dem selv eller nogen anden af Deres hus, eftersom dets hånd altid har været vendt mod undersåttens frihed og Guds kirkes rettigheder. Intet flygtigt glimt af medgang kan forandre min bestemte mening i så henseende, sir, da det før er faldet i min lod, ligesom den hellige David, at se de onde store i magt og blomstre som et laurbærtræ. Ikke des mindre kom jeg der forbi, men de var der ikke, og stedet, hvor de havde stået, kendte dem ikke. Idet jeg ønsker, at De vil lægge Dem disse ting på hjertet for Deres egen skyld, for så vidt som de vedkommer Dem, beder jeg Dem ikke at tænke mere på hende, der ønsker at vedblive at være Deres ukendte tjenerinde,

Margaret Douglas,

ellers Ashton.

Omtrent to dage efter at junkeren af Ravenswood havde modtaget denne højst utilfredsstillende skrivelse, blev han, idet han gik op ad High Street i Edinburgh, stødt på armen af en person, i hvem han genkendte sir William Ashtons betroede tjener Lockhard, da manden tog hatten af for at gøre en undskyldning. Manden bukkede, stak ham hastigt et brev i hånden og forsvandt. Brevet bestod af fire tæt skrevne foliosider, af hvilke der imidlertid, som det undertiden er tilfældet med store lovkyndiges arbejder, ikke kunne udledes stort andet, end at brevskriveren befandt sig i en højst pinlig forlegenhed.

Sir William udbredte sig vidtløftigt over sin højagtelse for sin kære unge ven, junkeren af Ravenswood, og over sin udmærkede højagtelse for sin særdeles kære gamle ven, marquien af A…. Han håbede, at de skridt, de måtte gøre overfor ham, ville blive iværksatte med tilbørligt hensyn for lovens hellighed og de domme, der var blevet afsagt *in foro contentioso* Note 23), og forsikrede for Gud og mennesker, at hvis Skotlands lov, således som denne blev udlagt ved de øverste domstole, måtte blive undergivet en anden fortolkning i det engelske Overhus, ville de ulykker, som ville opstå heraf for almenheden, såre hans hjerte dybere end noget som helst tab, han måtte komme til at lide ved en så regelstridig fremgangsmåde. Han talte vidt og bredt om højmodighed og tilgivelse af gensidige forurettelser og lod falde vink om de menneskelige tings foranderlighed, der jo stedse er et af det svagere politiske parties yndlingsemner, ligesom han også højst rørende beklagede sig over og blidt dadlede, at man havde haft så stærk hast med at berøve ham hans stilling som lordseglbevarer, hvilken hans erfaring havde sat ham i stand til at beklæde til stor gavn for almenheden, uden så meget som at give ham lejlighed til at udtale sig om, hvor vidt hans politiske anskuelser i almindelighed i nogen væsentlig grad måtte afvige fra de nuværende politiske magthaveres. Han var overbevist om, at marquien af A… mente almenheden det lige så godt son han selv eller andre, og havde de, efter at have forhandlet med hinanden, kunnet blive enige om de skridt, hvorved dennes tarv kunne fremmes, ville hans erfaring og indflydelse kunne have bidraget til at støtte det nuværende ministerium. Om forbindelsen mellem Ravenswood og hans datter talte han i en

kold og forvirret tone. Han beklagede, at et så uoverlagt skridt som en forbindelse mellem de to unge mennesker var blevet gjort, besvor junkeren at huske på, at han aldrig på nogen måde havde opmuntret dertil, og tilføjede, at som en overenskomst *inter minores* [Note 24)] uden hans datters fødte værgers samtykke var forlovelsen ikke bindende og juridisk ugyldig. Dette overilede skridt havde, sagde han, gjort et meget dårligt indtryk på lady Ashton, et indtryk, som det for tiden var umuligt at fjerne. Hendes søn, oberst Douglas Ashton, havde i videste omfang arvet hendes fordomme, og det var en umulighed for sir William at handle imod deres vilje uden derved at afstedkomme et fordærveligt og ulægeligt brud i sin familie, noget, han for øjeblikket fandt utænkeligt. Tiden, denne store læge, ville, håbede han, råde bod på det hele.

I en efterskrift udtalte sir William sig noget tydeligere og syntes at tilkendegive, at før Skotlands lov blev udsat for den hårde krænkelse, at hvad han i al ærbødighed måtte kalde en udenlandsk domstol underkendte de domme, der var afsagt af dets højesteret i sagen om lenet Ravenswood, ville han udenfor retten samtykke i at bringe betydelige ofre.

Fra Lucy Ashton fik junkeren ad ukendt vej følgende linjer:

> Jeg har fået Deres brev, men med største fare. Forsøg ikke oftere at skrive til mig, før der kommer bedre tider. Jeg bliver strengt bevogtet, men skal holde mit løfte så længe, fornuftens brug er mig forundt. At De har lykken med Dem, trøster mig meget, og jeg kan behøve al den trøst, jeg kan få.

Denne billet var mærket L. A.

Dette brev opfyldte Ravenswood med den mest levende uro, og trods miss Ashtons forbud gjorde han mange forsøg på at sende hende breve, ja endog på at opnå et møde med hende, men hans forsøg blev frugtesløse, og han havde kun den krænkelse at erfare, at der var blevet truffet de omhyggeligste foranstaltninger til at forhindre muligheden af en brevveksling imellem dem, en omstændighed, der gik junkeren så meget mere nær, som han nu ikke længere kunne udsætte sin afrejse fra Skotland i det vigtige ærinde, der var blevet ham betroet. Da han før sin afrejse overgav sir William Ashtons brev til marquien af A..., udtalte denne med et smil, at den frist, sir William havde indrømmet, var udløbet, og at han kunne se, på hvilken side af gærdet solen nu stod, og kun med største besvær aftvang Ravenswood marquien det løfte, at han ville forlige sagen i Parlamentet, dersom sir William måtte vise sig tilbøjelig til at samtykke i en forening mellem ham og Lucy Ashton.

"Jeg ville næppe," sagde marquien, "samtykke i, at De kaster Deres byrdsret bort på denne måde, hvis jeg ikke var overbevist om, at lady Ashton, eller lady Douglas eller hvad hun nu kalder sig, vil holde fast på sin beslutning, og at hendes ægtefælle ikke vover at modsige hende."

"Men jeg håber," sagde junkeren, "at Deres Herlighed ikke des mindre vil anse min forlovelse som bindende for mig?"

"Jeg giver Dem mit æresord på," sagde marquien, "at jeg endog vil understøtte Deres dårskab, og efter at jeg nu således har sagt Dem min mening, skal jeg, når der bliver lejlighed dertil, søge at fremme Deres ønske."

Junkeren af Ravenswood kunne ikke andet end takke sin højmodige slægtning og velynder og give ham uindskrænket fuldmagt til at handle på sine vegne, og han forlod nu Skotland for at varetage det hverv, man forventede ville holde ham nogle måneder tilbage på fastlandet.

28

Blev før til kvinde i sligt lune bejlet?
Blev kvinde før i sådant lune vundet?
Men jeg vil have hende.

– Richard den Tredje.

Der var gået et år, siden junkeren af Ravenswood var rejst til fastlandet, og skønt man havde ventet, at han ville være kommet langt tidligere tilbage til Skotland, holdt flere omstændigheder i forbindelse med hans ærinde, eller, ifølge et almindeligt rygte, andre, der var ham personligt vedkommende, ham stadigt tilbage i udlandet. Imidlertid kan man af følgende samtale, som fandt sted mellem Bucklaw og hans fortrolige drikkebroder og undergivne, den velkendte kaptajn Craigengelt, danne sig en forestilling om den forandring, der var indtrådt i sir William Ashtons familieforhold.

De sad hver på sin side af en vældig kvaderstenskamin, der lignede et gravminde. I kaminen blussede et lystigt brændebål, og et rundt egetræsbord, der stod imellem dem, var besat med en kande ypperlig rødvin, to store glas og andre gode sager, men trods alle disse fristende og opmuntrende midler, var patronens ansigt mørkt, tvivlsomt og utilfreds, mens den undergivne anstrengte sin opfindsomhed til det yderste for at forebygge, at hans velynder fik, hvad han kaldte et anfald af tværhed, hvilket var, hvad han allermest frygtede. Efter en lang pause, som kun blev afbrudt af, at Bucklaw vedblev utålmodigt

at slå tappenstreg på kaminen med sin støvlespids, vovede Craigengelt omsider at bryde tavsheden. "Gid jeg må blive redet bag ud," sagde han, "om jeg nogensinde i mit liv har set et menneske, der ligner en brudgom mindre end De. Jeg vil være en skælm om De ikke snarere ser ud, som om De skulle hænges."

"Venligst tak for Deres artighed," svarede Bucklaw, "men De tænker vel sagtens på den knibe, hvor der er størst mulighed for, at De selv vil blive bragt. Og hør en gang, kaptajn Craigengelt, hvis det må behage Deres Velbyrdighed: Hvorfor skulle jeg se glad ud, når jeg er nedslået, og det fordømt nedslået?"

"Det er jo netop det, der ærgrer mig," sagde Craigengelt. "Nu er dette parti, der er det bedste i hele landet, og som lå Dem så stærkt på sinde, lige ved at blive afsluttet, og alligevel er De så arrig som en bjørn, der har mistet sine unger."

"Jeg ved ikke," svarede lairden i en gnaven tone, "om jeg ville afslutte det, hvis jeg ikke var gået for langt frem til at kunne vende om."

"Vende om!" udbrød Craigengelt med et godt påtaget udtryk af forbavselse. "Det vil jo ligefrem være at give tabt! Vende om! Er pigebarnets formue –"

"Den unge dames, hvis De behager," afbrød Hayston ham.

"Nå, nå, det var ikke så slemt ment. Vil miss Ashtons medgift ikke opveje enhver anden i Lothian?"

"Indrømmet," svarede Bucklaw, "men jeg bryder mig ikke en penny om hendes medgift; jeg har selv mere end nok."

"Og moderen, der elsker Dem som sit eget barn?"

"Højere end et af sine børn, tror jeg," svarede Bucklaw, "for ellers vil der være grumme lidt kærlighed med i spillet."

"Og oberst Sholto Douglas Ashton, der ønsker dette giftermål frem for alt andet her på jorden?"

"Fordi," svarede Bucklaw, "han forventer at blive valgt for grevskabet *** ved min indflydelse."

"Og faderen, der er lige så begærlig efter at få partiet i stand, som jeg nogen sinde har været efter at vinde en indsats?"

"Ja," sagde Bucklaw i den samme nedsættende tone, "det hører til sir Williams politik at sikre sig det næstbedste parti nu, da han ikke kan bytte sit barn bort for at frelse det store Ravenswoodske gods, som det engelske Overhus er i begreb med at vriste ud af kløerne på ham."

"Men hvad siger De da om den unge dame selv?" spurgte Craigengelt, "hun, den smukkeste unge pige i Skotland, som De var så forelsket i, mens hun var tvær, og som De nu, da hun har samtykket i at tage Dem og opgive sin forlovelse med Ravenswood, vil forkaste – pokker stå i Dem, at De ikke ved, hvad De selv vil."

"Jeg skal kort og godt sige Dem min mening," svarede Bucklaw, idet han rejste sig og gik op og ned ad gulvet. "Jeg ønsker at vide, hvad Fanden der er årsag til, at miss Ashton så pludselig har skiftet sind."

"Hvad kommer det Dem ved," sagde Craigengelt, "når denne forandring er til fordel for Dem?"

"Det skal jeg sige Dem," svarede hans velynder. "Jeg har aldrig kendt stort til det slags fine damer og tror, at de kan være så lunefulde som bare pokker, men der er noget ved den forandring, der er foregået med miss Ashton, der er alt for

pludselig og alvorlig, til at det kun kan være et indfald af hende. Jeg tør bande på, at lady Ashton kender enhver maskine til at kue det menneskelige sind med, og af dem er der lige så mange, som der findes bidsler, springremme og næseremme til unge plage."

"Og hvis der ikke var," sagde Craigengelt, "hvordan Fanden skulle man så få dem tilredet?"

"Også det er sandt," sagde Bucklaw, og standsede sin gang op og ned ad gulvet og støttede sig til ryggen af en stol. "Og desuden er Ravenswood jo stadig i vejen. Tror De, at han vil opgive sin forbindelse med Lucy?"

"Det vil han ganske vist," svarede Craigengelt. "Hvad kan det nytte ham at holde fast på den, når han vil gifte sig med en anden pige og hun gifte sig med en anden mand?"

"Tror De da virkelig," spurgte Bucklaw, "at han vil gifte sig med den udenlandske dame, om hvem vi har hørt tale?"

"De hørte jo selv," svarede Craigengelt, "hvad kaptajn Westenho fortalte om og om de store forberedelser til deres prægtige bryllup."

"Der er noget vel meget af Dem selv, Craigie, ved kaptajn Westenho, til at han kan være, hvad sir William vil kalde et "uvildigt vidne,"" svarede Bucklaw. "Han drikker svært, spiller højt, bander som en ulykke og kan formodentlig lyve og bedrage en lille smule oven i købet. Det er nyttige egenskaber, Craigie, når de holdes indenfor deres rette grænser, men hvorved der klæber for meget af fribytteren, til at den, der besidder dem, kan møde i et vidnekammer."

"Nu vel," sagde Craigengelt, "så tro da oberst Douglas Ashton, der hørte marquien sige i et offentligt selskab, men uden at

vide, at han var inden for hørevidde, at hans slægtning har bedre forstand, end at han skal give sin faders gods bort for en ødelagt puritaners blegnæbbede datter, og at Bucklaw med fornøjelse må gå med Ravenswoods udtrådte sko."

"Sagde han det?" udbrød Bucklaw i et af de anfald af ustyrlig hidsighed, han af naturen var underkastet, "havde jeg hørt det, havde jeg revet tungen ud af halsen på ham lige for øjnene af alle hans yndlinge og spytslikkere og højlandske slagsbrødre oven i købet. Hvorfor jog Ashton ikke sin klinge i livet på ham?"

"Jeg vil lade mig gøre læs kaput, om jeg ved det," svarede kaptajnen, "han havde ganske vist fortjent det, men han er en gammel mand og statsminister, og der ville være større fare end ære forbundet med at angribe ham. De skulle hellere tænke på at skåne miss Lucy Ashton for den skam, der let kan ramme hende, end give Dem i kast med en mand, som er for gammel til at slås og står på for høj en stol til at Deres hånd kan nå ham."

"En gang skal den dog nå ham," sagde Bucklaw, "og hans slægtning Ravenswood med. Men for det første skal jeg sørge for, at miss Ashton ingen skam lider ved den hån, der er blevet vist hende. Det er imidlertid et vanskeligt stykke arbejde, og jeg ville ønske, at det var vel overstået. Jeg ved knapt, hvorledes jeg skal tale til hende, men skænk Dem et glas, Craigie, så vil vi drikke hendes skål. Det er blevet sent, og en nathue af god rødvin er bedre end alle tænkehuer i Europa."

29

Det var en genpart af vor sammenkomst.
I sengen sov hun ej, hvorvel jeg bad derom;
ved bordet spiste ej, om end jeg bad derom.
I selskab tit jeg skottede dertil.

– Comedy of Errors.

Næste formiddag kom Bucklaw og hans tro væbner, Craigengelt, til Ravenswood, hvor de blev modtaget på det høfligste af ridderen og hans frue, såvel som af deres søn og arving, oberst Ashton. Efter en hel del stammen og rødmen – for trods sin dristighed i andre henseender, havde Bucklaw, den flane, undselighed tilfælles med dem, som kun har bevæget sig lidt i anstændigt selskab – lykkedes det ham til sidst at udtale sit ønske om en samtale med miss Ashton angående deres forestående forening, hvorpå sir William og hans søn så hen til lady Ashton, der svarede med største rolighed, "at Lucy straks skulle hilse på mr. Hayston. – Jeg håber," tilføjede hun med et smil, "at da Lucy er så ung og nyligt har ladet sig forlede til en forbindelse, hvorover hun nu hjerteligt skammer sig, vil vor kære Bucklaw undskylde, at hun ønsker, at jeg er til stede ved denne sammenkomst."

"Oprigtigt talt, bedste frue," svarede Bucklaw, "er det netop det, jeg ville have ønsket for min egen skyld; for jeg er så lidt fortrolig med, hvad der kaldes galanteri, at jeg ganske sikkert vil gøre mig skyldig i en eller anden fordømt fejltagelse, når jeg ikke er så heldig at have Deres Nåde til tolk."

På den måde glemte Bucklaw i sin forlegenhed og forvirring ved denne vanskelige lejlighed den grundede frygt, han havde næret for lady Ashtons overvejende herredømme over hendes datters sjæl, og forspildte derved lejligheden til at forvisse sig om Lucys følelsers sande tilstand ved egen undersøgelse.

Da de andre herrer var gået, trådte lady Ashton kort efter ind, ledsaget af sin datter, der, som Bucklaw oftere havde set hende, snarere syntes at være rolig end bevæget; men en skarpsindigere dommer end han ville næppe have kunnet afgøre, om hendes rolighed skyldtes fortvivlelse eller ligegyldighed.

Bucklaw var alt for bevæget af sine egne følelser til omhyggeligt at kunne undersøge den unge dames og fremstammede en usammenhængende tiltale, hvori han sammenblandede de to eller tre emner, om hvilke den drejede sig, indtil han pludselig brød af, uden at have tilendebragt den rigtigt. Miss Ashton hørte eller så ud, som om hun hørte på ham, men sagde ikke et eneste ord til svar og vedblev at holde sine øjne fæstet på et lille broderi, hvormed hendes fingre af instinkt eller vane var ivrigt beskæftiget. Lady Ashton sad et stykke fra dem og var næsten skjult af den dybe vinduesfordybning, hvor hun havde sat sin stol, og sagde i en tone, som, skønt den var mild og blød, dog havde et påmindende, om ikke bydende udtryk: "Tænk dig om, kære Lucy, har du ikke hørt, hvad Bucklaw sagde?"

Det virkede som om den unge pige havde glemt sin moders tilstedeværelse. Hun fo'r sammen, tabte sin nål og gav hastigt og næsten i samme åndedræt de modsigende svar: "Jo, madame – Nej, mylady – undskyld, jeg hørte det ikke."

"Du behøver ikke at rødme, kære barn, og endnu mindre at blegne og blive forskrækket," sagde lady Ashton og trådte frem. "Vi ved, at pigeøren bør være sene til at høre på mænds tale, men du må huske på, at mr. Hayston taler om et emne, i anledning af hvilket du for længe siden har lovet at høre velvilligt på ham. Du ved, hvor stærkt en så ønskelig begivenhed ligger din fader og mig på sinde."

I lady Ashtons røst skjulte der sig under et skin af den inderligste moderlige ømhed et udtryk af eftertrykkelig, ja endog streng påmindelse. Skinnet var beregnet på Bucklaw, der let nok lod sig føre bag lyset, og denne påmindelse gjaldt den forfærdede Lucy, som helt sikkert vidste, hvorledes hendes moders vink skulle fortolkes, hvor snildt deres egentlige hensigt end var tilsløret for en overfladisk iagttager.

Miss Ashton sad stiv og rank på sin stol, så sig om med et blik, hvor frygt blandede sig med et endnu vildere udtryk, men vedblev at være fuldkommen tavs. Bucklaw, der gik op og ned ad gulvet, til han havde genvundet sin fatning, blev nu stående et par skridt fra hendes stol og sagde: "Jeg tror jeg har været en fordømt tosse! Miss Ashton, jeg har forsøgt på at tale til Dem således som folk siger, at unge damer helst vil have, at der tales til dem, men jeg tror ikke, at De har forstået, hvad jeg har sagt, hvilket ikke er så underligt, da jeg vil være en skælm, om jeg selv forstod det! Men en gang for alle og på bredt skotsk, Deres forældre synes om mit tilbud, og kan De tage en jævn ung karl til mand, som aldrig vil nægte Dem noget som De måtte få lyst til, vil jeg sætte Dem i spidsen for det bedste hus i alle tre Lothianer. De skal få lady Girningtons bolig i Canongate i Edinburgh, gå hvorhen De lyster, gøre hvad De lyster og se hvad

De lyster, hvilket ikke er mere end rimeligt. Kun må jeg have et hjørne ved bordenden til en uværdig gammel legekammerat af mig, hvis selskab jeg hellere ville undvære end have, hvis det ikke var, fordi den fordømte karl har bildt mig ind, at jeg ikke kan undvære ham, og derfor håber jeg, at De ikke vil have noget at indvende mod Craigie, skønt det vil være en let sag at finde bedre selskab."

"Fy skam Dem, Bucklaw," sagde lady Ashton, og lagde sig atter imellem. "Hvor kan De tro, at Lucy skulle have noget at indvende mod det ligefremme, skikkelige, godmodige menneske kaptajn Craigengelt?"

"Ja, madame," svarede Bucklaw, "hvad Craigies ligefremhed, skikkelighed og godmodighed angår, så er de nok noget nær tre alen af et stykke – men det kan nu være det samme – karlen ved, hvorledes jeg vil have det, og er blevet mig til nyttig, og jeg kan, som sagt, ikke ret godt undvære ham. Med det har intet med sagen at gøre. For da jeg har samlet mod til at fremkomme med et ligefremt tilbud, vil jeg gerne høre et ligefremt svar af miss Ashtons egen mund."

"Tillad mig at skåne Lucys undselighed, kære Bucklaw," sagde lady Ashton, "I hendes påhør siger jeg Dem, at hun allerede har samtykket i at lade sig lede af sin fader og mig i denne sag. – Elskede Lucy," tilføjede hun med den ejendommelige forening af blidhed og bestemthed, vi allerede har omtalt, "Lucy, kæreste barn, sig selv, forholder det sig ikke, som jeg har sagt?"

Med bævende og hul røst svarede hendes offer: "Jeg har lovet at adlyde Dem, men på et vilkår."

"Hun mener," sagde lady Ashton til Bucklaw, "at hun venter svar på den begæring, hun har sendt denne mand i Wien,

Regensburg eller Paris om ophævelse af den forbindelse, han har været snedig nok til at indvikle hende i, og De, kære ven, vil sikkert ikke finde det urigtigt, at hun tager ethvert hensyn i denne sag, som jo vedkommer os alle."

"Fuldkommen rigtigt, ganske i sin orden," sagde Bucklaw, mens han halvt nynnede, halvt fremsagde slutningen af den gamle vise:

Få helst den gamle bejler på dør,
før du gi'r dig ad med den ny.

"Men jeg mener," sagde han, "at De seks gange kunne have fået svar fra Ravenswood. For pokker, jeg kan have lyst til selv at hente et, hvis miss Ashton vil gøre mig den ære at betro mig dette hverv."

"På ingen måde," sagde lady Ashton. "Vi har haft den største møje med at afholde Douglas, for hvem det bedre ville passe sig, fra at gøre et så overilet skridt; og tror De da, at vi kan tillade Dem, gode ven, der er os næsten lige så kær, at gå til et fortvivlet menneske i et så fortvivlet ærinde? Alle familiens venner er af den mening, og min kære Lucy bør selv være det, at da denne uværdige person ikke har svaret på hendes brev, må tavshed i dette, som i andre tilfælde, anses for samtykke, og en overenskomst antages at være hævet, når den pågældende ikke længere holder fast på den. Sir William, som bedst bør forstå sig derpå, er ganske på det rene med sig selv i så henseende, og derfor, kære Lucy –"

"Skynd ikke yderligere på mig, madame," sagde Lucy med usædvanlig kraft. "Bliver denne ulykkelige forbindelse hævet, kan De, som jeg har sagt, råde over mig, som De mener bedst,

men forinden ville jeg forsynde mig hårdt mod Gud og mennesker, hvis jeg gjorde, hvad De forlanger af mig!"

"Men kære barn, hvis dette menneske vedbliver at vise sig hårdnakket tavs –"

"Det gør han ikke," svarede Lucy. "For seks uger siden sendte jeg ham en genpart af mit tidligere brev med et sikkert bud."

"Det har – det kan du ikke have gjort, det har du aldrig vovet!" udbrød lady Ashton med en tone af uforenelig heftighed, men rettede sig øjeblikkeligt og sagde med det blideste udtryk af tilrettevisning: "Kæreste Lucy, hvor kunne sådan noget dog falde dig ind?"

"Det er lige meget," sagde Bucklaw. "Jeg ærer miss Ashton for hendes følelse og ville kun ønske, at jeg selv havde været hendes bud."

"Hvor længe, miss Ashton," sagde hendes moder spydigt, "skal vi da vente på Deres Pacolets – Deres febuds – tilbagekomst, eftersom De ikke har villet betro Dem til vores beskedne ilbud af kød og blod i denne sag?"

"Jeg har talt uger, dage og minutter," sagde miss Ashton. "I løbet af otte dage får jeg svar, hvis han ikke er død. – Og jeg vil være Dem taknemlig, sir," tilføjede hun, og henvendte sig til Bucklaw, "hvis De vil bede min moder om at lade mig i ro så længe."

"Der om beder jeg på det indstændigste, lady Ashton," sagde Bucklaw. "Ved min ære, madame, jeg agter Deres følelser, og skønt forfølgelsen af denne sag er blevet mig endnu mere magtpåliggende end før, ville jeg dog, så sandt jeg er en gentleman, opgive den, hvis den blev forfulgt på en måde, som kunne volde Dem et øjebliks smerte."

"Det behøver mr. Hayston vist ikke at frygte for!" sagde lady Ashton, bleg af harme, "når datterens lykke ligger i moderens hjerte. Sig mig, min datter, i hvilke udtryk var dit sidste brev affattet?"

"Ganske i de samme, madame," svarede Lucy, "som De forlangte af mig ved en tidligere lejlighed."

"Om otte dage," sagde hendes moder, og indtog atter sin blide tone, "tør vi altså håbe, kæreste barn, at du vil gøre ende på denne uvished?"

"Der må ikke skyndes på miss Ashton, madame," sagde Bucklaw, hvis plumphed ingenlunde hidrørte fra mangel på godmodighed. "Sendebud kan blive standset eller opholdt. Jeg har set en dagsrejse blive afbrudt ved tabet af en forsko. Holdt, lad mig en gang se efter i min almanak – om tyve dage fra i dag er det St. Judæ dag, og dagen inden må jeg være på Caverton Edge for at se væddeløbet mellem lairden af Kittlegirths sorte hoppe og melhandler Johnstons fireårs plag, men jeg kan ride hele natten, eller også kan Craigengelt bringe mig besked om, hvorledes løbet er spændt af. Og ligesom jeg i mellemtiden ikke skal plage miss Ashton med nogen yderligere påtrængenhed, således håber jeg også, at Deres Nåde, sir William og oberst Douglas ville have den godhed at give hende tid til uforstyrret at tage sin beslutning."

"De er ædelmodig, sir," sagde miss Ashton.

"Hvad det angår, madame," svarede Bucklaw, "så giver jeg mig kun ud for, som jeg før sagde, at være en jævn, godmodig, ung karl, der gerne vil gøre Dem lykkelig, hvis De vil tillade ham det og vise ham, hvordan han skal bære sig ad med det."

Efter at have sagt dette, hilste han på hende med større bevægelse, end hans sædvanlige sindsstemning lod formode, og tog afsked. Og mens lady Ashton fulgte ham ud af stuen, forsikrede hun ham, at hendes datter lod oprigtigheden af hans tilbøjelighed vederfares fuld retfærdighed, og bad ham tale med sir William, før han tog bort, "da vi jo," som hun med et skarpt tilbageblik på Lucy sagde, "alle må være rede til at underskrive og forsegle på St. Judæ dag."

"Underskrive og forsegle!" gentog Lucy mumlende, idet døren til værelset blev lukket. "Underskrive og forsegle – og så dø!" Hun slog sine afmagrede hænder sammen og sank om i den lænestol, hvori hun sad i en tilstand af afmagt.

Hun blev snart vækket af denne bedøvelse af sin broder Henry, der trådte larmende ind og med høje råb mindede hende om, at hun havde lovet ham to alen højrøde bånd til sløjfer til hans nye strømpebånd, og med den tålmodigste fatning rejste Lucy sig op, åbnede et lille elfenbens skrin, fandt det bånd knægten ville have, målte det omhyggeligt, klippede det over i to passende længder og bandt disse således, som han i sin barnagtighed ville have det.

"Luk ikke skrinet endnu," sagde Henry, "for jeg må have noget af dit sølvtråd til at sy bjælderne fast med på min falks fodremme, skønt den nye falk i grunden ikke er det værd. For du må vide, at efter al det besvær, vi har haft med at hente den ned fra en rede helt ude på Posso i Mannor Water viser den sig dog ikke at være stort bedre end en røver. Den væder kun sine kløer i agerhønens blod og lader den så flyve, og så er der jo ikke andet for den stakkels fugl at gøre, end at pines og dø i den første den bedste lyng eller gyvelbusk, hvor den kan krybe ind."

"Rigtigt, Henry, rigtigt, såre rigtigt," sagde Lucy i en sørgmodig tone, mens hun holdt drengen i hans hånd, efter hun havde givet ham den tråd, han havde ønsket sig. "Men der findes flere røvere i verden end din falk og flere mindre fugle, som kun ønsker at dø i fred, uden at kunne finde en lyng- eller gyvelbusk, hvor de kan skjule deres hoveder."

"Å, det er talemåder fra en af dine romaner," sagde drengen, "og Sholto siger, at de har gjort dig forstyrret i hovedet. Men jeg kan høre Norman fløjte efter falken. Jeg må ud og binde remmene fast på den."

Og med drengeårenes tankeløse lystighed ilede han bort og overlod sin søster til hendes bitre betragtninger.

"Det er bestemt," sagde hun, "at alle levende skabninger, endog de, som skylder mig størst venlighed, skal sky mig og overlade mig til dem, af hvem jeg trænges. Det er retfærdigt, at det forholder sig således. Ene og uden rådgiver har jeg indviklet mig i disse farer. Ene og uden rådgiver må jeg hjælpe mig ud af dem eller dø!"

30

– Hvad andet følger vel heraf
end mørk og sløvende tungsindighed,
som er i slægt med trøstesløs fortvivlelse
og følges af en stor, pestsvanger hob
af blege vildelser og fjender af alt liv?

– Comedy of Errors.

Som en slags retfærdiggørelse for den lethed, hvormed Bucklaw lod sig lede af lady Ashton ved sit frieri til hendes datter, trods at han ellers var, som han selv kaldte sig, et virkelig godmodigt menneske, må læseren huske på den strenge huslige tugt, som den gang blev udøvet over de kvindelige medlemmer af en skotsk familie.

Sædvaner og skikke der til lands stemte i denne, som i mange andre henseender overens med de franske før revolutionen. Unge kvinder af de højere stænder kom sjældent ud i selskabslivet, før de var blevet gift, og blev anset både ifølge loven og i gerningen at stå under strengt formynderskab af deres forældre, der kun var alt for tilbøjelige til at gennemføre deres planer for deres fremtid uden mindste hensyn til hovedpersonernes ønsker. Ved sådanne arrangementer ventede bejleren ikke stort andet af sin brud, end at hun stiltiende rettede sig efter sine forældres vilje, og da det ikke var let for ham at gøre hendes nærmere bekendtskab, end sige at komme i et fortroligt forhold til hende, traf han sit valg efter det ydre, ligesom de elskende i Købmanden fra Venedig vælger skrinet,

og nøjedes med at overlade udfaldet af det lotteri, hvori han havde vovet en indsats, til tilfældet.

Da dette var tidens almindelige skik, kan man derfor ikke at undres over, at mr. Hayston af Bucklaw, som et letsindigt liv på en vis måde havde holdt udenfor det bedre selskab, ikke lagde videre vægt på de følelser hos sin udkårne brud, som mange mænd med mere forstand, erfaring og eftertanke sandsynligvis ville have været lige så ligegyldige for.

Han vidste, hvad alle anså for at være hovedsagen, at hendes forældre og nærmeste slægtninge var afgjort stemte for ham, og til deres forkærlighed var der også de stærkeste grunde.

Efter Ravenswoods afrejse havde marquien af A…s adfærd unægtelig været af en sådan beskaffenhed, at den så godt som måtte udelukke uligheden af hans slægtnings forening med Lucy Ashton. Marquien var Ravenswoods oprigtige, men fejlagtigt dømmende ven eller tog, rettere sagt, som så mange venner og velyndere kun hensyn til, hvad han anså for at være sin frændes sande tarv, skønt han vidste, at han derved modarbejdede hans tilbøjelighed.

Marquien indankede derfor med en ministers hele myndighed de domme, hvorved sir William var kommet i besiddelse af Ravenswoods arvegods, og da dette skridt, der blev gennemført med magtens hele myndighed, var noget nyt i den skotske rettergang, skønt der nu gøres så hyppig brug deraf, blev handlingen angrebet af de lovkyndige af det modsatte politiske parti, som et lige så nyt som vilkårligt og tyrannisk indgreb i de rettigheder landets dømmende magt havde. Og når det således også oprørte fremmede, som kun stod i politisk forbindelse med familien Ashton, kan man let

gætte, hvad denne selv tænkte og sagde under en så tung tilskikkelse. Sir William, der var endnu mere havesyg, end han var frygtsom, blev bragt til fortvivlelse af det tab, hvormed han blev truet. Hans søns stoltere sind blev ophidset til raseri ved tanken om, at han skulle miste sin forventede fædrene arv, men for lady Ashtons hævngerrige sindsstemning stillede Ravenswoods eller rettere sagt, hans velynders handlemåde sig som en fornærmelse, der opfordrede til den stærkeste og dødeligste hævn. Endog Lucys rolige og tillidsfulde sjæl kunne, påvirket som den blev, af de anskuelser, der blev udtalt af alle hendes omgivelser, ikke andet end finde Ravenswoods adfærd overilet og endog uvenlig: "Det var min fader," sagde hun med et suk, "der bød ham velkommen her og opmuntrede ham – eller i det mindste opmuntrede den fortrolighed, der opstod mellem os. Burde han ikke have husket dette og gengældt det med i det mindste en vis langsomhed i at hævde sine formentlige rettigheder? For hans skyld ville jeg have givet afkald på den dobbelte værdi af de ejendomme, som han nu stræber efter med en ivrighed, der viser, at han har glemt, hvor stærkt jeg er indviklet i sagen."

Lucy turde imidlertid kun hviske disse ting ved sig selv, da hun ikke ville øge de fordomme mod sin elsker, som blev næret af alle hendes omgivelser, der angreb de skridt, der blev gjort på hans vegne, som ulovlige, undertrykkende og tyranniske, og for at ligne de værste foranstaltninger i de værste Stuarters værste tider, og som en beskæmmelse for Skotland, hvis lærde dommeres kendelser blev underkastet gennemsyn af en ret, der var sammensat af mænd, som vel hørte til de højeste samfundsklasser, men ikke var hjemme i nogen som helst

landslov og kunne antages at nære særlig foragt for den skotske. Som en naturlig følge af den formentlige uretfærdighed, der blev påtænkt mod hendes fader, brugte man ethvert middel og anførte enhver grund for at bevæge miss Ashton til at hæve forbindelsen med Ravenswood som forargelig, skammelig og syndig, indgået med hendes slægts dødsfjende, og kun egnet til at føje bitterhed til hendes forældres sorg.

Lucy havde imidlertid et højt sind, og skønt hun var hjælpeløs og ene, kunne hun have fundet sig i meget, kunne endog have fundet sig i sin faders klager, hans knurren over, hvad han kaldte det herskende partis tyranniske fremgangsmåde, hans uophørlige beskyldninger mod Ravenswood for utaknemlighed, hans uendelige forelæsninger over de måder, hvorpå kontrakter kunne hæves og tilintetgøres, hans citater af den borgerlige og den kirkelige lovgivning og hans foredrag over fædrenemagten.

Ligeledes kunne hun med tålmodighed have fundet sig i eller med hån have tilbagevist sin broder, oberst Douglas Ashtons bitre stiklerier og stundom heftige udfald og andre slægtninges og venners uforskammede og påtrængende indblanding, men det overgik hendes kræfter at modstå eller bedrage lady Ashtons stadige og uophørlige forfølgelse, idet hun havde lagt ethvert andet ønske til side og anstrengte sin stærke ånd til det yderste for at få sin datters pagt med Ravenswood brudt og opstille en evig skranke mellem de elskende ved at sætte Lucys forening med Bucklaw igennem. Da hun kendte det menneskelige hjertes fordybninger langt bedre end hendes mand, vidste hun, at hun på den måde kunne hævne sig dybt og afgørende på et menneske, som hun anså for sin dødsfjende, og heller ikke betænkte hun sig på at løfte sin arm, skønt hun

vidste, at såret måtte tildeles ham gennem hendes datters bryst. Med denne hårde og faste beslutning ransagede hun enhver fold i sin datters sjæl, påtog sig afvekslende ethvert skinvæsen, som kunne fremme hendes øjemed, og tilberedte i al stilhed alle de skrækkelige hjælpemidler, som kan tvinge den menneskelige sjæl til at afstå fra sit forsæt, der en gang var besluttet. Nogle af disse var klare og tydelige og behøvede kun at blive omtalt i forbigående, men andre var betegnende for tiden, landet og de personer, der spiller med i dette ejendommelige drama.

Det var af yderste vigtighed, at ethvert samkvem mellem de elskende blev hindret, og ved guld og trusler lykkedes det lady Ashton at skaffe sig et så fuldkomment herredømme over alle dem, der befandt sig i hendes datters nærhed, at ingen belejret fæstning nogen sinde har været mere fuldstændigt afspærret, skønt det så ud, som om miss Ashton ikke var undergivet den mindste tvang. Omkredsen af hendes faders ejendom blev for hendes vedkommende ligesom den usynlige og fortryllede linje, der er trukket omkring et eventyrslot, hvor ingen uden tilladelse kan komme ind eller ud. På den måde faldt ethvert brev, hvor Ravenswood meddelte Lucy Ashton de uafviselige grunde, der opholdt ham i udlandet, og mere end en billet, som stakkels Lucy havde sendt ham ad hvad hun anså for en sikker vej, i hænderne på hendes moder. Det kunne ikke være andet, end at disse opsnappede breve – og navnlig Ravenswoods – måtte indeholde et eller andet, som tjente til at pirre dens lidenskaber, i hvis hænder de faldt, og styrke hende i hendes hårdnakkethed, men lady Ashtons lidenskaber var alt for rodfæstede til, at de behøvede denne nye næring. Hun brændte

brevene lige så regelmæssigt, som hun gennemlæste dem, og så, mens de blev forvandlet til røg og aske, på dem med et smil på sine sammenpressede læber og en hoveren i sit ufravendte blik, der røbede hendes overbevisning om, at brevskrivernes forhåbninger snart ligeledes ville gå op i røg.

Det hænder som oftest, at tilfældet understøtter de rænker, som spindes af dem, der er rede til at udnytte enhver udsigt, som viser sig. Fra fastlandet indløb der et rygte, der, som så mange andre af samme slags, støttede sig på sandsynlige omstændigheder, men savnede al sand grund om, at junkeren af Ravenswood stod i begreb med at gifte sig med en rig og fornem udenlandsk dame, hvilket rygte med grådighed blev grebet af begge de politiske partier, der stræbte lige meget efter magt og folkeyndest og, som sædvanligt, brugte de personligste omstændigheder i hinandens tilhængeres liv til at gøre dem til genstand for politiske drøftelser.

Marquis A... sagde højt og offentligt sin mening, vel ikke i de rå udtryk, kaptajn Craigengelt havde tillagt ham, men dog på en tilstrækkeligt fornærmelig måde for Ashtonerne. "Han anså rygtet," sagde han, "for at være højst rimeligt og ønskede af hjertet at det måtte være sandt. Et sådant parti var langt mere passende og hæderligt for en højsindet ung mand end et giftermål med en datter af en gammel whig af en sagfører, der så godt som havde ødelagt hans fader ved sine lovtrækkerier."

Det andet parti, som naturligvis lukkede øjnene for den modstand, junkeren af Ravenswood havde mødt hos miss Ashtons slægt, råbte ak og ve over hans ubestandighed og troløshed, som om han havde forledt den unge dame til at

forlove sig med ham og nu forsætligt og uden grund forlod hende for en andens skyld.

Der blev naturligvis sørget tilstrækkeligt for, at dette rygte på enhver mulig måde fandt vej til Ravenswood slot, idet lady Ashton helt vel vidste, at gentagelsen alene af det samme rygte fra så mange kanter ikke kunne andet end give det et skin af sandhed. Nogle fortalte det som en almindelig nyhed, andre som en alvorlig tidende, snart hviskedes det Lucy Ashton i øret som en ondskabsfuld spøg, og snart blev det meddelt hende som en alvorlig og sørgelig påmindelse.

Selv drengen Henry blev brugt som redskab til at forøge sin søsters kvaler. En morgen kom han farende ind i stuen med en pilegren i hånden, om hvilken han fortalte hende, at den nys var kommet fra Tyskland, for at hun skulle pynte sig med den.

Lucy holdt, som vi har set, ualmindelig meget af sin yngre broder, og i dette øjeblik sårede hans kåde og tankeløse uvenlighed hende dybere end selve hendes ældre broders mest udtænkte fornærmelser, men hendes sorg havde ikke skygge af harme. Hun lagde sine arme om drengens hals, og idet hun med mat stemme sagde: "Stakkels Henry, du siger kun, hvad andre lægger dig i munden," brast hun i en gråd, der ikke var til at standse. Trods sin alders og sin karakters tankeløshed, blev drengen rørt. "Fanden skal tage mig, Lucy," sagde han, "om jeg nogensinde oftere kommer med sådanne nærgående budskaber til dig, for jeg holder mere af dig," tilføjede han, idet han bortkyssede hendes tårer, "end af hele det andet slæng. Og du skal få min grå kleppert at ride på og må lade den trave med dig, hvis du vil, og du skal have lov til at ride hinsides landsbyen, hvis du har lyst."

"Hvem har sagt dig," spurgte Lucy, "at jeg ikke må ride, hvorhen jeg vil?"

"Det er en hemmelighed," svarede drengen, "men du vil få at se, at du aldrig kan ride over på den anden side af landsbyen, uden at din hest taber en sko eller bliver halt, eller at slotsklokken ringer, eller at der sker noget, som kalder dig tilbage. Men siger jeg dig mere herom, lader Douglas mig ikke få den fane, de har lovet mig, og derfor farvel."

Denne samtale gjorde Lucy endnu mere modfalden, da den tydeligt viste hende, hvad hun i nogen tid havde formodet: At hun ikke var stort bedre end en fange i sin faders hus. I begyndelsen af vor fortælling har vi fortalt om hende, at hun var af en romantisk natur, fandt behag i fortællinger om kærlighed og vidundere og var tilbøjelig til at sætte sig i de sagnheltinders sted, med hvis hændelser hendes hukommelse i mangel af bedre læsning var blevet opfyldt. Den tryllestav, ved hvis hjælp hun i sin ensomhed havde frydet sig ved at fremmane syner, var nu blevet forvandlet til en troldmands kæp behersket af onde ånder, som kun tjente til at fremkalde spøgelser, for hvilke besværgeren skælvede. Hun følte, at hun var genstand for sin egen slægts mistanke, foragt, eller i det mindste uvilje, om ikke had, og det forekom hende, som om hun var blevet forladt netop af den, for hvis skyld hun var blevet udsat for alle sine omgivelsers fjendskab. Beviset for Ravenswoods utroskab begyndte virkelig også med hver dag at få et bestemtere præg.

På dette tidspunkt kom en gammel bekendt af Craigengelt, en lykkeridder ved navn Westenho, tilbage fra fastlandet, og da den værdige kaptajn stedse, skønt uden udtrykkelig aftale med lady Ashton, arbejdede ufortrødent og omhyggeligt på at

fremme hendes planer, overtalte han med lethed sin ven til – ved at overdrive sande omstændigheder og sammensmede andre – at aflægge et udførligt vidnesbyrd om sandheden af Ravenswoods nært forestående ægteskab.

Da Lucy således blev trængt på alle kanter og på en måde blev bragt til fortvivlelse, gav hendes sindsstemning efter for det stadige tryk af sorg og forfølgelse, så hun blev indesluttet og åndsfraværende og stundom, tvært imod sin naturlige og sædvanlige sindsstemning, vendte sig dristigt, ja endog heftigt imod dem, af hvem hun var blevet plaget så længe og så uophørligt. Også hendes helbred begyndte at svækkes, og hendes hektiske kinder og ustadige blikke tydede på, hvad der kaldes åndelig feber. Hos de fleste mødre ville dette have vakt medlidenhed, men fast og bestemt, som lady Ashton var, iagttog hun ikke disse kendetegn på legemlig og åndelig svagelighed på anden måde end den, hvormed ingeniøren iagttager tårnene i en belejret by, når de vakler ved salverne af hans skyts, eller antog, rettere sagt, denne opfarenhed og skiftende sindsstemninger for tegn på, at Lucys bestandighed var nær ved at trættes, ligesom fiskeren af fiskens vridninger og krampetrækninger, når den har bidt på krogen, kan mærke, at han snart vil blive i stand til at trække den i land. For at fremskynde afgørelsens øjeblik tyede lady Ashton til et middel, der stod i god samklang med disse tiders tænkemåde og lettroenhed, men som læseren sandsynligvis vil kalde vederstyggeligt og djævelsk.

31

– Hvor heksen boede i sin stygge dragt
og anså nød og mangel med foragt;
så valgte hun i ensomhed at bo
for djævelsk kunst at øve tryg i ro,
og uformærkt des sikrere at skade
med fule svig enhver, hun monne hade.

– The Fairy Queen.

Lucy Ashtons helbredstilstand krævede snart hjælp af en person, der havde større erfaring som sygevogterske end husets kvindelige tyende, og Ailsie Gourlay, som også blev kaldt "den kloge kone fra Bowden", blev den, som lady Ashton af sine egne, gode grunde valgte til sin datters opvarterske.

Denne kvinde havde skaffet sig stor anseelse blandt de uvidende ved de foregivne kure, hun udførte i den slags gådefulde sygdomme, som trodsede den virkelige læge. Hendes lægemidler bestod dels af urter, som blev indsamlet i visse, af stjernerne beherskede timer, dels af ord, tegn og tryllemidler, der måske undertiden havde en gavnlig indflydelse på de syges indbildningskraft. Dette var Ailsie Gourlays åbenbare håndtering, der, som det let vil indses blev iagttaget med mistroiske blikke, ikke alene af hendes naboer, men endog af egnens gejstlighed. Men i stilhed gjorde hun en endnu mere omfattende brug af de hemmelige videnskaber, for trods de skrækkelige straffe, hvormed trolddommens formentlige forbrydelse hjemsøgtes, manglede der ikke personer, som,

forhærdede af armod og bitterhed i sindet, var villige til at optræde i en så forhadt og farlig egenskab på grund af den indflydelse, som dens rædsler satte dem i stand til at udøve i nabolaget, og den usle løn, de kunne høste af at øve deres formentlige kunst.

Men Ailsie Gourlay var ikke enfoldig nok til at indrømme, at hun stod i pagt med den Onde, da dette ville have været den hurtigste vej til bålet og tjæretønden. Hendes fe var, sagde hun, ligesom Calibans, en uskadelig fe, men alligevel spåede hun, udlagde drømme, lavede elskovsdrikke, viste igen og stiftede og opløste ægteskaber med samme held, som om hun, efter hvad hele nabolaget troede, var blevet understøttet af Beelzebub selv i disse kunster. Det værste ved dem, der foregav at være hjemme i disse videnskaber, var, at de i almindelighed var personer, som ikke ænsede, hvad de gjorde for at fortjene den almindelige afsky, fordi de vidste, at de blev afskyet af deres medmennesker. Under påskud af tryllekunster blev der ofte begået virkelige forbrydelser, og den uvilje, hvormed man i kriminalhistorien læser om slige elendiges afstraffelse, lindres ofte af bevidstheden om, at mange af dem havde fortjent den hårde skæbne, de blev idømt for trolddommens indbildte brøde, som giftblandere, forførere og redskaber for hemmelige familieforbrydelser.

Således var Ailsie Gourlay, som Lucys moder fandt for godt at antage til hendes opvarterske for at få hendes sind fuldstændigt underkuet. En kvinde af mindre høj stand end lady Ashton ville ikke have vovet at gøre et sådant skridt, men hendes rang og faste karakter hævede hende op over verdens dom, og man fortalte, at hun valgte den bedste og mest erfarne sygevogterske

og "kloge kone" i hele omegnen til at passe sin datter, hvorimod det ville være blevet lagt en ringere person til last at have søgt bistand hos en af menneskeslægtens hovedfjendes forbundsfæller.

Kællingen opsatte med lethed og gennem hentydninger sit hverv, uden at lady Ashton behøvede at gøre sig umage med en bestemt forklaring. For hun var i mange henseender godt skikket til den rolle, hun spillede, som heller ingen med nytte kunne have påtaget sig, uden at have været i besiddelse af et vist kendskab til det menneskelige hjerte og de menneskelige lidenskaber. Mor Gourlay så, at Lucy gøs ved synet af hendes ydre, som vi allerede har skildret, da vi traf hende ved den blinde Alices dødsleje, og idet hun i sit hjerte hadede den stakkels pige for den rædsel, hvormed hun så sig betragtet, begyndte hun sin virksomhed med at forsøge på at udslette eller overvinde de fordomme, hun i sit stille sind anså for dødelige fornærmelser. Dette var let gjort, da heksens ydre styghed snart blev opvejet af et skin af venlighed og deltagelse, hvortil Lucy nu havde været dårligt vant i den sidste tid. Hendes tjenstvillighed og virkelige dygtighed vandt hende hendes syges øre, om ikke hendes fortrolighed, og under påskud af at fordrive sygeværelsets kedsommelighed tog hun snart hendes opmærksomhed til fange ved sine fortællinger, hvoraf hun havde et stort forråd, og til hvilke Lucys vante læsning og forestillinger bevægede hende til at låne opmærksomt øre. I starten var mor Gourlays fortællinger blide og tiltrækkende og drejede sig om

Ellefolk, som dansede på sletten grøn ved midnat,
og elskende, som måtte evigt vanke om og græde,
og høje borge, på hvilke lede troldmænd
holdt deres fanger lænkebundet,

men efterhånden fik de et mørkere og mere hemmelighedsfuldt præg, så de, når de var blevet fortalt ved lampen omkring midnat og stærkere fremhævet af den blåøjede heks med den dirrende røst, de bævende, ligblå læber, den opløftede, skinmagre pegefinger og det rokkende hoved, kunne have forfærdet en mindre let fængelig indbildningskraft i en mere vantroende tidsalder. Den gamle sycorax så, hvilken fordel hun havde vundet, og indsnævrede efterhånden sin tryllekreds om det ulykkelige offer, på hvis ånd hun indvirkede. Hendes sagn begyndte at handle om den skæbne, der var overgået slægten Ravenswood, hvis tidligere storhed og vældige magt lettroenheden havde udsmykket med få mange overnaturlige egenskaber. Historien om den skæbnesvangre kilde blev fortalt i hele dens fuldstændighed og med frygtelige tillæg af den gamle sybille. Den spådom som Caleb havde fortalt om den hedengangne mø, som skulle fæstes af den sidste Ravenswood, fik sin egen gådefulde forklaring, og det sælsomme syn, junkeren af Ravenswood havde set i skoven, og som til dels var kommet for dagen ved hans hastige forespørgsler i gamle Alices hytte, gav stof til mange overdrivelser.

Lucy ville måske have ladet hånt om disse fortællinger, dersom de havde vedrørt en anden slægt, eller hendes egen tilstand havde været mindre modløs. Men under de forhold, hun befandt sig, fik den tanke, at der hvilede en ond skæbne over hendes kærlighed, overvægten over hendes andre følelser,

og overtroens skummelhed formørkede et sind, der allerede var blevet stærkt svækket af sorg, trængsler, uvished og en trykkende fornemmelse af ensomhed og forladthed. Hendes opvarterske fortalte hende historier, som i deres enkelte omstændigheder havde en så stor lighed med hendes egen, at hun efterhånden blev bevæget til at tale med konen om sådanne sørgelige og gådefulde emner og fattede et slags tillid til sybillen, hvis ydre endnu stedse bragte hende til uvilkårligt at gyse. Mor Gourlay vidste nu, hvordan hun kunne få udbytte af denne ufuldkomne tillid, idet hun ledte Lucys tanker hen på midlerne til at se ind i fremtiden, den sikreste måde måske, hvorpå forstanden kan rokkes og modet tilintetgøres. Varsler blev forklaret, drømme udlagte og måske blev andre af den slags kunster anvendt, hvorved den tids vise bedrog og fortryllede deres forblindede tilhængere. Af anklagepunkterne mod Ailsie Gourlay – for det er en slags trøst at vide, at den gamle heks blev tiltalt, domfældet og brændt oppe på toppen af North Berwick Law ifølge en afsagt dom af et statsrådsudvalg – ser jeg, at hun blandt andre forbrydelser blev beskyldt for, at hun ved hjælp af Satans bistand og blændværker i et spejl havde vist en ung dame en herre, som den omtalte unge dame havde været forlovet med og som på den tid var i udlandet, og som i synet havde vist sig at være i begreb med at række en anden dame sin hånd, men på dette og nogle flere steder i forhøret synes navne og tidsangivelser, formodentlig af hensyn til de pågældende familiers ære, at være udeladt. Har mor Gourlay virkeligt været i stand til at lave en sådan taskenspillerkunst, er det klart, at hun må have haft bedre bistand til udøvelsen af bedrageriet end den, hendes egen færdighed eller egne

pengemidler havde kunnet yde hende, men i alt fald gjorde det gådefulde syn sin sædvanlige virkning og rystede Lucy, så hendes stemning blev urolig, hendes helbred hver dag svagere og svagere og hendes væsen tvært, tungsindigt og ustadigt. Hendes fader, som til dels gættede årsagen til disse symptomer og lagde en myndighed for dagen, der var usædvanlig for ham, forlangte med bestemthed, at mor Gourlay skulle forvises fra slottet; men pilen var afskudt og sad og bulnede lige til skaftet i siden på den sårede hind.

Kort efter at denne kvinde var kommet bort, tilkendegav Lucy Ashton på sine forældres opfordring dem med en livlighed, der overraskede dem, "at hun vel vidste, at Himmel og Helvede havde sammensvoret sig mod hendes forening med Ravenswood; men at hendes løfte ikke des mindre var bindende for hende, og at hun hverken kunne eller ville tage det tilbage uden Ravenswoods samtykke. – Skaf mig vished om," tilføjede hun sluttelig, "at han vil fritage mig for min forpligtelse, så kan De gøre med mig, som De lyster, mig er det lige kært hvordan. Når diamanterne er borte, hvilken betydning har så skrinet?"

Den trodsige tone, hvori dette blev sagt, idet hendes øjne strålede af et unaturligt lys og hendes hænder var fast sammenknyttede, udelukkede muligheden af et ordskifte, og alt, hvad lady Ashton kunne opnå ved sin snedighed var, at hun fik lov til at diktere det brev, hvor hendes datter opfordrede Ravenswood til at tilkendegive, om han agtede at fastholde eller opgive, hvad hun kaldte "deres ulykkelige forbindelse." Denne fordel benyttede lady Ashton sig i den grad af, at læseren efter brevets ordlyd ville have troet, at Lucy opfordrede sin elsker til at give afkald på en pagt, der stred imod begges tarv og

tilbøjelighed. Lady Ashton stolede imidlertid ikke engang på dette grove bedrageri, men besluttede til sidst helt at undertrykke brevet i håb om, at Lucys utålmodighed ville bevæge hende til at fordømme Ravenswood uhørt og i hans fraværelse. Men heri blev hun skuffet. For vel var der gået en længere tid, end der behøvedes til at få svar fra fastlandet, og den svage stråle af håb, som endnu ulmede i Lucys sjæl, var næsten slukket, men dog forlod den tanke, at hendes brev ikke var blevet rigtigt besørget, hende aldrig, og en af hendes moders nye rænker satte hende uventet i stand til at forvisse sig om, hvad hun mest ønskede at erfare. Efter at Helvedes kvindelige redskab var blevet vist bort fra borgen, besluttede lady Ashton, som ikke lod noget middel uforsøgt til sit øjemeds opnåelse, at anvende et redskab af en helt anden beskaffenhed. Det var ingen anden end den tidligere omtalte velærværdige mr. Bidethebent, en presbyteriansk præst af de allerstrengeste grundsætninger og den ufravigeligste rettroenhed, som hun kaldte til hjælp ligesom tyrannen i sørgespillet, der siger:

> En præst skal hende hendes ord afprædike
> og gøre det til synd at holde tro det løfte,
> som jeg vil have brudt.

Men lady Ashton havde taget fejl af det redskab, hun havde valgt; vel blev hans fordomme let vundet for hende, og det faldt ikke vanskeligt at vække hans afsky for udsigten til en forbindelse mellem datteren af en gudfrygtig, rettroende og presbyteriansk familie af stand og arvingen efter en blodtørstig prælatist og forfølger, hvis hænder var blevet farvet lige op til håndleddene i Guds helliges blod, hvilket i præstens tanker ville se ud som en forbindelse mellem en moabitisk fremmed og en

af Zions døtre, men ved siden af alle sin trosretnings strengere fordomme og grundsætninger besad Bidethebent en sund dømmekraft og havde netop i den forfølgelsens skole, hvor hjertet som oftest forhærdes, lært medfølelse. I en samtale under fire øjne med miss Ashton blev han dybt grebet af hendes sorg og måtte indrømme det berettigede i hendes forlangende om at få tilladelse til at tale med Ravenswood om deres højtidelige pagt, og da hun gjorde ham opmærksom på, hvor meget hun led under den uvished, hun svævede i, om hendes brev nogensinde var blevet sendt bort, gik den gamle mand med lange skridt frem og tilbage i stuen, rystede på sit grå hoved, støttede sig flere gange en tid på sin stok med dens elfenbens knap og indrømmede efter lang betænkning, at han fandt hendes tvivl så rimelige, at han selv ville bidrage til at få dem fjernet.

"Jeg kan ikke tro andet, miss Lucy," sagde han, "end at Deres værdige fru moder her har vist en vel overdreven iver, om end den utvivlsomt er udsprunget af kærlig omsorg for Deres bedste – både her og hisset. For om manden også er af forfølgende blod og selv en forfølger, en kavaler eller ildesindet og en spotter, der ingen arv har i Jesus, er det os dog befalet at være retfærdige mod alle og opfylde vor pagt, såvel mod den fremmede som mod dem, der er i broderskab med os. Derfor vil jeg selv, ja jeg selv, hjælpe til, at Deres brev kommer manden Edgar Ravenswood til hænde i håb om, at følgen deraf vil blive Deres udfrielse af de garn, hvori han voldsomt har indhyllet Dem. Og på det at jeg i så henseende hverken skal gøre mere eller mindre, end hvad der er blevet tilstedet af Deres velbårne forældre, vil jeg bede Dem, at De uden tillæg eller fradrag vil

afskrive det brev, som tidligere blev skrevet efter Deres Velbårne moders tilsigelse, og det skal blive så sikkert besørget af mig, at hvis De, velbårne unge madame, ikke får svar, må De nødvendigvis antage, at det er mandens hensigt stiltiende at opgive den skammelige pagt, som han måske nødigt vil bryde åbenlyst."

Lucy greb ivrigt den udvej, der blev anvist af den værdige gejstlige. Et nyt brev blev skrevet med de selv samme ord som det forrige og mr. Bidethebent betroede det til Sanders Moonshine, en ivrig kirkeforstander, når han var i land, og, når han var ombord i sin skude, så dristig en smugler, som nogensinde havde furet en jagerbom ud for de vinde, der blæser mellem Campvere og Skotlands østkyst. På sin sjælesørgers opfordring lovede Sanders beredvilligt, at brevet skulle blive sikkert afleveret til junkeren af Ravenswood ved det hof, hvor han nu opholdt sig.

Dette tilbageblik har været nødvendigt til forklaring af den samtale mellem miss Ashton, hendes moder og Bucklaw, som vi har skildret i et foregående kapitel.

Lucy var nu som en sømand, der, mens han driver om på et oprørt hav, klynger sig til en enkelt planke, men hvis kræfter til at holde fast hvert øjeblik bliver svagere og svagere i nattens tykke mørke, som kun afbrydes af lysglimt, der hvislende viser ham de hvide toppe af de vover, som snart skal opsluge ham.

Den ene uge, den ene dag hensneg sig efter den anden, og St. Judæ dag, den som Lucy selv fastsatte som yderste frist kom, uden at der var indløbet brev eller budskab fra Ravenswood.

32

Hvor pynteligt stå disse navne dog,
ulig de andre underskrifter i min bog!
Brudgommens skrifttræk stå foroven i en rad
så lige som en snor på hvide blad,
og nedenunder brudens pen så fin
har hendes tegnet let som kvist af en jasmin.

– Crabbe.

St. Judæ dag kom, der var den grænse Lucy selv havde sat for den sidste forventning, men som vi allerede har sagt, uden at der var indløbet brev eller budskab fra Ravenswood. Derimod hørtes der fra Bucklaw og hans trofaste staldbroder Craigengelt, som indfandt sig tidligt om morgenen for at få ægteskabskontrakten bragt i stand og de fornødne dokumenter underskrevet.

Disse var blevet omhyggeligt affattet af sir William Ashton selv, men på grund af miss Ashtons helbredstilstand, som det hed sig, var det blevet besluttet, at ingen andre end de nærmeste skulle være til stede, når dokumenterne blev underskrevet, ligesom det også var blevet vedtaget, at vielsen skulle foregå fire dage efter at kontrakten var blevet underskrevet. Dette forslag var kommet fra lady Ashton, for at Lucy skulle få så lidt tid som muligt til at træde tilbage eller atter blive genstridig.

Der viste sig imidlertid ingen tegn til, at nogen af delene ville ske. Hun hørte på den foreslåede ordning med fortvivlelsens

rolige ligegyldighed eller snarere med en sløvhed, der stammede fra hendes følelsers nedtrykte og bedøvede tilstand. For et så lidt klarsynet øje som Bucklaws røbede hendes holdning ingen synderligt større ulyst, end det kunne passe sig for en undselig ung dame, som dog, hvad han ikke kunne skjule for sig selv, snarere rettede sig efter sine nærmestes valg end viste ham nogen personlig forkærlighed.

Da brudgommen havde bragt miss Ashton sin morgenhilsen, blev hun ladt ene nogen tid, idet hendes moder dog ytrede, at dokumenterne måtte underskrives før klokken tolv, for at ægteskabet kunne blive lykkeligt.

Lucy lod sine piger klæde sig på, som de fandt for godt, og blev naturligvis glimrende pyntet. Hendes kjole var af hvidt atlask besat med brysseler-kniplinger, og i sit hår havde hun en mængde ædelsten, hvis glans dannede en sælsom modsætning til hendes ligbleghed og den uro, der boede i hendes rastløse øjne.

Næppe var hendes påklædning tilendebragt, før Henry indfandt sig for at føre den modstandsløse brud til den store sal, hvor alt var færdigt til kontraktens underskrift. "Ved du vel, søster," sagde han, "det glæder mig, at du dog får Bucklaw i stedet for Ravenswood, der så ud som en spansk grande, der var kommet for at skære halsen over på os alle sammen og træde vores lig under fode. Og jeg er glad over, at det vide hav ligger imellem os i dag, for jeg skal aldrig glemme, hvor forskrækket jeg blev, da jeg anså ham for den gamle sir Malises billede, der var trådt ud fra lærredet. Sig mig oprigtigt, er du ikke glad over at være blevet fri for ham?"

"Stil mig ingen spørgsmål," svarede hans ulykkelige søster. "Kun lidt mere kan ske, som kan gøre mig glad eller bedrøvet her i verden!"

"Det siger enhver ung brud," sagde Henry, "vær derfor ikke forknyt, Lucy, for om et år har piben nok fået en anden lyd, og jeg skal være brudesvend og ride foran dig til kirke, og alle vores og Bucklaws venner og frænder skal ride med i festligt optog, og jeg skal have en rød, galoneret kjole på og en hat med fjer og et bælte med dobbelt guldkant og *point d'espagne* Note 25) og en daggert, i stedet for kårde, skønt jeg jo rigtignok hellere vil have en kårde, men det vil fader ikke vide af. Alle mine sager og hundrede andre kommer i aften fra Edinburgh med gamle Gilbert og pakmulerne, og så snart de kommer, skal jeg bringe dem herop og vise dig dem."

Drengens sladren blev afbrudt her af lady Ashton, som var blevet noget urolig over sin datters tøven, og med et af sine sødeste smil tog hun Lucy under armen og førte hende til salen, hvor man ventede hende.

De eneste tilstedeværende var sir William Ashton, oberst Douglas Ashton, denne i fuld uniform, Bucklaw i bryllupsdragt, Craigengelt rigt udstyret fra top til tå ved sin velynders godhed og bedækket med galoner, samt den velærværdige mr. Bidethebent, eftersom det i de strengt presbyterianske familier blev anset for uundgåeligt nødvendigt, at en præst var til stede ved alle mere end almindeligt højtidelige lejligheder.

Der var sat vin og forfriskninger frem på et bord, hvorpå dokumenterne lå færdige til underskrift.

Men førend der blev taget fat på enten forretninger eller forfriskninger, opfordrede mr. Bidethebent på et vink af sir

William Ashton selskabet til i forening med ham at deltage i en bøn holdt på stående fod, hvor han bad om velsignelse over den pagt, som nu skulle sluttes mellem de tilstedeværende hæderlige personer. Med sin tids og sin stands troskyldighed, som tillod stærke personlige hentydninger, bad han, at den ene af disse velbårne personers sårede sjæl måtte blive læget til løn for, at hun havde fulgt sine velbårne forældres råd, og at, da hun havde opført sig som et barn efter Guds bud ved at ære sin fader og sin moder, hun og hendes måtte nyde godt af den forjættede velsignelse, mange dage her i landet og en lykkelig lod siden hen i et bedre land. Endvidere bad han, at brudgommen måtte aflægge de dårskaber, som leder ungdommen bort fra kundskabens sti, at han måtte ophøre at finde glæde i forfængeligt og fordærveligt selskab, spottere, svirebrødre og dem, der sidder længe ved deres vin (her blinkede Bucklaw ad Craigengelt), og sky den omgang, der leder til vildfarelse. En passende bøn for sir William og lady Ashton og deres børn sluttede denne religiøse tale, der således havde omfattet enhver tilstedeværende med undtagelse af Craigengelt, som den værdige præst sandsynligvis antog for at have forspildt ethvert håb om nåde.

Man var nu nået til dagens forretning. Sir William underskrev kontrakten med en sagførers omstændelighed og nøjagtighed, hvorpå hans søn underskrev den med en soldats skødesløshed, og efter at Bucklaw havde underskrevet så hastigt, som Craigengelt kunne få bladene vendt, tørrede han til sidst sin pen af i denne hædersmands nye kniplingshalstørklæde.

Nu skulle miss Ashton underskrive dokumenterne, i hvilket øjemed hun blev ført hen til bordet af sin årvågne moder. Først ville hun skrive med en udyppet pen, og da hun var blevet gjort opmærksom herpå, syntes hun efter flere frugtesløse forsøg at være ude af stand til at dyppe den i det svære sølvblækhus, der stod fyldt foran hende, hvorpå den årvågne lady Ashton skyndte sig at afhjælpe denne mangel. Jeg har selv set det skæbnesvangre dokument, og i de tydelige træk, hvormed Lucy Ashtons navn er nedskrevet på hver side, findes der kun en højst ubetydelig, skælvende uregelmæssighed, der vidner om hendes sindstilstand, da hun underskrev. Men den sidste underskrift er ufuldstændig, udslettet og uren. For mens hendes hånd var beskæftiget med at underskrive den, hørte man hastige hovslag af en hest udenfor porten og derpå fodtrin i det ydre galleri, samt en bydende stemme, der kuede tjenerens modstand. Pennen faldt ud af hånden på Lucy, idet hun med et svagt skrig udbrød "Han er kommet, han er kommet!"

33

Det efter stemmen er en Montague!
Dreng, hent mit sværd.
Nu ved min hæderkronte adelsæt,
ihjel at slå ham er vi mer end ret!

– Romeo og Julie.

Næppe havde miss Ashton tabt pennen, før døren til salen fløj op og junkeren af Ravenswood trådte ind.

Lockhard og en anden tjener, der forgæves havde modsat sig, at han gik igennem gangen eller forværelset, sås at stå på dørtærsklen som naglet fast til den af en overraskelse, der øjeblikkelig forplantede sig til alle inde i salen. Oberst Douglas Ashtons var blandet med harme og Bucklaws med stolt og påtagen ligegyldighed. De øvrige, og deriblandt endog lady Ashton, røbede tegn på frygt, og Lucy syntes at være blevet forvandlet til sten ved dette uventede syn. Og et syn kunne det også godt kaldes! For Ravenswood så snarere ud som en, der var vendt tilbage fra de døde, end som en levende gæst.

Han stillede sig midt i salen lige over for det bord, ved hvilket Lucy sad, og så på hende med et blandet udtryk af sorg og rolig harme, som om hun var alene. Hans mørke ridekappe, der var gledet ned fra den ene skulder, hang i vide folder som en spansk kappe ned om hans ene side. Resten af hans kostbare påklædning var medtaget af rejsen og bragt i uorden af det skarpe ridt. Han havde et sværd ved siden og pistoler i bæltet. Hans bredskyggede hat, som han ikke havde taget af, da han

var trådt ind, gjorde hans mørke træk endnu mørkere, og udtærede, som de var, af sorg og mærkede med en langvarig sygdoms skrækkelige præg gav dem et grumt og næsten vildt udtryk i hans ansigt, der af naturen var barsk og hårdt. De sammenfiltrede og uordentlige lokker, der hang ned under hans hat, gjorde i forening med hans faste, ubevægelige stilling, at hans hoved fik større lighed med en marmorstøttes end med et levende menneskes. Han sagde ikke et eneste ord, og i over to minutter herskede der en dyb tavshed i salen.

Den blev afbrudt af lady Ashton, som knapt endnu havde genvundet sin medfødte dristighed. Hun forlangte at vide grunden til denne ubemyndigede indtrængen.

"Det er et spørgsmål, madame," sagde hendes søn, "som jeg har den bedste ret til at stille, og jeg må bede junkeren af Ravenswood at følge med mig, for at han i ro og mag kan svare på det."

Nu tog Bucklaw ordet og sagde, "at intet menneske på jorden skal tiltage sig hans ældre ret til at kræve en forklaring af junkeren – for pokker, Craigengelt," tilføjede han i en dæmpet tone, "hvorfor står De der og spiler øjnene op, som om De så et genfærd? Hent mig min kårde ude på gangen!"

"Min ret," sagde oberst Ashton, "til at kræve den mand til regnskab, som har vist min familie denne mageløse fornærmelse, afstår jeg ikke til nogen."

"Tålmodighed, De herrer," sagde Ravenswood, idet han vendte sig barsk om mod dem, og slog ud med hånden, ligesom for at standse deres ordskifte. "Er De lige så kede af Deres liv, som jeg af mit, skal jeg finde tid og sted til at sætte det mod et

af Deres eller mod Dem begge. For øjeblikket er det ikke min agt at tvistes om småting."

"Småting!" gentog oberst Ashton, halvt blottende sin kårde, mens Bucklaw lagde sin hånd på fæstet af den, som Craigengelt lige havde rakt ham.

I sin frygt for sin søns sikkerhed kastede sir William Ashton sig ind mellem de to unge mænd og Ravenswood og udbrød: "Min søn, jeg befaler dig – Bucklaw – jeg beder Dem holde fred i dronningens og lovens navn!"

"I Guds lovs navn," sagde Bidethebent, idet han med opløftede hænder og ligeledes nærmede sig Bucklaw, obersten og genstanden for deres harme. "I Hans navn, der bragte fred på jorden og i menneskene velbehag, bønfalder, besværger, befaler jeg Dem at afholde Dem fra voldsomheder mod hinanden! Gud hader den blodtørstige. Den, som dræber med sværdet, skal dræbes ved sværdet."

"Anser De mig for en hund, sir?" sagde oberst Ashton, idet han hidsigt vendte sig om imod ham, "eller for et endnu dummere umælende dyr, at jeg skal finde mig i denne fornærmelse i min faders hus? Slip mig, Bucklaw! Han skal stå mig til regnskab, eller jeg støder ham ved Himlen ned på stedet!"

"Her skal De ikke røre ham," svarede Bucklaw. "Han skånede en gang mit liv, og om han så var Djævelen selv, der var kommet for at flyve bort med huset og den hele slægt, skal han dog have ærligt spil."

Da de to unge mænd således i deres lidenskabelighed modarbejdede hinanden, fik Ravenswood tid til med fast og alvorlig stemme at udbryde: "Stille! Lad dem, der virkelig søger

fare, vælge den passende tid, når den er at finde. Mit ærinde her skal snart være forrettet. – Er det Deres håndskrift, madame?" tilføjede han i en blidere tone, idet han rakte miss Ashton hendes sidste brev.

Lucy forblev tavs. Forfærdelse og en endnu stærkere og mere uklar følelse forvirrede så fuldstændigt hendes fatteevne, at hun sandsynligvis næppe forstod det spørgsmål, der var blevet stillet hende.

"Hvis De agter," sagde sir William Ashton, "at støtte noget retligt krav på dette papir, sir, må De intet svar vente Dem på et udenrets spørgsmål."

"Jeg beder Dem, sir William Ashton," sagde Ravenswood, "og alle De, som hører mig, ikke at misforstå min hensigt. Ønsker denne unge dame af sin egen fri vilje at tage sit ord tilbage, hvad hendes brev synes at tilkendegive, da er der intet vissent løv, som flyver for efterårsblæsten på heden, der har mindre værd i mine øjne. Men jeg må og vil høre sandheden af hendes egen mund, uden denne fyldestgørelse forlader jeg ikke dette sted. Da De er mig overtallig, kan De sikkert dræbe mig, men jeg er bevæbnet og fortvivlet og vil ikke dø uhævnet. Dette er min beslutning, optag den nu som De vil. Jeg vil høre hendes beslutning af hendes egen mund. Vælg nu," sagde han og drog sin kårde med sin højre hånd og trak med sin venstre en pistol op af sit bælte, men vendte spidsen af den ene og mundingen af den anden nedad. "Vælg, om De vil, at denne sal skal overskylles med blod, eller om De vil indrømme mig den afgørende samtale med min trolovede brud, som både Guds og landets love berettiger mig til at kræve."

Ved klangen af hans røst og den bestemte handling, som ledsagede den, veg de alle tilbage, for den sande fortvivlelses heftighed undlader sjældent at overvælde de voldsomme kraftige lidenskaber, der må modsætte sig den. Præsten var den første, som tog ordet. "Modtag i Guds navn," sagde han, "et fredstilbud af den ringeste af hans tjenere. Det, som denne velbårne person forlanger, er i visse henseender rimeligt, om end det kræves med for megen heftighed. Lad ham høre af miss Lucys egne læber, at hun lydigt har føjet sig efter sine forældres vilje og fortryder sin pagt med ham, og når han har forsikret sig her om, vil han drage fredeligt bort til sit hjem og ikke volde os mere bryderi. Ak, den gamle Adams surdej er stærk, endog i de genfødte, og vi bør visselig bære over med dem, som, fordi de endnu befinder sig i bitterhedens galde og uretfærdighedens lænker, lader sig rive med af de jordiske lidenskabers ustyrlige strøm. Lad derfor junkeren af Ravenswood få den samtale, som han gør krav på. Den kan kun volde den velbårne frøken en forbigående smerte, eftersom hun nu uigenkaldeligt har forpligtet sig til at tiltræde sine forældres valg. Lad det være således, siger jeg. Det hører til mit kald at bønfalde Deres Velbårenheder om at samtykke i denne lægende sammenkomst."

"Aldrig!" svarede lady Ashton, hvis forbitrelse nu havde overvundet hendes første skræk og overraskelse. "Aldrig skal dette menneske tale under fire øjne med min datter, der er en andens trolovede brud! Hvem, der vil, kan forlade dette værelse, men jeg bliver. Jeg frygter hverken hans voldsomhed eller hans våben, skønt nogle," sagde hun med et sideblik på oberst

Ashton, "som bærer mit navn, synes at være mere påvirkede af dem."

"Læg for Guds skyld ikke brænde til ilden, madame," sagde den værdige præst. "Junkeren af Ravenswood kan sikkert intet have at indvende imod, at De bliver på grund af den unge dames helbredstilstand og Deres moderlige pligt. Jeg vil også blive, måske kan mine grå hår afværge udbrud af vrede!"

"Det står Dem frit for, sir," sagde Ravenswood, "og lady Ashton kan ligeledes blive, hvis hun ønsker det, men alle andre må gå."

"De skal snart gøre mig regnskab for dette, Ravenswood," sagde oberst Ashton i forbigående til ham, idet han gik ud.

"Når De behager," svarede Ravenswood.

"Men jeg," sagde Bucklaw halvt smilende, "har et ældre krav på Deres tid, og det et temmelig gammelt krav."

"Aftal dette, som De vil," sagde Ravenswood, "lad mig kun have fred i dag, så skal der fra i morgen ikke være nogen kærere beskæftigelse på jorden for mig, end at give Dem al den fyldestgørelse, De kan ønske!"

De andre herrer gik, men sir William Ashton blev endnu tilbage.

"Jeg tror ikke, mr. junker af Ravenswood," sagde han i en forsonlig tone, "at jeg har fortjent af Dem, at De vil afstedkomme et sådant forargeligt og fornærmeligt optrin i mit hus. Vil De stikke Deres kårde i skeden og begive Dem med mig ind i mit arbejdsværelse, skal jeg med de mest overbevisende grunde vise Dem det unyttige i Deres nuværende uregelrette fremgangsmåde."

"I morgen, sir – i morgen – i morgen skal jeg høre på Dem så længe, De vil," sagde Ravenswood og afbrød ham. "Denne dag har sin egen uopsættelige gerning."

Han pegede på døren, og sir William gik.

Ravenswood stak sin kårde i skeden og sin pistol i bæltet, gik sindigt hen til døren, som han låste, vendte derpå tilbage, løftede sin hat op fra sin pande og, idet han stirrede på Lucy med øjne, hvor et udtryk af sorg fortrængte deres tidligere bisterhed, strøg sit sammenfiltrede hår tilbage fra sit ansigt og sagde: "Kender De mig, miss Ashton? Jeg er stadig Edgar Ravenswood, som for Deres kærligheds skyld gav afkald på de dyre bånd, hvormed krænket ære forpligtede ham til at søge hævn. Jeg er den Ravenswood, som for Deres skyld tilgav, ja vekslede venskabshåndtryk med sit hus' undertrykker og ødelægger – sin faders bagvasker og banemand!"

"Min datter," svarede lady Ashton, og afbrød ham, "har ikke grund til at tvivle om, hvem De er. Deres nuværende giftige tale er tilstrækkelig til at minde hende om, at hun har sin faders dødsfjende for sig!"

"Jeg beder Dem have tålmodighed, madame," sagde Ravenswood "mit svar må jeg høre af hendes egne læber. En gang endnu, miss Lucy Ashton. Jeg er den Ravenswood, som De gav det højtidelige løfte, De nu ønsker at tage tilbage og udslette."

Lucys blodløse læber kunne kun stamme: "Det var min moder."

"Hun siger sandhed," sagde lady Ashton, "det var mig, som i kraft af både Guds og menneskers lov rådede og hjalp hende at

tilsidesætte et ulykkeligt og overilet løfte og tilintetgøre det med hjemmel af Skriften selv."

"Skriften!" sagde Ravenswood hånligt.

"Lad ham høre det skriftsted," sagde lady Ashton til den gejstlige, "ifølge hvilket De selv med forsigtig ulyst tilkendegav, at den foregivne forlovelse, hvorpå dette voldsomme menneske holder fast, var ugyldig."

Præsten tog sin spændebibel op af lommen og oplæste følgende ord: "Og når en kvinde lover Herren et løfte og forpligter sig med en forpligtelse i sin faders hus i sin ungdom, og hendes fader hører hendes løfte og hendes forpligtelse, som hun haver forpligtet sig på med sin sjæl, og hendes fader tier dertil, da skal alle hendes løfter stå ved magt, og al den forpligtelse, som hun har forpligtet sig på med sin sjæl, skal stå ved magt."

"Forholdt det sig da ikke netop således med os?" afbrød Ravenswood ham.

"Tæm Deres utålmodighed, unge mand," svarede præsten, "og hør, hvad der videre står i den hellige tekst: Men dersom hendes fader gør det til intet på den dag, som han hører alle hendes løfter og hendes forpligtelser, som hun har forpligtet sig på med sin sjæl, da skal det ikke stå ved magt, og Herren skal forlade hende det, fordi hendes fader har gjort det til intet."

"Og var vi ikke," sagde lady Ashton, og tog heftigt og hoverende til orde, "netop stedte i det tilfælde, som omtales i den hellige skrift? Vil dette menneske nægte, at så såre vi, hendes forældre, blev vidende om det løfte eller den forpligtelse, hvorpå vor datter havde forpligtet sig med sin sjæl,

forkastede vi det på det bestemteste og underrettede ham skriftligt om vor beslutning."

"Er dette alt?" spurgte Ravenswood, og så på Lucy. "Vil De lade edsvorne løfter, udøvelsen af Deres frie vilje og en gensidig kærligheds følelser træde tilbage for disse usle, hykleriske spidsfindigheder?"

"Hør ham!" sagde lady Ashton med et blik på præsten, "hør gudsbespotteren!"

"Gud tilgive ham," sagde Bidethebent, "og oplyse hans uvidenhed!"

"Hør, hvad jeg har ofret for Deres skyld," sagde Ravenswood, og henvendte sig stadig kun til Lucy, "førend De stadfæster, hvad der er blevet gjort i Deres navn. En gammel slægts ære, mine bedste venners indtrængende råd er forgæves blevet tilbudt mig for at rokke min beslutning. Lige så lidt som fornuftens grunde eller overtroens varsler har kunnet bringe min troskab til at vakle, endog de døde er stået op for at advare mig, og deres advarsler er blevet foragtet! Er det Deres hensigt at gennembore mit hjerte for dets troskab med netop det våben, som min ubesindige tillid betroede Deres hånd?"

"De har nu stillet de spørgsmål, De har fundet for godt, hr. junker af Ravenswood," sagde lady Ashton, "og De ser, at min datter er aldeles ude af stand til at svare Dem. Men jeg vil svare i hendes sted, og det på en måde, så at De ikke kan modsige mig. De forlanger at vide, om Lucy Ashton af sin egen frie vilje ønsker at hæve den forbindelse, hvortil hun er blevet forlokket. De har selv hendes egenhændige brev, hvori hun ønsker den opgivet, og til end større bevis på dette er hendes ønske her den ægteskabskontrakt, hun i formiddags har underskrevet med

mr. Hayston af Bucklaw i overværelse af denne velærværdige herre."

Ravenswood stirrede som forstenet på kontrakten. "Var det uden svig eller tvang," sagde han med et blik på præsten, "at miss Ashton underskrev dette dokument?"

"Det sværger jeg ved mit hellige embede."

"Det er unægteligt et uigendriveligt bevis, madame," sagde Ravenswood alvorligt, "og det vil være lige så overflødigt som uhæderligt at spilde et ord mere på unyttige forestillinger eller bebrejdelser. – Der, madame," sagde han, idet han lagde det underskrevne papir og brudstykket af guldmønten hen foran Lucy, "er beviserne for Deres første forbindelse. Gid De må være mere trofast mod den, De lige har indgået! Jeg må ulejlige Dem med at tilbagegive de tilsvarende tegn på min ilde anbragte tillid eller, som jeg hellere må kalde det, min uhyre dårskab!"

Lucy besvarede sin elskedes hånlige øjekast med et blik, hvorfra al fatteevne syntes at være bandlyst, men hun syntes dog til dels at have forstået hans mening, eftersom hun løftede sine hænder i vejret ligesom for at løse et blåt bånd, hun havde om halsen. Da hun imidlertid ikke kunne udføre, hvad hun havde i sinde at gøre, skar lady Ashton båndet over og løsnede brudstykket af guldmønten, som miss Ashton hidtil havde båret skjult på sit bryst – af den skriftlige genpart af de elskendes troskabsløfte havde hun allerede i nogen tid været i besiddelse. Med en stolt nejen overgav hun begge dele til Ravenswood, der var blevet meget mildere stemt, da han modtog guldstykket.

"Og hun kunne bære det således," sagde han til sig selv, "kunne bære det inde på sit bryst, bære det nærmest ved sit hjerte endog da – men det nytter ikke at klage," sagde han, idet

han strøg den tåre bort, der var trådt frem i hans øje, og indtog atter sin alvorlige holdning. Han gik hen til kaminen, kastede papiret og guldstykket ind i ilden og trådte på kullene, som om han ville forvisse sig om deres tilintetgørelse. "Jeg vil ikke længere være en ubuden gæst her," sagde han derpå. "Deres onde ønsker og endnu værre gerninger, lady Ashton, vil jeg kun gengælde med at udtrykke det håb, at de må være Deres sidste anslag mod Deres datters ære og lykke. – Og De, madame," tilføjede han, og henvendte sig til Lucy, "har jeg intet andet at sige, end at jeg vil bede til Gud, at De ikke må være til afsky for verden for denne Deres forsætlige og overlagte mened." Med disse ord drejede han sig om på hælen og forlod værelset.

Ved bønner og befalinger havde sir William Ashton holdt sin søn og Bucklaw tilbage i en afsides del af slottet for at forebygge, at de oftere traf sammen med Ravenswood, men idet junkeren gik ned ad hovedtrappen, gav Lockhard ham en billet, hvori oberst Sholto Douglas Ashton udbad sig oplysning om, hvor junkeren af Ravenswood ville være at finde om fire eller fem dage, da brevskriveren havde en vigtig sag at afgøre med ham, så snart en magtpåliggende familiebegivenhed havde fundet sted.

"Sig oberst Ashton," sagde Ravenswood roligt, "at jeg er at træffe på Ulveklippen, når som helst det måtte være ham belejligt."

Idet han gik ned ad ydertrappen, som førte ned fra terrassen, blev han standset for anden gang af Craigengelt, der på sin velynder, lairden af Bucklaws vegne udtrykte det håb, at Ravenswood ikke ville forlade Skotland i de første dage, da han

skyldte ham at bevidne ham sin taknemlighed for både ældre og nyere høfligheder.

"Sig Deres herre," svarede Ravenswood hidsigt, "at han selv kan bestemme tiden. Han vil kunne træffe mig på Ulveklippen, hvis hans hensigt ikke bliver kommet i forkøbet."

"Min herre," sagde Craigengelt, der fik mod ved at se oberst Ashton og Bucklaw nedenfor terrassen. "Jeg må tillade mig at sige, at jeg ikke kender nogen sådan person her på jorden, og heller ikke tåler jeg, at der føres et sådant sprog til mig!"

"Så søg Deres herre i Helvede!" udbrød Ravenswood, idet han gav efter for den lidenskabelighed, han hidtil havde undertrykt, og stødte Craigengelt så voldsomt fra sig, at han rullede ned ad trappen og blev liggende bevidstløs ved dens fod. "Jeg er en tåbe," tilføjede han, "at jeg vil lade min lidenskabelighed gå ud over en så uværdig skurk!"

Derpå satte han sig på sin hest, som han ved sin ankomst havde bundet ved et rækværk foran slottet, red ganske langsomt forbi Bucklaw og oberst Ashton, idet han lettede på sin hat for hver af dem og så dem vist i øjnene under denne stumme hilsen, som de begge besvarede med den samme barske alvor. Ravenswood vedblev at ride med samme langsomhed, som om han snarere søgte end ville undgå en standsning, til han kom til enden af alleen. Men da han var kommet igennem det øverste led, vendte han sin hest og stirrede fast på slottet, hvorpå han sporede sin gode hest og red bort med en fart som en dæmon løsladt af en besværger.

34

Hvo kommer ud fra brudekammeret,
det dødens engel, Azrael, jo er.

– Thalaba.

Efter det skrækkelige optrin, der havde fundet sted på slottet, blev Lucy bragt til sit værelse, hvor hun i nogen tid lå hen i en fuldkommen sløvhedstilstand. Men senere i løbet af næste dag syntes hun ikke alene at have genvundet sin fatning og besindelse, men udtrykte endog et flygtigt letsind, der stred mod hendes karakter og tilstand. Dette letsind blev ind imellem afbrudt af anfald af dyb tavshed og tungsindighed og lunefuld gnavenhed. Lady Ashton blev højst urolig og rådførte sig med huslægerne, men da hendes puls ikke tydede på nogen forandring, kunne de kun sige, at sygdommen havde sit sæde i sjælen, og tilråde jævn bevægelse og adspredelse. Miss Ashton hentydede aldrig til, hvad der var foregået i salen, og det syntes endog tvivlsomt, at hun var vidende derom, da hun ofte blev set føre sine hænder op til sin hals, som om hun søgte efter det bånd, der var blevet taget af den, og mumlede overrasket og misfornøjet, når hun ikke kunne finde det: "Det var det bånd, der bandt mig til livet!"

Lady Ashton havde imidlertid bundet sig for stærkt til at hun, trods alle disse påfaldende kendetegn, endog under sin datters nuværende helbredstilstand turde udsætte hendes bryllup, men det kostede hende stor møje at bevare den lyse side af skinnet i

Bucklaws øjne, da hun helt sikkert vidste, at hvis han først lagde mærke til den mindste uvilje hos hendes datter, ville han til hendes store personlige skam og vanære bryde overenskomsten. Hun besluttede derfor, at hvis Lucy fremdeles ingen modstand gjorde, skulle brylluppet gå for sig på den tidligere fastsatte dag, idet hun håbede, at en forandring af sted, stilling og egenskab ville virke hurtigere og gavnligere på hendes datters urolige sind, end det var at vente af de langsomme forholdsregler, de lægekyndige havde anbefalet. Sir Williams planer til at forøge familiens anseelse og hans ønske om at styrke sig mod de skridt gjort af marquien af A…, bevægede ham let til at samtykke i, hvad han måske ikke kunne have modsat sig, om han også havde villet. Og hvad de unge mænd, Bucklaw og oberst Ashton, angik, så forsikrede de, at det ville være i højeste grad beskæmmende at udsætte det berammede tidspunkt for brylluppet en eneste time på grund af, hvad der var sket, da det så ville hedde sig, at de havde ladet sig skræmme af Ravenswoods trusler og ubudne besøg.

Bucklaw ville sikkert ikke have været i stand til et sådant hastværk, hvis han havde været bekendt med miss Ashtons helbreds- eller, rettere sagt, sindstilstand, men skik og brug bød ved sådanne lejligheder kun korte og sparsomme sammenkomster mellem brud og brudgom, og denne omstændighed udnyttede lady Ashton så godt, at Bucklaw hverken så eller havde formodning om, hvordan hans ulykkelige brud virkelig befandt sig i legemlig og sjælelig henseende.

Aftenen før bryllupsdagen syntes Lucy at have et af sine anfald af letsind og undersøgte med en vis barnagtig glæde de

forskellige tilberedelser til påklædning osv., som familiens medlemmer havde truffet i anledning af dagen.

Morgenen brød klar og livlig frem, og bryllupsgæsterne forsamlede sig i stolte skarer fra forskellige kanter. Ikke alene sir William Ashtons egne og hans frues endnu fornemmere slægtninge tilligemed brudgommens talrige frænder og venner indfandt sig til denne glade højtidelighed, smukt ridende og pyntede og udstyrede, men næsten hver eneste anset presbyteriansk familie i et halvt hundrede miles omkreds satte en ære i at være til stede ved en lejlighed, der blev anset for en slags triumf over marquien af A... personificeret i hans slægtnings person.

Gæsterne blev opvartet ved deres ankomst med glimrende forfriskninger, og da man havde nydt disse, blev der råbt "til hest." Bruden blev ført af sin moder og sin broder, hendes munterhed fra den foregående dag var veget for et stærkt anstrøg af tungsindighed, som dog ikke var uklædeligt ved en så vigtig anledning.

I hendes øjne var der et lys og på hendes kinder en farve, som i lang tid ikke havde vist sig der og gjorde, i forening med hendes store skønhed og smukke dragt, at hun ved sin indtræden blev hilst med en almindelig bifaldsmumlen, hvori ikke engang damerne kunne afholde sig fra at deltage. Mens optoget steg til hest, skændte sir William Ashton, der ellers var en fredens og formernes mand, på sin søn Henry, fordi han bar en urimeligt lang soldaterkårde, der tilhørte hans broder oberst Ashton.

"Skal du endeligt bære et våben ved en sådan fredelig lejlighed," sagde han, "hvorfor tog du så ikke den korte dolk, der

var blevet anskaffet i Edinburgh til denne anledning?"

Drengen undskyldte sig med, at den var blevet borte.

"Du har formodentlig selv stukket den til side," sagde hans fader, "fordi du hellere vil bære denne urimelige tingest, som kunne have passet sig for sir William Wallace, men nok om det. Sæt dig nu til hest og drag omsorg for din søster."

Drengen gjorde det og fik plads lige i midten af det stolte optog. Den gang var han alt for optaget af sit eget udseende, sin kårde, sin galonerede kjole, sin hat med fjeren og sin velafrettede hest til at ænse noget som helst andet, men senere huskede han lige til sin dødstime, at da den af hans søsters hænder, hun havde holdt sig fast på ridehyndet, havde rørt ved hans, havde den været lige så kold og fugtig at føle på som et marmorgravminde.

Skinnende vidt over høje og dale kom det smukke bryllupstog omsider til sognekirken, som det næsten fyldte. Foruden tjenerne, var der over hundrede herrer og damer til stede. Vielsen blev forrettet i overensstemmelse med de forskrifter, der gælder i den presbyterianske kirke, til hvilken Bucklaw for nylig havde fundet det rigtigt at gå over til.

Udenfor kirken blev uddelt rigelige gaver til de fattige fra nabosognene under ledelse af John Mortsheugh, der for kort siden var blevet forflyttet fra sin ensomme bolig ved Eremitagen for at overtage den fordelagtigere stilling som graver ved Ravenswoods sognekirke. Mor Gourlay og to af hendes jævnaldrende – de samme, der havde holdt vågestue over Alice – sad på en flad ligsten og sammenlignede misundeligt, hvad der var tilfaldet dem ved uddelingen af gaverne.

"Johnny Mortsheugh," sagde Annie Winnie, "burde have husket på gamle dage og betænkt sine gamle veninder bedre. Jeg har kun fået fem sild i stedet for seks, og denne hersens ser slet ikke ud til at være god, og jeg tør påstå, at denne mundfuld kød er to lod lettere end nogen, der er blevet uddelt, og tilmed er den af boven, hvorimod Deres, Maggie, er af bagfjerdingen!"

"Min?" mumlede den værkbrudne heks, "min er halvt ben, tror jeg. Vil de store give fattigfolk noget, fordi de kommer til deres bryllupper eller begravelser, skal det være noget, de kan have godt af, synes jeg."

"Deres gaver," sagde Ailsie Gourlay, "bliver ikke uddelt af godhed for os, eller fordi de bryder sig om, hvad enten vi sulter eller har noget at spise. De vil give os sten for brød, hvis det kan kildre deres forfængelighed, og dog forlanger de, at vi skal være taknemlige, som de kalder det, som om de giver os noget for Guds skyld."

"Det var et sandt ord," sagde hendes veninde.

"Men, Ailsie Gourlay, De er den ældste af os tre. Har De nogen sinde set et prægtigere bryllup?"

"Det vil jeg ikke sige, jeg har," svarede heksen, "men jeg tror, at vi snart får en lige så prægtig begravelse at se!"

"Og det vil være mig lige så kært," sagde Annie Winnie, "for der bliver uddelt lige så meget, og folk er ikke nødt til at grine og le og skære ansigter og lykønske alle disse overmodige storhanser, der handler med os, som om vi var umælende dyr. Jeg holder mest af at gemme begravelseskagen i mit forklæde og synge min gamle vise:"

Med mit brød i mit skød og min penny i min lomme,
er jeg så god som du og enhver, der kan komme.

[Reginald Scott fortæller om en gammel kone, der helbredte så mange mennesker ved et tryllemiddel, at hun blev mistænkt for trolddom. Da hendes helbredelsesmetoder blev undersøgt, kom det for dagen, at den eneste løn, hun ville modtage, var et brød og en sølvpenny, og det mægtige tryllemiddel, hvormed hun havde helbredt så mange, bestod i ovenstående knittelvers.]

"Det har De ret i, Annie," sagde den værkbrudne. "Gud skænke os en grøn jul og en fed kirkegård."

"Men jeg gad nok vide, Ailsie Gourlay, for De er den ældste og klogeste af os, hvis tur det er til at dø af alle disse bryllupsfolk?"

"Kan De se den smukke pige," svarede mor Gourlay, "der glimrer af guld og ædelsten og nu bliver løftet op på den hvide hest bagved den overgivne knøs i den røde kjole og med det lange sværd ved siden?"

"Men det er jo bruden!" sagde hendes veninde, hvis kolde hjerte blev grebet af en slags medlidenhed. "Det er jo bruden selv! Hvad for noget! Så ung, så pyntet og så smuk! Er hendes liv da så kort?"

"Hendes ligklæde, kan jeg fortælle Dem," sagde sybillen, "når hende allerede op til halsen, hvis De vil tro mig. Der er ikke ret mange sandkorn i hendes timeglas, hvilket ikke er så underligt, da det er blevet ordentligt rystet. Løvet falder allerede stærkt af træerne, men hun vil ikke få at se, hvordan mortensdagsblæsten får det til at danse i hvirvler som elverringe."

"De passede hende i tre måneder," sagde den værkbrudne, "og fik to røde guldpenge derfor, hvis jeg har hørt rigtigt."

"Ja, ja," svarede Ailsie med et bittert grin. "Ja, sir William lovede mig desuden en smuk, rød kjole, en stang, en lænke og en tjæretønde, min tøs! Hvad mener De om den foræring, fordi jeg var tidligt oppe og kom sent i seng i fire snese nætter for

hans skrøbelige datters skyld. Men den kan han gemme til sin egen frue, godtfolk."

"Jeg har hørt sige," sagde Annie Winnie, "at det ikke skal være rigtigt fat med lady Ashton."

"Ser De ikke, hvor hun bryster sig der på sin grå vallak, idet hun rider ud fra kirkegården," sagde mor Gourlay, "der er mere rent og skært djævelskab i den kvinde, så pyntet og stram som hun rider der henne, end i alle de skotske hekse, der nogen sinde er fløjet i måneskin over North Berwick Law."

"Hvad er det, I siger om hekse, I fordømte troldkvinder?" sagde Johnny Mortsheugh. "Laver I jeres kunster selv her på kirkegården for at skade brud og brudgom? Gå hjem med det gode, for ellers skal jeg til at bruge min kæp på jeres rygstykker, til I kommer til at bruge jeres ben mere, end I har lyst til."

"Gudbevares, hvor vi er stolte på det," svarede Ailsie Gourlay, "af vor nye sorte kjole og vort pudrede hår, som om vi selv aldrig havde kendt sult eller tørst. Og vi skal nok stryge vor lille fiol den halve nat mellem alle de andre spillemænd i flere miles omkreds! Pas bare på, at skruerne holder. Det er det hele, lille ven!"

"Jeg kræver Dem til vidner på, godtfolk," sagde Mortsheugh, "at hun truer mig med uheld og vil forgøre mig! Sker der mig og min fiol andet end godt i nat, skal jeg gøre hende Helvede hedt. Jeg vil lade hende indkalde for sognerådet og kirkeforsamlingen. Nu, da jeg er blevet graver i et beboet sogn, er jeg selv en halv præst."

Skønt det gensidige had mellem disse hekse og den øvrige menneskeslægt havde stålsat deres hjerter mod ethvert indtryk, var dette dog ingenlunde tilfældet med den store hob i

almindelighed. Det prægtige brudefølge, de flotte dragter, de vælige heste og det oplivende syn af de forsamlede smukke kvinder og gæve mænd, der var kommet til højtideligheden, gjorde den sædvanlige virkning på mængdens stemning. De gentagne råb, "Ashton og Bucklaw leve!" og knaldene af de pistoler, bøsser og muskedonnere, hvormed den såkaldte bryllupsskydning blev givet, vidnede om, hvilken stor del hoben tog i anledningen til optoget, mens den ledsagede dette på tilbagevejen til slottet, og om der dog her og der kunne ses en gammel bonde eller bondekone, som skævede til den nyligt opkomne families glans og mindedes de storartede Ravenswooders dage, begav de sig dog også derhen, lokket af den rigelige beværtning, som slottet den dag bød rige og fattige, og erkendte, trods deres fordomme, indflydelsen af *l'Amphitrion où l'on dine*.

Med et sådant følge af rige og fattige vendte Lucy tilbage til sin faders hus. Bucklaw brugte sin ret til at ride ved siden af bruden, men søgte, endnu uvant til et sådant forhold, snarere at stille sin person og færdighed som rytter til skue, end at prøve på at få en samtale i gang med hende. Under tusinde glædesråb kom de lykkeligt og vel til slottet.

Det er kendt, at bryllupper før i tiden blev fejret med en offentlig festlighed, som nyere tiders finere følelse har forkastet. Ved denne lejlighed blev bryllupsgæsterne gjort til gode med et grænseløst, storslået festmåltid, hvis levninger, efter at tjenerne ligeledes havde holdt gilde, blev uddelt blandt den støjende mængde sammen med så mange tønder ale, at lystigheden udenfor slottet snart svarede til den, der herskede inde i det. Efter den tids skik tog de fleste af herrerne stærkt til

sig af de fyldigste vine, mens de festklædte damer ventede utålmodigt på dem i det store galleri, for at deltage i det bal, som en bryllupsfest altid blev afsluttet med. Omsider brød de lystige herrer temmelig sent op og strømmede ind i salen, hvor de, oplivet af vinen og den glædelige anledning, lagde deres kårder fra sig og førte deres utålmodige damer ud på gulvet. Musikken lød allerede fra galleriet under den gamle højtidssal med et kosteligt dekoreret loft, og i følge den strenge vedtægt skulle bruden have åbnet ballet, men med en undskyldning for sin datter på grund af hendes helbredstilstand, bød lady Ashton Bucklaw sin hånd i stedet for sin datters.

Men idet lady Ashton med megen anstand løftede hovedet i vejret og afventede den melodi, hvor hun skulle begynde dansen, blev hun så slået af en uventet forandring, der var foregået med salens prydelser, at hun i sin overraskelse udbrød: "Hvem har vovet at ombytte malerierne?"

Alle så i vejret, og de, som vidste, hvordan salen plejede at se ud, lagde med forundring mærke til, at sir William Ashtons faders portræt var blevet fjernet fra dets plads, og i dets sted syntes den gamle sir Malise Ravenswoods at true det selskab, der var forsamlet nedenfor, med sin harme og hævn. Ombytningen måtte være sket, mens værelserne havde været tomme, men var ikke blevet opdaget, førend kerterne og lysene i lampetterne var blevet tændt. De stolte og ophidsede herrer forlangte, at årsagen til, hvad de anså for en fornærmelse mod deres vært og dem selv, straks skulle undersøges, men efter at have fattet sig, slog lady Ashton det hen som et indfald af en halvtosset pige, der tjente på slottet, og hvis letfængelige fantasi tilsyneladende var blevet stærkt påvirket af de historier,

mor Gourlay havde fundet fornøjelse i at fortælle om den "forrige familie," som lady Ashton kaldte Ravenswooderne. Det anstødelige portræt blev straks fjernet, og ballet blev åbnet af lady Ashton med en anstand og værdighed, der erstattede ungdommens tillokkelser og næsten bekræftede de overdrevne lovtaler, hvormed den ældre del af selskabet priste hendes kunstfærdighed som langt overgående den opvoksende slægts dans.

Da lady Ashton satte sig, blev hun ikke forundret ved at se, at hendes datter havde forladt salen, og gik selv ligeledes ud for at afhjælpe ethvert indtryk, der kunne have påvirket hendes nerver ved den tildragelse, der så let kunne have rystet dem, som den gådefulde ombytning af portrætterne. Men det virkede, som hun havde fundet sin frygt ubegrundet, for efter en halv times forløb kom hun tilbage og hviskede noget til brudgommen, som derpå løsrev sig fra de dansende og forsvandt. Nu spillede instrumenterne af alle kræfter, og de dansende fortsatte deres bevægelser med al den begejstring, som ungdom, munterhed og drikkevarer kunne vække, indtil der hørtes et så skingrende og gennemtrængende skrig, at dansen og musikken pludseligt hørte op. Alle stod ubevægelige, men da skriget blev gentaget, snappede oberst Ashton et lys ud af en lampet og fo'r, efter at have forlangt nøglen til brudekammeret af Henry, der havde fået den betroet i sin egenskab af brudesvend, derhen ledsaget af sir William og lady Ashton og et par af familiens nærmeste slægtninge. Bryllupsgæsterne ventede i stum forbavselse på deres tilbagekomst.

Da oberst Ashton var kommet hen til kammerdøren, kaldte og bankede han på, men fik intet andet svar end en kvalt hulken. Han tøvede ikke længere med at åbne døren, hvilket blev vanskeliggjort af noget, der lå op imod den. Da det var lykkedes ham at få den op, kunne man se brudgommens legeme ligge på tærsklen til brudekammeret og alt rundt omkring oversvømmet af blod. Alle tilstedeværende opløftede et skrig af rædsel og overraskelse, og da selskabet nu, ophidset af dette nye råb, begyndte at styrte hovedkulds hen til sovekammeret, trak oberst Ashton sin kårde, efter først at have hvisket til sin moder: "Søg efter hende, hun har myrdet ham!" Han stillede sig i gangen og tillod ikke andre end præsten og en tilstedeværende læge at komme forbi. Ved deres bistand blev Bucklaw, der endnu åndede, løftet op fra gulvet og bragt hen til et andet værelse, hvor hans venner, fulde af mistanke og knurren, samlede sig om ham for at høre lægens mening.

Imidlertid søgte lady Ashton, hendes ægtefælle og deres medhjælpere forgæves i brudesengen og hele kammeret efter Lucy. Der var ingen hemmelig udgang fra værelset, og de begyndte allerede at tro, at hun måtte være sprunget ud ad vinduet, da en af dem i det samme, ved at holde sit lys noget lavere end de andre, opdagede noget hvidt i hjørnet ved den store, gammeldags kamin. Her fandt de den ulykkelige pige siddende eller, rettere sagt, liggende som en hare i dens leje. Hendes hovedtøj var i uorden, hendes natklæder sønderrevet og fulde af blod, hendes øjne brustne og hendes træk krampagtigt forvredet i et vildt anfald af vanvid. Da hun så, at hun var blevet opdaget, talte hun i vildelse, skar ansigter og pegede med afsindige fagter på dem med sine blodige fingre.

Der blev nu i hast hentet kvindelig bistand, og den ulykkelige brud blev overmandet, skønt ikke uden anvendelse af tvang. Da hun blev båret over dørtærsklen, så hun ned for sig og udtalte de eneste sammenhængende ord, der hidtil var kommet over hendes læber, idet hun med en slags hoverende grin sagde: "De har altså samlet Deres smukke brudgom op?" Derpå blev hun båret ind i et andet og mere afsides værelse af de gysende piger, hvor hun blev bragt til sengs og omhyggeligt bevogtet. Forældrenes ubeskrivelige sorg, rædslen og forvirringen blandt alle de tilstedeværende på slottet, og den rasende uenighed mellem de forskellige parters venner, en uenighed, som blev forøget på grund af den foregående umådeholdenhed, overgik al beskrivelse.

Lægen var den første, der skaffede sig ørenlyd, idet han tilkendegav, at skønt Bucklaws sår var alvorligt og farligt, var det dog ikke dødeligt, men kunne dog let blive det ved forstyrrelse og overilet flytning, hvorved Bucklaws talrige venner og slægtninge, som tidligere havde påstået, at han i ethvert tilfælde skulle bringes fra slottet til det nærmeste venligtsindede hus, blev bragtes til tavshed, idet de dog forlangte, at når man tog i betragtning, hvad der var sket, skulle fire af Bucklaws venner blive og holde vagt ved hans sygeleje og et passende antal af deres tjenere, velbevæbnede, skulle ligeledes blive på slottet. Da oberst Ashton og hans fader havde samtykket i disse vilkår, forlod resten af brudgommens venner slottet, skønt det var mørkt og langt ud på natten. Lægen så derpå til miss Ashton, hvis tilstand han sagde var meget farlig, hvorfor der blev sendt bud efter yderligere lægehjælp. Hele natten igennem talte hun i vildelse og hensank næste morgen i

en fuldkommen følelsesløs tilstand. Aftenen ville efter lægernes udsagn blive vendepunktet i hendes sygdom, hvilket den også blev. For skønt hun vågnede af sin døs med en vis tilsyneladende rolighed og tillod, at hendes nattøj blev skiftet eller bragt i orden, havde hun dog ikke så snart ført sin hånd op til sin hals, ligesom for at søge efter det skæbnesvangre blå bånd, før en strøm af minder, som hendes sjæl og legeme ikke var i stand til at udholde, syntes at trænge ind på hende. Den ene krampetrækning afløste den anden, indtil de endte med døden, uden at hun havde formået at sige et eneste ord til forklaring om dette sørgelige optrin.

Dagen efter den unge dames død indfandt kredsdommeren sig og udførte med almindelig hensynsfuldhed mod den hjemsøgte familie, den pinlige forretning at undersøge den bedrøvelige begivenhed. Men der blev intet opdaget, som kunne forklare den almindelige mening, at bruden i et pludseligt anfald af vanvid havde gennemboret brudgommen på dørtærsklen til værelset. Det dræbende våben blev fundet derinde, indsmurt i blod. Det var den samme dolk, som Henry skulle have båret på bryllupsdagen, og som hans ulykkelige søster sandsynligvis havde set sit snit til at skjule, da den var blevet vist hende blandt andre ting, der var anskaffet til brylluppet.

Efter at Bucklaw var kommet til sig selv igen, ventede hans venner, at han ville udbrede noget lys over denne mørke historie, og trængte ivrigt ind på ham med spørgsmål, som han i nogen tid undgik under påskud af svaghed. Men da han var blevet bragt hjem og man antog han var i bedring, sammenkaldte han dem, både mænd og kvinder, der havde

anset sig berettigede til at trænge ind på ham om denne sag, og takkede dem for den deltagelse, de havde vist ham, og for deres tilbud om understøttelse og bistand. "Men I må alle sammen vide, mine venner," sagde han, "at jeg hverken har nogen historie at fortælle eller nogen fornærmelse at hævne. Spørger en dame mig for fremtiden om, hvad der foregik den ulykkelige nat, vil jeg anse det for et bevis på, at hun ønsker at hæve sit venskabelige forhold til mig. Jeg vil, kort sagt, aldrig mere tale med hende. Men stiller en herre mig det samme spørgsmål, vil jeg anse denne uhøflighed for en opfordring til at mødes med ham i Hertugens Gang Note 26), og jeg venter da, at han indretter sig derefter."

En sådan bestemt udtalelse tilskyndede ingen nærmere forklaring, og kort efter viste det sig, at han var stået op som et alvorligere og bedre menneske, end han hidtil havde været. Han afskedigede Craigengelt, men ikke uden en godtgørelse, som, hvis den blev godt anvendt, kunne sikre ham mod nød og fristelse.

Bucklaw rejste udenlands og vendte aldrig mere tilbage til Skotland, lige så lidt som han nogensinde lod falde vink om de omstændigheder, der var forbundet med hans ulykkelige bryllup. Dette vil mange læsere måske finde noget overspændt, romantisk og forarbejdet af en forfatter, hvis udskejende fantasi har villet kildre den almindelige smag for det rædsomme, men de, som er hjemme i de skotske familiehistorier fra den tid, hvor skuepladsen er henlagt, ville let under andre navne og tilføjede hændelser genkende hovedtrækkene *i en kun alt for sand fortælling*.

35

Hvo har så stenhårdt bryst, hvo er så marmorkold,
At ej, når dette sørgesagn han hører,
Til gråd og jammerklage det ham rører?
En herlig riddersmand, så prud og bold,
Som pludseligt må føle skæbnens vold!
På svigefulde grund lynsnare ganger træder
Og der sin herre stolt en ringe grav bereder.

– Digt i Nisbets "Heraldry", 2. bind.

Vi har foregrebet tidens løb for at omtale Bucklaws helbredelse og skæbne og ikke at afbryde gangen i de begivenheder, der fulgte efter den ulykkelige Lucys begravelse. Denne sørgelige ceremoni blev foretaget med et så indskrænket følge og så få højtideligheder som muligt. Kun ganske få af de allernærmeste slægtninge fulgte hendes lig til den samme kirkegård, hvor hun så nylig var blevet ført som brud med måske lige så lidt fri vilje, som hendes livløse og stivnede levninger nu kunne udtrykke. Et kapel, der stødte op til kirken var blevet indrettet til en familiebegravelse af sir William Ashton, og her blev en kiste uden navn og årstal overgivet til støvet med levningerne af, hvad der en gang havde været yndigt, skønt og uskyldigt, om det end var blevet ophidset til vanvid af en lang række ubarmhjertige forfølgelser. Mens sørgefølget var beskæftiget under gravhvælvingen, sad de tre hekse på den flade ligsten lige som gribbe, der, skønt det var så tidligt på dagen, havde lugtet liget, og førte deres sædvanlige uhyggelige tale.

"Sagde jeg ikke," udtalte mor Gourlay, "at der på det prægtige bryllup ville følge en lige så prægtig begravelse?"

"Jeg synes dog," sagde mor Winnie, "at der ikke er ret meget pragt ved den. Her serveres hverken mad eller drikke, men kun nogle få sølvpenge til fattigfolk. Det var næsten ikke umagen værd for os, der er så fattige, at gå så langt for den smule fordels skyld."

"Skam dig, usle kvinde!" svarede mor Gourlay igen. "Kunne alle de lækkerier, de kunne have givet os, have smagt halvt så godt som denne times hævn? De, der for fire dage siden gjorde krumspring med deres prustende gangere, går nu lige så langsomt og sindigt som vi. Den gang skinnede de af guld og sølv og er nu få sorte som kul, og miss Lucy Ashton, der ikke kunne tåle, at en skikkelig kone kom hende nær, på hendes kiste kan der nu sætte sig en tudse, uden at hun hører den hvæse. Helvedes ild brænder allerede i lady Ashtons bryst, og hvad mon sir William med sine galger, sine bål og sine lænker mon synes om hekserierne i hans eget hus?"

"Er det da sandt," mumlede den værkbrudne stakkel, "at bruden blev slæbt ud af sin seng og op gennem skorstenen af onde ånder, og at brudgommens ansigt var drejet om i hans nakke?"

"I behøver ikke at bryde Jer om, hvem der gjorde det, eller hvordan det blev gjort," svarede Ailsie Gourlay, "men jeg tror ikke, at det er gået rigtigt til, og det ved de fornemme folk også godt."

"Og var det sandt," sagde Annie Winnie, "siden De ved så meget om det, at gamle sir Malise Ravenswoods billede faldt ned på gulvet i salen og førte an i runddansen?"

"Nej," svarede Ailsie, "men ind i salen kom billedet og jeg ved også nok, hvordan det kom derind for at minde dem om, at stolthed står for fald. Men nu sker der noget lige så sært for sig inde i gravhvælvingen. De så jo tolv sørgende med slør og kapper gå par og par ned ad trappen?"

"Hvad skal det gøre godt for at se efter dem?" sagde den ene gamle kone.

"Jeg talte dem," sagde den anden med en ivrighed, der vidnede om, at det havde været et alt for tiltrækkende skue til, at hun havde kunnet se med ligegyldighed på det.

"Men De så ikke," sagde Ailsie, stolt af sin overlegne iagttagelsesevne, "at der er en trettende iblandt dem, som de ikke kender noget til, og taler det gamle ord sandt, vil en af dem ikke blive længe i verden. Dog kom, I gode venner. Bliver vi her, er jeg sikker på, at vi får skyld for alt det onde, der vil ske, og at der kommer noget godt ud af det, får ingen af dem at se."

Og dermed begav de ildevarslende sybiller sig bort fra kirkegården, skrigende ligesom ravne, når de lugter pest.

Da begravelsen var forbi, opdagede de sørgende også, at der var en mere blandt dem, end der var indbudt, og denne opdagelse fortalte de hviskende hinanden. Mistanken faldt på en skikkelse, der var indhyllet i den samme dybe sørgedragt som de andre, og støttede sig i næsten bevidstløs tilstand til en af pillerne i gravhvælvingen, og mens den Ashtonske families slægtninge hviskende udtrykte deres overraskelse og utilfredshed med denne påtrængenhed, blev de afbrudt af oberst Ashton, der i sin faders fravær var hovedpersonen i sørgefølget. "Jeg ved," sagde han, "hvem denne person er. Han har, eller skal snart få, lige så god grund til at sørge som vi. Lad

mig tale med ham og forstyr ikke højtideligheden ved at vække unødig opsigt." Med disse ord forlod han sine slægtninge og sagde til ham i en tone af undertrykt sindsbevægelse, idet han tog fat i den ukendte sørgendes kappe: "Følg mig."

Den fremmede, der ved klangen af hans stemme lige som fo'r op af en afmagt, adlød mekanisk, hvorpå de gik op ad den forfaldne trappe, som førte op til kirkegården. De andre sørgende fulgte bagefter, men blev stående ved døren til gravhvælvingen og iagttog med spændt forventning oberst Ashtons og den ukendtes bevægelser, mens de syntes at forhandle ivrigt med hinanden i skyggen af en barlind på den mest afsides del af begravelsespladsen.

Til dette ensomme sted havde oberst Ashton ført den ukendte hen, og idet han derpå vendte sig om, tiltalte han ham i en alvorlig og rolig tone: "Jeg tvivler ikke på, at jeg taler til junkeren af Ravenswood." Der kom intet svar. "Jeg kan ikke tvivle på," vedblev obersten, skælvende af tiltagende heftighed, "at jeg taler med min søsters morder!"

"De har kun betegnet mig alt for rigtigt," sagde Ravenswood med hul og bævende røst.

"Angrer De, hvad De har gjort," sagde obersten, "kan Deres anger måske frelse Dem hos Gud. Hos mig vil den ikke nytte Dem. – Her," sagde han og overrakte et papir, "er målet på min kårde og en angivelse af tiden og mødestedet. I morgen tidlig ved solopgang på strandbredden øst for Ulvehavnen."

Junkeren af Ravenswood holdt papiret i sin hånd og syntes at være vankelmodig. Omsider talte han: "Driv ikke," sagde han, "en elendig, der allerede er fortvivlet, til yderligere fortvivlelse.

Nyd Deres liv så længe, De kan, og lad mig søge min død ved en andens hånd."

"Det skal De aldrig få." sagde Douglas Ashton. "De skal falde for min hånd eller fuldstændiggøre min families undergang ved at berøve mig mit liv. Afslår De mig min uforbeholdne udfordring, gives der ingen fordel, som jeg ikke vil anvende imod Dem, ingen hån, hvormed jeg ikke vil overøse Dem, indtil alene navnet Ravenswood bliver et udtryk for alt, hvad der er vanærende, ligesom det allerede er det for alt, hvad der er skændigt!"

"Det skal aldrig ske," svarede Ravenswood hidsigt; "er jeg den sidste, som skal bære det, så skylder jeg dem, det tidligere tilhørte, at navnet forsvinder uden vanære. Jeg modtager Deres udfordring og er enig i tid og sted. Vi mødes formodentlig alene?"

"Vi mødes alene," sagde oberst Ashton, "og ene vender den overlevende tilbage fra mødestedet."

"Så Gud være dens sjæl nådig, der falder," sagde Ravenswood.

"Amen!" sagde oberst Ashton. "Så megen kristenkærlighed kan jeg nære, selv til det menneske, jeg hader dødeligst og med størst berettigelse. Men bryd nu op, ellers blive vi forstyrret. Strandbredden øst for Ulvehavnen; tiden solens opgang; vore kårder de eneste våben."

"Godt," svarede Ravenswood, "jeg skal ikke svigte!"

De skiltes. Oberst Ashton sluttede sig til sørgefølget, og junkeren af Ravenswood satte sig op på sin hest, der stod bundet ved et træ bag kirkegården. Oberst Ashton vendte tilbage til slottet med begravelsesgæsterne, men fandt et påskud til at forlade dem om aftenen og red, efter at have klædt

sig om til en ridedragt, samme aften til Ulvehavnen, hvor han tog ind i den lille kro for at kunne være rede til mødet næste morgen.

Det vides ikke, hvordan junkeren af Ravenswood tilbragte resten af denne sørgelige dag, men sent om aftenen kom han til Ulveklippen og vækkede sin gamle tjener, Caleb Balderston, der ikke længere havde ventet ham hjem. Forvirrede og usammenhængende rygter om miss Ashtons nyligt indtrufne dødsfald og den gådefulde årsag til det var allerede kommet den gamle mand for øre, så han var opfyldt af den største uro for det indtryk, disse begivenheder sandsynligvis ville gøre på hans herres sind.

Ravenswoods adfærd lettede ikke hans frygt. På hushovmesterens skælvende bønner om dog at nyde en eller anden forfriskning, svarede han i starten ikke, men tømte mod sædvane en stor pokal, efter pludseligt og heftigt at have forlangt vin. Da den gamle mand mærkede, at hans herre intet ville spise, bønfaldt han ham inderligt om at måtte vise ham til hans værelse, men først efter at bønnen var blevet gentaget tre eller fire gange, tilkendegav Ravenswood ved et stumt tegn, at han samtykkede. Men da Balderston førte ham til et værelse, der var blevet hyggeligt indrettet, og som Ravenswood i reglen havde benyttet efter sin hjemkomst, blev han pludselig stående på dørtærsklen.

"Ikke her," sagde han barsk. "Før mig til det værelse, hvor min fader døde. Det værelse, hvor *hun* sov den nat, de tilbragte her på borgen."

"Hvem, sir?" spurgte Caleb, der var alt for forfærdet til at bevare sin åndsnærværelse.

"*Hun*, Lucy Ashton! Vil du dræbe mig, gamle mand, ved at tvinge mig til at nævne hendes navn?" Caleb ville have sagt noget om værelsets forfaldne tilstand, men blev bragt til tavshed af den pirrelige utålmodighed, der afspejlede sig i hans herres ansigt. Han lyste skælvende og stiltiende for ham, satte lampen på bordet i det øde værelse og ville allerede til at bringe sengen lidt i orden, da hans herre i en tone, der ikke tillod nogen tøven, bød ham at gå. Den gamle gik, ikke for at lægge sig til hvile, men for at bede, og listede sig ind imellem hen til døren til værelset for at se, om Ravenswood havde lagt sig. Hans tunge, afmålte skridt blev kun afbrudt af en dyb stønnen, og den gentagne trampen af hans svære støvler røbede kun alt for tydeligt, at den ulykkelige i sådanne øjeblikke hengav sig til anfald af ubetvingelig smerte. Den gamle mand troede, at den morgen, han længtes efter, aldrig ville komme. Men tiden, hvis strøm altid ruller med samme fart, om end den kan forekomme den menneskelige fatteevne hurtigere eller langsommere, bragte omsider daggryet og udbredte et rødt skær over det blanke oceans vidtstrakte rand. Det var i begyndelsen af november og klart vejr i forhold til årstiden, men om natten havde det blæst fra øst, og den stigende flod rullede tættere end sædvanligt ved foden af de klipper, hvor borgen var opført.

Ved det første glimt af dag gik Caleb Balderston atter hen til Ravenswoods sovekammerdør og gennem en sprække i den så han ham beskæftiget med at måle længden af to, tre kårder, som havde været gemt i et aflukke, der stødte til sovekammeret. Idet han valgte en af dem, mumlede han ved sig selv: "Den er kortere, men lad ham også have denne fordel, ligesom han har alle andre."

Af hvad han havde set vidste Caleb Balderston kun alt for godt, hvad hans herre havde for, og hvor frugtesløs enhver indblanding fra hans side ville være. Han fik netop tid til at trække sig tilbage fra døren, men var nær blevet overrumplet af sin herre, der pludselig kom ud og gik ned til stalden. Den tro tjener gik bagefter ham og blev af uordenen i sin herres påklædning og af hans gyselige blikke styrket i sin formodning om, at han havde tilbragt natten uden søvn eller hvile. Han så ham have travlt med at sadle sin hest, en handling, som Caleb, om end med bævende stemme og rystende hænder, tilbød at gøre for ham, men Ravenswood afviste hans hjælp med et stumt tegn og ville, efter at have trukket hesten ud i gården, netop til at sætte sig op på den, da den gamle tjeners frygt gav efter for den levende hengivenhed, som var hans sjæls største lidenskab, og han kastede sig for Ravenswoods fødder og omfavnede hans knæ, idet han udbrød: "O, sir! o, herre! dræb mig, om De vil, men rid ikke bort i dette skrækkelige ærinde! Tøv blot dagen over, kære herre. I morgen kommer marquien af A..., og så vil alt blive godt igen."

"Du har ingen herre længere, Caleb!" svarede Ravenswood, mens han søgte at løsrive sig fra ham. "Vil du, gamle mand, klynge dig til et faldende tårn?"

"Jo, jeg har en herre," udbrød Caleb, mens han endnu holdt fast på ham, "så længe arvingen til Ravenswood lever. Jeg er kun en tjener, men jeg blev født som Deres faders og bedstefaders tjener. Jeg blev født til at tjene slægten. Jeg har levet for den og vil også gerne dø for den! Bliv blot hjemme, så vil alt blive godt!"

"Godt, du tåbe, godt?" sagde Ravenswood. "Enfoldige, gamle mand, for mig bliver intet mere godt her i livet, og lykkeligst vil

den time være, som tidligst gør ende på det!"

Med disse ord rev han sig løs fra den gamle mand, svang sig op på sin hest og red ud ad porten, men vendte straks efter om og kastede en tung pung med guld til Caleb, som kom ham i møde.

"Jeg gør dig til fuldbyrder af mit testamente, Caleb," sagde han med et skrækkeligt smil, hvorpå han igen vendte om og red ned ad bakken.

Guldet blev liggende uænset på brostenene, idet den gamle mand løb hen for at se, hvilken vej hans herre ville ride. Han drejede af til venstre ned ad en lille, ujævn sti, som gennem en kløft i klippen førte ned til stranden og til en slags bugt, hvor borgens fartøjer før i tiden havde ligget fortøjet. Da Caleb så ham ride denne vej, skyndte han sig op på det østre brystværn, hvorfra der var udsigt over hele stranden næsten helt hen til landsbyen Ulvehavnen, og han kunne nu med lethed se sin herre ride i den retning så rask, som hans hest kunne løbe. Spådommen om, at den sidste lord Ravenswood skulle omkomme på Havfruens Strand, der lå midt mellem borgen og klitterne nord for Ulvehavnen, randt øjeblikkelig Caleb i hu, og han så ham også nå det skæbnesvangre sted, men så ham ikke komme videre.

Glødende af begærlighed efter hævn havde oberst Ashton allerede indfundet sig på mødestedet, hvor han uafladelig gik frem og tilbage på grønsværen og så op til borgen efter sin modstander. Solen var nu stået op og viste sin runde skive over havet i øst, så han havde let ved at skelne den rytter, som red hen mod ham med en hurtighed, der vidnede om, at han var lige så utålmodig som han selv. Pludselig blev skikkelsen

usynlig, som om den havde opløst sig til luft. Han gned sine øjne, som om han havde set et blændværk, og ilede derpå hen til stedet, i hvis nærhed han mødte Caleb Balderston, som kom fra den modsatte kant. Der var intet spor af hest eller rytter at se, og det viste sig kun, at den stærke blæst og høje flod havde udvidet kviksandets sædvanlige omfang betydeligt, og at den ulykkelige rytter, således som det kunne ses af mærkerne af hestens hove, i sit overilede hastværk ikke havde passet på at holde sig på den faste sandbund ved foden af klippen, men havde valgt den korteste og farligste vej. Kun et eneste spor af hans skæbne kom til syne. En stor, sort fjer var blevet løsrevet fra hans hat, og den stigende flods brusende bølger skyllede den hen for fødderne af Caleb.

Den gamle mand tog den op, tørrede den af og gemte den inde på sit bryst.

Nu blev indbyggerne i Ulvehavnen bragt på benene og ilede hen til stedet, nogle i land og andre i både, men deres søgen blev frugtesløs, da det dybe, feje kviksand, som det i sådanne tilfælde plejer at gå, beholdt sit bytte.

Vores fortælling nærmer sig nu sin slutning. Opskræmt af de frygtelige rygter, der var kommet i omløb, og urolig for sin slægtnings liv, indfandt marquien af A… sig dagen efter for at sørge over tabet af ham og rejste, efter på ny, men lige så frugtesløst, at have søgt efter hans lig, tilbage for ved travlhed ved politik og statsanliggender at glemme, hvad der var sket.

Således gik det ikke Caleb Balderston. Havde jordisk fordel kunnet trøste den gamle mand, var hans alderdom bedre forsørget, end hans tidligere dage havde været. Men livet havde for ham mistet dets salt og kraft, hele retningen i hans

forestillinger og følelser, hvad enten stolthed eller frygt, glæde eller sorg, havde knyttet ham til den slægt, der nu var uddød. Han holdt ikke længere hovedet højt, opgav alle sine sædvanlige sysler og adspredelser og syntes kun at finde glæde i at vandre om i de værelser i den gamle borg, som junkeren af Ravenswood sidst havde beboet. Han spiste uden at smage maden, og sov uden at finde hvile, og med en troskab, der ofte ses i hundeslægten, men sjældent af menneskelige væsener, udtæredes han og døde, inden et år var gået efter den ulykke, vi her har skildret.

Den Ashtonske slægt overlevede ikke længe den Ravenswoodske. Sir William Ashton overlevede sin ældste søn, obersten, der faldt i en tvekamp i Flandern, og Henry, som trådte i hans sted, døde ugift. Lady Ashton opnåede en meget høj alder som den eneste overlevende af den samling af ulykkelige mennesker, hvis genvordigheder var udsprunget af hendes uforsonlighed.

At hun måske i sit indre har følt anger og forsonet sig med Himlen, mod hvilken hun havde syndet, vil og tør vi ikke benægte, men i sine omgivelsers øjne viste hun ikke det mindste tegn på anger eller samvittighedsnag, og bevarede efter det ydre at dømme det samme kække, stolte, ubøjelige sind, som hun havde lagt for dagen før disse ulykkelige tildragelser. Et prægtigt gravminde af marmor nævner hendes navne, titler og dyder, hvorimod hendes ofre ikke nævnes på grav eller gravskrift.

Om "Bruden fra Lammermoor"

Forfatter: Walter Scott (1771-1832).
Org.udgave: *The Bride of Lammermoor.*, i *Tales of My Landlord*, Third Series. Collected and Arranged by Jedediah Cleishbotham, Schoolmaster and Parish-Clerk of Gandercleugh. In Four Volumes. Vol. I (II-IV). Edinburgh: Printed for Archibald Constable and Co. Edinburgh; Longman, Hurst, Rees, Orme, and Brown, Paternoster-Row; and Hurst, Robinson, and Co. 90, Cheapside, London, 1819.
Denne udgave baseret på: *Bruden fra Lammermoor.* Walter Scotts Samlede Romaner, bd. 20. P. E. Philipsens Forlag, Kbh. 1871.
Oversætter: Ludvig Moltke (1805-1872).
Redigeret af: Vivi N. Jensen.
Forside: John Everett Millais (1829-1896): *The Bride of Lammermoor* (1878).

ISBN 978-87-7979-862-5

2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-105-3 (Ølstykke 2006).

www.ebib1800.dk

Note 1: Jf. Memoirs of John Earl Stair, by an Impartial Hand. London, printed for C. Cobbet, p. 7

Note 2: **Skjægs:** Bukser af en slags langhåret uldfløjl

Note 3: **Condictio indebiti:** Tilbagekrav af noget, man fejlagtigt har betalt, uden at være det skyldig. *Overs.anm.*

Note 4: **Luitur cum persona qui luere non potest cum crumena:** Lad den bøde med sin krop, som ikke kan bøde med sin pung.

Note 5: **Den irske brigade:** En afdeling irlændere i fransk tjeneste, der var forblevet kong James II tro efter hans fordrivelse fra Storbritannien.

Note 6: **Ridderen** af St. George, en benævnelse for James II.s sønnesøn Charles Edward, den såkaldte "unge prætendent".

Note 7: **Småredsel:** En slags skat ud over landgilde, i form af æg, fjerkræ o.lign.

Note 8: **Ad reædificandam antiquam domum:**
Til genrejsning af det gamle hus.

Note 9: **L'un n'empêche par l'autre:** Det ene udelukker ikke det andet.

Note 10: **Henriette Marie:** Kong Charles I's dronning

Note 11: Jf. Burke: Speech on Economical Reform

Note 12: **Patres conscripti:** "Forsamlede fædre", den almindelige tiltaleform i det romerske senat, her vel blot byrådsmedlem.

Note 13: **Via facti:** Faktisk handling.

Note 14: **Jakobusser og georgiusser:** Forskellige slags guldmønter. Ovs.anm.

Note 15: **Suum cuique tribuito:** Enhver sit, forstået som "Ret og skel for alle".

Note 16: **Inimicus amicissimus:** Hæderlige fjende.

Note 17: **Fidus Achates:** Ven i nøden. Achates var en af sagnhelten Æneas' følgesvende.

Note 18: **Cedant arma togæ:** Lad våbnene vige for togaen (Cicero).

Note 19: **Chateau qui parle, etc.:** Slottes, der taler og kvinden, der lytter, vil begge overgive sig.

Note 20: Drik og snak ikke.

Note 21: **Darien-sagen:** Et mislykket forsøg på at oprette en skotsk nybygd i Panama. Ovs.anm.

Note 22: **Chalon:** En art uldtøj.

Note 23: **In foro contentioso:** I en regulær retssal. Udtrykket bruges tilsyneladende fortrinsvis i skotsk ret, hvor en anklaget har kunnet forsvare sig i retten. *Red.anm.*

Note 24: **Inter minores:** Mellem umyndige

Note 25: **Point d'espagne:** "Spanske kniplinger" med indvævede guld- eller sølvtråde.

Note 26: **Hertugens Gang** var en spadsereplads i nærheden af Holyrood House, der kaldtes således, fordi den ofte besøgtes af hertugen af York, senere James II, under hans ophold i Skotland. Den var længe det sædvanlige mødested, hvor æressager blev afgjort.